

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ดุษฎีนิพนธ์

ของ

ศราวุธ ตาสาโรจน์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กันยายน 2568

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดุษฎีนิพนธ์
ของ
ศราวุธ ตาสาโรจน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
กันยายน 2568
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

A MODEL FOR DEVELOPING TEACHER LEADERSHIP IN THE DIGITAL ERA IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE NORTHEAST REGION

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

BY

SARAWUT TASAROD

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for

The Doctor of Education in Educational Administration

at Sakon Nakhon Rajabhat University

September 2025

All Rights Reserved by Sakon Nakhon Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดี ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาแนะนำเสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง และขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ให้การช่วยเหลือการทำวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพโหล รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ นายประจบ บุญแสง นางสาวโสภา ทวีพันธ์ นายประสบชัย บุญแสง นายกำแพง ไชยมาตย์ นางสุภาวดี โพธิปัสสา นายธงชัย พรมลาย ในการให้ข้อมูล ตรวจสอบและเสนอแนะการพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ขอขอบคุณ นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่ให้คำแนะนำและให้ความอนุเคราะห์ในการดำเนินงานวิจัย จนสำเร็จลุล่วง และขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนครทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ บิดา มารดา ครอบครัว และเพื่อนร่วมรุ่นทุกท่าน ที่ได้ให้ความช่วยเหลือในการทำวิจัยครั้งนี้ จนสำเร็จ และขอขอบคุณผู้ที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่มีส่วนช่วยเหลือให้การวิจัยครั้งนี้ สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดาของผู้วิจัย และบูรพาจารย์ทุกท่าน ที่ได้อบรมสั่งสอนจนผู้วิจัยสามารถดำรงตนและบรรลุผลสำเร็จในปัจจุบัน

ศราวุธ ตาสาโรจน์

ชื่อเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ผู้วิจัย ศราวุธ ตาสาโรจน์
กรรมการที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร
ปริญญา ค.ด. (การบริหารการศึกษา)
สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปีที่พิมพ์ 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล 2) ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล 3) สร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และ 4) ศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา โดยการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 ระยะ รวม 9 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้อง การจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ และขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในวิจัยเชิงสำรวจครั้งนี้ ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปีการศึกษา 2567 โรงเรียน 46 โรงเรียน ครูจำนวน 368 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.908 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความต้องการจำเป็น ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนา และขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนา ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนา ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กลุ่มเป้าหมายที่ ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบ ประกอบด้วย ครูโรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ปีการศึกษา 2567 จำนวน 30 คน และขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ และ 6) การทำงานเป็นทีม

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$ =0.86) 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.85) 3) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ =0.84) 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ($PNI_{modified}$ =0.83) 5) ความเป็นครูมืออาชีพ ($PNI_{modified}$ =0.83) และ 6) การทำงานเป็นทีม ($PNI_{modified}$ =0.78)

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

4. ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า 1) ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่ามีความรู้ความเข้าใจหลังเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนอบรม ค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.9158 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.58 และ 2) ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หลังการพัฒนาเพิ่มขึ้น 1.59 และมีร้อยละความก้าวหน้าร้อยละ 94.64

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำครู ยุคดิจิทัล

TITLE A Model for Developing Teacher Leadership in the Digital Era in Secondary Schools under the Provincial Administrative Organization in the Northeast Region

AUTHOR Sarawut Tasarod

ADVISORS Asst. Prof. Dr. Watana Suwannatrai

Assoc. Prof. Dr. Chaiya Pawabutra

DEGREE Ed.D. (Educational Administration)

INSTITUTION Sakon Nakhon Rajabhat University

YEAR 2025

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the components of teacher leadership in the digital era, 2) investigate the current and expected conditions and needs for developing teacher leadership in the digital era, 3) develop a model for enhancing teacher leadership in the digital era, and 4) evaluate the effectiveness of the development of teacher leadership in the digital era. The research employed a Research and Development (R&D) methodology, consisting of four phases and nine steps as follows: Phase 1 involved the identification of teacher leadership components in the digital era, comprising Step 1 a review of relevant literature and research studies, Step 2 an analysis of components related to the model for developing teacher leadership in the digital era, and Step 3 validation and confirmation of the components of teacher leadership in the digital era by nine experts through interviews. Phase 2 focused on examining the current and expected conditions and assessing the needs for developing teacher leadership in the digital era. This phase comprised two steps: Step 4 focused on a survey study, and Step 5 included a needs assessment. The survey sample comprised 368 teachers from 46 secondary schools under the Provincial Administrative Organization during the 2024 academic year. The research instrument included a set of 5 – point Likert scale questionnaires with a Cronbach's alpha reliability coefficient of 0.908. Statistics used for data collection were frequency,

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

percentage, mean, standard deviation, and $PNI_{modified}$. Phase 3 involved the model development, comprising Step 6 drafting the development model, and Step 7 refining and finalizing the model. Phase 4 evaluated the developed model's effectiveness, comprising Step 8 involved the model implementation with the target group consisting of 30 teachers from Phudindaeng Wittaya School under the Sakon Nakhon Provincial Administrative Organization, during the 2024 academic year, and Step 9 summarized the results of the model implementation.

The findings were as follows:

1. Teacher leadership in the digital era was identified and categorized into six components, including 1) expertise in learning management, 2) using media and digital technology, 3) self-development to meet changing demands, 4) curriculum development and implementation, 5) being professional teachers, and 6) teamwork.

2. The needs assessment for developing teacher leadership in the digital era was ranked based on the needs as follows: 1) self-development to meet changing demands ($PNI_{modified}$ =0.86, 2) using media and digital technology ($PNI_{modified}$ = 0.85), 3) expertise in learning management ($PNI_{modified}$ =0.84), 4) curriculum development and implementation ($PNI_{modified}$ =0.83), 5) being professional teachers ($PNI_{modified}$ =0.83), and 6) teamwork ($PNI_{modified}$ =0.78).

3. The developed model for enhancing teacher leadership in the digital era comprised 1) principles, 2) objectives, 3) content, 4) developmental processes, 5) media and learning resources, and 6) measurement and evaluation.

4. The developed model's effectiveness demonstrated that 1) The secondary school teachers showed significant improvement in their knowledge and understanding after the implementation, with an effectiveness index of 0.9158, equivalent to 91.58 percent, and 2) the post-intervention score in teacher leadership in the digital era increased by 1.59 points, with a progress rate of 94.64 percent.

Keywords: Development Model, Teacher Leadership, Digital Era

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	คำถามของการวิจัย	7
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	8
	ความสำคัญของการวิจัย	8
	ขอบเขตของการวิจัย	9
	กรอบแนวคิดของการวิจัย	13
	นิยามศัพท์เฉพาะ	14
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และภาวะผู้นำ	22
	ความหมายของผู้นำและความหมายของภาวะผู้นำ	22
	บทบาทของผู้นำ	25
	ลักษณะภาวะผู้นำ	31
	พฤติกรรมภาวะผู้นำ	36
	แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	41
	ยุคดิจิทัล	41
	ภาวะผู้นำครู	48
	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	51
	องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัล	54
	รูปแบบการพัฒนา	110
	ความหมายของรูปแบบ	110
	ประเภทของรูปแบบ	111
	รูปแบบการพัฒนา	112
	วิธีการการพัฒนาภาวะผู้นำ	117
	การประเมินรูปแบ	122

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ	124
	การวิจัยและพัฒนา	129
	ความหมายและความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา	129
	ความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา	131
	ขั้นตอนการวิจัยและการพัฒนา	132
	ความต้องการจำเป็น	136
	ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น	136
	ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น	137
	การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น	138
	บริบทการศึกษาของท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	140
3	วิธีการดำเนินงานวิจัย	147
	ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	148
	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	148
	ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	148
	ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	150
	ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล	152
	ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ	152
	ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นจากสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	164
	ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	164
	ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	164
	ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	165

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ระยะที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	166
	ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	166
	ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ.....	167
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	169
	ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	169
	ระยะที่ 2 ผลศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	173
	ระยะที่ 3 ผลจัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	187
	ระยะที่ 4 ประสิทธิผลผลทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล.....	208
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	231
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	231
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	232
	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	232
	สรุปผลการวิจัย.....	233
	อภิปรายผลการวิจัย.....	235
	ข้อเสนอแนะ.....	245
	บรรณานุกรม.....	247

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ **หน้า**

ภาคผนวก..... 259
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย..... 261
ภาคผนวก ข รายนามผู้เชี่ยวชาญ..... 301
ภาคผนวก ค หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 307
ภาคผนวก ง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 313
ภาคผนวก จ คู่มือการใช้เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 385
ภาคผนวก ฉ ค่าคุณภาพเครื่องมือ..... 449
ภาคผนวก ช ตัวอย่างภาพประกอบการวิจัย..... 455

ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 463

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง

ตาราง **หน้า**

1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล..... 70
2 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้.. 75
3 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล..... 85
4 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง..... 91
5 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร..... 99
6 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านความเป็นครูมืออาชีพ..... 104
7 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีม..... 108
8 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครู..... 121
9 สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ..... 127
10 รายชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 145
11 รายชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา..... 153
12 จำนวนโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 154
13 การกำหนดกลุ่มตัวอย่างการสุ่มโรงเรียน..... 155
14 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 156
15 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ..... 171
16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 174
17 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือองค์ประกอบหลักที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 175

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

18 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 2 การใช้สื่อและ เทคโนโลยีดิจิทัล 177
19 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 3 การพัฒนาตนเอง ให้ทันการเปลี่ยนแปลง 178
20 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาหลักสูตร และการใช้หลักสูตร..... 180
21 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ 182
22 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 6 การทำงานเป็นทีม.... 184
23 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม..... 186
24 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญ..... 200

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

25 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 201

26 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 203

27 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 204

28 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 205

29 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ... 206

30 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม 207

31 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม 208

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง **หน้า**

32 คะแนนก่อนการฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 209
33 คะแนนหลังการใช้รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 210
34 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 211
35 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 213
36 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา... 214
37 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา ... 215
38 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา 216

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ **หน้า**

1 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 13
2 โมเดลองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล..... 71
3 โมเดลองค์ประกอบด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้..... 77
4 โมเดลองค์ประกอบด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล..... 88
5 โมเดลองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง..... 92
6 โมเดลองค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร..... 100
7 โมเดลองค์ประกอบด้านความเป็นครูมืออาชีพ..... 106
8 โมเดลองค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีม..... 109
9 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ..... 128
10 โมเดลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 230
11 การสัมภาษณ์เพื่อยืนยังองค์ประกอบ..... 298
12 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล..... 457
13 การนิเทศติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล..... 461

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กล่าวถึงบริบท การพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างประชากรวัยเรียนที่คาดว่าจะลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาในเชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 กล่าวถึงการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566, หน้า 2 – 3) และสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ครั้งนี้จึงเป็นโอกาสสำคัญในการจัดการศึกษาตามวิถี New Normal ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนแนวคิดครั้งใหญ่ที่ต้องสอดคล้องและเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการปรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสื่อสารให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบ เพิ่มความยืดหยุ่นของโครงสร้างเวลาเรียนรู้และความหลากหลายของรูปแบบการเรียนรู้ของครูผู้สอน ออกแบบหน่วยการเรียนรู้และสอนอย่างมีแบบแผนที่เหมาะสม รวมถึงการยกระดับการประเมินเพื่อการพัฒนาเพื่อไม่ทำให้ผู้เรียนเสียโอกาสในการได้รับความรู้และ

พัฒนาทักษะ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะไม่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบบการศึกษาไทยก็กำลังเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาจากปัจจัยขับเคลื่อนจำนวนมาก ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านเทคโนโลยีที่ทำให้ทักษะที่เป็นความต้องการจำเป็นเปลี่ยนไป และด้านการเมืองการปกครอง โดยสถานการณ์แพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เป็นตัวเร่งปฏิกิริยาที่ทำให้การเปลี่ยนแปลงเกิดเร็วขึ้น เช่น การนำเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาใช้ในวงกว้างยิ่งขึ้น (สุวิมล มธุรส, 2564, หน้า 33 – 42)

แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงาน มุ่งเน้นการพัฒนาด้วยการขับเคลื่อนนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) อันจะส่งผลให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ความสำคัญของกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) คือ การกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (Life – Long Learning) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อขับเคลื่อนภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาตามทิศทางการพัฒนาประเทศ และมีแนวทางในการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ได้อย่างแท้จริง และเป็นไปตามแนวนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) มาปรับ เป็นแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้ มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป (กรมการปกครองท้องถิ่น 2566, หน้า 1)

ผลการทดสอบระดับชาติ (O – NET) ปีการศึกษา 2565 พบว่า ภาพรวมผลการทดสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกวิชาคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่ง เมื่อเทียบกับปีการศึกษา 2564 มีภาษาไทยเพียงวิชาเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยถึงครึ่ง โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด คะแนนเฉลี่ย 31.21 คะแนน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คะแนนเฉลี่ย 30.14 คะแนนและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษ 28.31 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ 2565,ออนไลน์) เห็นได้ว่าคุณภาพผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากสาเหตุจากหลายปัจจัย ปัจจัยหลัก คือ “ครู” ซึ่งทำหน้าที่ในการสอน จึงกล่าวได้ว่า ครูเป็นความหวังสูงสุดในการสร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและถือว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุดจาก ผู้ปกครอง และประชาชนในการให้การศึกษา อบรมแก่บุตรหลานของเขา ครูจึงต้องเป็นบุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองประชาชนได้ โดยที่ครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับศาสตร์การสอน ศาสตร์ของการเรียนรู้ และศาสตร์ของสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้ครูจะต้องมีภาวะผู้นำเพราะภาวะผู้นำมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ หากครูขาดภาวะผู้นำแล้วการจะบรรลุเป้าหมาย คือ คุณภาพของนักเรียนนั้นย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพของครูให้มีภาวะผู้นำ เนื่องจากความล้มเหลวขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นมา มักสืบเนื่องมาจากการขาดบุคลากรที่มี ภาวะผู้นำนั่นเอง ภาวะผู้นำนั้นจำเป็นในทุก ๆ ระดับ ไม่ใช่เฉพาะหัวหน้าเท่านั้น ลูกน้องก็ต้องถูกสร้างให้มีภาวะผู้นำด้วยเช่นกัน สิริกร ไชยราช (2562, หน้า 82) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของความเป็นผู้นำของครู ในกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูผู้นำเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าวใจเพื่อนครูด้วยกระบวนการสื่อสารทางความคิดให้เกิดการเห็นคล้อยตามด้วยความจริงใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่เป้าหมายของการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ภาวะผู้นำครู ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียน แก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งเป็นผู้ชี้นำให้คำปรึกษา เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่

ถูกต้อง และเกิดความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 323) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู คือ รูปแบบภาวะผู้นำที่ครูในระดับต่าง ๆ ในสถาน ศึกษามีโอกาสที่จะนำ หรือเป็นผู้นำภาวะผู้นำแบบนี้เป็นการสร้างสถานการณ์ทำให้คนได้ทำงานหรือเรียนรู้ ร่วมกัน ซึ่งสามารถที่จะสร้างและทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น เป็นการนำเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ภาวะผู้นำครูเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับชุดของพฤติกรรมและการกระทำที่เกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์เครือข่ายระหว่างแต่ละคนในโรงเรียน ในขณะที่ Lieberman and Miller, (2004, p. 12) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู คือ ผู้นำครูที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหลายบทบาท ได้แก่ 1) การวัดผลประเมินผลในรูปแบบใหม่ ๆ 2) การเป็นผู้สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนบนพื้นฐานความคาดหวังสู่ความสำเร็จของผู้เรียน และ 3) อาชีพครูเป็นอาชีพที่สร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Harris, A. and Muijs, D. (2005, p. 13) กล่าวว่า ความเป็นครูมืออาชีพนั้นจะเกิดขึ้นได้เองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงเป็นผู้ที่มีบทบาทด้านหัวหน้าทีมงาน หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำสมาคมและการพัฒนาหลักสูตรด้วย เช่นเดียวกับ York-Barr and Duke (2004, p. 260) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง กระบวนการที่ครูรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อนร่วมงานมีอิทธิพลต่อหัวหน้างานหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ของโรงเรียนและชุมชน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน วิธีปฏิบัติงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น และสิริกร ไชยราช (2562, หน้า 82) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของความเป็นผู้นำของครู ในกระบวนการทำงานร่วมกันที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูผู้นำเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าวใจเพื่อนครูด้วยกระบวนการสื่อสารทางความคิดให้เกิดการเห็นคล้อยตามด้วยความจริงใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่เป้าหมายของการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกันภาวะผู้นำครูจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทั้งในด้านวัฒนธรรมการทำงานและคุณภาพของผู้เรียน (Lieberman & Miller, 2004, p. 11) การพัฒนาภาวะผู้นำครูให้สามารถนำทักษะความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ครูสามารถ

พัฒนาตนเอง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (รัชฎาพร พิมพิชัย, 2556, หน้า 200) ความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่จะส่งผลให้เกิดคุณภาพในโรงเรียน ต้องมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง ผ่านไปสู่เทคโนโลยีใหม่ ๆ การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ บริการทางการศึกษา และกระบวนการทำงานใหม่ ๆ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นความจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2557, หน้า 36) ภาวะผู้นำของครูจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียนตามมา เพราะครูที่มีภาวะผู้นำจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โรงเรียนและอื่น ๆ มีการบริหารหลักสูตรและการสอนมีการพัฒนาวิชาชีพ และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีจะส่งผลต่อพฤติกรรม อารมณ์ และจนกระทั่งให้นักเรียนมีสมาธิกับการเรียนมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล มีผลกระทบต่อการปฏิรูปและการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การศึกษา หรือการดำรงชีวิต ของมนุษยชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อเกิดสถานการณ์ การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา หรือ Covid – 19 ที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรงเกือบทุกประเทศทั่วโลก ในปี ค.ศ. 2020 เป็นการตอกย้ำและเร่งเร้าให้เห็นความสำคัญจำเป็นของเทคโนโลยีดิจิทัล ที่มีผลกระทบอย่างมาก ต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในยุคนี้ เนื่องจากทุกคนจำเป็นต้องให้ความร่วมมือ และรับผิดชอบต่อสังคมในการหยุดเชื้อหรือลดการแพร่ระบาดของโรค โดยการไม่รวมกลุ่ม ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามามีบทบาทต่อในวิถี ชีวิตประจำวันของผู้คน รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ให้สามารถขับเคลื่อนไปได้ท่ามกลาง สถานการณ์วิกฤตซึ่งทำให้เกิด แพลทฟอร์ม (Platform) และแอปพลิเคชัน (Application) ที่จะเอื้ออำนวยให้การดำเนินชีวิต และการทำงานเป็นไปอย่างได้อย่างปกติใหม่ซึ่งสภาวะดังกล่าวกระทบต่อการจัดการศึกษา ทั้งการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมาก สถานศึกษาจะต้องใช้เทคโนโลยีและระบบออนไลน์ต่าง ๆ เพื่อการเรียนรู้และการทำงานภายใต้วิถีปกติใหม่ (New Normal) ซึ่งมีการเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้ระบบออนไลน์มากขึ้น บุคลากรกระตือรือร้นที่จะต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือออนไลน์ เพื่อการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยต่างให้ความสำคัญ และตระหนักถึงศักยภาพของนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งหมดที่มีในปัจจุบัน และแนวโน้มใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต พยายาม

จัดหาสิ่งสนับสนุนที่จำเป็นเพียงพอ ต่อการเปลี่ยนแปลงในการประยุกต์ใช้ดิจิทัลในการเรียนการสอนให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการสร้างอนาคตการศึกษาที่จะเข้าในระบบการศึกษาของประเทศไทยนั้นต้องอาศัย ความมุ่งมั่นที่สำคัญร่วมกันจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ดาวรุวรรณ ถวิลการ, 2564, หน้า 1 อ้างถึงใน ขจีนุช ดาโอภา, 2568 หน้า 2 – 3)

จากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น เป็นสภาพที่แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนของการปรับตัวของประเทศไทยทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการศึกษาเพื่อให้สามารถอยู่รอดและเหมาะสมกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปสู่การเป็นสังคมแห่งยุคดิจิทัล (Digital Era) ซึ่งเป็นยุคที่เทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้า ทำให้มีความสะดวก รวดเร็วในการสื่อสาร การส่งผ่านข้อมูลและองค์ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่ในออนไลน์ ทำให้ทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่มีอยู่มหาศาลผ่านโลก ออนไลน์ได้มากขึ้น เป็นโลกที่อินเทอร์เน็ตเป็นทุกสรรพสิ่งต่าง ๆ (Internet of Things) เนื่องมาจากสามารถเชื่อมต่อสิ่งต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงข้อมูล ข่าวสารที่มีอยู่จำนวนมาก (Big Data) มีการผ่านการวิเคราะห์ประมวลผลอย่างรวดเร็ว ทำให้มีความสะดวกในการ ใช้งาน ความเป็นยุคดิจิทัลนี้จึงเปลี่ยนวิถีชีวิตของมนุษย์ไปอย่างสิ้นเชิง แต่ในทางตรงกันข้าม ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ไม่สามารถ คาดการณ์ได้อีกมากมายด้วยเช่นเดียวกัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่และทำให้เกิด สภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมที่สำคัญคือ ส่งผลให้คุณลักษณะของเด็กเปลี่ยนไป (สุกัญญา แช่มช้อย, 2560, หน้า 18)

กรมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะครูมาอย่างต่อเนื่อง จากรายงานผลการพัฒนาครูที่ผ่านมาพบสภาพ และปัญหาการพัฒนาครูดังจะเห็นได้จากการพัฒนาครูสังกัดเทศบาลโดยใช้วิธีการจัด อบรม ประชุม สัมมนา ศึกษาดูงานให้กับครูผู้สอนโรงเรียนสังกัดท้องถิ่นเข้ารับการพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพ เช่น ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดย ใช้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community: SLC) การพัฒนา ผู้เรียน การวัดและการประเมินผลทางการศึกษา นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทาง การศึกษา การจัดการเรียนรู้สะเต็มศึกษา (STEM) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสมรรถนะครู ในด้านต่าง ๆ ดังกล่าว จากการส่งครูเข้าร่วมการพัฒนากับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่น (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, การวิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น , 2560, หน้า 11) องค์กรปกครองท้องถิ่นมียุทธศาสตร์ที่จะนำไปสู่

การบรรลุวิสัยทัศน์ ดังนี้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษา เป้าหมายที่ 1 ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ เป้าหมายที่ 2 การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา ผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับทุกช่วงวัย เป้าหมายที่ 3 ระบบข้อมูลรายบุคคลและสารสนเทศทางการศึกษาที่ครอบคลุม ถูกต้อง เป็นปัจจุบัน เพื่อการวางแผน การบริหารจัดการศึกษา การติดตามประเมิน และรายงานผล มีแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) เพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ 2) พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3) พัฒนาฐานข้อมูลด้านการศึกษาที่มีมาตรฐาน เชื่อมโยงและเข้าถึงได้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น 2566, หน้า 5)

ด้วยความสำคัญข้างต้นที่สนับสนุนว่าการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลจะส่งผลให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้น และยังส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อจะได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิผล สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลต่อไป

คำถามของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

2. สภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นอย่างไร

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีกระบวนการสร้างและพัฒนาอย่างไร

4. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิผลเพียงใด

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ได้ทราบสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ได้หลักการ วิธีการและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขอบเขตของการวิจัย

จากการวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้ได้ขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยนำแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2567 รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,627 คน จาก 212 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการสำรวจครั้งนี้ คือ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2567 ครูจำนวน 368 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi staqe Random Sampling) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970. Sohk 608; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 82)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีเหตุผลคือครูดังกล่าวมีความพร้อมและ ความตั้งใจในการพัฒนาตนเองสามารถเข้าร่วมกิจกรรมตลอดจนเสร็จสิ้นการพัฒนา จากโรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน

2. ขอบเขตด้านวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยและพัฒนา(Research and Development) ซึ่งการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ 9 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 4 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

3.1 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล สังเคราะห์จาก แนวคิดของ สุกัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) สายสวาท เสาร์ทอง (2562, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562 ,หน้า 88) อินทิรา ชูศรีทอง (2563, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564. หน้า 82) มัตติกา ผาลี (2566. หน้า 104) ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) American Institute for Research: AIR (2009, p. 24) Marc (2010, pp. 20 – 22) Fansher (2011, p. 1) Morales López (2011) Beetham and Sharpe (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 236) Kaganer, Sieberand Zamora (2014, pp. 71 – 72) Park Y. (2016, pp. 25 – 26) Sullivan (2017) Daniel Hood (2017) Contributor (2017) ได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1.1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

3.1.2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

3.1.3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

3.1.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

3.1.5 ความเป็นครูมืออาชีพ

3.1.6 การทำงานเป็นทีม

3.2 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล สังเคราะห์จากแนวคิดการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำครูของ วารุณี งอยผาลา (2556 บทคัดย่อ) ชฎาพร พิมพิชัย (2557 บทคัดย่อ) นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์ (2559 บทคัดย่อ) หงษา วงค์จำปา (2560 บทคัดย่อ) สิงหราช สิทธิรัตน์ ณ นครพนม 2560 บทคัดย่อ) รัชดาภรณ์ วงษ์ชา (2560 บทคัดย่อ) สิริพรรณ จึงสุทธิวงษ์ (2560 บทคัดย่อ) รัษฎากร อัครจันทร์ (2560 บทคัดย่อ) สุรศักดิ์ ลดาธนศักดิ์ (2561 บทคัดย่อ) ฐปนีย์ นารี (2561 บทคัดย่อ) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562 บทคัดย่อ) สิริกร ไชยราช (2562 บทคัดย่อ) อนุสรา พิพิทธภัณฑ์ (2563 บทคัดย่อ) สร้อยสุดา กรีน (2563 บทคัดย่อ) ได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

3.2.1 หลักการ

3.2.2 วัตถุประสงค์

3.2.3 เนื้อหา

3.2.4 กระบวนการพัฒนา

3.2.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้

3.2.6 การวัดและการประเมินผล

3.3 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แนวคิดและทฤษฎีของนักวิชาการและนักการศึกษา ได้แก่ เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2545, หน้า 94); สุพักตร์ พิบูลย์ (2549, หน้า 1); ปิลัญ ปฏิพิมพาคม (2550, หน้า 34); ฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 160); รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 161); อนุสรา พิพิทธภัณฑ์ (2563, หน้า 105); พนิดา ยาทองไชย (2566, หน้า 175); มัตติกา ผาลี (2566. หน้า 160 – 165) ประกอบด้วยวิธีการพัฒนา 5 วิธี ดังนี้

3.3.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

3.3.2 การศึกษาด้วยตนเอง

3.3.3 การฝึกปฏิบัติจริง

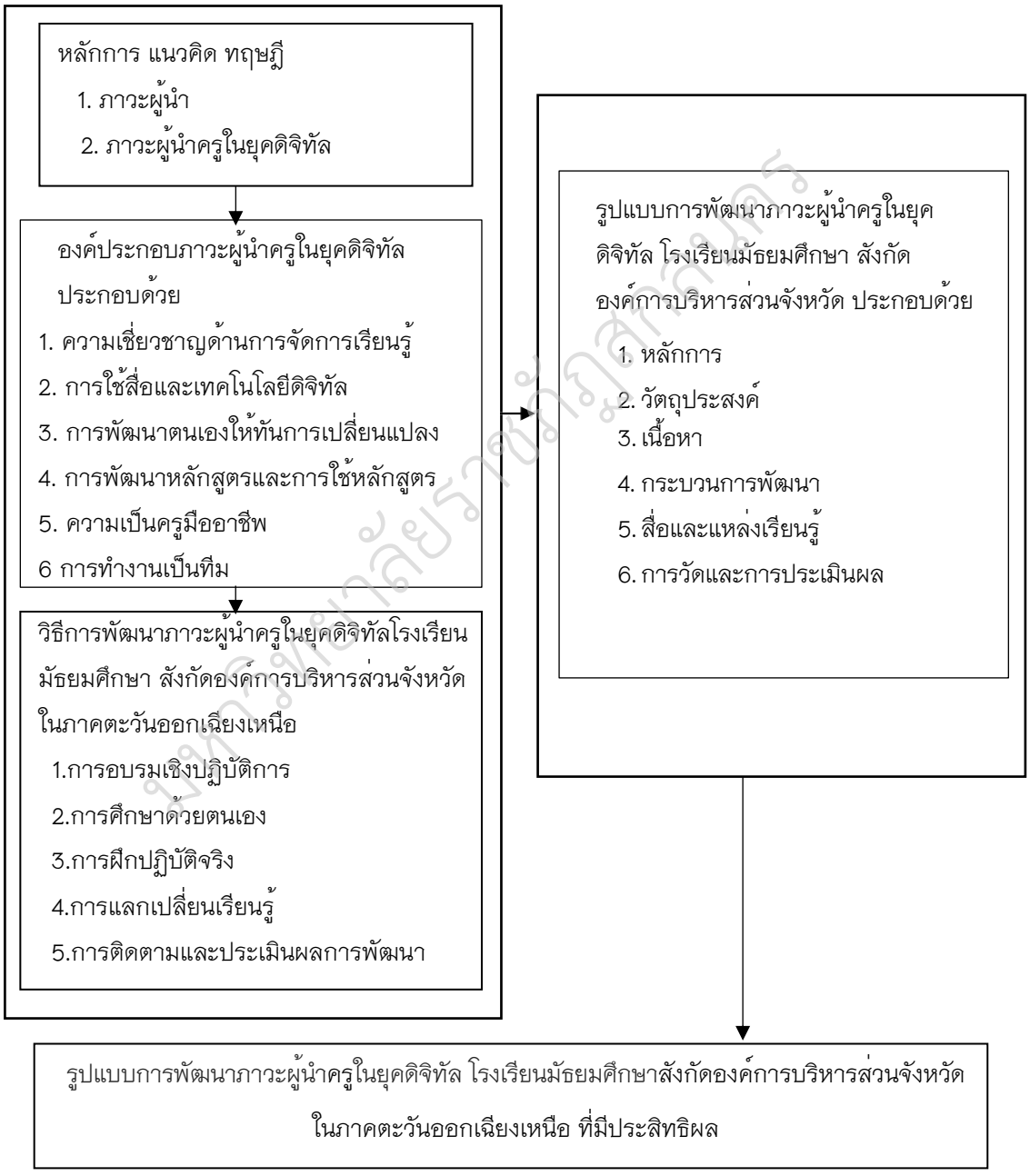
3.3.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.3.5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กรอบแนวคิดของการวิจัย

การวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนา หมายถึง กระบวนการดำเนินงานในรูปแบบของสื่อสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการพัฒนา ซึ่งการเสริมสร้างแบบจำลองพัฒนาต้องทำการศึกษาและสร้างแบบแผนการพัฒนาอย่างเหมาะสม เพื่อให้รูปแบบจำลองมีประสิทธิภาพสูงสุด

2. ภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถใช้ ศิลปะในการโน้มน้าวจิตใจ หรือใช้อิทธิพลของบุคคลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ผู้ตามปฏิบัติตามเพื่อบรรลุในเป้าหมายของส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยความเต็มใจและทุ่มเททั้งกาย ใจ สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับในความสามารถและยินยอมให้เป็นตัวแทนของกลุ่ม

3. ภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกให้เห็นถึงคุณลักษณะ และความสามารถ ทั้งเป็นผู้สอนและผู้นำทั้งการนำในห้องเรียนการนำนอกห้องเรียนและการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากอิทธิพลต่าง ๆ ในการกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนและเพื่อนครูภายในสถานศึกษา และมีการปฏิบัติงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ

4. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ครูผู้สอนที่มีความรู้ในวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ตระหนักเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและและสามารถทำงานเป็นทีม โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปบูรณาการให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งประกอบด้วย 6 องค์ประกอบดังต่อไปนี้

4.1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถด้าน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และมีการประเมินผลการเรียนรู้

4.2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถ ในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนสอน การรู้เท่าทันการเปลี่ยนเปลงเทคโนโลยีดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล และการบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

4.3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูแสดงออกถึง ความสามารถค้นหาตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สร้างแนวคิดใหม่และมีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถของครูในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ และการวัดและประเมินผลหลักสูตร

4.5 ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถในการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงานและทักษะการสอนแบบมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู

4.6 การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมที่รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม และมีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

5. ความต้องการจำเป็น หมายถึง ภาวะหรือช่องว่างระหว่าง สภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน (What is) กับ สภาพที่คาดหวังหรือควรจะเป็น (What should be) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่ยังขาดหรือควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้บรรลุเป้าหมายหรือมาตรฐานที่ตั้งไว้

6. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หมายถึง ข้อกำหนดที่แสดงถึงกรอบแนวคิดการสร้างรูปแบบอันเกิดจากการผนวกระหว่างโครงสร้างการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลกับผลการวิเคราะห์องค์ประกอบระหว่างผู้นำครูในยุคดิจิทัลให้มีความสัมพันธ์กันและส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบเพื่อดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายหรือเป็นแรงขับเคลื่อนให้ภารกิจของครู ในโรงเรียนมัธยมศึกษาส่งผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานมีองค์ประกอบสำคัญ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

6.1 หลักการ หมายถึง แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เป็นรูปแบบที่ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้และหลักการเรียนรู้ ซึ่งเป็น การเรียนรู้จากประสบการณ์และการกระทำ เป็นการเรียนรู้ในการสร้างความคิดรวบยอด การพัฒนาความเข้าใจและความสามารถต่าง ๆ ด้วยตนเอง และการบูรณาการเพื่อนำไปใช้ ในการจัดการเรียนการสอนจริง 3) เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การปฏิบัติจริง และการนิเทศ ติดตาม 4) เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการแบบมีส่วนร่วม โดยมีหลักการสำคัญ ประกอบด้วย การใช้ประสบการณ์ของผู้เข้ารับการอบรม การเรียนรู้ด้วยการกระทำ จนทำให้เกิดความรู้ใหม่อย่างต่อเนื่อง ซึ่งเกิดจากความสนใจของผู้เข้ารับการอบรม การปฏิสัมพันธ์ของผู้เข้ารับการอบรมทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคน อยู่อย่างกว้างขวาง และการสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียนเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6.2 วัตถุประสงค์ หมายถึง เป้าหมายที่ต้องการให้บรรลุผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูระดับชั้นมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย 1) เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนัก และเจตคติที่ดีในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ 2) เพื่อพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) เพื่อให้ครูนำความรู้และทักษะด้านภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3 เนื้อหา หมายถึง สาระที่เป็นองค์ความรู้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งได้จัดทำเป็นเอกสารประกอบการพัฒนาขึ้น มีทั้งหมด 6 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ เล่มที่ 2 การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ และเล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม

6.4 กระบวนการพัฒนา หมายถึง วิธีการที่ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยแบ่งการดำเนินงานอกเป็น 3 ระยะ 5 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่1 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง ขั้นตอนที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุดิจิทัล ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

6.4.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง กระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน อีกทั้งเกิดทัศนคติและเกิดทักษะในการปฏิบัติงานทั้งรูปแบบ On-site และรูปแบบ Online ผ่าน Social media โดยใช้โปรแกรม Google Meet เพื่อให้ครูและบุคลากรเกิดการเรียนรู้และพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนับว่าการอบรมเชิงปฏิบัติการเป็นวิธีการที่สำคัญและเหมาะสมอีกวิธีหนึ่งในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลครูอันจะส่งผลให้ครูเกิดความรู้ความเข้าใจ รวมถึงเกิดทัศนคติและทักษะในการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งลักษณะของการประชุมเชิงปฏิบัติงานจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) เป็นการให้ความรู้ของวิทยากร เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้เข้ารับการอบรม ให้สามารถแก้ไขข้อขัดข้องในการทำงาน กำหนดแนวทางในการปฏิบัติและปรับปรุงงาน 2) เป็นการปฏิบัติการของผู้เข้ารับการอบรมที่จะหารือ อภิปราย ให้ได้แนวทางแก้ปัญหาหรือวิธีการ ปฏิบัติงาน โดยอาจจะดำเนินการทั้งกลุ่มใหญ่หรือแงเป็นกลุ่มย่อย ซึ่งการดำเนินการของส่วนที่สอง จะอาศัยหลักวิชาการหรือหลักการที่วิทยากรได้บรรยายหรืออภิปรายมาใช้ประกอบเป็นแนวทาง

6.4.2 การศึกษาด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการที่ครูแสวงหาความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ด้วยความตั้งใจและความรับผิดชอบของตนเอง โดยใช้ทรัพยากร เทคโนโลยี และสื่อดิจิทัลอย่างหลากหลาย เช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ (Online Learning Platforms) สื่อวิดีโอและมัลติมีเดีย (Video & Multimedia) เครื่องมือสื่อสารและการแลกเปลี่ยนความรู้ (Communication & Collaboration Tools) Zoom, Microsoft Teams, Google Meet,Line Group, Facebook Group, Discord และเว็บบอร์ดการศึกษา และเครื่องมือสร้างและจัดการเนื้อหา (Content Creation Tools)

Canva, Genially, Visme (สร้างสื่อการสอน) เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน

6.4.3 การฝึกปฏิบัติจริง หมายถึง กระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่มุ่งจัดกิจกรรมให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้มีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ ให้ผู้รับการพัฒนาเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากที่สุด มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน เพื่อนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

6.4.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง การรวมตัว ร่วมใจ ร่วมพลัง ร่วมทำ และร่วมเรียนรู้ ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานวัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีม เรียนรู้ที่ครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุน สู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงานร่วมกันของสมาชิกในกลุ่ม

6.4.5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา หมายถึง การนิเทศติดตามประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำ และประเมินผลการพัฒนา เพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพ

6.5 สื่อและแหล่งเรียนรู้ หมายถึง สิ่งที่ใช้เป็นสื่อกลางให้ผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถถ่ายทอดความรู้ และทักษะภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลได้ ประกอบไปด้วย 1) คู่มือการใช้รูปแบบ จำนวน 1 เล่ม 2) เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล จำนวน 6 เล่ม 3) เอกสารประกอบการบรรยาย 4) วีดิทัศน์ แพลทฟอร์ม (Platform) และแอปพลิเคชัน (Application) ประกอบการบรรยาย

6.6 การวัดและการประเมินผล หมายถึง วิธีการวัดผลเพื่อประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในกระบวนการพัฒนา และตรวจสอบประสิทธิผลของรูปแบบ

7. ประสิทธิผลของรูปแบบ หมายถึง ผลสำเร็จของการพัฒนาและการใช้รูปแบบโดยมีเงื่อนไขความสำเร็จ ประกอบไปด้วย ความถูกต้อง ความเหมาะสม ผลการ

ทดลองใช้รูปแบบ ซึ่งพิจารณาจาก ร้อยละความก้าวหน้าผลการประเมินก่อนและหลังการพัฒนา และผลการประเมินภาวะผู้นำของผู้ที่เข้ารับการพัฒนาโดยการประเมินตนเอง

8. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐบาลที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

9. ครู หมายถึง บุคลากรทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเรียงลำดับในการนำเสนอไว้ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ และภาวะผู้นำ
    1.1 ความหมายของผู้นำ และความหมายของภาวะผู้นำ
    1.2 บทบาทของผู้นำ
    1.3 ลักษณะภาวะผู้นำ
    1.4 พฤติกรรมภาวะผู้นำ
2. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
    2.1 ภาวะผู้นำครู
    2.2 ยุคดิจิทัล
    2.3 ภาวะผู้ครูในยุคดิจิทัล
    2.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
3. รูปแบบการพัฒนา
    3.1 ความหมายของรูปแบบ
    3.2 ประเภทของรูปแบบ
    3.3 รูปแบบการพัฒนา
    3.4 วิธีการพัฒนารูปภาวะผู้นำ
    3.5 การประเมินรูปแบบ
    3.6 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ
4. การวิจัยและพัฒนา
    4.1 ความหมายของการวิจัยและพัฒนา
    4.2 ความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา
    4.3 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา
5. การประเมินความต้องการจำเป็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6. บริบทการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.1 วิสัยทัศน์

6.2 พันธกิจ

6.3 เป้าประสงค์

6.4 ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

6.5 สถิติข้อมูลการศึกษาของท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับผู้นำ และภาวะผู้นำ

ผู้นำและภาวะผู้นำเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ทุกสังคม ไม่ว่าสังคมนั้นจะมีวิถีทางที่แตกต่างกันอย่างไรก็จำเป็นที่จะต้องมีผู้นำ โดยแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำได้เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย ซึ่งผู้นำคือผู้ที่เป็นทั้งผู้ขับเคลื่อนองค์การ ชุมชนและประเทศ อีกทั้งยังเป็นผู้รับใช้และแบบอย่างในการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาและผู้ร่วมงาน ผู้นำมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งทั้งในเชิงปริมาณ เชิงคุณภาพ รวมถึงภาพพจน์ขององค์การที่จะถูกสะท้อนให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการปฏิบัติงานในหน่วยงานนั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาความสามารถทางภาวะผู้นำด้วยตัวเอง โดยบุคคลที่ได้เรียนรู้และได้รับการฝึกฝนให้มีภาวะผู้นำจะมีคุณลักษณะและสามารถพัฒนาตนเองและองค์การสู่ความสำเร็จได้

1.1 ความหมายของผู้นำและความหมายของภาวะผู้นำ

1.1.1 ความหมายของผู้นำ

ผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จขององค์การ เพราะผู้นำมีภาระหน้าที่ และความรับผิดชอบโดยตรงที่จะต้องวางแผนสั่งการดูแล และควบคุมให้บุคลากรขององค์การปฏิบัติงานต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้นำควรจะมีวิธีการนำที่ทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ตามเกิดความผูกพันกับงานแล้วทุ่มเทความสามารถ เพื่อให้เข้าใจคำว่า ผู้นำและภาวะผู้นำ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาความหมายของคำว่า ผู้นำและภาวะผู้นำจากนักวิชาการและนักวิจัย ดังนี้

จันทร์ธิมา รัตนโกสุม (2561, หน้า 13) ได้สรุปความหมายของผู้นำ คือบุคคลที่ได้รับมอบหมายและเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและเป็นผู้ที่สามารถชี้นำสมาชิกของกลุ่มรวมพลังเพื่อปฏิบัติภาระกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ

ตามเป้าหมายที่กำหนด

สรายุทธ สิมมาจันทร์ (2563, หน้า 21) ได้สรุปความหมายของผู้นำไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่มีศิลปะและความสามารถเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับคอยชี้นำ จูงใจ เพื่อนร่วมงานกระตือรือร้น เป็นศูนย์กลางมุ่งมั่นในการทำงานเพื่อสังคม เน้นการสร้างพฤติกรรมการทำงานชี้นำกลุ่มเพื่อให้การปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 23) สรุปความหมายของคำว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่เป็นหลักสำคัญให้กับองค์การมีความรู้ในเรื่องงานองค์การเป็นอย่างดี สามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานได้ มีความรับผิดชอบต่อประสิทธิผลขององค์การ อุทิศตน และมุ่งมั่นเพื่ออนาคตและความสำเร็จในอนาคตขององค์การ ได้รับความเชื่อถือ และเชื่อฟังจากเพื่อนร่วมงานในการจัดกิจกรรม และในการสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มหรือในองค์การ เต็มใจรับฟัง รวมทั้งพูดคุยกับเสียงเรียกร้องที่สร้างสรรค์ และให้เป็นที่รับทราบกันทั้งองค์การ มีจิตใจเปิดกว้าง และมีวิสัยทัศน์แสวงหาโอกาสนวัตกรรม และความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

กันตชาติ กุดนอก (2565, หน้า 21) ได้สรุปความหมายของคำว่าผู้นำ ไว้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับการยอมรับหรือมอบหมายให้เป็นผู้นำ เป็นผู้มีอิทธิพลเหนือกว่าบุคคลอื่น สามารถใช้อิทธิพลโน้มน้าวให้บุคคลอื่นยอมปฏิบัติตาม มีบทบาทในการใช้ศิลปะในการจูงใจ ทำให้บุคคลเหล่านั้นเต็มใจที่จะทำงานให้สำเร็จผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ด้วยความพึงพอใจ

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ (2565, หน้า 368) ได้สรุปความหมายของคำว่าผู้นำไว้ว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่ได้รับมอบหมายซึ่งอาจโดยการเลือกตั้งหรือแต่งตั้ง และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกให้มีอิทธิพลและบทบาทเหนือกลุ่ม สามารถที่จะจูงใจชักนำหรือชี้นำให้สมาชิกของกลุ่ม รวมพลังเพื่อปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ของกลุ่มให้สำเร็จ

McFarland (1979, pp. 214 – 215) ได้กล่าวว่า ผู้นำ คือ บุคคลที่มีความสามารถในการใช้อิทธิพลให้คนอื่นทำงานในระดับต่าง ๆ ที่ต้องการให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ การชักจูงให้คนอื่นทำงานให้สำเร็จตามต้องการ

Ubben et al. (2001, p. 13) ได้ให้ความหมายคำว่าผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคล สำคัญที่เป็นหลักให้กับองค์การ ให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงาน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงและรับผิดชอบ ต่อประสิทธิผลขององค์การ ผู้นำจะใช้อิทธิพลอย่างจูงใจต่อผู้อื่นเพื่อสร้างกิจกรรม และสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มหรือในองค์การโดยมุ่งให้คนเห็น

คล้อยตามว่ามีอะไรบ้างที่จำเป็นต้องกระทำให้เกิดผลสำเร็จ ผู้นำเป็นผู้นำพาองค์การหรือนิยามว่าเป็นกลุ่มคนที่มาอยู่รวมกันให้ได้รับผลสำเร็จ ในการทำงาน ผู้นำเป็นผู้รับใช้องค์การ เป็นผู้รับใช้บุคคลต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นองค์การและยังรับใช้ลูกค้าที่องค์การนั้นให้บริการอยู่อีกด้วย

Hoy, K. Wayne; Miskel, G. Cecil. (2005, unpaged) ได้กล่าวว่า ผู้นำหมายถึง บุคคลสำคัญที่เป็นหลักให้กับองค์กรให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานและรับผิดชอบต่อประสิทธิผลขององค์กร ผู้นำจะใช้อิทธิพลอย่างจงใจต่อผู้อื่นเพื่อสร้างกิจกรรมและสร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มหรือในองค์กร โดยมุ่งให้คนเห็นคล้อยตามว่ามีอะไรบ้างที่จำเป็นต้องกระทำให้เกิดผลสำเร็จ

จากการศึกษาความหมายของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ผู้นำ หมายถึง บุคคลที่ได้รับแต่งตั้งขึ้นมาให้เป็นหัวหน้าผู้ตัดสินใจ เพราะมีความสามารถในการปกครองบังคับบัญชา และจะพาผู้ตามหรือผู้ใต้บังคับบัญชา ไปในทางดีหรือชั่วได้ โดยใช้ระบบกระบวนการอันที่จะทำให้บรรลุเป้าหมาย และมีความสามารถที่จะชักจูงผู้อื่นให้ความร่วมมือร่วมใจกับตน ดำเนินการไปสู่จุดมุ่งหมายของตนได้

1.1.2 ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการ นักการศึกษา นักวิจัย ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

ศรัณยา ใครบุตร (2558, หน้า 15) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นศิลปะในการใช้อิทธิพลของผู้นำกับผู้ตามโดยใช้วิธีการโน้มน้าวใจ การสร้างค่านิยมและความเชื่อให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์

วิษณุ อ๋องสกุล (2558, หน้า 20) กล่าวว่า ภาวะผู้นำเป็นการใช้อิทธิพลของผู้นำกับผู้ตามโดยการโน้มน้าวใจ การสร้างค่านิยมและความเชื่อให้คล้อยตามและปฏิบัติงานให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ให้เกิดภายในองค์การ เพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์การ

อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช (2560, หน้า 24) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำ คือ พฤติกรรมที่แสดงให้เห็นได้ว่าสามารถนำพาบุคลากรและนำพาองค์กรไปสู่จุดหมายและเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

พงศ์สวัสดิ์ ราชจันทร์ (2565, หน้า 369) ได้กล่าวสรุปคำว่าภาวะผู้นำไว้ว่า ภาวะผู้นำ เป็นกระบวนการที่ผู้นำร่วมสร้างความชัดเจนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้รับรู้ว่า อะไร คือ ความสำคัญให้ภาพความเป็นจริงขององค์กรแก่ผู้อื่น ช่วยให้เห็นทิศทางและจุดมุ่งหมายอย่างชัดเจนภายใต้ภาวะการณ์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก

Bass (1985. p. 545) ได้ให้ความหมาย ภาวะผู้นำว่าเป็นกระบวนการการเปลี่ยนแปลงที่ผู้นำต้องเป็นผู้เปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของผู้ตามให้ได้ผลเกินที่กำหนด โดยทัศนคติ ความเชื่อ ความเชื่อมั่นและความต้องการของผู้ตามและต้องได้รับการเปลี่ยนแปลงจากระดับต่ำไปสู่ระดับสูง

Mitchell and Larson Jr. (1987, p. 445) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำว่าภาวะผู้นำเป็นกระบวนการที่บุคคลใช้อิทธิพลต่อกลุ่ม เพื่อให้บรรลุความต้องการของกลุ่มหรือจุดมุ่งหมายขององค์การ

Yukl, & Mahsud (2010, p. 1) ได้อธิบายว่า ภาวะผู้นำ คือ ผู้นำที่ปรับตัวได้ไม่เพียงแต่ทำการเปลี่ยนแปลงเท่านั้น แต่พวกเขาตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงภายนอกที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ สิ่งแวดล้อม และพิจารณาเส้นทางที่ดีที่สุดที่จะส่งผลดีต่อองค์กร และภาวะผู้นำที่ยืดหยุ่นและปรับตัวได้เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้วยวิธีที่เหมาะสมเมื่อสถานการณ์เปลี่ยนไป

จากการศึกษาความหมายของนักวิชาการหลายท่านที่กล่าวมาสรุปได้ว่าภาวะผู้นำ หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่สามารถใช้ ศิลปะในการโน้มน้าวจิตใจ หรือใช้อิทธิพลของบุคคลในตำแหน่งหน้าที่เพื่อให้ผู้ตามปฏิบัติตาม เพื่อบรรลุในเป้าหมายของส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยความเต็มใจ และทุ่มเททั้งกาย ใจ สมาชิกในกลุ่มให้การยอมรับในความสามารถและยินยอมให้เป็นตัวแทนของกลุ่ม

1.2 บทบาทของผู้นำ

คำว่า “บทบาท” ตามความหมายของพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ การทำตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งผู้นำถูกจัดให้แสดงพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้โดยมีนักวิชาการได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำไว้ ดังนี้

ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์ (2560, หน้า 12) ให้ความหมายของบทบาทได้ว่ามีองค์ประกอบเกี่ยวข้องกับงานและคน ในการแสดงให้เห็นถึงความสามารถของคนที่ประสบความสำเร็จ ซึ่งการแสดงออกนี้เป็นความเกี่ยวพันกันระหว่างความคิดของ

ผู้ดำรงตำแหน่งเองกับความคาดหวังของผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการใช้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ บทบาทจึงมีความหมาย 3 ส่วน ได้แก่

1. บทบาทที่ได้มาพร้อมตำแหน่งเป็นบทบาทที่เกิดขึ้นมาพร้อมกับตำแหน่ง เมื่อบุคคลดำรงตำแหน่งใดก็ต้องแสดงบทบาทตามกฎหมาย ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบและสิทธิหน้าที่ที่กำหนดไว้เป็นบรรทัดฐาน

2. บทบาทที่เป็นความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้อง เป็นบทบาทที่บุคคลที่เกี่ยวข้องคาดว่าบุคคลที่ครองตำแหน่งนั้นจะมีแบบแผนพฤติกรรมที่สอดคล้องกับแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับค่านิยม ทัศนคติ ประสบการณ์และการศึกษาอบรมผู้เกี่ยวข้อง

3. บทบาทที่ปฏิบัติจริง เป็นบทบาทหรือพฤติกรรมที่แท้จริงที่บุคคลปฏิบัติซึ่งอาจสอดคล้องกับบทบาทที่ได้มาพร้อมตำแหน่งหรือตามความคาดหวังของบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือของตนเองหรือไม่ก็ได้

อีกทั้งบทบาทภาวะผู้นำในการบริหาร (Managerial Leadership Roles) หรือบทบาทในการบริหารตามแนวคิดของมินซ์เบิร์ก (Mintzberg's Managerial Roles) ซึ่งแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ (ณัฐณภรณ์ เอกนราจินดาวัฒน์, 2560, หน้า 14)

1. บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Roles) เป็นความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งภายในและภายนอกองค์การ ผู้จัดการต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนขององค์การ ดังนี้

1.1 บทบาทในการเป็นตัวแทน (Figurehead Roles) ผู้จัดการทุกคนมีบทบาทในการทำงานตามภาระหน้าที่ โดยต้องทำหน้าที่เป็นตัวแทนของหน่วยงาน

1.2 บทบาทในการเป็นผู้นำ (Leader Roles) บทบาทนี้ประกอบด้วยการจ้างงาน (Hiring) การฝึกอบรม (Training) การจูงใจ (Motivating) และการกำหนดวินัยพนักงาน (Disciplining Employees) ผู้นำต้องมีความรับผิดชอบ ในการจูงใจและสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชา

1.3 บทบาทในการเป็นผู้ติดต่อ (Liaison Roles) เป็นกิจกรรมในการสื่อสารทั้งภายในและภายนอกองค์การ ซึ่งช่วยผู้จัดการมีความมูลจากบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่อยู่ภายในหรือภายนอกองค์การ

2. บทบาทด้านสารสนเทศ (Information Roles) ผู้จัดการจะรับและเก็บข้อมูลจากองค์การและสถาบันภายนอกเพื่อการเรียนรู้ การเปลี่ยนแปลงความคิดเห็น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ของชุมชน ซึ่งผู้จัดการจะต้องมีบทบาท คือ

2.1 บทบาทในการติดตาม (Monitor Roles) ผู้จัดการจะมีบทบาทในการรับรู้ข้อมูลทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ

2.2 บทบาทในการแยกแยะ (Disseminator Roles) ผู้จัดการจะมีบทบาทในการส่งข้อมูลที่รับจากภายนอกหรือจากผู้ใต้บังคับบัญชาไปยังสมาชิกขององค์การ

2.3 บทบาทในการเป็นโฆษก (Spokesperson Roles) ผู้จัดการจะต้องทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลไปยังภายนอกองค์การในฐานะเป็นเชี่ยวชาญขององค์การ

3. บทบาทด้านการตัดสินใจ (Decision Roles) ในขั้นนี้เป็นบทบาทในการแก้ปัญหาจากทางเลือกต่าง ๆ ประกอบด้วย

3.1 บทบาทในการเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneur Roles) ผู้จัดการจะต้องคิดริเริ่มและศึกษาโครงการใหม่ ๆ เพื่อปรับปรุงการทำงานขององค์การ

3.2 บทบาทในการเป็นผู้แก้ปัญหา (Disturbance Handler Roles) ผู้จัดการจะต้องมีการแก้ไขปัญหา เมื่อองค์การรเผชิญกับปัญหาสำคัญ

3.3 บทบาทในการเป็นผู้จัดสรรทรัพยากร (Resource Allocators Roles) ผู้จัดการจะต้องรับผิดชอบในการจัดหาทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพ และทรัพยากรการเงิน

3.4 บาทบาทในการเจรจาต่อรอง (Negotiator Roles) ผู้จัดการจะต้องรับผิดชอบในการเป็นตัวแทนขององค์การสำหรับการเจรจาที่สำคัญ

Farrew and Kaye (1996, pp. 178 – 180) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำไว้ 5 ประการที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาการทำงานดังนี้

1. บทบาทผู้อำนวยการความสะดวก (Facilitator)

1.1 การแนะนำบุคลากรให้เข้าใจและเห็นคุณค่าในการทำงาน รวมทั้งประโยชน์ของการทำงาน

1.2 การอธิบายให้บุคลากรเข้าใจและเห็นความสำคัญของการวางแผนการทำงานในระยะยาว

1.3 การเปิดโอกาส และสร้างบรรยากาศในการทำงาน อีกทั้งพร้อมที่จะรับความคิดเห็นของบุคลากรแต่ละคนเกี่ยวกับการทำงานอย่างเต็มที่

1.4 การทำให้บุคลากรเข้าใจและสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่าง ๆ

จากการทำงานได้

2. บทบาทผู้ประเมิน (Appraiser)

2.1 การให้ข้อมูลย้อนกลับแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเปิดเผย

2.2 การกำหนดมาตราฐานและความคาดหวังให้ชัดเจน โดยที่ผู้ปฏิบัติงานได้ทราบว่าจะต้องได้รับการประเมินเรื่องใดบ้าง

2.3 การรับฟังบุคลากรและเรียนรู้สิ่งสำคัญและความคาดหวังในการปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงาน

2.4 การชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานของบุคลากรและเป้าหมายของการทำงาน

2.5 การให้คำแนะนำเป็นพิเศษแก่บุคลากรแต่ละคน เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนาการปฏิบัติงาน และสร้างชื่อเสียง

3. บทบาทผู้คาดคะเน (Forecaster)

3.1 การช่วยให้บุคลากรได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับองค์การเพิ่มเติม

3.2 การชี้ให้เห็นแนวโน้มและการพัฒนาใหม่ ๆ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อความคาดหวังในการทำงาน

3.3 การช่วยให้บุคลากรเข้าใจในวัฒนธรรมและนโยบายขององค์การ

3.4 การสื่อสารให้บุคลากรได้ทราบถึงทิศทางซึ่งเป็นกลยุทธ์ขององค์การ

4. บทบาทผู้ให้คำแนะนำ (Adviser)

4.1 การช่วยชี้ให้บุคลากรเข้าถึงเป้าหมายของการทำงานอย่างชัดเจน

4.2 การช่วยให้บุคลากรได้เลือกเป้าหมายของการทำงานได้อย่างชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.3 การชี้ให้เห็นทรัพยากรที่อาจเป็นสิ่งสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการทำงาน เพื่อนำไปสู่การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5. บทบาทผู้สร้างความสามารถ (Enabler)

5.1 การช่วยให้บุคลากรสามารถพัฒนารายละเอียดเกี่ยวกับแผนปฏิบัติการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติงาน

5.2 การจัดการกับบุคลากรในองค์การที่มีความสามารถเพื่อช่วยทำให้ผู้ปฏิบัติงานประสบความสำเร็จในการทำงานตามเป้าหมาย

5.3 การอภิปรายความสามารถของบุคลากรและเป้าหมายของการทำงานให้แก่บุคลากรอื่น

5.4 การรวบรวมบุคลากรและทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการ

Covey (1996, pp. 152 – 153) ได้กล่าวถึงบทบาทพื้นฐานของผู้นำในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วไว้ 3 ประการ คือ

1. บทบาทในการสำรวจ (Path finding) เป็นผู้มีพลังในการค้นหา สร้างวิสัยทัศน์ พันธกิจ และวางเป้าหมายขององค์การในอนาคต โดยสร้างแบบคุณค่าและวิสัยทัศน์ให้เข้ากัน ซึ่งคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านการวางแผนกลยุทธ์

2. บทบาทในการกำหนด (Aligning) โดยเป็นผู้ที่สามารถปรับโครงสร้างองค์การ ระบบ และกระบวนการปฏิบัติให้ตอบสนองกับพันธกิจและวิสัยทัศน์ขององค์การ ตลอดจนความต้องการจำเป็นของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. บทบาทในการมอบอำนาจ (Empowering) ผู้นำจะต้องมอบอำนาจให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความเฉลียวฉลาด ความสามารถในการคิดค้นประดิษฐ์ มีสติปัญญา มีความคิดสร้างสรรค์ และมีอิสระ สามารถตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มที่ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์และภารกิจขององค์การ

Nanus (1989, pp. 71 – 79) กล่าวว่าผู้นำที่จะประสบความสำเร็จที่จะนำพาผู้ตามไปในทิศทางที่สามารถพัฒนาองค์การได้ โดยจะมีบทบาทใน 4 ด้าน คือ

1. บทบาทเป็นผู้ชี้กำหนดทิศทางการปฏิบัติงาน (Direction Setter) โดยกำหนดเป้าหมายขององค์การ ช่วยชี้นำการทำงาน การปฏิบัติงานอย่างมีทิศทางช่วยให้บรรลุเป้าหมายได้

2. บทบาทเป็นตัวแทนขององค์การ (Spoken Person) ผู้นำจะต้องเกี่ยวข้องและมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกองค์การ จะช่วยให้องค์การเป็นที่รู้จักของสังคม กล้าที่จะตัดสินใจ ยอมรับฟังความคิดเห็นของชุมชน นโยบายการปกครองต่าง ๆ

เพื่อให้องค์การเป็นที่ยอมรับของสังคม การมีเครือข่ายจะช่วยให้บุคคลต่าง ๆ เข้ามาสนับสนุนการทำงานในองค์การของตน

3. บทบาทผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) จะต้องรู้ถึงวิธีการเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ที่องค์การจะได้รับ รวมทั้งความถูกต้องเหมาะสม และคำนึงถึงผู้ตามด้วย

4. บทบาทผู้สั่งสอนหรือพี่เลี้ยง (Coach) จะต้องให้คำแนะนำการสอนแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้าใจวิธีการปฏิบัติงานได้ถูกต้องและผู้นำต้องเป็นแบบอย่างในการประพฤติปฏิบัติในการทำงานด้วย

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 42) กล่าวสรุปเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำไว้ 3 ประการ คือ

1. เป็นผู้ชี้นำให้คำปรึกษาหารือในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมและเป็นธรรม

2. เป็นผู้จูงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องตามตัวแบบหรือตัวอย่างที่ดีได้

3. เป็นผู้พัฒนาให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ขององค์การหรือสังคม ซึ่งผู้นำจำเป็นต้องมีวิสัยทัศน์มองไกลในอนาคตและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมมากว่าส่วนตน ไม่เห็นแก่ตัวและพวกพ้องตนเอง มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมและเป็นผู้พัฒนาให้สังคมอยู่อย่างมีความสุข มีความคิดเชิงบวก มองโลกในทางที่ดี มีความเอเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น และทำตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคม

Yukl (1998, pp. 149 – 152) ได้กล่าวเสริมว่า บทบาทของผู้นำแต่ละคนแตกต่างกันตามบุคลิกลักษณะและสถานการณ์ ผู้นำถูกคาดหวังในด้านบทบาท (Role Expected) คือ บทบาทที่สังคมคาดหวังไว้กับตำแหน่ง หน้าที่ กฎ ระเบียบ วัฒนธรรม ความเชื่อของสังคม ความต้องการของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงลักษณะตามธรรมชาติของงาน แต่บางครั้งผู้นำไม่สามารถปรับตัวยอมรับบทบาทเหล่านี้ตามความคาดหวังของสังคม ซึ่งการรับรู้บทบาทของผู้นำ (Perceived Role) จะขึ้นอยู่กับความต้องการ คุณลักษณะ ค่านิยม และทักษะของผู้นำ ผู้นำอาจเกิดความขัดแย้งในบทบาทถ้าบทบาทตามความรับรู้ไม่สอดคล้องกับบทบาทที่สังคมคาดหวังไว้ ซึ่งอาจเกิดความเสียหายในการบริหารจัดการในองค์การได้ ดังนั้นผู้นำต้องปรับปรุงพัฒนาให้บทบาทที่สังคมคาดหวังและบทบาทที่ตามการรับรู้ของตนเองเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความ

สอดคล้องซึ่งกันและกัน การทำงานตามบทบาทของผู้นำจึงจะประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยจึงสามารถสรุปได้ว่าบทบาทของผู้นำ มี 3 บทบาท คือ 1) บทบาทด้านการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นผู้ที่ช่วยชี้นำและขับเคลื่อนการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้โดยใช้ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์คอยแนะนำผู้อื่นให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) บทบาทด้านการสื่อสารโดยมีการพัฒนาทักษะและเสริมสร้างความสัมพันธ์ของบุคคลอื่นทั้งภายในและภายนอกองค์การให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงาน และ 3) บทบาทด้านการตัดสินใจ ทั้งการตัดสินใจในการปฏิบัติหน้าที่ต่าง ๆ ด้วยตนเองและการเชื่อมั่นในการตัดสินในปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาตามที่ได้รับมอบหมายอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามสถานการณ์

1.3 ลักษณะภาวะผู้นำ

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2550, หน้า 84 – 86) ได้สรุปลักษณะภาวะผู้นำสำหรับผู้นำที่ประสบความสำเร็จกับผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงว่าผู้นำที่ประสบผลสำเร็จจะต้องมีความเฉลียวฉลาด ปรับตัวเก่ง เปิดตัว เปิดเผย มีความเพียร พยายาม ร่างกายแข็งแรง มีความกระตือรือร้นเป็นคนทำงานหนัก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีไหวพริบ ความอดทน ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น พลังงานสูง ไฟแรง มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ แสวงหาโอกาส ความรู้ ภูมิปัญญาและมีบูรณาการส่วนบุคคล นอกจากนี้ยังกล่าวว่าผู้นำที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจะต้องมีลักษณะใช้อำนาจโดยมอบอำนาจให้ผู้อื่นเป็นผู้เรียนรู้ตลอดไป กำหนดแนวทางคุณธรรม จริยธรรมภายในหน่วยงานเชื่อมั่นและให้ เกียรติแก่เพื่อนร่วมงานรู้จักตนเองเป็นอย่างดี กล้าเสี่ยงและยอมรับความสูญเสีย มีความสามารถในการสื่อสารระหว่างบุคคล แปลงวิสัยทัศน์ให้เป็นความจริงมุ่งเน้น พัฒนาการไปสู่อนาคต พัฒนาคนอื่นให้เป็นผู้นำ ดึงดูดคนให้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง สอดคล้องกับรังสรรค์ ประเสริฐศรี (2551, หน้า 35 – 40) กล่าวว่า ผู้นำที่มีประสิทธิผลมักมี คุณลักษณะภาวะผู้นำที่เฉพาะอย่างที่เหมือนกันและแตกต่างจากผู้ที่มิใช่ผู้นำ โดยเฉพาะ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพของผู้นำที่มีประสิทธิผลซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพทั่วไป ประกอบด้วย ความเชื่อมั่นในตนเอง การสร้างความไว้วางใจได้มีลักษณะที่เด่นเป็นคนกล้าแสดงออก การเป็นคนที่มีการแสดงออกที่เหมาะสมมีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความกระตือรือร้น มีอารมณ์ขันอบอุ่นมีความเอื้ออารีมีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด ความผิดหวังหรือความคับข้อง

ใจการรู้จักตนเองและมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน

2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงาน ประกอบด้วย มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีความเข้าใจอารมณ์และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

3. ความน่าเชื่อถือ (Credibity) ผู้นำจะถูกตรวจสอบโดยสังคมตลอดเวลา ดังนั้น ผู้นำจึงจำเป็นต้องระมัดระวังตัวเพราะทุกย่างก้าวนั้นอยู่ในสายตาของผู้ มีส่วนได้ส่วนเสียเสมอ

4. ความรู้ความสามารถ (Competence) ผู้นำจะต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการบริหารจัดการตลอดจนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

5. ความเชื่อมั่น (Confidence) ผู้นำควรมีความเชื่อมั่นต่อตนในการปฏิบัติงานและการตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ

6. การติดต่อสื่อสาร (Communication) ในยุคแห่งข่าวสารข้อมูลผู้นำต้องมีความสามารถในการบริหารจัดการข้อมูลต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมรู้จักการติดต่อสื่อสารกับบุคคลในองค์การและนอกองค์การ

7. การวิเคราะห์ชุมชน (Community) ผู้นำต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมบริบทรอบ ๆ องค์การตลอดจนต้องเรียนรู้และสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนด้วย สอดคล้องกับ Shinn (1986, pp. 8 – 9) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะภาวะผู้นำที่มีคุณภาพว่ามีลักษณะสำคัญ ดังนี้ 1) มีความรับผิดชอบ 2) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 3) มีความซื่อสัตย์ 4) มีความสามารถในการวิเคราะห์ 5) มีความยุติธรรม 6) มีวินัยในตนเอง 7) สามารถควบคุมตนเองได้ดี 8) มีคุณธรรม

สำหรับ Frigon and Harry (1996, pp. 29 – 36) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้นำซึ่งเป็นคุณลักษณะพิเศษที่มีคุณภาพเหนือผู้อื่น คุณลักษณะเหล่านี้เป็นการกำหนดพฤติกรรมผู้นำซึ่งจะต้องมีการแสดงออกอย่างมั่นคง ชัดเจน และมีความรับผิดชอบในการบริหารจัดการจะทำให้ประสบความสำเร็จมี 10 ประการ คือ

1. การควบคุมอารมณ์ให้มีความรู้สึกที่ดีระมัดระวังควบคุม อารมณ์ในที่สาธารณชนและต้องตัดสินใจบนรากฐานของความเป็นจริงอย่างมีเหตุผล

2. ความสามารถในการปรับตัวในทุกสถานการณ์ไม่ว่า สิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร จะทำให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์

3. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ผู้นำจำเป็นต้องแสดงออกมาให้เห็นเพื่อแสดงความสามารถ วิสัยทัศน์และความสร้างสรรค์ของผู้นำในอนาคต ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างผู้นำกับผู้ตาม

4. ความกล้าหาญ มีจิตใจและอารมณ์กล้าหาญเผชิญหน้ากับอุปสรรคอันตรายความเจ็บปวดด้วยความตั้งใจแน่วแน่

5. ความเด็ดเดี่ยวและความเพียรพยายาม โดยแสดงความกล้าที่จะนำทีมและผู้ตามเมื่อต้องพบกับความยากลำบากในระหว่างการทำงาน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์สุดท้ายของการปฏิบัติงาน

6. พฤติกรรมด้านจริยธรรมจะเกี่ยวกับระบบค่านิยมและคุณธรรมพื้นฐานในฐานะของผู้นำ โดยเป็นตัวอย่างหรือแบบอย่างความซื่อตรงและความมั่นคง

7. การตัดสินใจด้วยวิจารณญาณ มีความสามารถตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็นที่ดีและมีทิศทางที่ถูกต้อง โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความจริง ความรู้และความเข้าใจ

8. ความอดทน แสดงให้เห็นความกล้าหาญของบุคคลได้เป็นอย่างดี โดยต้องมีความสามารถอดทนต่อสภาวะความตึงเครียดทั้งร่างกายและจิตใจการทำงานจนบรรลุความสำเร็จ

9. ความไว้วางใจได้ เป็นลักษณะพื้นฐานของภาวะผู้นำที่จะต้องแสดงให้บุคคลอื่นเกิดความเชื่อใจในคำพูด การกระทำด้วยความมั่นคงและความภักดี

10. ความปรารถนา เป็นลักษณะความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะมุ่งไปให้ถึงความสำเร็จหรือความเป็นเจ้าของความจริงและผลสัมฤทธิ์นั้น ผู้นำที่ดี จะต้องมีความปรารถนาที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จของวิสัยทัศน์

DuBrin (1998, pp. 25 – 37) ได้แบ่งประเภทคุณลักษณะ บุคลิกภาพของผู้นำเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. คุณลักษณะด้านบุคลิกทั่วไป เป็นคุณลักษณะซึ่งสามารถสังเกตได้ภายในและภายนอกงาน โดยจะสัมพันธ์กับความสำเร็จและความพอใจทั้งชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ได้แก่ ความเชื่อมั่นใจตนเองการสร้างความไว้วางใจได้ลักษณะที่เด่น เป็นคนกล้าแสดงออกต่อบุคคลอื่น การเป็นคนที่แสดงออกอย่างมีความเหมาะสม ความมั่นคงทางอารมณ์ความกระตือรือร้น มีอารมณ์ขันเป็นคนมีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียดและการรู้จักตนเองและมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน

2. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพที่สัมพันธ์กับงานเป็นลักษณะด้านบุคลิกภาพที่แน่นอนของผู้นำที่มีประสิทธิผลและก่อให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ได้แก่ มีความคิดริเริ่ม มีความเข้าใจอารมณ์และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น มีความสามารถในการยืดหยุ่นและความสามารถในการปรับตัว สภาพการควบคุมภายในตนเอง ความกล้าหาญ และความสามารถกลับคืนสู่สภาพเดิม

Daft (1999, p. 66) แสดงลักษณะเฉพาะของผู้นำที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่นไว้ 6 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะทางกายภาพ ได้แก่ ความกระฉับกระเฉง กระปรี้กระเปร่า

2. ภูมิหลังทางสังคม ได้แก่ มีความรู้ได้รับการศึกษาและมีความสามารถในการปรับเปลี่ยน

3. สติปัญญาและความสามารถ ได้แก่ การตัดสินใจวิจารณญาณ ความรู้และทักษะการพูด

4. บุคลิกภาพ ได้แก่ ความกระตือรือร้น มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความซื่อสัตย์มีจริยธรรมและมีความเชื่อมั่นในตนเอง

5. ลักษณะที่สัมพันธ์กับงาน ได้แก่ มีการกระตุ้นที่จะนำไปสู่ความสำเร็จและความรับผิดชอบ มีความรับผิดชอบเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมาย และการมุ่งมั่นในการทำงาน

6. ลักษณะทางสังคม ได้แก่ ความสามารถที่จะสร้างความร่วมมือให้การร่วมมือ ความเป็นที่นิยมชื่นชอบ มีชื่อเสียง ความสามารถด้านสังคมโดยเฉพาะทักษะในการติดต่อระหว่างบุคคล การมีส่วนร่วมในสังคมและรู้จักกาลเทศะโดยมี ความสามารถในการเจรจา

Lussier and Achua (2001, pp. 37 – 40) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะต่าง ๆ ของผู้นำที่มีประสิทธิผลประกอบด้วยคุณลักษณะ 9 ประการ คือ 1) ความมีอำนาจเหนือ 2) มีพลังสูง 3) ความมั่นใจในตนเอง 4) สถานการณ์ในการควบคุม ตนเอง 5) ความมั่นคงทางอารมณ์ 6) ความซื่อตรง 7) ความมีสติปัญญา 8) ความยืดหยุ่น ในการทำงาน 9) มีความเข้าใจความรู้ของผู้อื่น สอดคล้องกับ Kouzes and Posner (2003, pp. 268 – 269) ได้สรุปคุณลักษณะหรือการกระทำของผู้นำที่มีความเป็นเลิศไว้ 5 ประการ คือ

1. เป็นแบบอย่างที่ดี (Model the Way) ผู้นำต้องเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับผู้ร่วมงาน โดยการใช้ความร่วมมือผู้นำต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทั้งด้าน

การงานของตนเองออกมาอย่างชัดเจน สนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. กระตุ้นให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Inspire a Shared Vision) คือ การสร้างวิสัยทัศน์ร่วม ผู้นำจะต้องทำสิ่งที่คิดไว้ให้เป็นจริงและมักมีภาพของผลลัพธ์ที่ควรเกิดขึ้นอยู่ในใจก่อนที่จะเริ่มลงมือปฏิบัติในขณะเดียวกันจะต้องทำให้ผู้ตามเข้ามามีส่วนร่วมในวิสัยทัศน์ด้วย โดยต้องมีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพและการสร้างภาพในอนาคตด้วยจินตนาการเพื่อเป็นแรงกระตุ้นและจูงใจผู้ตามให้ความร่วมมือ เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

3. ท้าทายกระบวนการ (Challenge the Process) ผู้นำจะต้องเผชิญกับความท้าทายกับสถานการณ์ต่าง ๆ ยอมรับความคิดเห็นใหม่ๆ ของผู้อื่น เป็นผู้ริเริ่มการเปลี่ยนแปลง และพร้อมรับกับความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ผู้นำจะต้องหาโอกาสแสวงหาวิธีการใหม่ ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้ดีขึ้น กล้าเสี่ยงและทดลองแนวทางที่จะนำมาพัฒนาพร้อมกับเรียนรู้ข้อผิดพลาดที่พบ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขในครั้งต่อไป

4. การสร้างพฤติกรรมการทำงานให้กับสมาชิก (Enable Others to Act) ผู้นำจะต้องพยายามสร้างความแข็งแกร่งให้กับผู้ตามด้วยการใช้อำนาจในการตัดสินใจ มีปฏิสัมพันธ์กับสมาชิกแบบเป็นกันเอง พร้อมทั้งรับผิดชอบและตรวจสอบงานอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ โดยใช้กระบวนการกลุ่มและเป็นรายบุคคลด้วยทักษะทางสังคม การศึกษาพฤติกรรมการทำงาน พบว่า การร่วมมือมีความสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จ การได้รับการยอมรับจากผู้ใต้บังคับบัญชา จะทำให้ผู้นำได้รับความร่วมมือและสามารถทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน ผู้นำต้องส่งเสริมสนับสนุนการทำงานร่วมกัน สร้างความเชื่อมั่นและความไว้ใจแก่ผู้ตาม โดยมอบหมายหน้าที่และให้อิสระในการตัดสินใจ

5. ให้กำลังใจ (Encourage the Heart) ผู้นำต้องสนับสนุนให้ ผู้ร่วมงานมีความพยามยามในการทำงานให้สำเร็จ และหาวิธีการที่จะทำให้สมาชิกเพื่อน ร่วมงานรู้สึกภูมิใจในความสำเร็จของตนเอง ยอมรับความสามารถและผลงานของ ผู้ร่วมงานแต่ละคนพร้อมกับยกย่องสรรเสริญ และเห็นคุณค่าของงานและความสำเร็จที่ เกิดขึ้น

กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะของผู้นำ โดยทั่วไปจะมีคุณลักษณะที่แตกต่างกันไปตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติ ซึ่งนับได้ว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้นำในการกำหนดแนวทางการสร้างและพัฒนาคุณลักษณะผู้นำที่สอดคล้องกับบทบาท และ

พฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม เป็นการเพิ่มศักยภาพของผู้นำและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้กับองค์การหรือหน่วยงานได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังช่วยให้ผู้นำสามารถนำกลุ่มหรือองค์การให้ประสบผลสำเร็จและบรรลุเป้าหมายของ องค์การได้ตามที่ต้องการ

1.4 พฤติกรรมภาวะผู้นำ

พฤติกรรมภาวะผู้นำ หมายถึง พฤติกรรมหรือการกระทำที่บุคคลแสดงออกโดยอาจใช้ใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในความสัมพันธ์ซึ่งมีอยู่ต่อผู้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อปฏิบัติการและอำนวยการโดยใช้กระบวนการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน เพื่อมุ่งให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้สอดคล้องกับแนวคิดของ สัมมา รธนิธย์ (2553, หน้า 71) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้นำ หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำเฉพาะอย่างของผู้นำที่ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานการบังคับบัญชา การประสานงาน การให้คำแนะนำช่วยเหลือดูแลสวัสดิภาพความเป็นอยู่และความรู้สึก ของบุคคลในองค์การในขณะที่มีการปฏิบัติงานร่วมกัน

Halpin (1966, p. 86); Fiedler (1967, p. 36); Hoy and Miskel (2001, p. 236) กล่าวว่า พฤติกรรมผู้นำ เป็นความประพฤติ หรือสิ่งที่ผู้นำแสดงออกถึงศักยภาพของภาวะผู้นำที่มีอยู่ในตัวของผู้นำก่อให้เกิดเป็นผลงานเชิงประจักษ์แก่ผู้ร่วมงาน อันเป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้นำว่าจะทำอย่างไร จึงจะสามารถทำให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ

Etzioni (1965, p. 91) ได้สรุปหน้าที่สำคัญของผู้นำไว้ คือ การระดมทรัพยากรทั้งหลายเพื่อปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จและการบูรณาการทางสังคม ของสมาชิกภายในกลุ่ม 2) การศึกษาแบบผู้นำหรือแบบภาวะผู้นำ (Leadership Styles) วิธี นี้มุ่งเน้นการศึกษาแบบของผู้นำที่ใช้ในการจัดการกับลูกน้องหรือผู้ใต้บังคับบัญชา โดยมาก นักวิจัยจะแบ่งแบบของผู้นำออกเป็น 2 แบบ คือ แบบมุ่งงาน (Task – Oriented Style) กับ แบบมุ่งคน (Employee – Oriented Style) ผู้นำแบบมุ่งงานมักจะสั่งการ ชี้นำและนิเทศอย่างใกล้ชิด มุ่งเน้น ความสำเร็จของงานมากกว่าการพัฒนาหรือการสร้างความเจริญให้ลูกน้อง ผู้นำแบบมุ่งคนจะพยายามสร้างแรงจูงใจในการทำงานมากกว่าการควบคุมลูกน้อง พยายามให้ลูกน้องมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างความเชื่อถือ ศรัทธา และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกของกลุ่ม การศึกษาพฤติกรรมผู้นำโดยศึกษาแบบของผู้นำนั้นมักจะปรียบเทียบว่า พฤติกรรมผู้นำแบบใดมีประสิทธิผลมากกว่า

นอกจากนี้ยังได้มีนักวิชาการหลายท่านได้เสนอแนวการศึกษาพฤติกรรมของผู้นำที่สำคัญ ๆ ไว้ ได้แก่ การศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยไอโอวา (The Iowa State Leadership Studies) ได้ศึกษาวิจัยรูปแบบของผู้นำโดยทั่วไปเป็น 2 แบบ คือ ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic Leadership Style) เป็นผู้นำที่ดำเนินการตัดสินใจผู้เดียวใช้วิธีสั่ง การให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานและติดตามอย่างใกล้ชิดกับหัวหน้างานกลุ่มต่าง ๆ 2) ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leadership Style) เป็นผู้นำที่เปิดโอกาสให้กลุ่มสมาชิกเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจการทำงาน หรือมอบหมายให้กลุ่มตัดสินใจเลือกวิธีการหรือเทคนิคการทำงานด้วยตนเองและจะไม่เข้าไปแนะนำหรือดูแลการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิด จากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำ ตามแนวทางของมหาวิทยาลัยไอโอวาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละสถานการณ์และกลุ่มบริบทของสิ่งแวดล้อมนั้น ๆ ถ้าผู้นำเลือกใช้แบบพฤติกรรมได้เหมาะสมตามสถานการณ์ งานขององค์การก็จะบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่ดีแก่องค์การ

ส่วนการศึกษาพฤติกรรมผู้นำของมหาวิทยาลัยโอไฮโอ (Ohio State Leadership Studies) มีวัตถุประสงค์เพื่อพิสูจน์ประสิทธิภาพของภาวะผู้นำ และได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำ โดยการใช้แบบวัดพฤติกรรมของผู้นำที่เรียกว่า Leader Behavior Description Questionnaire ซึ่งสามารถจำแนก พฤติกรรมผู้นำเป็น 2 มิติ คือ มิติกิจสัมพันธ์กับมิติสัมพันธ์ ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้นำที่มุ่งกิจสัมพันธ์เป็นลักษณะของผู้นำที่กำหนดบทบาททั้งของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา มีพฤติกรรมสร้างสรรค์สูงเห็นได้จากการสร้างรูปแบบองค์การที่เป็นระเบียบแบบแผน มีการมอบหมายงาน การคาดหวังผลการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาไว้สูง เพื่อให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดและสำเร็จตามเวลาที่กำหนด ตลอดจนบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นทางการและผู้นำแบบมุ่งมิตรสัมพันธ์เป็นลักษณะของผู้นำที่แสดงออกทางด้านความไว้วางใจ และยอมรับในความคิดเห็นมีความห่วงใยเอาใจใส่ต่อความเป็นอยู่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องงาน และเรื่องส่วนตัวตลอดจนมีสัมพันธภาพอันอบอุ่นระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาจะเห็นได้ว่าแบบของผู้นำมิติกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์เป็นพื้นฐานเบื้องต้นของพฤติกรรมผู้นำและพฤติกรรมผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ทั้งมิติกิจสัมพันธ์และมิติมิตรสัมพันธ์ถ้าผู้นำมีลักษณะมุ่งกิจสัมพันธ์และมิตรสัมพันธ์สูงก็จะก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ร่วมงาน (Dubrin, 1988, p. 82; Hoy and Miskel, 2001, p. 269)

นอกจากนี้ การศึกษาพฤติกรรมผู้นำใน 2 มิตินี้ยังก่อให้เกิดแบบผู้นำหลายแบบที่แตกต่างกันออกไป พวกหนึ่งมีลักษณะกิจสัมพันธ์อีกพวกหนึ่งมีลักษณะมิตรสัมพันธ์ บางพวกมีลักษณะผู้นำที่มุ่งกิจสัมพันธ์และมุ่งมิตรสัมพันธ์ควบคู่กันไป พฤติกรรมผู้นำจึงไม่ สามารถแสดงให้เห็นจากผู้นำเพียงมิติเดียวต่อมาได้มีนักวิจัยของศูนย์วิจัยสำรวจแห่งมหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้มีการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำที่มีประสิทธิผล โดยใช้เครื่องมือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์อย่างกว้างขวางเพื่อจำแนกความแตกต่างด้านพฤติกรรมระหว่างผู้นำของหน่วยงานที่มีผลผลิตสูงกับผู้นำของหน่วยงานที่มีผลผลิตต่ำ ผลการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์โดยทีมนักวิจัยดังกล่าวสรุปว่าผู้นำได้แสดงพฤติกรรมภาวะผู้นำออกมา 2 รูปแบบ คือ พฤติกรรมผู้นำที่มุ่งคนงาน (Employee – Centered Leader Behavior) กับพฤติกรรมภาวะผู้นำแบบมุ่งผลผลิต (Production – Centered Leader Behavior) พฤติกรรมผู้นำที่มุ่งคนงาน เป็นพฤติกรรมผู้นำที่แสดงออกต่อผู้ร่วมงานด้วยการกระตุ้นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจร่วมกันเกี่ยวกับการทำงาน ผู้นำแสดงพฤติกรรมออกมาด้วยการไว้วางใจและเคารพนับถือต่อกันกับผู้ร่วมงาน เพื่อช่วยจูงใจให้ได้ผลผลิตงานออกมาสูงจะมีลักษณะคล้ายกับพฤติกรรมในมิติมิตรสัมพันธ์และผู้นำแบบมุ่งผลผลิตเป็นผู้นำที่แสดงพฤติกรรมเกี่ยวกับกระบวนการต่าง ๆ ที่นำไปสู่ผลผลิตของงาน จะสร้างมาตรฐาน ในการทำงาน แจกแจงภารกิจ การแบ่งงานที่ต้องปฏิบัติ กำหนดขั้นตอนและเทคนิควิธีการปฏิบัติงานรวมทั้งใช้วิธีการนิเทศตรวจสอบการทำงานของสมาชิกแต่ละคนอย่างใกล้ชิด เพื่อประกันความสำเร็จของงานจากการศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำของมหาวิทยาลัยมิชิแกน จะเห็นได้ว่าผู้นำจะต้องมีพฤติกรรมเป็นเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งระหว่างพฤติกรรมมุ่งคนงานกับพฤติกรรมแบบมุ่งผลผลิต จึงเป็นแนวความคิดเชิงมิติเดียว ซึ่งสรุปได้ดังนี้ 1) กลุ่มคนทำงานที่มีผลผลิตสูง ส่วนใหญ่จะมีผู้นำที่มีพฤติกรรมที่มุ่งคนงานสูงมากกว่ากลุ่มผู้นำที่มุ่งผลผลิต 2) ผู้นำที่มีประสิทธิผลส่วนใหญ่ จะเป็นผู้นำที่มีสัมพันธภาพเชิงสนับสนุนต่อสมาชิกกลุ่ม 3) ผู้นำที่มีประสิทธิผลจะเน้นใช้วิธีการตัดสินใจตามลำพังคนเดียว 4) เป็นผู้นำที่กระตุ้นให้สมาชิกทีมงานกำหนดเป้าหมายและหาวิธีการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่มีผลผลิตสูงด้วยตนเอง (สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์, 2550, หน้า 166 – 167)

จากการศึกษาพฤติกรรมผู้นำพื้นฐาน 4 แบบ แต่ละแบบสามารถเปลี่ยนแปลงให้มี ประสิทธิผลสูงขึ้น หรือเปลี่ยนแปลงให้มีประสิทธิผลต่ำลงได้ก็เนื่องจากอิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้แก่ เทคโนโลยี ปรัชญาองค์การ ผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและ ผู้ใต้บังคับบัญชา ทำให้เกิดลักษณะผู้นำ 8 แบบ ซึ่งเป็นเป็นผู้นำที่มี

ประสิทธิภาพ 4 แบบ ได้แก่ ผู้นำงานตามสั่ง (Bureaucrat) ผู้นำนักพัฒนา (Developer) ผู้นำแบบเผด็จการที่มี ศิลปะ (Benevolent Autocrat) และผู้นำแบบนักบริหาร (Executive) ส่วนลักษณะพฤติกรรม ผู้นำที่มีประสิทธิผลต่ำ 4 แบบ ได้แก่ ผู้นำแบบหนีงาน (Deserter) ผู้นำแบบนักบุญ (Missionary) ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocrat)และผู้นำแบบประนีประนอม (Compromiser)

Yukl (1998, pp. 57 – 61) ได้แบ่งพฤติกรรมผู้นำออกเป็น 19 ด้าน ดังนี้ 1) ความเน้นหนักในการปฏิบัติงาน (Performance Emphasis) ขอบเขตในการที่ผู้นำเน้นหนักให้ความสำคัญของการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา พยายามปรับปรุงในการสร้างงานและประสิทธิภาพของงาน ควบคุมผู้ใต้บังคับบัญชาให้ทำงานตามความสามารถและตรวจสอบการปฏิบัติงาน 2) การมุ่งความสัมพันธ์ (Consideration) ขอบเขตในการที่ผู้นำเป็นคนมีไมตรีจิต เอื้ออาทร เห็นอกเห็นใจ ผู้ใต้บังคับบัญชา ให้ความยุติธรรมเที่ยงตรง 3) การเป็นแรงบันดาลใจ (Inspiration) ขอบเขตในการที่ผู้นำเป็นผู้กระตุ้น ผู้ใต้บังคับบัญชาให้กระตือรือร้นที่จะทำงานเป็นกลุ่ม สร้างความเชื่อมั่นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถที่จะทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมายของกลุ่มได้ 4) การชื่นชมและยกย่อง (Praise – Recognition) ขอบเขตในการที่ผู้นำให้การชื่นชมยกย่องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพของผู้ใต้บังคับบัญชา และให้ความเชื่อมั่นว่าผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความเชื่อถือในเรื่องการแสดงความคิดเห็นที่มีประโยชน์ตลอดจนข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เสนอมา 5) การให้รางวัลตอบแทน (Structuring Reward Contingencies) ขอบเขตในการที่ผู้นำให้รางวัลแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การขึ้นค่าจ้างและการส่งเสริมการเลื่อนขั้น 6) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Participation) ในการที่ผู้นำปรึกษาหารือ และอนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมต่อการตัดสินใจของผู้บังคับบัญชา 7) การมอบหมายหน้าที่ให้ดำเนินการอย่างอิสระ (Autonomy – Delegation) ขอบเขตในการที่ผู้นำมอบหมายงาน และความรับผิดชอบให้ผู้ใต้บังคับบัญชา โดยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ตัดสินใจในการปฏิบัติงานของตนเอง 8) การแสดงบทบาทอย่างชัดเจน (Role Clarification) ขอบเขตในการที่ผู้นำได้ให้รายละเอียดแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยวกับหน้าที่และความรับผิดชอบ ตามกฎระเบียบและนโยบายที่ต้องรับรู้ ตลอดจนสิ่งที่ผู้นำคาดหวังในตัวเขา 9) การกำหนดเป้าหมาย (Goal Setting) ขอบเขตในการที่ผู้นำเน้นความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานเฉพาะสำหรับการทำงานของผู้ใต้บังคับบัญชาแต่ละคน 10) การฝึกสอนงาน (Training–coaching) ขอบเขตในการที่ผู้นำ

กำหนดความต้องการของการฝึกงานสำหรับผู้ใต้บังคับบัญชาและจัดหาการฝึกสอนงานที่จำเป็นให้ 11) การเผยแพร่ข่าวสาร (Information Dissemination) ขอบเขตในการที่ผู้นำให้ข่าวสารด้านการพัฒนาที่มีผลต่องาน รวมทั้งเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งในและนอกองค์การ 12) การแก้ปัญหา (Problem Solving) ผู้นำสามารถริเริ่มในการนำเสนอวิธีการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และตัดสินใจได้รวดเร็วกับปัญหาที่ต้องแก้ทันที 13) การวางแผน (Planning) ขอบเขตในการที่ผู้นำวางแผนการทำงานที่ก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถบรรลุเป้าหมายและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ 14) การประสานงาน (Coordinating) ขอบเขตในการที่ผู้นำประสานงานของผู้ใต้บังคับบัญชาให้สามารถทำงานร่วมกัน โดยเน้นความสำคัญของการประสานงาน 15) การอำนวยความสะดวกในการทำงาน (Work Facilitation) ขอบเขตในการที่ผู้นำสามารถอำนวยความสะดวกในการทำงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาในด้านต่าง ๆ เพื่อขจัดปัญหาในสภาพแวดล้อมของการทำงาน 16) การเป็นตัวแทน (Representation) ขอบเขตในการที่ผู้นำสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น ๆ และบุคคลสำคัญในองค์การ สนับสนุนและปกป้องผลประโยชน์ของหน่วยงานตนเอง 17) การอำนวยความสะดวกในการสร้างปฏิสัมพันธ์ (Interaction Facilitation) ขอบเขตในการที่ผู้นำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสร้างมิตรภาพต่อกัน ทำงานร่วมกัน ทำงานร่วมกัน แบ่งปันข่าวสารความคิด ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน 18) การจัดการความขัดแย้ง (Conflict Management) ขอบเขตในการที่ผู้นำกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแก้ปัญหาความขัดแย้ง ด้วยจิตใจที่สงบ และช่วยขจัดความขัดแย้ง ความไม่เห็นพ้องต้องกัน 19) การวิพากษ์–ความมีวินัย (Criticism –Discipline) ขอบเขตในการที่ผู้นำวิพากษ์หรือสร้างวินัยให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ทำงานด้อยประสิทธิภาพ ไม่ปฏิบัติตามกฎ ไม่เชื่อฟังคำสั่ง เพื่อให้มีวินัย ผู้นำเรียกมาตักเตือนตำหนิหรือให้ออกจากงาน

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมภาวะผู้นำ มีความสำคัญต่อการดำเนิน กิจกรรมต่าง ๆ ในองค์การ หรือหน่วยงานที่อาจส่งผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลว ย่อมขึ้นอยู่กับผู้นำในองค์การนั้นว่าจะมีความสามารถในการควบคุมหรือดำเนินกิจกรรมให้ บรรลุเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด พฤติกรรมของผู้นำจะเป็นตัวสะท้อนให้เห็นสภาพที่เป็นจริงขององค์การหรือหน่วยงานนั้นและบรรยากาศในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกใน กลุ่มหรือองค์การ ซึ่งเป็นผลมาจากการใช้ภาวะผู้นำของผู้นำว่ามุ่งเน้นในลักษณะใด โดยทั่วไปในองค์การหรือหน่วยงานมักจะต้องการผู้นำที่มีลักษณะสนใจทั้งงานและคนสูง แต่อย่างไรก็ตามผู้นำที่มีความสามารถ ทั้งสองลักษณะนี้ก็ไม่ได้พบกับความสำเร็จเสมอไป เนื่องจาก

สถานการณ์เฉพาะอย่างก็ย่อมแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ มักจะเป็นผู้นำที่มีความสามารถในการวิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของพฤติกรรมองค์การแต่ละแบบและสามารถปรับเปลี่ยนเลือกใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง ผู้ร่วมงานตลอดจนสถานการณ์เฉพาะอย่างที่สามารถส่งผลให้การปฏิบัติงานขององค์การหรือหน่วยงานมี ประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

2.1 ยุคดิจิทัล

หลักการ แนวคิด เกี่ยวกับยุคดิจิทัล

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้านวิทยาการของโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้โลกไซเบอร์ของผู้คนมีการติดต่อสัมพันธ์กันได้อย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น และกระแสโลกาภิวัตน์นำเข้าสู่ยุคแห่งการจัดระเบียบทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองระหว่างประเทศใหม่ ซึ่งมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมความเป็นอยู่ทุกชาติทุกภาษารวมทั้งประเทศไทย ต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมภายในและภายนอกประเทศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลต่อความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง ประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ ซึ่งภาษาสมัยใหม่ใช้คำว่า “ยุคดิจิทัล” โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับตัวให้เข้ากับโลกแห่งความรู้ที่ใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประเทศใดที่บริหารจัดการความรู้ได้ดีย่อมพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ดีกว่า ซึ่งบุคคลที่สำคัญที่สุดที่จะพัฒนาด้านการศึกษาได้ดีที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษา นโยบายรัฐบาลจึงประการให้ประเทศพัฒนาประเทศทุกด้านให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะในด้านการศึกษาซึ่งเป็นจุดสำคัญที่จะนำประชากรให้มีคุณภาพตามที่รัฐบาลต้องการ

ปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่ยุคดิจิทัลและประเทศไทย 4.0 ได้ คือ เทคโนโลยี ปัจจุบันเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก มิใช่เพียงด้านเศรษฐกิจเพียงเท่านั้นที่ได้รับผลกระทบ ในด้านการศึกษาก็ได้รับผลกระทบอย่างมากเช่นเดียวกัน การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้เทคโนโลยีได้ก้าวเข้ามามีบทบาทกับชีวิตประจำวันมากขึ้นในทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเดินทาง การติดต่อสื่อสาร การศึกษา ซึ่งเทคโนโลยีได้เข้ามา

ช่วยให้มีความสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ประเทศไทยจึงได้ให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี โดยระบุไว้ในหมวด 9 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตั้งแต่มาตรา 63 ถึง มาตรา 69 เพื่อกำหนดบทบาทหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีเพื่อการศึกษามาโดยตลอด จากความสำคัญดังกล่าวจะเห็นได้ว่า การที่จะพัฒนาคนในชาติให้ทันการเปลี่ยนแปลงนั้น ต้องอาศัยระบบการศึกษาเป็นสำคัญ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างรีบด่วน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาและครู เป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับการจัดการเรียนรู้ในอนาคต (สุชัชวีร์ สุวรรณสวัสดิ์, 2561, หน้า 3)

“ดิจิทัล 4.0” เป็นวลีที่คนไทยเริ่มจะได้ยินบ่อยขึ้นในช่วงหลายปีมานี้ หลายคนอาจจะสงสัยว่าหมายถึงอะไร เกี่ยวข้องและส่งผลต่อตนเองอย่างไร และประเทศไทยในตอนนี้อยู่ในยุคใด เป็นที่ยอมรับว่าคนไทยใช้ชีวิตผูกติดกับดิจิทัลมานานแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการใช้อินเทอร์เน็ต ซื้อขายของบนระบบออนไลน์ อีคอมเมิร์ซ ทำธุรกรรมการเงินผ่านแอพพลิเคชั่น การสื่อสาร สังคมในยุคดิจิทัล 4.0 ได้นั้น ได้ผ่านโลกยุคดิจิทัลตั้งแต่ยุค 1.0 ถึง 4.0 ซึ่งมีพัฒนาการดังต่อไปนี้ (WICE Logistics Public Company Limited 2018)

ยุคดิจิทัล 1.0 เป็นยุคเปิดโลกอินเตอร์เน็ต ยุคนี้เป็นการเริ่มต้นของอินเทอร์เน็ต (Internet) เป็นช่วงเวลาที่กิจกรรมและการดำเนินชีวิตของผู้คนเปลี่ยนจากออฟไลน์ (Offline) มาเป็นออนไลน์ (Online) มากขึ้น เช่น การส่งจดหมายทางไปรษณีย์ก็เปลี่ยนมาเป็นการส่งไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรืออีเมล์ (E – mail) และอีกหนึ่งตัวอย่างที่เห็นได้ชัด คือ การถือกำเนิดของเว็บไซต์ (Website) ที่ทำให้เข้าถึงอย่างง่ายขึ้นและทั่วถึงอย่างรวดเร็วตลอด 24 ชั่วโมง การเปลี่ยนแปลงนี้ได้ส่งผลกระทบครั้งใหญ่และเป็นวงกว้างที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ สะดวกและรวดเร็ว เริ่มมีกิจกรรมเชิงพาณิชย์และโฆษณาผ่านระบบออนไลน์ เสมือนกับมีหน้าร้านที่ทุกคนบนโลกจะเห็นสิ่งต่าง ๆ ได้ง่ายขึ้น

ยุคดิจิทัล 2.0 ยุคโซเชียลมีเดียเป็นการต่อยอดจากยุค 1.0 เป็นยุคที่ผู้บริโภคเริ่มสร้างเครือข่ายติดต่อสื่อสารกันโนโลกออนไลน์ หรือเป็นเครือข่ายสังคม (Social Network) ยุคนี้เริ่มจากการพูดคุยหรือแชทกับเพื่อนสมาคมกลุ่มเล็ก ๆ ของผู้คนที่ต้องการความสะดวกสบายในการติดต่อสื่อสาร จุดเล็ก ๆ นี้เริ่มพัฒนาสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และขยายวงกว้างไปสู่การดำเนินในเชิงธุรกิจ โดยนักธุรกิจส่วนใหญ่มองว่าสังคมออนไลน์เป็นเครื่องมือเชื่อต่อและสร้างเครือข่ายทางธุรกิจได้เป็นอย่างดี ด้วยการ

คลิกเพียงครั้งเดียว อีกทั้งยังช่วยในการพัฒนาการวัดผลการดำเนินงาน ส่งเสริมภาพลักษณ์ผลิตภัณฑ์ เสมือนว่าสื่อสังคมออนไลน์เป็นกระบอกเสียงและเวทีเสนองานแก่นักธุรกิจสู่สายตาชาวโลกเป็นอย่างดี นอกจากนี้เครื่องมือสื่อสังคมออนไลน์ ยังสามารถเป็นอำนาจในการต่อรองของผู้บริโภคที่กำลังตัดสินใจเลือกสินค้าและบริการ เนื่องจากมีตัวเลือกและร้านค้าให้เห็นมากขึ้นอีกด้วย

ยุคดิจิทัล 3.0 เป็นยุคแห่งข้อมูลและข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ยุคแห่งการใช้ข้อมูลที่วิ่งเข้าวิ่งออกเป็นล้าน ๆ ข้อมูลให้เป็นประโยชน์ ความก้าวหน้าของโซเชียลมีเดียและการค้าผ่านอิเล็กทรอนิกส์ (E – commerce) จากยุค 2.0 ทำให้เกิดการขยายของข้อมูลอย่างมหาศาลทุกแฟลตฟอร์มไม่ว่าจะเป็นสื่อออนไลน์ เว็บเบราวเซอร์หรือแม้แต่ธุรกิจอย่างธนาคาร การศึกษา การขนส่ง การประกันภัย ต่างมีข้อมูลเข้าออกเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน และเริ่มมีการนำเข้าข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังคำกล่าวที่ว่า “ใครมีข้อมูลมาก มีอำนาจมาก” ข้อมูลจะถูกนำมาประมวลผล จับสาระวิเคราะห์ถึงความต้องการของผู้บริโภคเพื่อสร้างสินค้าและบริการที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของลูกค้าได้ ทุกองค์กรต่างเห็นความสำคัญของการนำข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่การนำข้อมูลขนาดใหญ่มาตอบสนองอย่างทันท่วงทีนั้นจำเป็นต้องมีระบบประมวล (Cloud Computing) มาช่วยอำนวยความสะดวก จัดเก็บข้อมูลเลือกทรัพยากรตามการใช้งานและทำให้สามารถเข้าถึงข้อมูลการประมวลจากที่ใดก็ได้และผู้ใช้ทุกคนสามารถเข้าถึงระบบข้อมูลต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ต สามารถจัดการบริหารข้อมูลและแบ่งปันข้อมูลกับผู้อื่น (Shared Services) ลดต้นทุนและลดความยุ่งยากเพื่อใส่ใจกับงานหลัก เพิ่มความเร็วในการบริการและการทำธุรกิจได้มากขึ้น ข้อมูลขนาดใหญ่สามารถนำมาต่อยอดโดยการคิดค้น บริโภคผ่านทางสมาร์ทโฟนและแท็บเลตอีกด้วย

ยุคดิจิทัล 4.0 เป็นยุคเทคโนโลยีมีมันสมอง ยุคนี้เป็นยุคที่ความฉลาดของเทคโนโลยีจะต้องทำให้อุปกรณ์ต่าง ๆ สื่อสารและทำงานกันเองได้อย่างอัตโนมัติ เทคโนโลยีในสามยุคแรกที่กล่าวไป เปรียบเสมือนเป็นแขนขาให้กับมนุษย์เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยเหลือ อำนวยความสะดวก หยิบจับ คำนวณ ประมวลผลให้มนุษย์มีแขน มีขา แต่ไม่มีสมองเป็นของตัวเอง ในยุค 4.0 เทคโนโลยีถูกนำมาพัฒนาต่อยอดเพื่อลดบทบาทของมนุษย์ และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ในการใช้ความคิดเพื่อข้ามขีดจำกัดสร้างสรรค์พัฒนาสิ่งใหม่ ๆ โดยจะใช้ชื่อยุคนี้ว่า “ยุคสื่อสารที่อุปกรณ์แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันเองได้” (Machine – to – Machine) เช่น สามารถเปิด – ปิด หรือสั่งงานอื่น ๆ กับเครื่องใช้ไฟฟ้า

ในบ้านตัวเองผ่านแอพพลิเคชั่นโดยไม่ต้องเดินไปกดสวิตช์ หรือตัวอย่างที่ถูกนำมาใช้งานจริงแล้วอย่างการพูดคำว่า “แคปเจอร์” (Captures) กับแอพถ่ายภาพในสมาร์ทโฟน โทรศัพท์ก็จะถ่ายรูปให้อัตโนมัติโดยที่เราไม่ต้องกดถ่ายด้วยซ้ำ หรือแม้แต่เทคโนโลยีเสมือนจริง (Simulation) ที่จำลองสถานการณ์เพื่อฝึกอบรมพนักงาน วางแผนสถานการณ์โดยไม่ต้องเดินทางไปถึงสถานที่จริง หรือเป็นสื่อการเรียนรู้แบบโต้ตอบ (Interactive) เป็นต้น

กองบริหารการวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559, หน้า 13 – 14) นำเสนอเป้าหมายเพื่อหลุดพ้น 3 กับดัก โดยปรับเปลี่ยนกลไกการขับเคลื่อนการเติบโตชุดใหม่ (New Growth Engines) เพื่อเปลี่ยนผ่านประเทศไปสู่ “ประเทศในโลกที่หนึ่ง” ภายในปี 2575 ดังนี้

1. หลุดพ้นจากกับดักประเทศรายได้ปานกลาง ด้วยการสร้างความมั่งคั่ง ผ่านกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม ปัญญา เทคโนโลยี และความคิดสร้างสรรค์ (Competitive Growth Engines) เพื่อก้าวสู่ประเทศที่มีรายได้สูงโดยเปลี่ยนจากทำมากได้น้อยเป็นทำน้อยได้มาก

2. หลุดพ้นจากกับดักความเหลื่อมล้ำ ด้วยการสร้างความมั่นคงผ่านกลไกการกระจายรายได้ โอกาส และความมั่งคั่งอย่างเท่าเทียม (Inclusive Growth Engine) โดยเน้นจากการปรับเปลี่ยนสู่ความมั่งคั่งที่กระจุกเป็นความมั่งคั่งที่กระจายด้วยหลักคิดที่ว่าเราจะเดินหน้าไปด้วยกันโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

3. หลุดพ้นจากกับดักความไม่สมดุล ด้วยการสร้างความยั่งยืนผ่านกลไกการพัฒนาที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Green Growth Engine) ปรับเปลี่ยนจากการพัฒนาที่ไม่สมดุลสู่ “การพัฒนาที่สมดุล”

ภายใต้นโยบายของรัฐบาลซึ่งได้กำหนดทิศทางการพัฒนาโมเดลไทยแลนด์ 4.0 ภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเรื่องที่สำคัญคือ การเตรียมคนไทย 4.0 ให้พร้อมก้าวสู่โลกที่หนึ่ง เปรียบเสมือนการตระเตรียมเมล็ดพันธุ์ใหม่ด้วยการบ่มเพาะคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 ควบคู่ไปกับการพัฒนาคนไทย 4.0 สู่โลกที่หนึ่ง คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 คือ คนไทยที่มีปัญญาที่เฉียบแหลม (Head) มีทักษะที่เห็นผล (Hand) มีสุขภาพที่แข็งแรง (Health) และมีจิตใจที่งดงาม (Heart) การเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในการเตรียมคนไทย 4.0 สู่โลกที่หนึ่ง ซึ่งจะครอบคลุมการปรับเปลี่ยนใน 4 มิติ ดังต่อไปนี้ (กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพ

การศึกษา, 2559, หน้า 19)

1. เปลี่ยนจากคนไทยที่มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำกัด เป็นคนไทยที่มีความรู้ และทักษะสูง มีความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรม

2. เปลี่ยนจากคนไทยที่มองเน้นประโยชน์ส่วนตน เป็นคนไทยที่มีจิตสาธารณะ และมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

3. เปลี่ยนจากคนไทยแบบ Thai – Thai เป็นคนไทยแบบ Global Thai มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและสามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล

4. เปลี่ยนจากคนไทยที่เป็น Analog Thai เป็นคนไทยที่เป็น Digital Thai สามารถดำรงชีวิต เรียนรู้ทำงาน และประกอบธุรกิจ ได้อย่างเป็นปกติสุขในโลกยุคดิจิตอลโดยเริ่มจากการเสริมสร้างให้เกิดการเจริญเติบโตในตัวคน (Growth for People) ผ่านการสร้างสังคมแห่งโอกาสเพื่อเติมเต็มศักยภาพ เมื่อคนเหล่านี้ได้รับการเติมเต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ จะกลายเป็นตัวหลักในการขับเคลื่อนการเจริญเติบโต (People for Growth) และนำพาประเทศสู่ความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืนอย่างแท้จริงซึ่งมีกระบวนการดังต่อไปนี้

4.1 การปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนรู้

4.1.1 การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจมีความมุ่งมั่น เพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างมีพลังและมีความหมาย (Purposeful Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบเฉื่อยชา (Passive Learning) เป็น การเรียนด้วยความกระตือรือร้น (Active Learning) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนตามภาคบังคับ (Duty – Driven) เป็นการเรียนที่เกิดจากความอยากรู้ อยากทำ และอยากเป็น (Passion – Driven) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนตามมาตรฐาน (Standardized) เป็น การเรียนเพื่อตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalized)

4.1.2 การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ (Generative Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียน และในระบบ เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียนนอกโรงเรียน และนอกระบบ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนจากข้อเท็จจริง (Fact – Based) เป็นการเรียนที่เริ่มจากการใช้ความคิด (Idea–Based) ปรับเปลี่ยนจากการคิดในกรอบ (In the Box) เป็นการคิดนอกกรอบ (Out of the Box) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบถ่ายทอด (Transmitting) เป็นการเรียนแบบชี้แนะ (Mentoring)

4.1.3 การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเน้นผลประโยชน์ร่วม (Common Interest) เป็นการเน้นสร้างคุณค่าร่วม (Sharing Value) ปรับเปลี่ยนจากการมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ในรายบุคคล (Individual Creating) เป็นการมุ่งเน้นการระดมความคิดสร้างสรรค์แบบกลุ่ม (Common Creating) ปรับเปลี่ยนจากการให้รางวัลจากการแข่งขัน (Competing Incentive) เป็นการให้รางวัลจากการทำงานร่วมกัน (Sharing Incentive)

4.1.4 การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result–Based Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนโดยเน้นทฤษฎีเป็นการเรียนที่เน้นการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบฟังบรรยาย เป็นการทำโครงงานและแก้ปัญหาโจทย์ในรูปแบบต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนจากการวัดความสำเร็จจากระบบการนับหน่วยกิต เป็นการวัดความสำเร็จจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนเพื่อวุฒิการศึกษาเป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ

การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในศตวรรษที่ 21 และการตระเตรียมคนไทยยุคดิจิทัล 4.0 สู่โลกที่หนึ่งผ่าน 4 กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวจะเป็นหัวใจสำคัญในการเปลี่ยนผ่านสังคมไทยไปสู่สังคมดิจิทัล 4.0 นั่นคือ สังคมที่มีความหวัง (Hope) สังคมที่เปี่ยมสุข (Happiness) และสังคมที่มีความสมานฉันท์ (Harmony) ในที่สุด และจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนเป้าหมายและระบบการบริหารจัดการการเรียนรู้ กระบวนทัศน์ และทักษะครู หลักสูตรการเรียนการสอน รูปแบบการเรียนการสอน ตลอดจนระบบนิเวศน์ของการเรียนรู้

4.2 การพัฒนาสู่แรงงานยุคดิจิทัล 4.0 ที่มีความรู้และทักษะสูง

เรื่องการศึกษาขั้นพื้นฐาน การปรับเปลี่ยน และการพัฒนาทักษะและอาชีพ เป็นประเด็นที่สำคัญ เพื่อรองรับพลวัตของโลกในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่มีความสำคัญมากขึ้นในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย Cognitive Abilities, Systems Skills, Complex Problem Solving, Content Skills, Process Skills ในขณะที่ทักษะที่จะมีความสำคัญน้อยลงในศตวรรษที่ 21 จะประกอบด้วย Social Skills, Resource Management Skills, Technical Skills, Physical Abilities หนึ่งในยุทธศาสตร์ภายใต้ Digital 4.0 คือ การปรับโครงสร้างอุตสาหกรรม และปรับเปลี่ยนแรงงานให้สอดคล้องกับ Industry 4.0 ดังนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการ Reskilling, Up skilling และ Multiskilling ใน

แรงงานปัจจุบัน โดยเน้นการพัฒนาทักษะเพื่อรองรับงานที่เป็น Non–Routine/Task Special/Project–Based Jobs มากขึ้น รัฐบาลจะวางระบบเพื่อบูรณการการศึกษา การฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพให้คนไทยปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลงและกำหนดเส้นทางชีวิตสู่อนาคตโดยกำหนดเป้าหมายไว้ 4 ประการดังต่อไปนี้

4.2.1 ช่วยบุคคลให้รู้ถึงทางเลือกในการศึกษา ฝึกอบรม และพัฒนาอาชีพ

4.2.2 พัฒนาระบบการศึกษา ฝึกอบรม และพัฒนาทักษะให้ตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรม

4.2.3 ส่งเสริมการพัฒนาเส้นทางวิชาชีพบนฐานทักษะ และความเชี่ยวชาญ

4.2.4 สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

4.3 กรอบยุทธศาสตร์ Brain Power Development เพื่อให้ดิจิทัล 4.0 บรรลุผลสัมฤทธิ์จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีกรอบยุทธศาสตร์ “National Brain Power Development” เพื่อพัฒนาและยกระดับแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงที่ชัดเจน โดยเน้นการบริหารจัดการ Stock & Flow ของแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงผ่านกลไกของ Talent Development และ Talent Mobility ทำให้ตลาดแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูงเป็นตลาดแรงงานที่มีประสิทธิภาพ เน้นการพัฒนาทักษะอาชีพอย่างต่อเนื่องพร้อม ๆ กับการมีระบบสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสม เป้าหมายเพื่อยกระดับผลิตภาพของแรงงานที่มีความรู้และทักษะสูง ซึ่งจะเป็นองค์ประกอบสำคัญของการยกระดับผลิตภาพของประเทศ ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในที่สุด การเตรียมคนไทยในยุคดิจิทัล 4.0 จึงเป็นการปรับเปลี่ยนกรอบความคิด (Mind – Set) ทักษะ (Skill–Set) และพฤติกรรม (Behavior – Set) ของคนไทยทั้งระบบเพื่อให้คนไทยยุคดิจิทัล 4.0 เป็นตัวขับเคลื่อนหลักในการเปลี่ยนผ่านสู่ Digital 4.0 ที่มีความมั่งคั่ง มั่นคง และยั่งยืน อย่างแท้จริง

4.4 รากฐานการพัฒนา Digital 4.0 เริ่มต้นที่คนไทยทุกคน

ปัจจัยสำคัญที่สุดการขับเคลื่อนประเทศไทยตามยุคดิจิทัล 4.0 ก็คือ คนไทยเนื่องจากการพัฒนาทุนมนุษย์ที่ดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณธรรม เป็นรากฐานในการเสริมสร้างคุณภาพและความเข้มแข็งให้กับสังคมไทย รวมทั้งสร้างรากฐานความมั่นคงของประเทศในทุกด้านและเมื่อคนไทยมีคุณภาพก็จะสามารถลดความเหลื่อม

ล้ำทางสังคมได้ การพัฒนาสังคมจึงต้องมุ่งพัฒนาโดยเน้นเรื่องคุณภาพและความยั่งยืนบนพื้นฐานแนวคิดของการ "รู้จักเติม รู้จักพอ และรู้จักปัน" คนไทยทุกคนเป็นคนที่สำคัญของประเทศ คนไทยบางกลุ่มอาจมีศักยภาพหรือความพร้อมอยู่แล้ว แต่คนไทยบางกลุ่มอาจอยู่ระหว่างการค้นหาศักยภาพ ลองผิดลองถูก และขาดเพียงโอกาสเท่านั้น ประเทศไทยจะก้าวไปข้างหน้าไม่ได้หากละทิ้งคนไทยกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไว้ ดังนั้น การพัฒนาคนไทยทุกคนจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง เป้าหมายการพัฒนา ดิจิทัล 4.0 คือ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทยทุกกลุ่มให้ดีขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนที่ยังต้องการเติมเต็มศักยภาพ หรือผู้ด้อยโอกาสหรือที่กำลังประสบกับปัญหาความยากจนอย่างมากจะต้องทำให้คนในกลุ่มเหล่านี้สามารถมีโอกาสทางสังคม (Social Mobility) โดยเน้นป้องกันความเสี่ยงจากการตกอยู่ในวงจรแห่งความล้มเหลวหรือกับดักความยากจนในลักษณะการให้แต้มต่อและสร้างโอกาส พร้อมกับการเสริมสร้างศักยภาพไปที่ตัวคน ครอบครัว และชุมชน

เทคโนโลยีและโลกดิจิทัลมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเคลื่อนที่ตลอดเวลาองค์กรจึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันสถานการณ์ปัจจุบัน พัฒนานวัตกรรมเพื่อต่อยอดธุรกิจบนการแข่งขันที่รวดเร็วและรอบด้านจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME) ให้กลายเป็นวิสาหกิจสมาร์ท (Smart Enterprise) ที่มีศักยภาพสูงขึ้นจากการบริการธรรมดาให้กลายเป็นคุณค่าการบริหารระดับสูง (High Value Service) เพื่อความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 4 – 6)

2.2 ภาวะผู้นำครู

ความหมายของภาวะผู้นำครู

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครูไว้หลายทัศนะ ดังนี้

สำนักงานพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, หน้า 13) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง คุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงถึงความเกี่ยวข้อง สัมพันธ์ส่วนบุคคล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลของผู้บริหารสถานศึกษา ก่อให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพ สอกคล้องกับไชยา ภาวะบุตร (2560, หน้า 323) ได้กล่าวถึงความหมายของภาวะผู้นำครูไว้ว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง รูปแบบภาวะผู้นำที่ครูในระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษามีโอกาสที่จะนำหรือเป็นผู้นำ ภาวะผู้นำแบบนี้เป็นการสร้างสถานการณ์ทำให้คนได้ทำงานหรือเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสามารถที่จะสร้างและทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น เป็นการนำเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย

ร่วมกัน ภาวะผู้นำครูเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับชุดของพฤติกรรมและการกระทำที่เกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ เครือข่ายระหว่างแต่ละคนในโรงเรียน และสอดคล้องกับ สิริกร ไชยราช (2562, หน้า 82) ได้ให้ความหมายภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง พฤติกรรมการแสดงออกของความเป็นผู้นำของครู ในกระบวนการทำงานร่วมกัน ที่แสดงถึงความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาปรับเปลี่ยนกระบวนการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และครูผู้นำเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจ โน้มน้าวใจเพื่อนครูด้วยกระบวนการสื่อสารทางความคิดให้เกิดการเห็นคล้อยตามด้วยความจริงใจ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดพลังแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ สร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ นำไปสู่เป้าหมายของการบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน สำหรับ ชาติชาย ก่อคุณ (2562, หน้า 102) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่ครูได้แสดงออกตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทของผู้นำและบทบาทของครูเพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน ส่วน รัตติยา พร้อมสิ้น (2559, หน้า 22) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะของครูที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Shared Purposes) หรือสามารถสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคลเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ซึ่งสอดคล้องกับ อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 50) สรุปได้ว่าภาวะผู้นำครู หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่ครูได้แสดงออกตามบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทบาทของผู้นำและบทบาทของครู เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้ในชั้นเรียนโดยมุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียน เช่นเดียวกับ ขนิษฐา ชัยประโคน (2557, หน้า 26) กล่าวว่า ครูควรได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากจะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศที่ต้องมีผู้นำที่มีคุณภาพในอนาคต และเพื่อเป็นการปลูกฝังให้ครูมีทักษะภาวะผู้นำและการใช้ชีวิตประจำวัน ทั้งเป็นคุณลักษณะที่มีภาวะผู้นำในตนเองและภาวะผู้นำผู้อื่นตามสถานการณ์ที่เผชิญอยู่ และการพัฒนานักเรียนและเยาวชนให้มีความเป็นผู้นำตั้งแต่นักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจนถึงระดับอุดมศึกษา และ กษมน มังคละคีรี (2557,

หน้า 36) กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมของครูในการเปลี่ยนแปลงการทำงาน โดยมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน โดยปราศจากการใช้อิทธิพลหรือการชี้นำจูงใจจากผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งสามรถวัดได้จากพฤติกรรม เช่น การพัฒนาตนเอง และเพื่อนครู การเป็นแบบอย่างการสอน การร่วมกันพัฒนาและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ส่องแสง อัยวรรณ (2559, หน้า 64 – 65) ให้ความหมายภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครูในการแสดงออกเกิดจากการเปลี่ยนแปลงการทำงานโดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยเกิดจากทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ไม่มีการใช้อิทธิพลของฝ่ายบริหาร เพื่องพัฒนาการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดย มุ่งเน้นที่ความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญ

มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 71) ให้ความหมายของภาวะผู้นำครู หมายถึง ครูผู้สอนทุกคนจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความเป็นผู้นำและมีภาวะผู้นำทั้งในการปฏิบัติตนและการปฏิบัติงานสอดคล้องกับบทบาทและตำแหน่งหน้าที่การงานของตนและจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง อันจะส่งผลให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาวิชาชีพให้เป็นที่ยอมรับและเป็นครูผู้นำแห่งการเรียนรู้

ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 41) ให้ความหมายของภาวะผู้นำครู (Teacher Leadership) หมายถึง พฤติกรรมของครูที่มีอิทธิพลระหว่างผู้นำ (Leaders) และผู้ตาม (Followers) โดยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และครูที่เป็นผู้นำสามารถและจูงใจและโน้มน้าวใจเพื่อนครูด้วยการสื่อสารทั้งทางกายและวาจา

Katzenmeyer and Moller (2001) ให้ความหมายภาวะผู้นำครู หมายถึง ผู้ที่เป็นผู้นำโดยนำทั้งภายในห้องเรียนและภายนอกห้องเรียน เชื่อมโยงกับชุมชนและช่วยเหลือกลุ่มของครูผู้เรียนและผู้นำ และมีอิทธิพลต่อ ผู้อื่นไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานทางการศึกษา

Alma et al. (2005) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู คือความเป็นครูมืออาชีพซึ่งจะเกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนรวมถึงเป็นผู้ที่มีบทบาททางด้านต่าง ๆ เช่น หัวหน้าทีมงาน หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำสมาคม

Harris and Muijs (2005) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำครู หมายถึง การแสดงความเป็นมืออาชีพแนวใหม่ (New Professionalism) ซึ่งครูจะมีความเป็นอิสระ

(Autonomy) และมีการชี้นำตนเอง (Self–direction) มากขึ้น

กล่าวโดยสรุป จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครู ผู้วิจัยสรุปได้ว่าภาวะผู้นำครู หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกให้เห็นถึง คุณลักษณะ และความสามารถ ทั้งเป็นผู้สอนและผู้นำทั้งการนำในห้องเรียนการนำนอกห้องเรียนและการนำครูคนอื่น ๆ โดยปราศจากอิทธิพลต่าง ๆ ในการกระตุ้นเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันตลอดจนมีความสัมพันธ์และความเกี่ยวข้องต่าง ๆ ระหว่างนักเรียนและเพื่อนครูภายในสถานศึกษา และมีการปฏิบัติงานได้โดดเด่นกว่าคนอื่น ๆ

2.3 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นักวิชาการและนักวิจัยได้นำเสนอ ไว้ดังนี้

กองบริหารงานวิจัยและประกันคุณภาพการศึกษา (2559, หน้า 20 – 21) เสนอภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจ มีความมุ่งมั่นเพื่อให้มีชีวิตอยู่อย่างมีพลังและมีความหมาย (Purposeful Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบเฉื่อยชา (Passive Learning) เป็นการเรียนด้วยความกระตือรือร้น (Active Learning) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนตามภาคบังคับ (Duty–Driven) เป็นการเรียนที่เกิดจากความอยากรู้ อยากทำ และอยากเป็น (Passion–Driven) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนตามมาตรฐาน (Standardized) เป็นการเรียนเพื่อตอบโจทย์เฉพาะบุคคล (Personalized)

2. การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ และความสามารถในการรังสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ (Generative Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนรู้ในห้องเรียน ในโรงเรียน และในระบบ เป็นการเรียนรู้นอกห้องเรียน นอกโรงเรียน และนอกระบบ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนจากข้อเท็จจริง (Fact – Based) เป็นการเรียน ที่เริ่มจากการใช้ความคิด (Idea–Based) ปรับเปลี่ยนจากการคิดในกรอบ (In the Box) เป็นการคิดนอกกรอบ (Out of the Box) ปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบถ่ายทอด (Transmitting) เป็นการเรียนแบบชี้แนะ (Mentoring)

3. การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปลูกฝังจิตสาธารณะ ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง (Mindful Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเน้นผลประโยชน์ร่วม (Common Interest) เป็นการเน้นสร้างคุณค่าร่วม (Sharing Value) ปรับเปลี่ยนจาก

การมุ่งเน้นความคิดสร้างสรรค์ในรายบุคคล (Individual Creating) เป็นการมุ่งเน้นการระดมความคิดสร้างสรรค์แบบกลุ่ม (Common Creating) ปรับเปลี่ยนจากการให้รางวัลจากการแข่งขัน (Competing Incentive) เป็นการให้รางวัลจากการทำงานร่วมกัน (Sharing Incentive)

4. การปรับเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อมุ่งการทำงานให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Result – Based Learning) คือ ปรับเปลี่ยนจากการเรียนโดยเน้นทฤษฎี เป็นการเรียนที่เน้นการวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาปรับเปลี่ยนจากการเรียนแบบฟังบรรยาย เป็นการทำโครงงาน และแก้ปัญหาโจทย์ในรูปแบบต่าง ๆ ปรับเปลี่ยนจากการวัดความสำเร็จจากระบบ การนับหน่วยกิต เป็นการวัดความสำเร็จจากการบรรลุผลสัมฤทธิ์ ปรับเปลี่ยนจากการเรียน เพื่อวุฒิการศึกษา เป็นการเรียนเพื่อการประกอบอาชีพ

กรองทิพย์ นาควิเชียร (2560, หน้า 21) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะครูมืออาชีพยุคการศึกษา 4.0: กรณีศึกษาครูที่ได้รับรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหาจักรี รางวัลครูคุณากร และรางวัลครูยิ่งคุณ ว่ามีองค์ประกอบของคุณลักษณะครูไทย 4.0 ดังนี้

1. เป็นการบูรณาการจัดการเรียนรู้กับการพัฒนาชีวิต ชุมชน สิ่งแวดล้อมและสังคม การทำให้สมบูรณ์ ซึ่งอาจจะขยายความเพิ่มเติมได้อีกว่าหมายถึงการทำให้หน่วยย่อย ๆ ที่สัมพันธ์อิงอาศัยกันเข้ามาร่วมทำหน้าที่อย่างประสานกลมกลืนเป็นองค์รวมหนึ่งเดียว ที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ในตัวเอง

2. มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง โดยมีพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการจัดการ กระบวนการจัดการที่ผู้นำมีอิทธิพลต่อผู้ตาม ปฏิสัมพันธ์ที่ผู้นำ และผู้ตามมีต่อกันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งสองฝ่าย

3. ใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิควิธีการหรือวิธีปฏิบัติโดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์อย่างเป็นระบบเมื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการศึกษาเรียกว่า เทคโนโลยีการศึกษา

4. สนับสนุนส่งเสริมหรือสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ เป็นการรวมตัวร่วมมือร่วมใจ และร่วมเรียนรู้ร่วมกันของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา บนพื้นฐานความสัมพันธ์แบบกัลยาณมิตร มีวิสัยทัศน์ คุณค่า เป้าหมาย และภารกิจร่วมกัน โดยทำงานร่วมกันแบบทีมการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้นำร่วมกัน และผู้บริหารเป็นผู้ดูแลสนับสนุนสู่การเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพเปลี่ยนแปลงคุณภาพตนเอง สู่คุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่เน้นความสำเร็จหรือประสิทธิผลของผู้เรียนเป็นสำคัญและความสุขของการทำงาน

ร่วมกัน ของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้

5. คิดสร้างสรรค์ สร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมผู้เรียนให้มีความสามารถในด้านต่าง ๆ หลายด้าน คือ ช่วยในการผ่อนคลายอารมณ์ ช่วยส่งเสริม ความมีสุนทรียภาพ ช่วยสร้างนิสัยในการทำงานที่ดี ช่วยพัฒนากล้ามเนื้อมือ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ สำรวจ ค้นคว้า ทดลองและมีจินตนาการสร้างสิ่งใหม่ขึ้น

6. กระตุ้นศิษย์สร้างนวัตกรรม เป็นความสามารถในการใช้ความรู้ (Knowledge) จินตนาการ (Imagination) ความคิดสร้างสรรค์(Creative thinking) ความร่วมมือ (Collaborative) ทำให้เกิดนวัตกรรมที่อาจอยู่ในรูปแบบของความคิด วิธีการ หรือสิ่งประดิษฐ์ต่าง ๆ โดยอาจเป็นสิ่งใหม่ทั้งหมดหรือใหม่เพียงบางส่วน และอาจใหม่ในบริบทใดบริบทหนึ่ง หรือในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง

7. น้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนรู้และการทำงาน

De Vaal (2016 อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 68) ได้นิยามความเป็นผู้นำดิจิทัลหรือ E – leadership ไว้ว่า ความสำเร็จของเป้าหมายที่พึ่งพาเทคโนโลยีและสารสนเทศ ผ่านทางผู้ช่วยมนุษย์และการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเพื่ออธิบายปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่แตกต่างกัน ความสามารถของผู้นำดิจิทัลมี 3 ประการ คือ 1) ทักษะความรู้และประสบการณ์ในการควบคุมเทคโนโลยีเพื่อยุทธศาสตร์ 2) การตัดสินใจด้านเทคโนโลยีและบริหารความเสี่ยง และ 3) การใช้เทคโนโลยีเพื่อให้เกิดผลตอบแทน และแสดงให้เห็นถึงคุณค่าการเป็นผู้นำแบบดิจิทัล ต้องมีความสามารถในการปรับตัว ควบคู่ไปกับความยืดหยุ่นและการเปิดกว้างรับสิ่งใหม่ ในขณะเดียวกัน Bennis (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 68) ก็ได้นิยามภาวะผู้นำดิจิทัลว่ามีส่วนช่วยในการส่งเสริมความเป็นสังคมแห่งความรู้ ซึ่งประกอบด้วย 1) ทักษะการสร้างความตระหนัก (Awareness Building) โดยจะรวมถึงความสำคัญของเทคโนโลยีและสารสนเทศต่อการช่วยบรรลุความสำเร็จ 2) ทักษะการระดมทรัพยากร (Resource Mobilizing Skills) เป็นการระดมให้มีการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศอย่างแพร่หลาย 3) ทักษะเชิงปฏิบัติการ (Operational Skills) มีกิจกรรมการบริหารเพื่อจัดการและการใช้งานเทคโนโลยีและสารสนเทศ 4) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง (Structural Leadership) เป็นการปฏิวัติสารสนเทศที่เป็นเพียงแค่การใช้

เทคโนโลยีและสารสนเทศ แต่ยังเป็นการเคลื่อนตัวไปสู่รูปแบบใหม่ของการกระจายสังคมดิจิทัลด้วยทำให้ต้องมีทักษะภาวะผู้นำเชิงโครงสร้างด้วยลักษณะส่วนบุคคล (Individual Atributes) สำหรับผู้นำดิจิทัลประกอบด้วย 1) ความยืดหยุ่น (Flexible) 2) ความสามารถปรับตัว (Adaptable) 3) ความอยากรู้อยากเห็นทางปัญญา (Intellectual Curiosity) และ 4) ความหิวกระหายต่อความรู้ (Hunger for New Knowledge) โดยต้องเข้าใจว่าภาวะผู้นำดิจิทัลไม่ใช่สิ่งที่คงที่ (Static) แต่เป็นสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลาเพราะมีการเกิดขึ้นใหม่ของนวัตกรรมทางเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลาทำให้ต้องการทัศนคติทักษะและความรู้ใหม่อยู่ตลอดเวลา

ดังที่นักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ข้างต้น ผู้วิจัยจึงกล่าวโดยสรุป ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ครูผู้สอนที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับตัว มีความอยากรู้อยากเห็นใหม่ ๆ ทางเทคโนโลยี และกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ตามยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล และตระหนักเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัล โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปบูรณาการในการจัดการศึกษา และผู้นำต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามสถานการณ์ที่เป็นปัจจุบันและนำองค์การไปสู่ทิศทางใหม่

2.4 องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

มีนักการศึกษาหลายคนได้ศึกษาคุณลักษณะหรือองค์ประกอบ ของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ไว้ดังนี้

สุกัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) ได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ 5 องค์ประกอบดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ (Visionary Leadership)
2. การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice)
3. ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ (Data Driven)
4. ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร (Taletn Management)
5. การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล (Digital Age Learning Culture)

วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) กล่าวว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางเทคโนโลยี ประกอบด้วย

1. ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลและการประเมินผล
2. ด้านการมีจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้
4. ด้านการสร้างรูปแบบการเรียนรู้และการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) ได้ศึกษาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูเทคโนโลยีสารสนเทศในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้องค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ

1. ผู้นำทางการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. มีการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
4. มีสมรรถนะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ว่าต้องให้ใช้ CCPR Model เพื่อสร้างให้เด็กมีคุณลักษณะ 4 ประการ คือ

1. วิเคราะห์ มองสังคมให้รอบด้าน รู้ที่มาที่ไป เข้าใจเหตุและผล
2. คิดสร้างสรรค์ เด็กต้องคิดต่อยอดจากที่มีอยู่ประยุกต์และใช้ประโยชน์ มองประเด็นใหม่ ๆ
3. คิดผลิตภาพ คำนึงถึงผลผลิต มีวิธีการ และคุณภาพ ค่าของผลงาน
4. คิดรับผิดชอบ นึกถึงสังคม ประเทศชาติ มีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณธรรมจริยธรรม ความดีงาม

พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้ศึกษาองค์ประกอบจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. สมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
2. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. กระบวนการพัฒนาสมรถนะครู

ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่า ภาวะผูนำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ

1. การพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน
2. มีส่วนร่วมในการทำงาน
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิด
5. พัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ
6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง
7. พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) ได้กล่าวเกี่ยวกับเรื่องรูปแบบภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ คือ ทักษะการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21 แบบ E – Teacher ได้แก่

1. Experience มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่
2. Extended มีทักษะการแสวงหาความรู้
3. Expended มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่นักเรียนผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. Exploration มีความสามารถในการเสาะแสวงหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัยเหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อเทคโนโลยี
5. Evaluation เป็นนักประเมินที่ดี มีความบริสุทธิ์และยุติธรรมและสามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล
6. End–User เป็นผู้ที่ใช้เทคโนโลยี (User) อย่างคุ้มค่าและใช้ได้อย่างหลากหลาย
7. Enabler สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียน
8. Engagement ต้องร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ เช่น เกิดชุมชนครูบนเว็บไซต์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. Efficient and Effective สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตความรู้ ผู้กระจายความรู้ และผู้ใช้ความรู้

สายสวาท เสาร์ทอง (2562, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำวิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะครูเพื่อสอดคล้องกับการจัดการศึกษาเรียนรู้ 4.0 ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ศึกษาองค์ประกอบจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการพัฒนาทักษะ
2. ด้านการพัฒนาความรู้
3. ด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ
4. ด้านการพัฒนาทางสังคม
5. ด้านการพัฒนาด้านการสอน
6. ด้านการะพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562, หน้า 88) ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11 และพบว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูด้านจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดนวัตกรรม
3. ทักษะการคิด
4. คุณธรรม จริยธรรม
5. การพัฒนาตนเอง
6. การทำงานเป็นทีม
7. ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

อินทิรา ชูศรีทอง (2563, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดศึกษาธิการ ภาค 11 ได้ศึกษาองค์ประกอบจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะพื้นฐานด้าน ICT
2. ทักษะการใช้ ICT ในการติดต่อสื่อสาร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ทักษะรู้ทัน ICT

4. ทักษะการบูรณาการ ICT ในการเรียนการสอน

5. คุณธรรม จรรยาบรรณการใช้ ICT

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564. หน้า 82) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถในการสอน

2. การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล

3. ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน

4. การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล

มัตติกา ผาสี (2566.หน้า 104) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

2. การพัฒนาความคล่องทางดิจิทัล

3. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้

4. การรู้ทันเทคโนโลยีดิจิทัล

5. การคิดสร้างสรรค์การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้

6. คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของครูยุคดิจิทัลประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

2. การมีความรู้และการใช้ทักษะดิจิทัล

3. การสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ในโลกดิจิทัล

4. การบูรณาการทักษะดิจิทัล

5. การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล

6. คุณธรรม จริยธรรมในโลกดิจิทัล

American Institute for Research: AIR (2009, p. 24) ได้กำหนดมาตรฐานทางเทคโนโลยีสารสนเทศการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 5 มาตรฐาน ได้แก่

1. ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
3. มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ
4. การพัฒนาอย่างเป็นระบบ
5. สังคมดิจิทัล

Marc (2010, pp. 20 – 22) ได้นำเสนอบทบาทของครูยุคดิจิทัลในการจัด การเรียนรู้ ดังนี้

1. ผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง (teacher as coach and guide) ในการไปถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ผู้เรียนแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทาง การช่วยเหลือ หรือการสนับสนุน สำหรับการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้นั้น จะพบว่าเด็กแต่ละคนต้องการ การชี้แนะแนวทางการช่วยเหลือที่แตกต่างกันออกไป โดยครูจะต้องกำกับติดตามการทำงานและความก้าวหน้าในงานของผู้เรียน และคอยให้การช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ คอยดึงผู้เรียนให้กลับมาอยู่ในแนวทางที่เหมาะสมด้วยวิธีการตั้งคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ

2. ผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม (teacher as goal setter and questioner) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการตั้งคำถามนำ เพื่อให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบ บทบาทการตั้งคำถามจึงเป็นบทบาทที่สำคัญ และครูจะต้องฝึกการตั้งคำถามอย่างมืออาชีพ ไม่ใช่เฉพาะเป็นคำถามที่เป็น 4 ตัวเลือกอีกต่อไป ต้องพัฒนาศิลป์ในการตั้งคำถามที่ท้าทายให้ผู้เรียนอภิปรายและค้นหาคำตอบ ในลักษณะการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) หรือการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry – Based Learning)

3. นักออกแบบการเรียนรู้ (teach as learning designer) สำหรับบทบาทนี้ครูจะต้องเป็นนักสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้เรียนไปในทางสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจผู้เรียนก่อน แล้วออกแบบคำถามหรือปัญหา รวมทั้งแนะนำกิจกรรมที่จะนำเด็กไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้นี้อาจจะมีความแตกต่างหลากหลายกันออกไปเป็นรายบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกัน

ของผู้เรียน

4. ผู้จัดสภาพแวดล้อม (teacher as a context provider) การเรียนรู้ในแต่ละเนื้อหารายวิชาจะมีสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกันออกไป ครูจะต้องเป็นผู้ที่สามารถจัดสภาพแวดล้อมหรือบริบทให้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น

5. ผู้กวดขันหรือผู้ประกันคุณภาพ (teach as rigor provider and quality assurer) อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของครูในยุคดิจิทัลก็คือ การควบคุมคุณภาพอย่างพิถีพิถัน โดยการประเมินผลจะไม่เป็นเพียงการให้คะแนนชิ้นงานเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้เท่านั้น แต่จะต้องคอยกำกับควบคุมคุณภาพของชิ้นงานจนกว่าจะมีคุณภาพในระดับสูง

Fansher (2011, p. 1) กล่าวว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำครู ในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะสำคัญ ได้แก่

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

2. ใช้สื่อต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ (Media Driven) (สื่อในที่นี้ไม่ได้หมายถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น)

3. เป็นการเรียนรู้ ที่นักเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Personalized)

4. เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนและสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ได้ (Transfer – by – Design)

5. แสดงออกได้อย่างโปร่งใส (Visibly Relevant) โดยยึดหลักการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ และทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานอย่างมีความสุข

6. นักเรียนได้รับความรู้ในปริมาณมาก (Data – Rich) จากการจัดการ เรียนรู้ในหลักสูตร โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้และทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

7. มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับภาวการณ์ตลอดเวลา (Adaptable) จนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

8. มีการประสานงานและจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน (Interdependent)

9. มีความหลากหลาย (Diverse) ของกระบวนการวิธีการเทคนิคและสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างผู้สอน นักเรียน และชุมชน

Morales López (2011) ได้เสนอมาตรฐานสมรรถนะพื้นฐานของครูผู้สอน (ICT Competency Standards for Teacher) ไว้ดังนี้

1. เป็นผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

2. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการค้นหาข้อมูล วิเคราะห์และประเมินผลได้

3. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ

4. เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ และสามารถใช้เครื่องมือได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นนักประชาสัมพันธ์ ผลิตสร้างสรรค์ได้ดี

6. เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม

Beetham and Sharpe (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 236) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้จะสมรรถนะทางดิจิทัลและสารสนเทศผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. มีความรู้ความเข้าใจ (Recognized Need) มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมต่าง ๆ

2. รู้จักแยกแยะหาความรู้หรือศึกษาเกี่ยวกับที่ตนสนใจ

3. ต้องรู้จักสร้างองค์ความรู้ทางด้านการใช้ไอซีที (ICT)

4. ต้องสมารถเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับไอซีที (ICT) ได้อย่างเหมาะสม

5. สามารถเปรียบเทียบและประเมินค่าของการใช้ไอซีที (ICT) ได้อย่างเหมาะสม

6. สามารถจัดการบริหารและประยุกต์ใช้ไอซีที (ICT) ได้อย่างเหมาะสม

7. สามารถที่จะสังเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาได้

Kaganer, Sieberand Zamora (2014, pp. 71 – 72) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล (Become Digitally Fluent) เป็นทักษะการรู้เท่าทันสารสนเทศ การเข้าถึงและการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมี

วิจารณญาณ ตามสมรรถนะที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์และตรงกับประเด็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง และมีความรู้พื้นฐานที่จะประยุกต์ใช้สารสนเทศตามกรอบแห่งคุณธรรมจริยธรรมที่มีปัจจัย เสริมอยู่รอบด้าน

2. พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop new Capabilities) เป็นการนำแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. เต็มใจที่จะทดลอง (Willing to Experiment) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยนำผลการทดลองที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงสังคมและมีผลกระทบ ต่อองค์กรอย่างไร (Understand How Technology is transforming Society, and Translate into Education and Impact)

5. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบพลังรวม (Promote Collaborative Environment) ได้แก่

5.1 แนวโน้มที่มีต่อการมีอุปกรณ์ขององค์กร

5.2 การใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย

6. การใช้ข้อมูลไม่ใช่แค่เทคโนโลยีเท่านั้น (Use the formation, not just the technology)

Park Y. (2016, pp. 25 – 26) ได้นำเสนอความฉลาดทางดิจิทัลไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. อัตลักษณ์ในโลกดิจิทัล (Digital identity) คือ คนที่ใช้ชีวิตอยู่ ในยุคดิจิทัลจะต้องมีทักษะในการสร้างการบริหาร อัตลักษณ์ และชื่อเสียงในโลกออนไลน์ ของตัวเองให้เป็น รวมไปถึงการจัดการตัวตนในโลกออนไลน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวด้วย

2. การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (Digital use) คือ ทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อในยุคดิจิทัลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถสร้างสมดุลให้กับชีวิตออนไลน์และออฟไลน์ได้อย่างดี

3. การอยู่ในโลกดิจิทัลอย่างปลอดภัย (Digital safety) คือ ทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงในโลกออนไลน์ เช่น การไม่ไปรังแกและสามารถจัดการกับ

การถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) ได้ และรวมไปถึงการเกี้ยวพาราสี การเหยียดสีผิว ชนชั้น รวมไปถึงเนื้อหาต่าง ๆ ที่สุ่มเสี่ยง เนื้อหาที่มีความรุนแรง หยาบคาย ลามก อนาจาร ฯลฯ

4. ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital security) คือ การมีความสามารถ ในการตรวจสอบเบื้องต้นว่าตนเองมีภัยคุกคามในโลกไซเบอร์หรือไม่ เช่น การแฮกบัญชี ผู้ใช้อีเมล เฟซบุ๊ก เครื่องมือสื่อสารติดไวรัสคอมพิวเตอร์ มัลแวร์ ถูกขโมยรหัสผ่าน แฮกบัญชีธนาคาร หรืออื่น ๆ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัลนี้รวมไปถึงการป้องกัน การหลีกเลี่ยงและการจัดการอย่างถูกวิธีเมื่อเจอภัยคุกคามหรือถูกละเมิดความปลอดภัย ด้วย

5. ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล (Digital emotional intelligence) คือ การแสดงออกทางอารมณ์อย่างชาญฉลาดบนโลกออนไลน์ ทักษะหรือมารยาท ในการเข้าสังคมในโลกออนไลน์ เช่น การแสดงความเห็นอกเห็นใจ เสียใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี สนุกสนาน หรืออื่น ๆ เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้คนในโลกออนไลน์

6. การสื่อสารในโลกดิจิทัล (Digital communication) คือ ความสามารถ ในการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้อื่นโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล

7. การบริหารจัดการสิขสิทธิ์ดิจิทัล (Digital rights) คือ ความเข้าใจในลิขสิทธิ์เฉพาะตัวและสิทธิทางกฎหมาย รวมไปถึงสิทธิความเป็นส่วนตัว ทรัพย์สินทางปัญญา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และหลีกเลี่ยงถ้อยคำแห่งความเกลียดชัง ทั้งของตนเองและของผู้อื่น

8. การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) คือ ความสามารถในการค้นหา ประเมิน ใช้ประโยชน์แบ่งปัน และสร้างสรรค์เนื้อหา รวมไปถึงความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ หรือคิดเชิงประมวลผล (Computational thinking)

Sullivan (2017) ได้กล่าวถึงการประเมินทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ ได้แก่

1. การรู้ดิจิทัล โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมินการใช้ การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา

2. วิสัยทัศน์ดิจิทัล โดยการสร้างกลยุทธ์การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การประชาสัมพันธ์ โดยสนับสนุนให้บุคลากรมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล สามารถเจริญเติบโตในสภาพแวดล้อมแบบดิจิทัล

4. การแสดงตนเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนในการสนับสนุนบุคลาการอย่างจริงจัง

5. การสื่อสารถ่ายทอดวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้บุคลากรนำไปปฏิบัติ

6. การปรับตัว การพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน

7. ความตระหนักในตนเอง สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

8. การรับรู้ทางวัฒนธรรม การสื่อสารและการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Daniel Hood (2017) กล่าวถึงองค์ประกอบของภาวะผู้นำดิจิทัลไว้ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์ (Vision)

2. กระบวนการทางความคิด (Mindset)

3. การสื่อสาร (Communications)

4. การทำให้เข้าใจง่าย (Simplification)

5. การกำกับดูแล (Governance)

6. การบรรจบกัน (Convergence)

7. การสร้างทีม (Team building)

8. สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน (Peer relationships)

9. นวัตกรรม (Innovation)

10. ทักษะทางเทคนิค (Technical)

Contributor (2017) ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัล โดยมีองค์ประกอบทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การสื่อสาร (Communication)

2. วิสัยทัศน์ (Vision)

3. ความรู้ดิจิตอล (Digital Literacy)

4. กลยุทธ์ (Strategy)

5. นวัตกรรม (Innovation)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลข้างต้น ผู้วิจัยได้ทำการจัดกลุ่มภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลที่คล้ายกันได้ทั้งหมด 9 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ มีความสามารถในการเสาะแสวงหาและคัดเลือกเนื้อหาความรู้หรือเนื้อหาที่ทันสมัย เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนผ่านทางสื่อและเทคโนโลยี การสร้างรูปแบบการเรียนรู้และการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียน การพัฒนาด้านการสอน มีความรู้ความสามรถในการสอน การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การรู้ดิจิทัลโดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการค้นหา การประเมิน การใช้การแบ่งปัน และการสร้างสรรค์เนื้อหา นักเรียนได้รับความรู้ในปริมาณมาก (Data – Rich) จากการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตร โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้และทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21)สายสวาท เสาร์ทอง (2562, หน้า ไม่ปรากฏเลขหน้า) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) อินทิรา ชูศรีทอง (2563, บทคัดย่อ) ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564, หน้า 82) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) Sullivan (2017, p. 12) Fansher (2011, P.1)

ด้านที่ 2 ความเป็นครูมืออาชีพ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มีสมรรถนะทางเทคโนโลยี คิดรับผิดชอบ นึกถึงสังคม ประเทศชาติ มีจิตสำนึกสาธารณะและมีคุณธรรมจริยธรรม ความดีงาม แนวทางการพัฒนาครู กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครู ผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ มีทักษะแสวงหาความรู้ พัฒนาบุคลิกภาพ มีการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม มีคุณธรรมจริยธรรม จรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีความเป็นเลิศในวิชาชีพ มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับภาวะการณ์ตลอดเวลา (Adaptable) จนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่สิ้นสุด เป็นผู้มีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ เป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) สายสวาท เสาร์ทอง (2561, ไม่ปรากฏเลข

หน้า) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) American Institute For Research: AIR (2009, p.24) Fansher (2011, p. 1) Morales Lopez (2011) Park Y. (2016, pp. 25 – 26)

ด้านที่ 3 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การเป็นผู้ใช้งานดิจิทัลได้อย่างคล่องแคล่ว (Professional Practice) ความสามารถในการนำข้อมูลมาใช้ (Data Driven) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการจัดการเรียนรู้ คิดสร้างสรรค์เด็กต้องคิดต่อยอดจากที่มีอยู่ประยุกต์และใช้ประโยชน์มองประเด็นใหม่ ๆ สมรรถนะครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มีความสามารถในการถ่ายทอดหรือขยายความรู้ของตนสู่นักเรียนผ่านเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้ใช้เทคโนโลยี(User) อย่างคุ้มค่าและใช้อย่างหลากหลาย สามารถใช้เทคโนโลยีสร้างบทเรียน สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตความรู้ ผู้กระจายความรู้ และผู้ใช้ความรู้ ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการใช้ ICT ในการติดต่อสื่อสาร มีคุณธรรม จรรยาบรรณการใช้ ICT มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน การคิดสร้างสรรค์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ การมีความรู้และทักษะดิจิทัล การสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ในโลกดิจิทัล ใช้สื่อต่างๆเป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ มีความหลากหลายของกระบวนการวิธีการเทคนิค และสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างผู้สอน นักเรียนและชุมชน เป็นผู้มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี การใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล การอยู่ในโลกดิจิทัลอย่างปลอดภัย โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุกัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) อินทิรา ชูศรีทอง (2563, บทคัดย่อ) ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564, หน้า 82) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) Fansher (2011, p.1) Morales Lopez (2011) Kaganer, Sieberand Zamora (2014, pp. 71 – 72) Park Y. (2016, pp. 25 – 26)

ด้านที่ 4 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล การสร้างรูปแบบการเรียนรู้และการสอนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ผู้นำทางการสอนเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งเสริมการ

เรียนรู้ตามสภาพจริง มีประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้แบบใหม่ มีทักษะการแสวงหาความรู้ การจัดการเรียนรู้เพื่อให้เกิดนวัตกรรม มีทักษะพื้นฐานด้าน ICT การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล การพัฒนาความคล่องทางดิจิทัล การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ การบูรณาการทักษะดิจิทัล การมีความรู้และการใช้ทักษะดิจิทัล การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล ผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง ผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม ออกแบบการเรียนรู้ ผู้จัดสภาวะแวดล้อมการเรียนรู้ ผู้กวดขันหรือผู้ประกันคุณภาพ เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ มีความรู้ความเข้าใจ มีความสนใจใฝ่รู้ที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการใช้โปรแกรมต่าง ๆ ต้องสามารถเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับไอซีที (ICT) พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop new Capabilities) การทำให้เข้าใจง่าย พัฒนาขีดความสามารถใหม่ โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุกัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) อินทิรา ชูศรีทอง (2563, บทคัดย่อ) ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564, หน้า 82) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) Marc (2010, pp. 20 – 22) Fansher (2011, p.1) Beetham and Sharpe (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561) Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72) Daniel Hood (2017)

ด้านที่ 5 การพัฒนาตนเอง องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ มีการพัฒนาวิชาชีพด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ กระบวนการพัฒนาสมรรถนะครู พัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ร่วมมือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือ ด้านการพัฒนาทักษะ การพัฒนาตนเอง ทักษะรู้ทัน ICT การรู้ทันเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับภาวการณ์ตอลดเวลาจนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล การรู้ดิจิทัล ต้องรู้จักสร้างองค์ความรู้ทางด้านการใช้ ICT การปรับตัวการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) พีระวัตร จันทกูล และคณะ (2560, หน้า 228 – 230) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) สายสวาท เสาร์ทอง (2561, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) อินทิรา ชูศรีทอง (2563, บทคัดย่อ) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) Beetham and Sharpe (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร

ปะโคทัง, 2561, หน้า 236) American Institute For Research: AIR (2009, p. 24) Fansher (2011, p. 1) Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72) Park Y. (2016, pp. 25 – 26) Sullivan (2017)

ด้านที่ 6 การทำงานเป็นทีม องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ความเข้าใจในความรู้และทักษะความสามารถของคนในองค์กร มีส่วนร่วมในการทำงาน ต้องร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันผ่านสื่อเทคโนโลยีจนพัฒนาเป็นเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาสังคม การทำงานเป็นทีม สังคมดิจิทัล มีการประสานงานและจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างสถานศึกษา และชมชน เป็นผู้ที่มีความสามารถในการสื่อสาร ทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นนักประสัมพันธ์ ผลิตสร้างสรรค์ได้ดี ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบรวมพลัง การสร้างทีม สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงาน การสื่อสาร โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ สุกัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) สายสวาท เสาร์ทอง (2561, ไม่ปรากฏเลขหน้า) ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2552, หน้า 88) American Institute For Research: AIR (2009, p. 24) Fansher (2011, p. 1) Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72) Daniel Hood (2017) Contributor (2017)

ด้านที่ 7 การกำหนดวิสัยทัศน์ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ภาวะผู้นำและวิสัยทัศน์ อัตลักษณ์ในโลกดิจิทัล ใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ กัญญา แช่มช้อย (2558, หน้า 216 – 224) ทอฝัน กรอบทอง (2560, หน้า 147 – 158) ณัฐพร พรมวัง (2566, หน้า 61) American Institute For Research: AIR (2009, p.24) Park Y. (2016, pp. 25 – 26) Daniel Hood (2017) Contributor (2017)

ด้านที่ 8 การวัดและการประเมินผล องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ด้านการใช้เทคโนโลยีในการวัดผลการประเมินผล เป็นนักประเมินที่ดี มีความบริสุทธิ์และยุติธรรม และสามารถใช้เทคโนโลยีในการประเมินผล เป็นผู้ที่มีความารถในการค้นข้อมูลวิเคราะห์และประเมินผลได้ สมามารถเปรียบเทียบและประเมินค่าของการใช้ไอซีที (ICT) ได้อย่างเหมาะสมโดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ วัฒนา ภูด่านวัว (2558, หน้า 211) จิณณวัตร ปะโคทัง (2561, หน้า 21) Morales Lopez (2011) Beetham and Sharpe (2013, อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 236)

ด้านที่ 9 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ องค์ประกอบที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิเคราะห์ มองสังคมให้รอบด้าน รู้ที่มาที่ไป เข้าใจเหตุผล ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิด ทักษะการคิด การคิดสร้างสรรค์การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ เป็นผู้ที่มีความสามารถในการแก้ปัญหาและตัดสินใจ สามารถที่จะสังเคราะห์และสร้างสรรค์นวัตกรรมหรือสิ่งใหม่ ๆ ความตระหนักในตนเอง สามารถคาดการณ์เหตุการณ์ที่อาจส่งผลกระทบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น โดยใช้แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) Beetham and Sharpe (2013,อ้างถึงใน จิณณวัตร ปะโคทัง, 2561, หน้า 236) Morales Lopez (2011) Sullivan (2017)

จากการศึกษาแนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล สมารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณที่ครูผู้สอนที่มีความรู้ในวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ตระหนักเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและและสามารถทำงานเป็นทีม โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปบูรณาการให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป พบว่า มีองค์ประกอบเชิงทฤษฎี จำนวน 6 องค์ประกอบ ซึ่งแสดงรายละเอียดการสังเคราะห์ดังตาราง 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

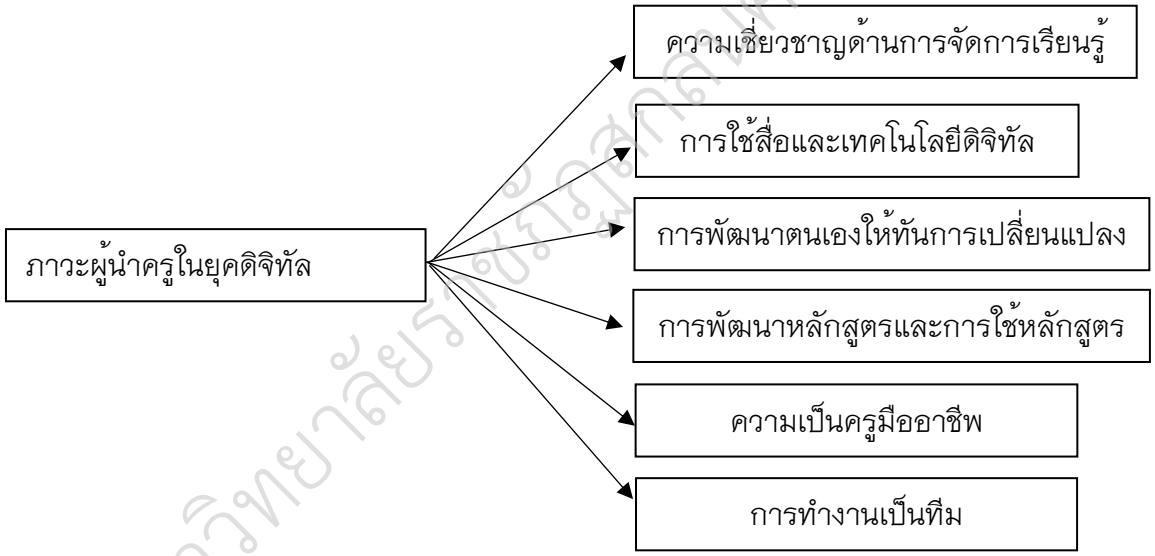
ตาราง 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	1. สุกัญญา แช่มช้อย(2558)	2.วัฒนา ภูตานัง (2558)	3. ทอฝัน กรอบทอง (2558)	4.โพพูรย์ สิงหลาร์ต้น (2560)	5.พีระวัตร จันทกูล (2560)	6.ประภาศา คนคล่อง (2560)	7.จิณหวัตร ปะโคทัง (2561)	8.สายสวาท เสาร์ทอง (2562)	9.ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562)	10. อินทิรา ชูศรีทอง(2563)	11.ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงโต (2564)	12.มัตตกา ผาลี (2566)	13.ณัฐพร พรมวัง (2566)	14. American Institute For	15. Marc (2010)	16.Fansher (2011)	17.Marales Lopez (2011)	18.Beetham and Sharpe	19.Kaganer, Sieberand Zamora	20.Park Y. (2016)	21.Sullivan (2017)	22.Daniel Hood (2017)	23.Cotributor (2017)	ความถี่	ร้อยละ
1. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร		✓			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓					✓			12	52.17
2. ความเป็นครูมืออาชีพ			✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓		✓		✓	✓			✓				12	52.17
3. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓	✓				14	60.86
4. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้		✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓			✓		14	60.86
5. การพัฒนาตนเอง			✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓			13	56.52
6. การทำงานเป็นทีม	✓					✓	✓	✓	✓					✓		✓			✓			✓	✓	10	43.47
7.การกำหนดวิสัยทัศน์	✓		✓										✓	✓						✓		✓	✓	7	30.43
8.การวัดและการประเมินผล		✓					✓										✓	✓						4	17.93
9.ความสามารถในการคิดวิเคราะห์				✓		✓						✓					✓	✓						5	21.73

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล จากเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ นักวิชาการต่าง ๆ ที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยพิจารณาจากความถี่ร้อยละ 40 และค่าความถี่ตั้งแต่ 10 ขึ้นไป สามารถคัดสรรองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ดังนี้ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ และ 6) การทำงานเป็นทีม

จากองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบหลัก ภาวะผู้นำครู ได้ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 โมเดลองค์ประกอบหลักภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน ไว้ดังนี้

ทิศนา แขมมณี (2553, หน้า 378) กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้ง ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมกับผู้เรียนและเน้นประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ มีการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทที่สำคัญในการเรียนรู้มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ สามารถใช้กระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ประกอบด้วย

1. วางแผนการเรียนการสอน

2. ออกแบบการเรียนการสอน

3. การจัดการเรียนการสอน

4. การใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอน

5. รูปแบบการสอน ระบบการสอน

6. สื่อการสอน

7. การประเมินผลการเรียนการสอน

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562, หน้า 67) ได้กำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำครูไว้ ดังนี้

1. วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู (Adult Development) มีพฤติกรรมการแสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาทบทวนประเมินตนเองเกี่ยวกับพฤติกรรมที่แสดงออกต่อผู้เรียนและผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม 2) เห็นคุณค่า ให้ความสำคัญในความคิดเห็นหรือผลงานและให้เกียรติแก่ผู้อื่น 3) กระตุ้นจูงใจ ปรับเปลี่ยนความคิด และการกระทำของผู้อื่นให้มีความผูกพันและมุ่งมั่นต่อเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน

2. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์ (Dialogue) มีพฤติกรรมที่แสดงออกดังนี้ 1) มีปฏิสัมพันธ์ในการสนทนา มีบทบาทและมีส่วนร่วมในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น โดยมุ่งเน้นไปที่การเรียนการสอนของผู้เรียนและการพัฒนาวิชาชีพ 2) มักทักษะการฟัง การพูด และการตั้งคำถาม เปิดใจกว้าง ยืดหยุ่น ยอมรับทัศนะที่หลากหลายของผู้อื่นเพื่อเป็นแนวทางใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงาน 3) สืบเสาะข้อมูล ความรู้ทางวิชาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างความท้ายทายในการสนทนาอย่างสร้างสรรค์กับผู้อื่น

3. การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง (Change Agency) มีพฤติกรรมการแสดงออก ดังนี้ 1) ให้ความสนใจต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นปัจจุบัน โดยมีการวางแผนอย่างมีวิสัยทัศน์ซึ่งเชื่อมโยงกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของโรงเรียนร่วมกับผู้อื่น 2) ริเริ่มการปฏิบัติที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนานวัตกรรม 3) กระตุ้นผู้อื่นให้มีการเรียนรู้และร่วมมือในวงกว้างเพื่อพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาและวิชาชีพ 4) ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นภายใต้ระบบ ขั้นตอนที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมได้

4. การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง (Reflective Practice) มีพฤติกรรมการแสดงออก ดังนี้ 1) พิจารณาไตร่ตรองความสอดคล้องระหว่างการเรียนรู้

ของผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ 2) สนับสนุนความคิดริเริ่มซึ่งเกิดจากการพิจารณาไตร่ตรองของเพื่อนร่วมงานและมีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมการต่าง ๆ 3) ใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลายในการตรวจสอบ ประเมินผลการปฏิบัติงานของตนเองและผลการดำเนินงานสถานศึกษา

5. การมุ่งพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน (Concern for Improving Pupil Achievement) มีพฤติกรรม ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ที่ท้าทายความสามารถของตนเองตามสภาพจริงและปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้ 2) ให้ข้อมูลและข้อคิดเห็นรอบด้านของผู้เรียนต่อผู้ปกครองและผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 3) ยอมรับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความคาดหวังด้านการเรียนรู้ของผู้เรียนจากผู้ปกครอง 4) ปรับเปลี่ยนบทบาทและการปฏิบัติงานของตนเองให้เอื้อต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียน 5) ตรวจสอบข้อมูลการประเมินผู้เรียนอย่างรอบด้าน รวมไปถึงผลการวิจัยหรือองค์ความรู้ต่าง ๆ และการนำไปใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

รัชฎาพร พิมพิชัย (2556,หน้า 200) ได้ทำการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำครูมี 5 องค์ประกอบหลัก คือ

1. การสร้างและพัฒนาหลักสูตร
2. การกำหนดเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน
3. การใช้กลยุทธ์ในการจัดการเรียนการสอน
4. การมีทักษะในการจัดการเรียนการสอน
5. การวัดและประเมินผล

รังสรรค์ สุทารัมย์ (2556, หน้า 16) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำครูด้านการบริหารจัดการเรียนรู้โรงเรียน ประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การบริหารจัดการเรียนรู้
2. การเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง
3. การเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนรู้
4. การพัฒนาตนเองและเพื่อนครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อนัตตา ชาวนา (2556, หน้า 15 – 16) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตรวจราชการที่ 11 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะการสอน
3. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ
4. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
5. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: กรณีโรงเรียนอนุบาลคำชะอี พบว่าภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 องค์ประกอบ คือ

1. การพัฒนาตนเองและเพื่อนร่วมงาน
2. มีส่วนร่วมในการทำงาน
3. ผู้นำการเปลี่ยนแปลง
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการคิด
5. พัฒนาหลักสูตรแบบบูรณาการ
6. ส่งเสริมการเรียนรู้ตามสภาพจริง
7. พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะอันพึงประสงค

Krug (1992 อ้างถึงใน ศิริพร กุลสานต์, 2557, หน้า 48 – 49) กล่าวว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำในการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การกำหนดพันธกิจ
2. การจัดการหลักสูตรและการสอน
3. การนิเทศการสอน
4. การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน
5. การส่งเสริมบรรยากาศการสอน

Susanna and Moss (2002 อ้างถึงใน ปิยณัฐ วงศ์เครือศร, 2562, หน้า 66) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำของครู ไว้ว่า

1. ครูต้องมีความมุ่งมั่นในการสอนในชั้นเรียน
2. ต้องร่วมกันพัฒนาหลักสูตร
3. เป็นตัวแทนการเปลี่ยนแปลง
4. ครูต้องมีส่วนร่วมในการทำงานกับผู้อื่น

ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดังตาราง 2

ตาราง 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

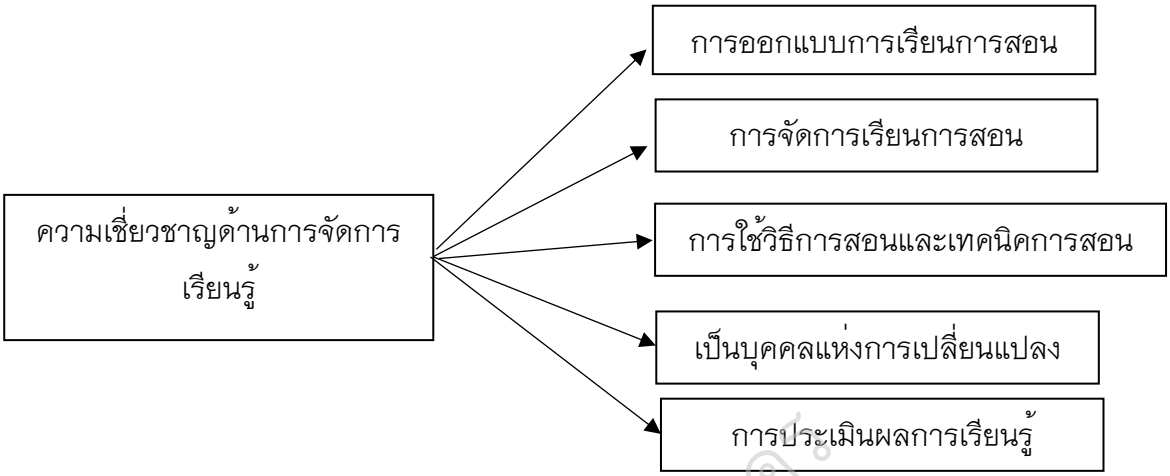
ผู้วิจัย / องค์ประกอบย่อย ความเชี่ยวชาญด้านการสอน	ทิศนา แขมมณี (2553)	ไอยเรนทร์ ชัยเศรษฐศร (2562X	รุ่งอรุณ พิมพ์ชัย (2556)	รุ่งสรรค์ สุภารัมย์ (2556)	อนันต์ตา เนตรชาญ (2556),	ประภาศรี คนคล่อง (2560)	Krug (1992)	Susanna and Moss (2002)	ความถี่	ร้อยละ
1. วางแผนการเรียนการสอน	✓		✓						2	25.00
2. ออกแบบการเรียนการสอน	✓		✓		✓	✓	✓		5	62.50
3. การจัดการเรียนการสอน	✓		✓	✓	✓	✓	✓		6	75.00
4. การใช้วิธีการสอนเทคนิคการสอน	✓		✓		✓	✓			4	50.00
5. รูปแบบการสอนระบบการสอน	✓								1	12.50
6. สื่อการสอน	✓								1	12.50
7. การประเมินลผลการเรียนรู้	✓		✓		✓		✓		4	50.00
8. เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง		✓		✓		✓		✓	4	50.00
9. พัฒนาตนเอง				✓		✓			2	25.00
10. เป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนรู้				✓					1	12.50
11. วุฒิภาวะความเป็นผู้ใหญ่ที่เหมาะสมกับความเป็นครู		✓							1	12.50

ตาราง 2 (ต่อ)

ผู้วิจัย / องค์ประกอบย่อย ความเชี่ยวชาญด้านการสอน	ทิศนา แขมมณี (2553)	ปิยนันท์ วงศ์เศรือตระ (2562X	รัชภาพร พิมพ์ชัย (2556)	รังสรรค์ สุภาร์มย์ (2556)	อำพัตตา ชาญเดชศักดิ์, (2556)	ประภาศ เดชศคลอง (2560)	Krug (1992)	Susanna and Moss (2002)	ความถี่	ร้อยละ
12. การสนทนาอย่างสร้างสรรค์		✓							1	12.50
13.การปฏิบัติงานอย่างไตร่ตรอง		✓							1	12.50
14. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน		✓							1	12.50
15. การพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยี					✓				1	12.50
16. การมีส่วนร่วมในการทำงาน						✓		✓	2	25.00
17. กำหนดพันธกิจ							✓		1	12.50
18. การนิเทศการสอน							✓		1	12.50
19. มุ่งมั่นในการสอน								✓	1	12.50

จากตาราง 2 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลักผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลัก ที่มีความคิด สอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 50 และค่าความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยด้านความเชี่ยวชาญด้านการสอน ประกอบด้วย 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) การประเมินผลการเรียนรู้ สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเอง ได้ดังภาพประกอบ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 3 โมเดลองค์ประกอบด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถด้าน 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง และ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

มีนักวิชาการกล่าวถึงการใช้สื่อและเทคโนโลยี ดังนี้

สร้อยสุดา กรีน (2563, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้นำเสนอองค์ประกอบดังนี้

1. ด้านการเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง
2. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
3. ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

ชวลิต ขอดศิริ (2564, หน้า 13) ได้ทำการวิจัยเรื่องทิศทางและแนวโน้มของภาวะผู้นำทางการประถมศึกษาในยุค Digital Disruption ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ความรวดเร็วในการสื่อสาร

2. การใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่ไม่มีขอบเขต

3. การใช้ความรู้มาบูรณาการเชื่อมโยงเครือข่ายต่างๆ

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564, หน้า 154) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถในการสอน

2. การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล

3. ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน

4. การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล

รัฐนันท์ รถทอง และ มลรักษ์ เลิศวิสัย (2564, หน้า 223) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ได้นำเสนอองค์ประกอบของ ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1. การปรับตัวและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

2. การปรับกฎระเบียบ กฎหมาย และการปรับวัฒนธรรม และทัศนคติเพื่อใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

3. วิสัยทัศน์ดิจิทัลและการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีก้าวกระโดด

เลอศักดิ์ ตามา และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564, หน้า 228) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 6 ประกอบ ดังนี้

1. ด้านการมีวิสัยทัศน์

2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม

3. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ด้านทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล

5. ด้านการสร้างแรงจูงใจ

6. ด้านการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 36) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านวิสัยทัศนดิจิทัล

2. ด้านการสื่อสาร

3. ด้านความรู้ดิจิทัล

4. ด้านความร่วมมือ

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566, หน้า 137) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษา ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ทักษะการสร้างความตระหนัก

2. ทักษะการระดมทรัพยากร

3. ทักษะเชิงปฏิบัติการ

4. ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง

รสสุคนธ์ คำสุข (2568. หน้า 142) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบสมรรถนะครูมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย

1. สมรรถนะหลัก มีองค์ประกอบคือ 1) การพัฒนาตนเอง 2) การทำงานเป็นทีม 3) จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

2. สมรรถนะประจำสายงาน มีองค์ประกอบคือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 3) การพัฒนาผู้เรียน 4) ภาวะผู้นำครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

3. สมรรถนะส่วนบุคคล มีองค์ประกอบคือ 1) ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน 2) ความสามารถในการผลิตและใช้สื่อและเทคโนโลยี

ขจีนุช ดาโอภา (2568. หน้า 68) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล
2. การมีความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล
3. การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
4. การมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้
5. การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม
6. การมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

Marc (2010, pp. 20 – 22) ได้นำเสนอบทบาทของครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ผู้ฝึกสอนและผู้นำทาง (teacher as coach and guide) ในการไปถึงจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ผู้เรียนแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทาง การช่วยเหลือหรือการสนับสนุน สำหรับการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้นั้น จะพบว่าเด็กแต่ละคนต้องการการชี้แนะแนวทางการช่วยเหลือที่แตกต่างกันออกไป โดยครูจะต้องกำกับติดตามการทำงาน และความก้าวหน้าในงานของผู้เรียน และคอยให้การช่วยเหลือเมื่อผู้เรียนต้องการ คอยดึง ผู้เรียนให้กลับมาอยู่ในแนวทางที่เหมาะสมด้วยวิธีการตั้งคำถาม และให้ข้อเสนอแนะ

2. ผู้กำหนดเป้าหมายและนักตั้งคำถาม (teacher as goal setter and questioner) การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการตั้งคำถามนำเพื่อให้ ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบ บทบาทการตั้งคำถามจึงเป็นบทบาทที่สำคัญ และครูจะต้องฝึกการ ตั้งคำถามอย่างมืออาชีพ ไม่ใช่เฉพาะเป็นคำถามที่เป็น 4 ตัวเลือกอีกต่อไป ต้องพัฒนาศิลป์ ในการตั้งคำถามที่ท้าทายให้ผู้เรียนอภิปรายและค้นหาคำตอบ ในลักษณะการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem – Based Learning) หรือการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน (Inquiry – Based Learning)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. นักออกแบบการเรียนรู้ (teach as learning designer) สำหรับบทบาทนี้ครูจะต้องเป็นนักสร้างสรรค์ประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมผู้เรียนไปในทางสร้างสรรค์ โดยเริ่มจากการทำความเข้าใจผู้เรียนก่อน แล้วออกแบบคำถามหรือปัญหา รวมทั้งแนะนำกิจกรรมที่จะนำเด็กไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ ซึ่งการออกแบบการเรียนรู้นี้อาจจะมีความแตกต่างหลากหลายกันออกไปเป็นรายบุคคล เพื่อตอบสนองความต้องการและความสามารถที่แตกต่างกันของผู้เรียน

4. ผู้จัดสภาพแวดล้อม (teacher as a context provider) การเรียนรู้ ในแต่ละเนื้อหารายวิชาจะมีสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่แตกต่างกันออกไป ครูจะต้องเป็น ผู้ที่สามารถจัดสภาพแวดล้อมหรือบริบทให้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้เรียนกำลังเรียนรู้ เพื่อให้ ผู้เรียนสามารถเข้าใจเนื้อหานั้น ๆ ได้อย่างแท้จริงและรวดเร็วขึ้น

5. ผู้กวดขันหรือผู้ประกันคุณภาพ (teach as rigor provider and quality assurer) อีกหนึ่งบทบาทที่สำคัญของครูในยุคดิจิทัลก็คือ การควบคุมคุณภาพอย่างพิถีพิถัน โดยการประเมินผลจะไม่เป็นเพียงการให้คะแนนชิ้นงานเมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้เท่านั้น แต่จะต้องคอยกำกับควบคุมคุณภาพของชิ้นงานจนกว่าจะมีคุณภาพในระดับสูง

Fansher (2011, p. 1) กล่าวว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะสำคัญ ได้แก่

1. เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

2. ใช้สื่อต่าง ๆ เป็นองค์ประกอบในการจัดการเรียนรู้ (Media Driven) (สื่อในที่นี้ไม่ได้หมายถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น)

3. เป็นการเรียนรู้ ที่นักเรียนสามารถจัดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Personalized)

4. เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนและสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่จากประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ได้ (Transfer – by – Design)

5. แสดงออกได้อย่างโปร่งใส (Visibly Relevant) โดยยึดหลักการเปลี่ยนแปลงโดยธรรมชาติ และทำให้เกิดความร่วมมือในการทำงานอย่างมีความสุข

6. นักเรียนได้รับความรู้ในปริมาณมาก (Data – Rich) จากการจัดการ เรียนรู้ในหลักสูตร โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้และทรัพยากรได้อย่างเหมาะสม

7. มีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับภาวการณ์ตลอดเวลา (Adaptable) จนเกิดการเรียนรู้อย่างไม่มีที่สิ้นสุด

8. มีการประสานงานและจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างสถานศึกษาและชุมชน (Interdependent)

9. มีความหลากหลาย (Diverse) ของกระบวนการวิธีการเทคนิคและสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ร่วมระหว่างผู้สอน นักเรียน และชุมชน

Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72) ได้กล่าวถึงภาวะผู้นำ ครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้มีลักษณะต่าง ๆ ดังนี้

1. พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล (Become Digitally Fluent) เป็นทักษะ การรู้เท่าทันสารสนเทศ การเข้าถึงและการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีวิจารณญาณ ตามสมรรถนะที่เกิดขึ้นอย่างสร้างสรรค์และตรงกับประเด็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง และมีความรู้พื้นฐานที่จะประยุกต์ใช้สารสนเทศตามกรอบแห่งคุณธรรม จริยธรรมที่มีปัจจัย เสริมอยู่รอบด้าน

2. พัฒนาขีดความสามารถใหม่ (Develop new Capabilities) เป็นการนำแนวคิด วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ การแก้ปัญหา หรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

3. เต็มใจที่จะทดลอง (Willing to Experiment) เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนโดยนำผลการทดลองที่ได้ไปใช้ในสถานการณ์การเรียน การสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีกำลังเปลี่ยนแปลงสังคมและมีผลกระทบ ต่อองค์กรอย่างไร (Understand How Technology is transforming Society, and Translate into Education and Impact)

5. ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบพลังรวม (Promote Collaborative Environment) ได้แก่

5.1 แนวโน้มที่มีต่อการมีอุปกรณ์ขององค์กร

5.2 การใช้เครือข่ายโซเชียลมีเดีย

6. การใช้ข้อมูลไม่ใช่แค่เทคโนโลยีเท่านั้น (Use the formation, not just the technology)

Park Y. (2016, pp. 25 – 26) ได้นำเสนอความฉลาดทางดิจิทัลไว้ 8 ประการ ดังนี้

1. อัตลักษณ์ในโลกดิจิทัล (Digital identity) คือ คนที่ใช้ชีวิตอยู่ในยุคดิจิทัลจะต้องมีทักษะในการสร้างการบริหาร อัตลักษณ์ และชื่อเสียงในโลกออนไลน์ของตัวเองให้เป็น รวมไปถึงการจัดการตัวตนในโลกออนไลน์ทั้งในระยะสั้นและระยะยาวด้วย

2. การใช้เครื่องมือและสื่อดิจิทัล (Digital use) คือ ทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อในยุคดิจิทัลเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยสามารถสร้างสมดุลให้กับชีวิตออนไลน์และออฟไลน์ได้อย่างดี

3. การอยู่ในโลกดิจิทัลอย่างปลอดภัย (Digital safety) คือ ทักษะในการบริหารจัดการความเสี่ยงในโลกออนไลน์ เช่น การไม่ไปรังแกและสามารถจัดการกับการถูกรังแกบนโลกไซเบอร์ (Cyberbullying) ได้ และรวมไปถึงการเกี้ยวพาราสี การเหยียดสีผิว ชนชั้น รวมไปถึงเนื้อหาต่าง ๆ ที่สุ่มเสี่ยง เนื้อหาที่มีความรุนแรง หยาบคาย ลามก อนาจาร ฯลฯ

4. ความปลอดภัยในโลกดิจิทัล (Digital security) คือ การมีความสามารถ ในการตรวจสอบเบื้องต้นว่าตนเองมีภัยคุกคามในโลกไซเบอร์หรือไม่ เช่น การแฮกบัญชี ผู้ใช้อีเมล เฟซบุ๊ก เครื่องมือสื่อสารติดไวรัสคอมพิวเตอร์ มัลแวร์ ถูกขโมยรหัสผ่าน แฮกบัญชีธนาคาร หรืออื่น ๆ ความปลอดภัยในโลกดิจิทัลนี้รวมไปถึงการป้องกันการหลีกเลี่ยงและการจัดการอย่างถูกวิธีเมื่อเจอภัยคุกคามหรือถูกละเมิดความปลอดภัยด้วย

5. ความฉลาดทางอารมณ์ในโลกดิจิทัล (Digital emotional intelligence) คือ การแสดงออกทางอารมณ์อย่างชาญฉลาดบนโลกออนไลน์ ทักษะหรือมารยาท ในการเข้าสังคมในโลกออนไลน์ เช่น การแสดงความเห็นอกเห็นใจ เสียใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ยินดี สนุกสนาน หรืออื่น ๆ เพื่อสร้างสัมพันธภาพกับผู้คนในโลกออนไลน์

6. การสื่อสารในโลกดิจิทัล (Digital communication) คือ ความสามารถ ในการสื่อสาร ปฏิสัมพันธ์และความร่วมมือกับผู้อื่นโดยใช้เทคโนโลยีและสื่อดิจิทัล

7. การบริหารจัดการสิขสิทธิ์ดิจิทัล (Digital rights) คือ ความเข้าใจ ในลิขสิทธิ์เฉพาะตัวและสิทธิทางกฎหมาย รวมไปถึงสิทธิความเป็นส่วนตัว ทรัพย์สินทาง ปัญญา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และหลีกเลี่ยงถ้อยคำแห่งความเกลียดชังทั้งของตนเองและของผู้อื่น

8. การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) คือ ความสามารถในการค้นหา ประเมิน ใช้ประโยชน์แบ่งปัน และสร้างสรรค์เนื้อหา รวมไปถึงความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ หรือคิดเชิงประมวลผล (Computational thinking)

I Gusti Ketut Arya Sunu (2022, p. 313) ได้ทำการวิจัยเรื่อง The Impact of Digital Leadership on Teachers' Acceptance and Use of Digital Technologies ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
3. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
4. การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล
5. การเป็นพลเมืองดิจิทัล

Munirah Khalid AlAjmi (2022, p. 5) ได้ทำการวิจัยเรื่อง The impact of digital leadership on teachers' technology integration during the COVID – 19 pandemic in Kuwait ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มีวิสัยทัศน์ดิจิทัล
2. วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล
3. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ
4. การใช้เทคโนโลยีในการวัดและประเมินผล
5. การเป็นพลเมืองดิจิทัล

ซึ่งผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดั่งตาราง 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

องค์ประกอบ ย่อย ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยี ดิจิทัล / แหล่งข้อมูล	ชวลิต ชอดศิริ (2564)	สิรอยสุดา กรีน (2563)	เลอศักดิ์ ตามา และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564)	พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566)	รัฐนันท์ รถทอง และ มลรักษ์ เลิศวิลัย (2564)	ณัฐยากรณ์ เล็กลิงโต (2564)	รัสสุคนธ์ คำสุข (2568)	ชิจินุช ดาโอภา (2568)	Marc (2010, pp. 20–22)	Fansher (2011, p. 1)	Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72)	13. Park Y. (2016, pp. 25–26)	14. Munirah Khalid AlAjmi (2022	15. I Gusti Ketut Arya Sunu (2022	ความถี่	ร้อยละ
1. ความรวดเร็วในการสื่อสาร	✓			✓								✓	✓			4	26.66
2. การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓				✓			8	53.33
3. ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล จัดการเรียนการสอน	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	11	73.33
4. มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล			✓			✓			✓	✓			✓	✓	✓	7	46.66
5. การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล		✓					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			8	53.33
6. ด้านการมีความคิดสร้างสรรค์			✓					✓	✓	✓						4	26.66
7. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม			✓	✓					✓	✓						4	26.66

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ย่อย ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล / แหล่งข้อมูล	ชวลิต ชอดศิริ (2564)	สิรอยสุดา กรีน (2563)	เลอศักดิ์ ตามา และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564)	พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566)	รัฐนันท์ รถทอง และ มลรักษ์ เลิศวิลัย (2564)	ณัฐยากรณ์ เล็กสิงโต (2564)	รัสสุคนธ์ คำสุข (2568)	ชิจินุช ดาโอภา (2568)	Marc (2010, pp. 20–22)	Fansher (2011, p. 1)	Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72)	13. Park Y. (2016, pp. 25–26)	14. Munirah Khalid AlAjmi (2022	15. I Gusti Ketut Arya Sunu (2022	ความถี่	ร้อยละ
8. ด้านการสร้างแรงจูงใจ			✓							✓	✓					3	20.00
9. เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้			✓								✓	✓				3	20.00
10. ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง					✓					✓						2	13.33
11. ด้านความร่วมมือ			✓	✓							✓	✓				4	26.66
12. การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล						✓		✓	✓	✓	✓		✓			6	40
13. ทักษะการระดมทรัพยากร					✓						✓					2	13.33
14. วัฒนธรรมการเรียนรู้ยุคดิจิทัล									✓					✓	✓	3	20.00

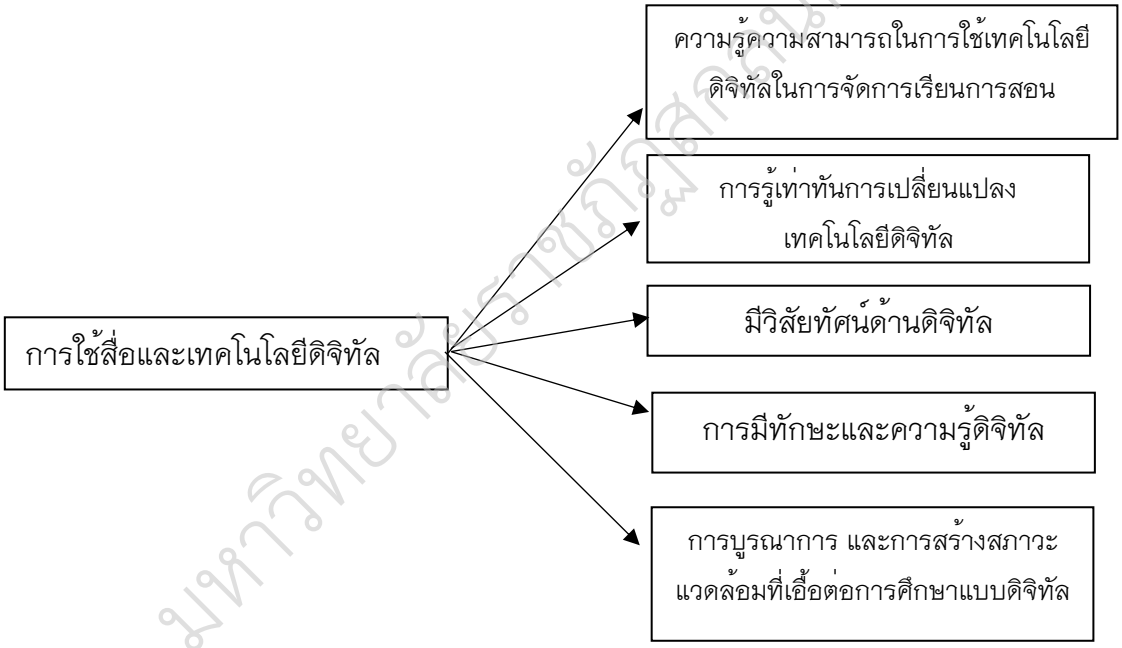
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 3 (ต่อ)

องค์ประกอบ ย่อย ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล / แหล่งข้อมูล	ชวลิต ขอดศิริ (2564)	สิรอยสุดา กรีน (2563)	เลอศักดิ์ ตามา และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์ (2564)	พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565)	ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566)	รัฐนันท์ รถทอง และ มลรักษ์ เลิศวิลัย (2564)	ณัฐยากรณ์ เล็กสิงโต (2564)	รัสสุคนธ์ คำสุข (2568)	ชิจินุช ดาโอภา (2568)	Marc (2010, pp. 20–22)	Fansher (2011, p. 1)	Kaganer, Sieber and Zamora (2014, pp. 71 – 72)	13. Park Y. (2016, pp. 25–26)	14. Munirah Khalid AlAjmi (2022	15. I Gusti Ketut Arya Sunu (2022	ความถี่	ร้อยละ
15. การเป็นพลเมืองดิจิทัล												✓		✓	✓	3	20.00
16. ทักษะการสร้างความตระหนัก					✓								✓			2	13.33
17. มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ													✓	✓	✓	3	20.00

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

จากตาราง 3 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลัก ที่มีความคิด สอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 40 และค่าความถี่ตั้งแต่ 6 ขึ้นไป อันดับแรกเรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยด้านการใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วย 1)ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 2)การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3)มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4)การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล 5)การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อยด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีได้ดังภาพประกอบ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 4 โมเดลองค์ประกอบด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

สรุปได้ว่า การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดงออกถึงการมีความรู้ความสามารถด้าน 1) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนสอน 2) การรู้เท่าทันการเปลี่ยนเปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล และ 5) การบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

3. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูด้านการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้

Fansher (2011, p. 1) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้ 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

WordPress.com (2011, อ้างถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, หน้า 39) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 15) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สามารถคนหาตนเองได้3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 5) เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้

ถนอมพร เลาหจรัสแสง (2557, หน้า 13 – 19) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบ ของการพัฒนาตนเองไว้ดังนี้ไว้ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สามารถคนหาตนเองได้ 3) สร้างแนวคิดใหม่

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557, อ้างถึงใน สุคนธ์ สินธพานนท์ 2558, หน้า 25) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ไว้ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สร้างแนวคิดใหม่ 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, หน้า 25 – 26) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา ตนเอง ไวดังนี้ 1) สามารถคนหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 5) เป็นผู้ที่มั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ

ดิเรก พรสีมา (2559, หนา 1 – 3) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองไว้ ดังนี้ 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่

ธีรเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559, หน้า 1) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง ไว้ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สามารถค้นหาตนเองได้ 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำครูและ การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้สรุปเกี่ยวกับการพัฒนาตนเองไว้ ดังนี้ 1) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 2) สามารถค้นหาตนเอง

ได้ 3) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

1. การบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
2. การพัฒนาความคล่องทางดิจิทัล
3. การสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้
4. การรู้ทันเทคโนโลยีดิจิทัล
5. การคิดสร้างสรรค์การใช้เทคโนโลยี ดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
6. คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดังตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

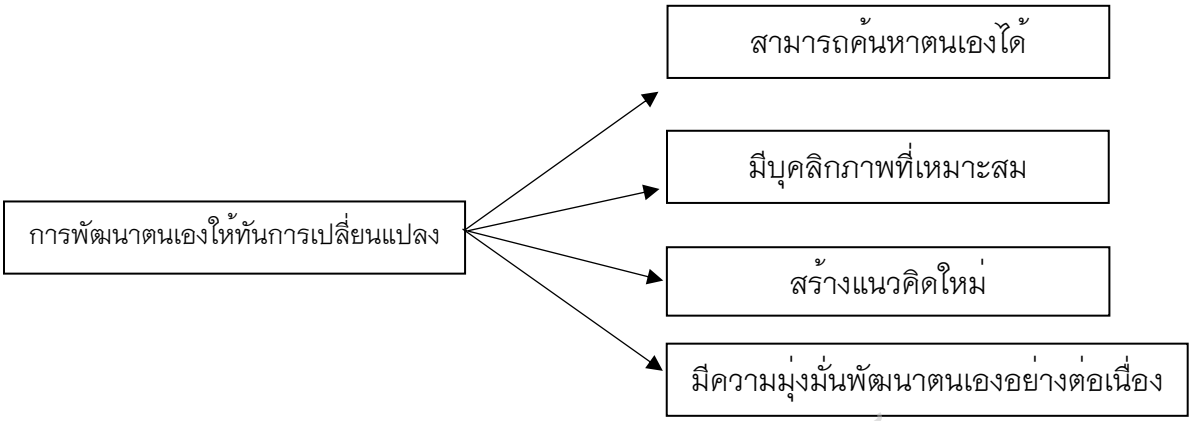
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 4 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ผู้วิจัย / องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเอง	ณอมพร เลาหจรัสแสง (2557)	วิจารณ พานิช (2555),	พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ (2557)	สุคนธ สินธพานนท (2558)	ดิเรก พรสีมา (2559)	ธีรเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์ (2559)	ประภาดา คนคล่อง (2560)	มัตติกา ผาสี (2566)	Fansher (2011)	WordPress.com (2011)	ความถี่	ร้อยละ
1. สามารถค้นหาตนเองได้	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		8	80.00
2. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	7	70.00
3. มีวามมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓		7	70.00
4. สร้างแนวคิดใหม่	✓	✓	✓	✓	✓			✓			6	60.00
5. มีทักษะการสอนแบบมีอาชีพ		✓	✓			✓		✓			4	40.00
6. เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้		✓	✓					✓			3	30.00
7.เป็นผู้ที่มั่นฝึกฝนตนเองอยู่เสมอ				✓				✓			2	20.00

จากตาราง 4 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลักที่มีความคิด สอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 50 และค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป อันดับแรกเรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วย 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเอง ได้ดังภาพประกอบ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 5 โมเดลองค์ประกอบด้านการพัฒนาตนเอง

สรุปได้ว่า การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูแสดงออกถึง 1) ความสามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ และ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

4.1 ความหมายของหลักสูตร

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ไว้ดังนี้

กาญจนา คุณารักษ์ (2553, หน้า 38) ได้กล่าวว่าหลักสูตร หมายถึง โครงการหรือแผนหรือข้อกำหนดอันประกอบด้วยหลักการ จุดหมาย โครงสร้าง กิจกรรม และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ โดยส่งเสริมให้เอกัตบุคคลไปสู่ศักยภาพสูงสุดของตนเอง รู้จักตนเองมีชีวิตอยู่ในโรงเรียนในสังคม และในโลกอย่างมีคุณภาพและอย่างมีความสุข

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 105) คำว่า “หลักสูตร” ภาษาอังกฤษเขียนว่า Curriculum มีรากศัพท์มาจากภาษาลาตินว่า“currere” หมายถึง “race – course” หรือเส้นทางที่ใช้วิ่งแข่งขัน เมื่อนำมาใช้ในบริบทของการศึกษาจึงหมายถึง running sequence of courses or learning experience เปรียบเสมือนเส้นทางที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้และฝึกประสบการณ์นำไปสู่เป้าหมายความสำเร็จ

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 25) ได้กล่าวว่า หลักสูตรมีความหมาย 3 ประการคือ

1. หลักสูตรเป็นศาสตร์ที่มีทฤษฎี หลักการและการนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามที่มุ่งหมายไว้

2. หลักสูตรเป็นระบบในการจัดการศึกษา โดยมีปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ ครู นักเรียน วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ กระบวนการ (Process) ได้แก่ การ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผลผลิต (Output) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสำเร็จการศึกษา เป็นต้น

3. หลักสูตรเป็นแผนการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งประสงค์จะอบรมฝึกฝนผู้เรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ต้องการ สุเทพ อ่วมเจริญ (2555, หน้า 4) ได้กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง ศาสตร์ที่เรียนรู้เพื่อนำไปกำหนดวิถีทางที่นำไปสู่การจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเพื่อการ เรียนรู้

Burton and Middlewood (2001, p. 19) ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่าเป็นจุดมุ่งหมายของการศึกษาในเรื่องของทักษะความรู้ และทัศนคติที่จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาอย่างเหมาะสมตามที่กำหนดไว้

Armstrong (2003, p. 4) ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่าเป็นสิ่งที่ยืนยันถึงกระบวนการตัดสินใจและผลลัพธ์ที่มุ่งไปยังการเตรียมความพร้อมและการประเมินรูปแบบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาผู้เรียนที่สัมพันธ์กับการรับรู้โดยเฉพาะความรู้และทักษะ โดยเน้นใน 3 เรื่อง คือ 1) การส่งผ่านความรู้ 2) กระบวนการในการหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้และ 3) ผลของการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ข้อมูลใหม่มาด้วยความพยายาม

Oliva (2005, pp. 8 – 9) ให้ความหมายหลักสูตร โดยนิยามไว้ 3 ประเด็น คือ ยึดจุดประสงค์บริบทหรือสภาพแวดล้อมและวิธีดำเนินการหรือยุทธศาสตร์ สรุปคือ 1) ยึดจุดประสงค์หลักสูตรในแนวคิดนี้มีความหมายในลักษณะที่เป็นวิธีการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายนั้น 2) ยึดบริบทหรือสภาพแวดล้อม ลักษณะนี้เป็นการอธิบายถึงลักษณะทั่วไปของหลักสูตร ซึ่งแล้วแต่เนื้อหาสาระของหลักสูตรนั้นมีลักษณะเป็นอย่างไร เช่น หลักสูตรที่ยึดเนื้อหาวิชา หรือหลักสูตรที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หรือหลักสูตรที่เน้นการปฏิรูปสังคมเป็นต้น 3) ยึดวิธีดำเนินการการหรือยุทธศาสตร์เป็นการนิยามในเชิงวิธีดำเนินการที่เป็นกระบวนการหรือเทคนิควิธีการในการจัดการเรียนการสอน เช่น หลักสูตร คือ กระบวนการแก้ปัญหาหรือหลักสูตร คือ

การอยู่ รวมกันเป็นกลุ่ม หลักสูตรคือการเรียนรู้เป็นรายบุคคล เป็นต้น

จากการศึกษาความหมายของหลักสูตรที่นักการศึกษาได้กล่าวมา ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แผนสำหรับการเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ทั้งหมดให้แก่ผู้เรียน ภายใต้การดำเนินงานของโรงเรียนและในทางปฏิบัติหลักสูตร ประกอบด้วย จำนวนของแผนการต่าง ๆ ที่เขียนเป็นลายลักษณ์อักษรและมีขอบเขตกว้างหลากหลาย เป็นแนวทางของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ต้องการ ดังนั้น หลักสูตรอาจเป็น หน่วย (Unit) เป็นรายวิชา (course) หรือเป็นรายวิชาย่อยต่าง ๆ (sequence of courses) ซึ่งอยู่ภายใต้การแนะนำของสถานศึกษาและเป็นแผนงานหรือโครงการทางการศึกษา ซึ่งอาจจัดขึ้นได้ทั้งในและนอกชั้นเรียนหรือโรงเรียนก็ได้

4.2 ความสำคัญของหลักสูตร

นักการศึกษาหลายท่านได้แสดงทัศนะและความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความสำคัญของหลักสูตรไว้โดยสรุป ดังนี้

ฆนัท ธาตุทอง (2550, หน้า 4 – 5) ได้สรุปความสำคัญของ หลักสูตรว่าการพัฒนาคนในสังคมให้มีคุณลักษณะที่สังคมคาดหวัง หลักสูตรเป็นเครื่องมือ ที่จะทำให้การจัดการศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ โดยหลักสูตรมีส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมความเจริญงอกงามของบุคคลสามารถปลูกฝังพฤติกรรม คุณธรรม จริยธรรม วางรากฐานความคิดที่เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม สามารถทำให้ ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ที่แท้จริงของตนเองและพัฒนาได้เต็ม ตามศักยภาพ นอกจากนี้ยังเป็นโครงการ แผนงาน ข้อกำหนด ที่ชี้แนะให้ผู้บริหาร การศึกษา ครู – อาจารย์ และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องนำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2554, หน้า 7) ได้กล่าวความสำคัญของหลักสูตรสรุปได้ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแผนและแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติให้บรรลุตามความมุ่งหมายและนโยบาย

2. หลักสูตรเป็นหลักและเป็นแนวทางในการวางแผนวิชาการ การจัดการการบริหารการศึกษา การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร การจัดวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ นวัตกรรมการเรียนการสอน งบประมาณ อาคารสถานที่ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับ

การพิจารณาให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความคาดหวังของหลักสูตร

3. หลักสูตรเป็นเครื่องมือในการควบคุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและคุณภาพของผู้เรียนให้เป็นไปตามนโยบายและแผนการศึกษาชาติ และสอดคล้องกับความต้องการของแต่ละท้องถิ่น

4. ระบบหลักสูตรจะกำหนด ความมุ่งหมาย ขอบข่ายเนื้อหาสาระแนวทางการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอน แหล่งทรัพยากร และการประเมินผล สำหรับการจัดการศึกษาของผู้สอนและผู้บริหาร

5. หลักสูตรจะเป็นเครื่องบ่งชี้ทิศทางการพัฒนาทัพยากร มนุษย์ให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาสังคมของประเทศ

จากความสำคัญของหลักสูตรข้างต้น สรุปว่า หลักสูตรมีความสำคัญเพราะหลักสูตรเป็นเอกสารซึ่งเป็นแผนการหรือโครงการจัดการศึกษาที่ระบุ แนวทางการจัดมวลประสบการณ์เป็นส่วนกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำไปปฏิบัติ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพทางการศึกษาตาม เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาที่หลักสูตรกำหนดไว้ นำไปดำเนินงานสู่การปฏิบัติอย่างเป็น ระบบและมีประสิทธิภาพ

4.3 องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตร เป็นกระบวนการวางแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ทุกประเภท เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามความมุ่งหมายและจุดประสงค์ที่กำหนดไว้และเป็นการวางแผนการประเมินผลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน เพื่อให้ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะได้รู้และคิดเพื่อแก้ไขปัญหาต่อไป โดยมีผู้กล่าวถึงความหมายของการพัฒนาหลักสูตรไว้ ดังน

บุญเลี้ยง ทุมทอง (2553, หน้า 15 – 16) ได้สรุป องค์ประกอบที่สามารถจะทำให้ผู้ใช้หลักสูตรสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ความตั้งใจหรือความคาดหวังที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้ที่จะผ่านหลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตรมี ความสำคัญ เพราะเป็นตัวกำหนดทิศทางและขอบเขตในการให้การศึกษาแก่เด็ก ช่วยใน การเลือกเนื้อหาและกิจกรรมตลอดจนใช้เป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการประเมินผล ทั้งนี้ จุดมุ่งหมายของการศึกษามีอยู่หลายระดับ ได้แก่ จุดมุ่งหมายระดับ

หลักสูตรซึ่งเป็น จุดมุ่งหมายที่บอกให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรู้เป้าหมายของหลักสูตรนั้น ๆ จุดมุ่งหมายของกลุ่มวิชา แต่ละกลุ่มจะสร้างคุณลักษณะที่แตกต่างกันให้กับผู้เรียน ดังนั้น แต่ละกลุ่มวิชาจึงมีการ กำหนดจุดมุ่งหมายไว้ต่างกัน จุดมุ่งหมายรายวิชาที่เป็นจุดหมายที่ละเอียดจำเพาะเจาะจง กว่าจุดมุ่งหมายกลุ่มผู้สอน ผู้สอนรายวิชาจะกำหนดจุดมุ่งหมายในการสอนเนื้อหาแต่ละ บทแต่ละตอน ขึ้นในรูปของจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แม้ว่าจุดมุ่งหมายของการศึกษาจะมี หลายระดับดังกล่าวแล้ว จุดมุ่งหมายทุกระดับย่อมสอดคล้องกันและนำไปสู่จุดหมาย ปลายทางเดียวกัน

2. เนื้อหา (Content) เมื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรแล้ว กิจกรรม ขั้นต่อไป คือ การเลือกเนื้อหา ประสบการณ์การเรียนรู้ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะช่วยให้ผู้เรียน พัฒนาไปสู่จุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้โดยดำเนินการตั้งแต่การเลือกเนื้อหาสาระและประสบการณ์การเรียงลำดับเนื้อหาสาระ พร้อมทั้งการกำหนดเวลาเรียนที่เหมาะสม

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum Implementation) เป็นการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัดทำวัสดุหลักสูตร ได้แก่ คู่มือครูเอกสาร หลักสูตร แผนการสอน แนวการสอน และแบบเรียน เป็นต้น รวมทั้งการจัดเตรียมความพร้อมด้านบุคลากรและสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดโต๊ะ เก้าอี้ ห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ในการ เรียน จำนวนครูและสิ่งแวดล้อมอำนวยความสะดวกต่าง ๆ การดำเนินการสอน เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในขั้นตอนการนำหลักสูตรไปใช้ เพราะหลักสูตรจะได้ผลหรือไม่ ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมการสอนของครูครูผู้สอนจะต้องมีความรู้

สุนทร โคตบรรเทา (2553, หน้า 135) องค์ประกอบของหลักสูตรแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบสำคัญ คือ เนื้อหาประสบการณ์และสภาพแวดล้อม เนื้อหาตอบคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรคืออะไร ส่วนประสบการณ์และสภาพแวดล้อมตอบคำถามเกี่ยวกับหลักสูตรเป็นอย่างไร

ว่าที่ ร.ต.หญิงฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 51) ได้กล่าวว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษามีพฤติกรรมต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนและชุมชน มีการจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและท้องถิ่น ให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยวัดได้จาก 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้และ 3) การประเมินผลหลักสูตร

ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 79) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการวัดและประเมินผลหลักสูตร

สำหรับ Tyler (1949, pp. 110 – 125 อ้างถึงใน แทน โมนาราย, 2558, หน้า 18) เป็นการวางแบบโครงสร้างหลักสูตรโดยใช้วิธี Mean–ends Approach ซึ่งเป็นรูปแบบที่ได้รับการยอมรับและรู้จักกันดี ซึ่งมีหลักการและเหตุผลในการพัฒนาหลักสูตรว่าในการพัฒนาหลักสูตรจะตอบคำถามพื้นฐาน 4 ประการ คือ 1) มีจุดมุ่งหมายทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรแสวงหา 2) มีประสบการณ์ทางการศึกษาอะไรบ้างที่โรงเรียนควรจัดขึ้นเพื่อช่วยให้บรรลุจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ 3) จะจัดประสบการณ์ทางการศึกษาดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพได้อย่างไร 4) จะทราบได้อย่างไรว่าจุดมุ่งหมายดังกล่าวได้บรรลุตามที่กำหนดไว้

Taba (1962, p. 10 อ้างถึงใน เบญจวรรณ บวรกุลภา, 2558, (หน้า 34 – 35) เสนอว่าหลักสูตรมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ วัตถุประสงค์หมายถึงสิ่งที่คาดหวังไว้ เมื่อผู้เรียนผ่านหลักสูตรแล้วควรมีคุณสมบัติอย่างไร วัตถุประสงค์เป็นได้ทั้งวัตถุประสงค์ทั่วไปและวัตถุประสงค์เฉพาะ ถัดมาคือเนื้อหาวิชาและประสบการณ์การเรียนรู้ หมายถึง เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ผู้เรียนควรได้รับเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจหรือมีคุณลักษณะต่าง ๆ ตรงตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์และถัดมาคือการนำหลักสูตรไปใช้ หมายถึง แผนการในการนำหลักสูตรไปสู่การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามที่วัตถุประสงค์ของหลักสูตรที่กำหนดขึ้นหรือเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และประสบการณ์ตามที่กำหนด สุดท้ายคือการประเมินผลผลิตหมายถึงโครงการที่จะประเมินเพื่อดูผลผลิตที่ได้เพิ่มเป็นไปตามหลักสูตรกำหนดหรือไม่

Good, Carter V. (1973, pp. 157 – 158 อ้างถึงใน พวงพรรณ ขันติธรรมากร, 2558, หน้า 38) ได้ให้ความเห็นไว้ว่าการพัฒนาหลักสูตร เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ คือ การปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตร การปรับปรุงหลักสูตร เป็นวิธีการพัฒนาหลักสูตรอย่างหนึ่ง เพื่อให้เหมาะกับโรงเรียนและระบบโรงเรียน จุดมุ่งหมายของการสอน วัสดุอุปกรณ์ วิธีสอนรวมทั้งการประเมินผล ส่วนคำว่า การ เปลี่ยนแปลงหลักสูตร หมายถึง การแก้ไขหลักสูตรให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการสร้าง โอกาสทางการเรียนใหม่

ส่วน Alexander and Lewis (1981, p. 24 อ้างถึงใน เบญจวรรณ บวรกุลภา, 2558, หน้า 39) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตร ประกอบด้วย การพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน สรุปได้ว่า ขั้นแรกมีการกำหนดจุดหมาย วัตถุประสงค์และขอบข่ายที่ต้องการพัฒนา โดยต้องกำหนดจุดหมาย และกำหนดวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ซึ่งจุดหมายของหลักสูตรต้องครอบคลุมในสิ่งที่หลักสูตรนั้นต้องการพัฒนา โดยต้องพิจารณาจากปัจจัยพื้นฐานทางหลักสูตร ได้แก่ ความรู้ ผู้เรียน สังคม และปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย นโยบายของรัฐเป็นต้น และขั้นที่2 การออกแบบหลักสูตร โดยกำหนดโอกาสการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับขอบข่ายที่ต้องการพัฒนาตามที่ได้กำหนดในขั้นแรก กำหนดวันเวลาและวิธีการที่จะเข้าถึงการเรียนรู้นั้น โดยพิจารณาเกี่ยวกับธรรมชาติของวิชาความสัมพันธ์ของสถาบันทางสังคมต่าง ๆ กับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนขั้นถัดมา คือ ขั้นที่3 การนำหลักสูตรไปใช้ ครูผู้สอนนำหลักสูตรไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนตามวัตถุประสงค์และเลือกใช้วิธีสอนที่จะให้เกิดการบรรลุผลการเรียนรู้และสุดท้าย ขั้นที่ 4 การประเมินหลักสูตร ผู้วางแผนหลักสูตรและผู้สอนต้องร่วมกันประเมินหลักสูตร โดยประเมินจุดเด่น จุดด้อย แผนหลักสูตร ประสิทธิผลการสอน และผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน เพื่อดูว่าโรงเรียนบรรลุจุดหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ โดยเน้นที่การประเมิน 2 ด้าน คือ ด้านแรก เป็นการประเมินผลรวมของการใช้หลักสูตร ทั้งโรงเรียน เป้าหมาย วัตถุประสงค์ จุดประสงค์การเรียน ประสิทธิภาพของการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ด้านที่ 2 เป็นการประเมินกระบวนการหลักสูตรทั้งระบบการออกแบบหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร

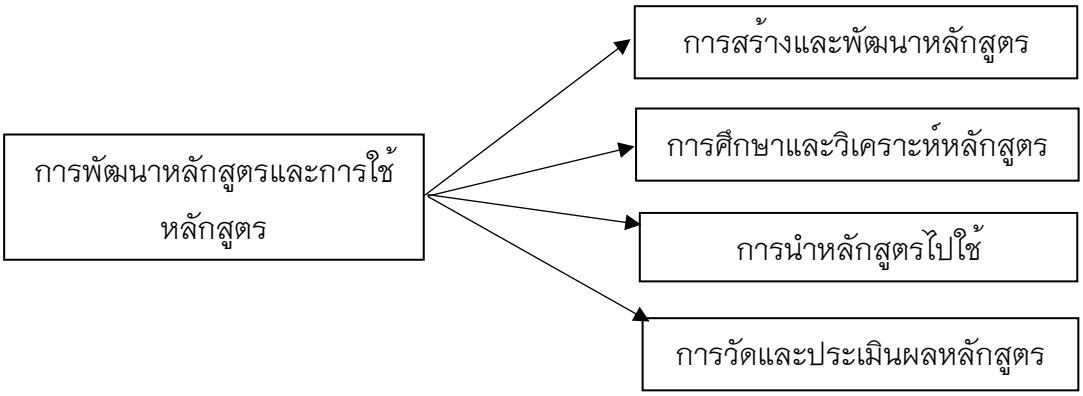
ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดังตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ตาราง 5 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบย่อย การพัฒนาและ การใช้หลักสูตร	ปฏิเสียง ทุมทอง (2553)	สุนทร โคตรบรรเทา (2553)	ว่าที่ ร.ต.หญิงฐิติมา ใชยมหา	ศิริพร กุลสานต์(2557)	Tyler (1950)	Taba (1962)	Good (1973)	Saylor Alexander and Lewis	ความถี่	ร้อยละ
1. การประเมินผลการใช้หลักสูตร			✓	✓	✓	✓	✓	✓	6	75
2. การนำหลักสูตรไปใช้	✓		✓	✓	✓			✓	5	62.50
3. การศึกษาและวิเคราะห์ หลักสูตร			✓	✓	✓	✓		✓	5	62.50
4. การสร้างและสร้างหลักสูตร		✓	✓				✓	✓	4	50
5. การปรับปรุงแก้ไขหลักสูตร			✓				✓		2	25
6. การตรวจสอบคุณภาพ หลักสูตร		✓	✓						2	25
7. การจัดทำหลักสูตร		✓	✓						2	25
8. การวางแผนหลักสูตร		✓	✓						2	25

จากตาราง 5 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู จากแนวคิด ทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักการศึกษาต่าง ๆ ที่มีความคิดสอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 50 และค่าความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป อันดับแรก เรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วย 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้และ 4) การวัดและ ประเมินผลหลักสูตร สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อย การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ได้ดังภาพประกอบ 6

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 6 โมเดลองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

สรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถของครูด้าน 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้ และ 4) การวัดและประเมินผลหลักสูตร

5. ความเป็นครูมืออาชีพ

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ ดังนี้

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2553, หน้า 118) ได้แสดงทัศนะว่า ครูมืออาชีพต้องมีความสามารถต่อไปนี้ 1) สามารถประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์และการจัดระบบได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้และความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสาระการเรียนรู้ที่สอน 2) สามารถติดตามการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้ข้อมูล ย้อนกลับเพื่อวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล เป็นกลุ่ม และเป็นชั้น 3) ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ ฝึกการใช้ภาษา คาดหวังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ 4) พัฒนาความสัมพันธ์เชิงจรรยาบรรณ บนพื้นฐานทักษะการสื่อสารที่ดีให้การยอมรับผู้เรียนทุกคน และคาดหวังจะได้รับการยอมรับจากผู้เรียน 5) มีความรู้ที่ทันสมัยและสนับสนุนข้อคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร อย่างกระตือรือร้น 6) เชื่อความสามารถในการเรียนของผู้เรียนทุกคน คาดหวังว่า ผู้เรียนทุกคน เรียนรู้และส่งความคาดหวังนี้ไปยังแต่ละบุคคล โรงเรียนและชุมชน 7) กระตือรือร้นในการฝึกผู้เรียนเข้าสู่ประสบการณ์แห่งการ เรียนรู้เรื่องที่ผู้เรียนเห็นว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของตน 8) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมโยงเข้าใจความสัมพันธ์ทั้งภายใน และระหว่าง

สาระการเรียนรู้

อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 83 – 84) กล่าวถึง ความเป็นครูมืออาชีพว่า ได้แก่ 1) เป็นผู้นำด้านการเรียนการสอน 2) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 3) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอน การเรียนรู้ และการประเมิน 4) เป็นผู้สอนที่ดี 5) ปฏิบัติงานในทีมกับเพื่อนครูและชุมชนได้ 6) มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

จารุภัทร บุญส่ง (2556, หน้า 172 – 174) กล่าวถึง ความเป็นครูมืออาชีพว่า มีดังนี้ 1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนานักเรียน 4) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 81) สรุปความเป็นครูมืออาชีพ ไว้ว่า 1) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู 2) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 3) มีความพร้อมในการเป็นครู 4) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 5) รักและเมตตาต่อศิษย์ 6) ตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน 7) ส่งเสริมบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี

ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 55) สรุปความเป็นครูมืออาชีพไว้ว่า 1)มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

Green (1998, p. 203 citing Hargreave & Goodson, 1996) ได้เสนอ 7 ประการของครูมืออาชีพยุคใหม่ ดังนี้

1. ตัดสินใจอย่างรอบคอบ ในการเพิ่มโอกาสและตอบสนองในการกระทำในการจัดการเรียนตามหลักสูตรจะดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. มีความมุ่งหวังตั้งใจ ผูกมัดในจิตใจและความมุ่งหวังของสังคม มีค่านิยมในการตอบสนองและการประเมินสอดคล้องกับหลักสูตร

3. ตกลงใจ เต็มใจในการทำงานร่วมกับเพื่อนๆ ในลักษณะผสมผสานวัฒนธรรมสนับสนุน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อใช้ความชำนาญในการแก้ปัญหา และการปฏิบัติงานของครูด้วยกัน มากกว่าการกระตุ้นหรือสั่งจากภายนอก

4. เชื่อมั่นในความหลากหลายในความเป็นอิสระในการทำงาน มีความรู้สึกว่าสามารถทำงานด้วยความมีอำนาจอย่างเปิดเผย และร่วมมือกับผู้อื่นในสังคมที่กว้างออกไป

5. มีความเต็มใจในการเอาใจใส่ (Care) มีความชัดเจนในทักษะ และมุ่งเน้นที่จะประสิทธิผลเป็นสำคัญ

6. ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตาม มาตรฐานการชำนาญการในการอบรมงานของตนมากกว่าการกระทำตามความต้องการ ของผู้อื่น

7. มีการสร้างสรรค์และรู้เข้าใจงานในระดับสูงหรือมีความ ซับซ้อน

York-Barr & Duke (2004, p. 266 อ้างถึงใน อุษาวดี จันทรสนธิ, 2552, หน้า 17) กล่าวว่า บุคคลที่ทำหน้าที่ครูจะต้องมีความเป็นอาชีพ ดังนี้

1. มีประสบการณ์ตรงในวิชาที่ตนสอน และมีทักษะการสอน ที่ดีเยี่ยม
2. มีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน
3. การบ่มเพาะบุคลิกภาพความเป็นครู
4. มีหลักปรัชญาการศึกษาที่แจ่มชัดของตน
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. เป็นนักพัฒนานวัตกรรม
7. เรียนรู้ตลอดชีวิต
8. ศรัทธาในอาชีพครู
9. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน
10. ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงานในความสามารถ
11. การใส่ใจต่อความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น
12. มีความคิดที่ยืดหยุ่นและใจกว้าง
13. มีความมุ่งมั่น
14. มีความสามารถในการจัดการภาระงาน
15. มีทักษะในการบริหารจัดการ

นอกจากนี้ Kouzes และ Posner (2002, p. 295) มีทัศนะว่าคนที่มีความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองซึ่งเป็นคนที่มีความมั่นคงในจิตใจจะมองเห็นเส้นทางที่ก้าวหน้าและสามารถพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าความมั่นใจในตนเองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ยิ่งถ้าบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถในการคิดก็จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นและสิ่งที่จะบันดาลให้คนเรามีความมั่นใจในตนเองก็คือสมรรถนะของตนเอง (Competency) หากผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ก็จะต้องมีประสบการณ์ที่ตรงกับบทบาทหน้าที่ ประสบการณ์นับเป็นมิติหนึ่งของสมรรถนะ เพราะประสบการณ์เกี่ยวโยงกับการปฏิบัติหน้าที่และกิจกรรมของโรงเรียนและทำให้เกิดการสั่งสมองค์ความรู้ที่ได้รับจากการมีประสบการณ์ ยิ่งมีประสบการณ์มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เท่าใด ก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จมากเท่านั้น ในการเพิ่มพูนสมรรถนะจึงต้องพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านซึ่ง Kouzes & Posner (2002, p. 31) เสนอไว้ ดังนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจกับตนเอง (Inspiring) มีความสนใจแสวงหาความรู้เต็มไปด้วยพลัง และมีความรู้สึกทางบวก

2. เป็นแบบอย่าง (Modeling) ด้วยการแสดงให้เห็นความสามารถประเมินความสามารถของตนเองและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สามารถปฏิบัติในสิ่งที่คาดหวังให้ผู้อื่นปฏิบัติได้

3. มีความท้าทาย (Challenge) ด้วยการแสวงหานวัตกรรมและกล้าที่จะคิดนอกกรอบ

4. ช่วยทำให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติได้ (Enabling) ด้วยการสร้างการร่วมแรงร่วมใจ การไว้วางใจ ให้การยอมรับ สร้างความผูกพัน ให้รางวัลเมื่อมีผลการปฏิบัติงาน 5. สนับสนุนให้กำลังใจ (Encouraging) เพื่อช่วยสร้างแรงบันดาลใจ ให้กับผู้ทำงานได้พัฒนางานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากวิเคราะห์ลงไปถึงประเด็นการพัฒนาครูผู้สอนจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดังตาราง 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านความเป็นครูมืออาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตาราง 6 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านความเป็นครูมืออาชีพ

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบ ย่อย ด้านความเป็นครูมืออาชีพ	ศักดิ์ชัย สรวิชิต (2553)	ธงชัย ราชพันธุ์ (2554)	ดารุณี ปุณโณ (2556)	เกษม มังคละศิริ (2557)	ลัปนีย์ นารี (2561)	Green (1998)	York –Barr & Duke (2004)	ความถี่	ร้อยละ
1. ตัดสินใจอย่างรอบคอบ						✓		1	14.29
2. มีความมุ่งหวังตั้งใจสอดคล้อง กับ หลักสูตร						✓		1	14.29
3. เต็มใจทำงานร่วมกับผู้อื่น		✓				✓		2	28.57
4. มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ	✓	✓				✓	✓	4	57.14
5. ค้นคว้าด้วยตนเอง						✓		1	14.29
6. มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน					✓	✓	✓	3	42.86
7. มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ	✓	✓			✓		✓	4	57.14
8. ลึกซึ้งในวิชาที่สอน							✓	1	14.29
9. มีบุคลิกภาพความเป็นครู							✓	1	14.29
10. มีหลักปรัชญาการศึกษาที่ชัดเจน							✓	1	14.29
11. เป็นนักพัฒนานวัตกรรม							✓	1	14.29
12. เรียนรู้ตลอดชีวิต							✓	1	14.29
13. ศรัทธาในอาชีพครู				✓			✓	2	28.57
14. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน							✓	1	14.29
15. ได้รับการยอมรับนับถือจาก เพื่อนร่วมงาน							✓	1	14.29
16. ใส่ใจต่อความคิดและความรู้สึก ของผู้อื่น							✓	1	14.29
17. มีความคิดที่ยืดหยุ่นและใจกว้าง							✓	1	14.29
18. มีทักษะในการบริหารจัดการ	✓							1	14.29

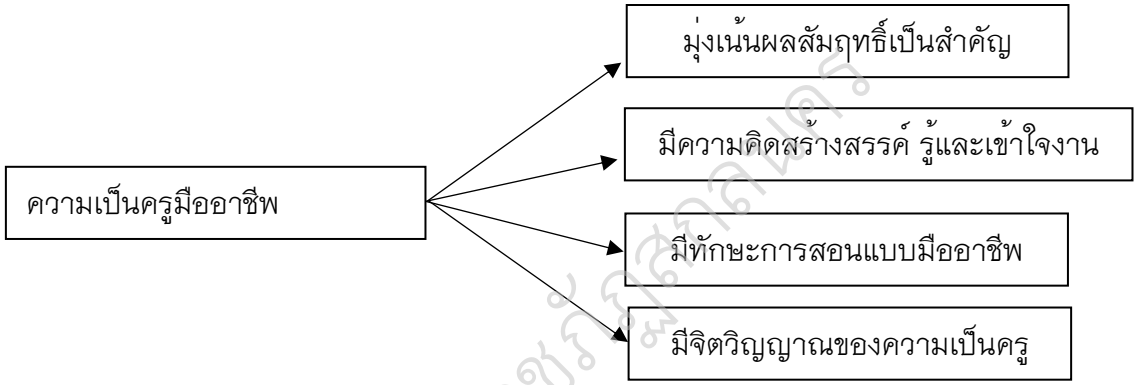
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 6 (ต่อ)

องค์ประกอบ ย่อย ด้านความเป็นครูมืออาชีพ / แหล่งข้อมูล	ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2553)	อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554)	จารุภัทร บุญสูง (2556)	กษมา มังคละศิริ (2557)	ฐานีย์ นารี (2561)	Green (1998)	York –Barr & Duke (2004)	ความถี่	ร้อยละ
19. การจัดทำหลักสูตร			√					1	14.29
20. ออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	√							1	14.29
21. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน	√							1	14.29
22. การประเมินผลการเรียนรู้	√							1	14.29
23. ติดตามการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล	√							1	14.29
24. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ	√							1	14.29
25. มีความรู้ที่ทันสมัย	√							1	14.29
26. เชื่อในความสามารถของผู้เรียนทุกคน	√							1	14.29
27. มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง		√						1	14.29
28. เป็นผู้นำด้านการเรียนการสอน	√							1	14.29
29. มีจิตวิญญาณของความเป็นครู	√	√		√	√			4	57.14
30. มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้			√					1	14.29
31. พัฒนานักเรียน			√					1	14.29
32. ส่งเสริมบรรยากาศการเรียน			√		√			2	14.29
33. มีความพร้อมในการเป็นครู					√			1	14.29
34. เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์					√			1	14.29
35. รักและเมตตาศิษย์					√			1	14.29
36. ตระหนักในหน้าที่ของตน					√			1	14.29

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 6 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลัก ที่มีความคิด สอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 50 และค่าความถี่ตั้งแต่ 4 ขึ้นไป อันดับแรกเรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยความเป็นครูมืออาชีพ ประกอบด้วย 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อย ความเป็นครูมืออาชีพ ได้ดังภาพประกอบ 7

ภาพประกอบ 7 โมเดลองค์ประกอบความเป็นครูมืออาชีพ

สรุปได้ว่า ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถด้าน 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ และ 4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

6. การทำงานเป็นทีม

มีนักวิชาการได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูด้านการทำงานเป็นทีมไว้ดังนี้

Romig (1996, p. 74) ได้เสนอแนวคิดการทำงานเป็นทีม ไวดังนี้ 1) การติดต่อสื่อสาร (Communication) 2) การร่วมมือ (Cooperation) 3) การประสานงาน (Coordination) 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ (Creative breakthrough) 5) การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง(Continuous breakthrough)

Churches (2008, อางถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, หน้า 20) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) เข้าใจการตัดสินใจของทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4) สามารถการปรับปรุงการทำงาน

Fansher (2011, p. 1) ได้เสนอแนวคิดการทำงานเป็นทีมดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 3) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม

Word Press.com (2011, อางถึงใน วิโรจน์ สารรัตนะ, 2556, หน้า 39) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 3) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมภายในองค์กร 4) การแก้ไขปัญหาของทีม

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 15) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการ ทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) ติดตอสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 3) แก้ไขปัญหาของทีม 4) กำหนดเป้าหมายของทีม 5) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 6) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม

สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558, หน้า 25 – 26) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 3) กำหนดเป้าหมายของทีม 4) รูค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 5) สามารถการปรับปรุงการทำงาน

ดิเรก พรสีมา (2559, หน้า 1 – 3) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 3) รู้บทบาทหนาที่และความรับผิดชอบของทีม 4) เข้าใจการตัดสินใจของทีม

ประภาดา คนคล่อง (2560, หน้า 85) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำครู และ การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรูในศตวรรษที่ 21 ได้สรุปองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 2) แก้ไขปัญหาของทีม 3) กำหนดเป้าหมายของทีม 4) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ของทีม

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) แก้ไขปัญหาของทีม 3) กำหนดเป้าหมายของทีม 4) รู้บทบาทหนาที่และความรับผิดชอบของทีมภายในองค์กร

ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของนักวิชาการมาสังเคราะห์หาองค์ประกอบย่อย ดังตาราง 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีม

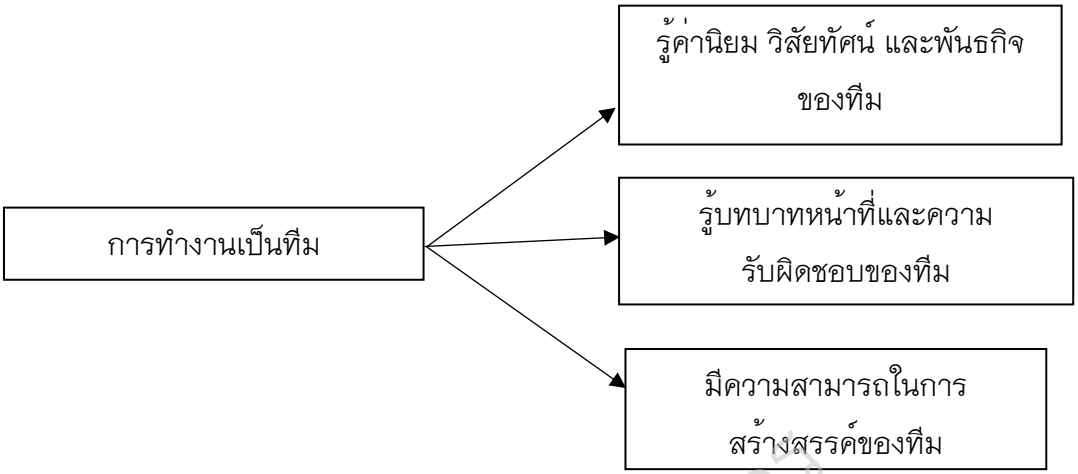
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

ตาราง 7 การวิเคราะห์องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีม

แหล่งข้อมูล / องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีม	1. Romig (1996)	2. Churches (2008)	3. Word Press.com (2011)	4.Fansher (2011)	5. วิจารณ พานิช (2555),	6. สุคนธ์ สินธพานนท์ (2558)	7. ดิเรก พรสีมา (2559)	8. ประภาดา คนคล่อง (2560)	9. ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560)	ความถี่	ร้อยละ
1. การติดต่อสื่อสาร	✓									1	11.11
2. การร่วมมือ	✓									1	11.11
3. การประสานงาน	✓									1	11.11
4. การมีความคิดสร้างสรรค์	✓									1	11.11
5. มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ	✓									1	11.11
6. มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	7	77.77
7. รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม		✓	✓	✓	✓		✓		✓	6	66.66
8. เข้าใจการตัดสินใจของทีม		✓					✓			2	22.22
9. สามารถการปรับปรุงการทำงาน		✓				✓				2	22.22
10. รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม			✓	✓	✓	✓		✓		5	55.55
11. ติดต่อสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม					✓	✓	✓	✓		4	44.44
12. การแก้ไขปัญหาของทีม			✓		✓			✓	✓	4	44.44
13. กำหนดเป้าหมายของทีม					✓	✓		✓	✓	4	44.44

จากตาราง 7 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยจากองค์ประกอบหลักที่มีความคิด สอดคล้องกัน ความถี่ร้อยละ 50 และค่าความถี่ตั้งแต่ 5 ขึ้นไป อันดับแรกเรียงจากมากไปหาน้อย สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบย่อยด้านการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบย่อยด้านการพัฒนาตนเอง ได้ดังภาพประกอบ 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 8 โมเดลองค์ประกอบด้านการทำงานเป็นทีม

สรุปได้ว่า การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมด้าน 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม และ 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

สรุปได้ว่าการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือครั้งนี้ ผู้วิจัยได้องค์ประกอบหลักและองค์ประกอบย่อยจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ความเชี่ยวชาญด้านการสอน ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) การประเมินผลการเรียนรู้

2. การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1)ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 2)การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3) มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล 5) การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

3. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้และ 4) การวัดและ ประเมินผลหลักสูตร

5. ความเป็นครูมืออาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

6. การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

3. รูปแบบการพัฒนา

3.1 ความหมายของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับรูปแบบ ดังนี้

รูปแบบ (Model) เป็นการบรรยายแบบเชื่อมโยงขององค์ประกอบที่สำคัญ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับองค์ความรู้โดยมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป เช่น ความเป็นระบบ (Systematic) ระบบเปิด (Open) พลวัต (Dynamic) การมีลักษณะทำให้เหมาะได้ (Adaptive) หรือการเป็นนวัตกรรม (Innovation) เป็นต้น ซึ่งมีนักวิชาการจำนวนมากได้ให้คำนิยามคำว่ารูปแบบไว้ดังนี้

กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 138) กล่าวคือ รูปแบบ หมายถึงเค้าโครงของเรื่องที่ต้องศึกษาโดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการศึกษาปัญหา แนวคิด และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจได้ง่ายและดียิ่งขึ้นไป ซึ่งไม่มีองค์ประกอบแน่นอน หรือรายละเอียดทุกแง่มุม แต่ผ่านกระบวนการทดสอบตามกระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบเพื่อเกิดการถูกต้องเที่ยงตรงและเชื่อถือได้

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 143) กล่าวว่า รูปแบบ หมายถึง เค้าโครงของเรื่องที่ต้องการศึกษา โดยแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความสัมพันธ์กัน เพื่อช่วยในการศึกษาปัญหา แนวคิด และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ให้เกิดความรู้และเข้าใจได้ง่ายและดียิ่งขึ้น ในขณะที่ ฐาณิฏา โขมพัตราภรณ์ (2558, หน้า 52) กล่าวว่า รูปแบบหมายถึง แบบจำลองแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแสดงเป็นภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

และถ้อยคำที่อธิบายถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ โดยแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญของเรื่องนั้นนั้น ที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน เพื่ออธิบายและง่ายต่อการทำความเข้าใจ ไม่มีองค์ประกอบตายตัวหรือรายละเอียดทุกแง่มุมกำหนดไว้ และได้ผ่านกระบวนการทดสอบอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดความตรงและความน่าเชื่อถือ

ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 111) รูปแบบ หมายถึง โครงสร้างที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ หรือตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้เสนอรูปแบบได้ศึกษาและพัฒนาขึ้น เพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์ให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้นองค์ประกอบของรูปแบบไม่มีตายตัว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปรากฏการณ์แต่ละอย่างและวัตถุประสงค์ของผู้สร้างรูปแบบที่ต้องการอธิบายปรากฏการณ์นั้น ๆ

Tosi and Canoll (1982, อ้างถึงใน คนอง ศรีสรณ์, 2561, หน้า 25) กล่าวว่า รูปแบบเป็นนามธรรมของจริงหรือภาพจำลองสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจจะมีตั้งแต่รูปแบบอย่างง่าย ๆ จนถึงรูปแบบที่มีความสลับซับซ้อนมาก ๆ

โดยสรุปรูปแบบ หมายถึง แผนภาพหรือข้อความภาพสรุปที่แสดงถึงโครงสร้างและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่สามารถเข้าใจง่าย ภายใต้หลักการอย่างมีระบบ

3.2 ประเภทของรูปแบบ

นักวิชาการได้ให้ความเห็นอย่างหลากหลายเกี่ยวกับประเภทของรูปแบบที่สำคัญ ดังนี้

Smith and others (1980, อ้างถึงใน รัชดาภรณ์ วงษ์ชา, 2560, หน้า 122) จำแนกประเภทของรูปแบบออกเป็นดังนี้

1. รูปแบบเชิงกายภาพ (physical model) ได้แก่ รูปแบบคล้ายจริง (iconic model) มีลักษณะคล้ายของจริง เช่น เครื่องบินจำลอง หุ่นไล่กา หุ่นตามร้านตัดเสื้อผ้า เป็นต้น

2. รูปแบบเสมือนจริง (analog model) มีลักษณะคล้ายปรากฏการณ์จริงเช่น การทดลองทางเคมีในห้องปฏิบัติการก่อนจะทำการทดลองจริง เครื่องบินจำลองที่บินได้ หรือเครื่องฝึกบิน เป็นต้น รูปแบบชนิดนี้ใกล้เคียงความจริงกว่าแบบแรก

3. รูปแบบเชิงสัญลักษณ์ (symbolic model) ได้แก่ 1) รูปแบบข้อความ (verbal model) หรือรูปแบบเชิงคุณภาพ (qualitative model) รูปแบบแบบนี้พบมากที่สุด

เป็นการใช้ข้อความปกติธรรมดาในการอธิบายโดยย่อ เช่น คำพรรณนาลักษณะงาน คำอธิบายรายวิชา เป็นต้น

Keeves (1987, pp. 561 – 565, อ้างถึงใน รัตติยา พร้อมสิ้น, 2559, หน้า 157) ได้แบ่งประเภทของรูปแบบทางการศึกษาและสังคมศาสตร์ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบเชิงเทียบเคียง (Analogue Model) เป็นรูปแบบที่ใช้การอุปมาอุปมัยเทียบเคียงปรากฏการณ์ซึ่งเป็นรูปแบบเพื่อสร้างความเข้าใจในปรากฏการณ์ที่เป็นนามธรรม เช่น รูปแบบการทำนายจำนวนนักเรียนที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียน เป็นต้น

2. รูปแบบเชิงข้อความ (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ที่เคยศึกษาภาษา แผนภูมิหรือภาพเพื่อให้เห็นโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของปรากฏการณ์นั้น ๆ เช่น รูปแบบการเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น

3. รูปแบบเชิงคณิตศาสตร์ (Mathematic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้สมการทางคณิตศาสตร์เป็นสื่อในการแสดงความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ รูปแบบประเภทนี้นิยมใช้กันทั้งในสาขาจิตวิทยา ศึกษาศาสตร์และการบริหารการศึกษา

4. รูปแบบเชิงสาเหตุ (Casual Model) เป็นรูปแบบที่พัฒนามาจากเทคนิคการวิเคราะห์เส้นทาง (Path Analysis) โดยการนำเอาตัวแปรต่าง ๆ มาสัมพันธ์กันและผลที่เกิดขึ้น แนวคิดที่สำคัญของรูปแบบนี้ คือ ต้องสร้างขึ้นจากทฤษฎีหรืองานวิจัยที่มีมาแล้ว รูปแบบจะเขียนในสัญลักษณ์สมการเส้นตรง แต่ละสมการแสดงความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเชิงผลระหว่างตัวแปร จากนั้นมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทดสอบรูปแบบ

3.3 รูปแบบการพัฒนา

รูปแบบเป็นสิ่งที่ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อบรรยายถึงลักษณะที่สำคัญของปรากฏการณ์ที่กำลังศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจเบื้องต้นและนำไปสู่การศึกษาในเชิงลึกต่อไป ดังนั้นรูปแบบที่พัฒนาจึงควรมีความชัดเจนและเหมาะสม ซึ่งได้มีนักวิชาการได้กล่าวกล่าวเกี่ยวกับหลักการพัฒนารูปแบบไว้ ดังนี้

ฐาณิฎา โขมพัตราภรณ์ (2558, หน้า 54) กล่าวว่า การพัฒนารูปแบบเป็นวิธีการปรับปรุงแนวคิดที่ได้ดำเนินการมาแล้ว โดยมีขั้นตอนหลักได้แก่

1. ขั้นการศึกษาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา
2. ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับเรื่องที่ศึกษา
3. ขั้นการสร้างรูปแบบโดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากการศึกษาองค์ความรู้

ที่เกี่ยวข้องและสภาพปัญหาที่ได้จากข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ขั้นการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำรูปแบบไปใช้และ

5. การนำเสนอรูปแบบ

และจากการศึกษาการพัฒนารูปแบบของหน่วยงานหรือนักวิชาการพบว่านักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ในการพัฒนา ดังนี้

Keeves (1988, p. 560) ได้กล่าวถึงหลักการอย่างกว้าง ๆ เพื่อกำกับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ

1. รูปแบบควรประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างมากกว่าความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงธรรมดา แต่ความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้นก็ยังคงมีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วงต้นของการพัฒนารูปแบบ

2. รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ โดยผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบจะต้องสามารถตรวจสอบได้จากการสังเกตและหาข้อมูลสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์

3. รูปแบบควรจะต้องระบุหรือชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้นนอกจากรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้แล้วก็ควรใช้ในการอธิบายปรากฏการณ์ได้อีกด้วย

4. รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างมโนทัศน์ใหม่และการสร้างความสัมพันธ์ของตัวแปรในลักษณะใหม่ ซึ่งเป็นการขยายองค์ความรู้ในเรื่องที่กำลังศึกษา

Dessler (1998, pp. 134 – 155) กล่าวถึงการฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรในภาพรวม โดยมีขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ความจำเป็นในการพัฒนา ประกอบด้วย

1.1 การกำหนดทักษะการปฏิบัติงานที่สามารถส่งเสริมให้หน่วยงานมีผลผลิตสูง

1.2 การวิเคราะห์บุคคลที่จะพัฒนา เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับรูปแบบการพัฒนาว่าควรจะพัฒนาในด้านใด

1.3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรมและพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. ขั้นตอนการออกแบบหลักสูตรการพัฒนา เป็นการออกแบบที่มีการพิจารณาและครอบคลุมตั้งแต่การกำหนดวัตถุประสงค์เฉพาะของหลักสูตร วิธีการพัฒนา เนื้อหาสาระของการพัฒนา และกิจกรรมของหลักสูตร ซึ่งการออกแบบหลักสูตรการพัฒนาจะต้องมีความชัดเจนและสามารถนำไปสู่วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ได้โดยตรง

3. ขั้นตอนการประเมินผลก่อนการดำเนินการ ซึ่งเป็นการนำหลักสูตรการพัฒนาที่ศึกษา เข้าสู่กระบวนการการแนะนำและตรวจสอบให้เกิดความถูกต้องและเหมาะสมก่อนจะมีการดำเนินการในขั้นตอนต่อไป เพื่อประกันว่าเป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีประสิทธิผล

4. ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะทำการพัฒนาบุคลากร โดยยึดหลักการนั่นคือการมุ่งสู่ความสำเร็จด้วยการฝึกอบรมและพัฒนา ผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่มีความสามารถและทักษะในการนำเสนอที่ดี นอกเหนือจากความรู้ในเนื้อหาที่จะอบรม

5. ขั้นตอนการประเมินผลการฝึกอบรมและพัฒนา เป็นขั้นตอนที่รวมถึงการติดตามผล เพื่อพิจารณาว่าผลลัพธ์จากการฝึกอบรมและพัฒนาบรรลุวัตถุประสงค์ของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ หรือไม่ เช่น ปฏิกิริยาตอบสนองของผู้เข้ารับการพัฒนา การเรียนรู้พฤติกรรม และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เข้ารับการพัฒนา

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 173) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบและกำหนดองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน และ 3) ศึกษาสภาพปฏิบัติและสภาพปัญหาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู ระยะที่ 2 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู โดยมีการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู และ 2) สรุปผล

การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครู

เช่นเดียวกับศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 221 – 224) ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษารูปแบบ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ 1) กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย 2) ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำตรูในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ระยะที่ 2 การร่างและสร้างรูปแบบประกอบด้วย2 ขั้นตอนคือ 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ และ 2) สร้างและยืนยันรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบประกอบด้วย 2 ขั้นตอน คือ 1) นำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับครูผู้สอนและ 2) สรุปผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ และรัตติยา พร้อมสิ้น (2559, หน้า 179 – 196) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้น้าครูและองค์ประกอบของรูปแบบภาวะผู้นำครูประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษาจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ และขั้นตอนที่ 3 ศึกษาระดับการมีภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษาโดยการวิจัยเชิงสำรวจ ระยะที่ 2 การสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูประกอบด้วยขั้นตอนที่ 4 การสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษาขั้นตอนที่ 5 การยืนยันรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ และระยะที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 6 การทดลองใช้รูปแบบ และขั้นตอนที่ 7 สรุปผลการทดลองใช้ และปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562, หน้า 149) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 3 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน 3) ศึกษาเชิงสำรวจ ระยะที่ 2 จัดทำ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 2) พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 โดยมีการตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมและความถูกต้องของรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 มี 2 ขั้นตอน คือ 1) ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 และ 2) สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0

ขณะที่ Trulove (1992, pp. 168 – 169 อ้างถึงใน สิริกร ไชยราช, 2562, หน้า 262) ได้เสนอวิธีการพัฒนาไว้ 3 วิธีคือ การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ตัวต่อตัว และการเรียนรู้แบบกลุ่ม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Solo Learning) ประกอบด้วย 1) การฝึกปฏิบัติงานตามที่มอบหมาย (Assignment) 2) การใช้บทเรียนโปรแกรม (Programmed Learning) 3) การทำโครงการเดี่ยว (Project–Individual) 4) การปฏิบัติซ้ำ (Action Maze) เช่น การให้คอมพิวเตอร์ช่วยการอบรม (Computer–Based Training) การใช้วิดีทัศน์แบบมีปฏิสัมพันธ์ (interactive video) สถานการณ์จำลอง (Simulation)

2. การเรียนรู้แบบตัวต่อตัว (One–to–One Learning) ได้แก่ 1) การฝึกหัดตามคำแนะนำ (Guide Practice) 2) การสอนงาน (Coaching) 3) การให้คำปรึกษา (Counseling) 4) การฝึกงาน (Mentoring) 5) การสาธิต (Demonstrating) 6) สถานการณ์จำลอง (Simulation) 7) การอ่านตามคำแนะนำ (Guide reading) 8) การติวเข้ม (Tutorial)

3. การเรียนรู้เป็นกลุ่ม (Group Learning) ได้แก่ 1) การแสดงบทบาทสมมุติ (role playing) 2) การสอนกลุ่มย่อย (Micro Teaching) 3) การบรรยาย (Lecture) 4) การเรียนจากบทเรียน (Lesson) 5) การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น (Discussion) 6) การทำโครงการรายกลุ่ม (Project – Group) 7) การฝึกปฏิบัติ (In – Tray Exercise) 8) การฝึกปฏิบัติทักษะเฉพาะด้าน (Exercise–Skill) 9) การฝึกปฏิบัติรายกลุ่ม (Exercise – Group) 10) การศึกษากรณีที่ตัวอย่างจากเอกสาร (Case study – Paper – Based) 11) การศึกษากรณีตัวอย่างจากสถานการณ์จริง (Case study – Incident) 12) สถานการณ์จำลอง (Simulation)13) เกมทางธุรกิจ (Business Game) 14) การเรียนรู้จากการค้นคว้า (Discovery Learning)15) การเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง (Action Training Set)

16) การระดมสมอง(Brainstorming) 17) การศึกษานอกสถานที่ (Field trip)
18) การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น(Open Forum)

3.4 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ

การพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูมีความสำคัญมากโดยมีเลือกวิธีการและรูปแบบการพัฒนาที่กำหนดขึ้น ทั้งนี้ได้มีนักวิชาการได้เสนอแนวทางการพัฒนาไว้หลากหลายวิธี ดังนี้

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 161 – 162) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ 3 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาด้วยตนเอง
2. การฝึกปฏิบัติจริง
3. การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562, หน้า 121 – 129) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้กำหนดขั้นตอนการพัฒนาเป็น 4 ระยะดังต่อไปนี้

1. การรวมกลุ่มจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) หมายถึง การร่วมแรงร่วมใจกันของผู้บริหาร และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีเป้าหมายสอดคลองกัน มีวิสัยทัศน์มุ่งพัฒนาการเรียนรูทางวิชาชีพครู เพื่อมุ่งผลสัมฤทธิ์ไปที่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาการเรียนรูด้วยตนเอง มีความมุ่งมั่น ปฏิบัติงานการสอนและการเรียนรูจากการทำงานอย่างร่วมมือรวมพลังกัน มีการอภิปรายหรือวิพากษ์วิจารณ์กันเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงมีการรวบรวม และใช้การประเมินและข้อมูลต่าง ๆ เพื่อค้นหาและทำการตัดสินใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของการทำงานที่ต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดประโยชนสูงสุด ตอประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูให้เป็นครูมืออาชีพ เพื่อเป้าหมายการเรียนรูของนักเรียนชุมชนการเรียนรูทางวิชาชีพครู ถือเป็นเวทีหรือเครื่องมือสำหรับให้ครูรวมตัวกันเป็นชุมชน (Community) ทำหน้าที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) ขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในการปฏิรูปการเรียนรูที่เกิดจากภายใน ครูร่วมกันดำเนินการเพื่อให้การปฏิรูปการเรียนรู ดำเนินการคู่ขนานและเสริมแรงกันทั้งจากภายในและภายนอก

2. การฝึกปฏิบัติจริง คือ การพัฒนาภาวะผู้นำครู โดยใช้วิธีการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งนับได้ว่าเป็นวิธีการพัฒนาที่มุ่งจัดกิจรรมที่สอดคล้องกับการดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามรถและความในใจผู้เข้ารับการพัฒนา โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนามีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอนจนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย ซึ่งจะเห็นได้ว่า การพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องนำวิธีการพัฒนามาโดยฝึกปฏิบัติจริงมาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะและความสามารรถในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาใน

3. การศึกษาเอกสารประกอบ เป็นรูปแบบการพัฒนาที่ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยเลือกรูปแบบที่สามารถเรียนรู้ได้ตามลำดับชั้นความสามารถของตนเอง และแก้ไขปฏิกิริยาการตอบสนองด้วยตนเอง โดยผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นผู้ปฏิบัติกิจกรรมตามที่ออกแบบไว้ นอกจากนี้ยังเป็นระบบที่ช่วยบริหารจัดการข้อมูลการปฏิบัติงานในสถานศึกษา ช่วยลดภาระงานด้วยเอกสารสำนักงาน จึงทำให้สถานศึกษา ครู และบุคลากร มีเวลาพัฒนาด้านการเรียนรู้และใกล้ชิดกับผู้เรียน จากคุณสมบัติและความสำคัญของโปรแกรมสำเร็จรูปดังกล่าวข้างต้น จึงถือได้ว่าการพัฒนาครูโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาครูผู้สอนให้เกิดทักษะความชำนาญและมีความสามารถในการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติตามภารกิจหน้าที่และความรับผิดชอบ

4. การอบรมเชิงปฏิบัติการ เป็นกระบวนการที่จัดขึ้นอย่างเป็นระบบเพื่อพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานให้มีทัศนคติ ที่ดีต่องาน ต่อผู้บริหาร และองค์การ ตลอดจนให้เกิดทักษะ ความชำนาญในงานที่ปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรสามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อเป็นการเตรียมบุคลากรไว้รองรับการเปลี่ยนแปลงองค์การที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว เป็นการเตรียมความพร้อมในการรับสภาพปัญหาอันอาจเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา นอกจากนี้การอบรมเชิงปฏิบัติการยังเป็นขั้นตอนสำคัญในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ตั้งแต่การสรรหา พัฒนา รักษาไว้ และใช้ประโยชน์

อินทิรา ชูศรีทอง (2563, หน้า 166) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาครูในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ซึ่งได้วิธีการพัฒนาครู 9 วิธี ดังนี้

1. ฝึกอบรมสัมมนา/อมรมเชิงปฏิบัติการ

2. อบรม Online

3. ฝึกปฏิบัติในสถานการณ์จริง

4. ฝึกอบรมจากหน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้าน

5. การฝึกปฏิบัติในสถานที่มีความสำเร็จในการดำเนินงาน

6. ฝึกอบรมเสมือนจริง

7. ใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

8. การศึกษาดูงาน

9. การผสมสผานระหว่างการอบรมเชิงปฏิบัติการและการฝึกอบรมออนไลน์

อนุสรา พิพิทธภัณฑ์ (2563, หน้า 105) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ 4 วิธี ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)

3. การฝึกปฏิบัติจริง

4. การกำกับติดตามและการประเมินผล

พนิดา ยาทองไชย (2566, หน้า 175) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ 4 วิธี ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2. การศึกษาดูงาน

3. การฝึกปฏิบัติ

4. การศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง

มัตติกา ผาลี (2566. หน้า 160 – 165) ได้ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของในโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตรับผิดชอบของสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำ 4 วิธี ดังนี้

1. การศึกษาเอกสารประกอบ

2. การศึกษาดูงาน

3. การฝึกปฏิบัติจริง

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แบบชุมชนวิชาชีพ (PLC)

McCaulay และคณะ (1996, p.16) ได้วิเคราะห์และสังเคราะห์รายงานการวิจัยต่าง ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำ และสามารถสรุปวิธีการพัฒนาคุณลักษณะผู้นำไว้ 4 วิธี คือ

1. การเรียนรู้จากการทำงาน

2. การเรียนรู้จากผู้อื่น

3. การเรียนรู้จากความผิดพลาด

4. การเรียนรู้จากการฝึกอบรม

และ Trulove (1992, pp. 168 – 169) ได้เสนอวิธีการพัฒนาไว้ 3 วิธี คือ

1. การเรียนรู้ด้วยตนเอง

2. การเรียนรู้แบบเป็นกลุ่ม

3. การเรียนรู้แบบตัวต่อตัว

จากผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่กับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูที่กล่าวมาข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาสังเคราะห์จากวิธีการที่มีความหมายเหมือนกันหรือใกล้เคียงกันเพื่อนำไปใช้ในการกำหนดวิธีการในการพัฒนาภาวะผู้นำครู ดังรายละเอียดตาราง 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 8 วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครู

วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครู	ผู้วิจัย/แหล่งข้อมูล									
	รัษฎากร อัครจันทร์ (2560)	ปิยนัฐ วงศ์เครือศร (2562)	ดินหิรา ชูศรีทอง (2563)	อนุสรา พิพิทธภัณฑ์ (2563)	พนิดา ยาทองใชย (2566)	มัตติกา ผาสี (2566)	McCaulay (1996)	Trulove (1992)	ความถี่	ร้อยละ
1.การอบรมเชิงปฏิบัติการ	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	7	87.50
2.การศึกษาดูงาน					✓	✓			2	2500.
3.การศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง	✓		✓		✓		✓		4	50.00
4.อบรม Online			✓						1	12.50
5.การฝึกปฏิบัติจริง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		7	87.50
6.การติดตามและประเมินผลการพัฒนา		✓		✓		✓	✓		4	5000.
7. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้		✓		✓		✓		✓	4	5000.
8. การรวมกลุ่มจัดการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC		✓		✓		✓			3	37.50
9. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง		✓				✓		✓	3	37.50

จากตาราง 8 การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาภาวะผู้นำครู ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมากำหนดเป็นเทคนิคและวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยใช้เกณฑ์การประเมินไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จากแนวคิดทฤษฎีที่ศึกษาทั้งหมด จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครู สามารถสรุปได้ว่าวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูประกอบด้วย 5 วิธี คือ

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ หมายถึง การฝึกอบรมที่เน้นให้ผู้เข้าอบรมเกิดความสามารถหรือทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม โดยเน้นการฝึกปฏิบัติ ของผู้เข้าอบรมเป็นสำคัญ

2. การศึกษาด้วยตนเอง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนมีเสรีภาพในการใช้ความรู้ และความสามารถในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง มีความ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตระหนัก และรับผิดชอบต่อการเรียนของตนเอง ผู้เรียนจะทำการวางแผนและ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูล เลือกวิธีการเรียนรู้และ ประเมินผลด้วยตนเอง โดยอาจปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือจาก ผู้สอนหรือบุคคลอื่นก็ได้

3. การฝึกปฏิบัติจริง หมายถึง การปฏิบัติจริงในสิ่งที่เรียนรู้มาซึ่งการปฏิบัติมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือเพื่อลงมือกระทำจริงและเป็นการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง

4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดยการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคลที่มารวมตัวกัน เพื่อทำงานร่วมกันและสนับสนุนซึ่งกันและกันโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวางเป้าหมายการเรียนรู้ร่วมกันและตรวจสอบสะท้อนผลการปฏิบัติงานทั้งในส่วนบุคคลและผลที่เกิดขึ้น โดยรวมผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การวิพากษ์วิจารณ์ การทำงานร่วมกันการร่วมมือรวมพลังโดยมุ่งเน้นและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม

5. การติดตามและประเมินผลการพัฒนา หมายถึง การกำกับ ติดตามและประเมินผลการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้การพัฒนาตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการประเมินผลการพัฒนาเพื่อให้การพัฒนาเกิดประสิทธิผลอย่างเต็มตามศักยภาพ

ซึ่งวิธีในการพัฒนาภาวะผู้นำครูมีหลากหลายวิธี ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในการพัฒนาครูผู้สอนในสถานศึกษา เพื่อให้ครูมีความรู้ มีความเข้าใจ และมีความสามารถ เพื่อพัฒนาทักษะตัวครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีคุณภาพต่อไป

3.5 การประเมินรูปแบบ

ในการสร้างรูปแบบจะต้องมีการทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบด้วยการประเมินรูปแบบว่ารูปแบบนั้นมีความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการดำเนินงานหรือไม่เพียงใด มีนักวิชาการกล่าวถึงการทดสอบหรือตรวจสอบรูปแบบไว้ดังนี้

วาโร เพ็งสวัสดิ์ (2554, หน้า 11) เสนอว่า การทดสอบรูปแบบกระทำได้ใน 4 ลักษณะ ดังนี้

1. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินตามมาตรฐานที่กำหนด โดยใช้หลักการประเมินที่พัฒนาโดย The Joint Committee on Standards of Educational Evaluation ภายใต้การดำเนินงานของ Stuffle Beam และคณะที่ได้นำเสนอหลักการประเมิน

เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการทดสอบรูปแบบ ประกอบด้วยมาตรฐาน 4 ด้าน ดังนี้

1.1 มาตรฐานความเป็นไปได้ (Feasibility Standards) เป็นการประเมินความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติจริง

1.2 มาตรฐานด้านความเป็นประโยชน์ (Utility Standards) เป็นการประเมินการสนองตอบต่อความต้องการของผู้ใช้รูปแบบ

1.3 มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standards) เป็นการประเมินความเหมาะสมทั้งในด้านกฎหมายและด้านศีลธรรมจรรยา

1.4 มาตรฐานด้านความถูกต้องครอบคลุม (Accuracy Standards) เป็นการประเมินความน่าเชื่อถือ และได้สาระครอบคลุมครบถ้วนตามความต้องการ

2. การทดสอบรูปแบบด้วยการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ การทดสอบรูปแบบบางเรื่องไม่สามารถกระทำได้โดยข้อมูลเชิงประจักษ์โดยการประเมินค่าพารามิเตอร์ของรูปแบบหรือการดำเนินการทดสอบรูปแบบด้วยวิธีการทางสถิติ แต่งานวิจัยบางเรื่องต้องการความละเอียดอ่อนมากกว่าการได้ตัวเลขแล้วสรุป แนวคิดการทดสอบรูปแบบโดยใช้ผู้ทรงคุณวุฒิ ประเมินมีดังนี้

2.1 การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จะเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์อย่างลึกซึ้งเฉพาะในประเด็นที่ถูกพิจารณา ซึ่งไม่จ าเป็นต้องเกี่ยวโยงกับวัตถุประสงค์หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเสมอไป แต่อาจจะผสมผสานกับปัจจัยต่าง ๆ ในการพิจารณาเข้าด้วยกันตามวิจารณญาณของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับข้อมูลคุณภาพประสิทธิภาพและความเหมาะสมของสิ่งที่จะท าในการประเมิน

2.2 รูปแบบการประเมินที่เป็นแบบเฉพาะทาง (Specialization) ในเรื่องที่จะประเมิน โดยพัฒนามาจากแบบการวิจารณ์งานศิลปะที่มีความละเอียดอ่อนลึกซึ้งและต้องอาศัยผู้เชี่ยวชาญระดับสูงมาเป็นผู้วิจัย เนื่องจากเป็นการวัดคุณค่าไม่อาจประเมินด้วยเครื่องวัดใด ๆ และจะต้องใช้ความรู้ความสามารถของผู้ประเมินอย่างแท้จริง แนวคิดนี้ได้นำมาประยุกต์ใช้ในทางการศึกษาระดับสูงมากขึ้น ทั้งนี้เพราะเป็นองค์ความรู้เฉพาะสาขาผู้ศึกษาเรื่องนั้นจริง ๆ จึงจะทราบและเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้นในวงการศึกษาจึงนิยมนำการประเมินรูปแบบนี้มาใช้ในเรื่องที่ต้องการความลึกซึ้งและความเชี่ยวชาญเฉพาะทางสูง

2.3 รูปแบบที่ใช้ตัวบุคคล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมิน โดยให้ความเชื่อถือว่าผู้ทรงคุณวุฒินั้นเที่ยงธรรมและมีดุลพินิจที่ดี ทั้งนี้มาตรฐานและเกณฑ์พิจารณาต่าง ๆ นั้น จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์และความชำนาญของผู้ทรงคุณวุฒินั้นเอง

2.4 รูปแบบที่ยอมให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำงานตามอัธยาศัยและความถนัดของแต่ละคน นับตั้งแต่การก าหนดประเด็นสำคัญที่จะนำมาพิจารณา การบ่งชี้ข้อมูลที่ต้องการเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล การวินิจฉัยข้อมูล ตลอดจนวิธีการนำเสนอ

3. การทดสอบรูปแบบโดยการสำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มักจะใช้กับการพัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟาย เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบโดยใช้เทคนิคเดลฟายเสร็จสิ้นเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นในรอบสุดท้ายมาจัดทำเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า (Ratting Scale) เพื่อนำไปสำรวจความคิดเห็นของบุคคลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของรูปแบบ

4. การทดสอบรูปแบบโดยการทดลองใช้รูปแบบ ผู้วิจัยจะนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย มีการดำเนินการตามกิจกรรมอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยจะนำข้อค้นพบที่ได้จากการประเมินไปสู่การปรับปรุงรูปแบบต่อไป

3.6 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ

มีนักวิชาการกล่าวถึงองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำไว้ดังนี้

วารุณี งอยผาลา (2556 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสตรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11 ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5)สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6)การวัดผลและประเมินผล

รัชฎาพร พิมพิชัย (2557: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนา ภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สรุปองค์ประกอบของรูปแบบประกอบไปด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้

นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์ (2559, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของผู้พิพากษาหัวหน้าศาลในศาลยุติธรรม ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล

หงษา วงค์จำปา (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของรูปแบบ 4) กระบวนพัฒนาพัฒนารูปแบบ 5) ผลการใช้รูปแบบ

สิงหราช สิทธิรัตน์ ณ นครพนม (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การประเมินผล

รัชดาภรณ์ วงษ์ชา (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาสาระของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล

สิริพรรณ จึงสุทธิวงษ์ (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของบุคลากร สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือประกอบด้วย ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ และ 5) การวัดและประเมินผล

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

สุรศักดิ์ ลดาธนศักดิ์ (2561, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการของการพัฒนา 2) วัตถุประสงค์ของการพัฒนา 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของการพัฒนา 5) การวัดผลและประเมินผล และ 6) สื่อและแหล่งเรียนรู้

ฐปนีย์ นารี (2561, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 มีองค์ประกอบหลัก ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการของรูปแบบ 5) การวัดและประเมินผล

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) สื่อการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

สิริกร ไชยราช (2562, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ และ 5) การวัดและประเมินผล

อนุสรา พิพิทธภัณฑ์ (2563, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครูได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) กระบวนการพัฒนา 4) เนื้อหาของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผลรูปแบบ

สร้อยสุดา กรีน (2563, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ได้สรุปองค์ประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) หลักการ 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) การวัดและประเมินผล

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำประกอบไปด้วยประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5)สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6)การวัดและประเมินผล ดังปรากฏในตาราง 9

ตาราง 9 สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ

องคประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ	นักวิชาการ/แหล่งข้อมูล														ความถี่	ร้อยละ
	1.วารุณี งอยผาลา (2556)	2.ชูภาพร พิมพิชัย (2557)	3.นพรัตน์ อภิวิมลลักษณ์ (2559)	4.หงษา วงค์จำปา (2560)	5.สิงหราช สิทธิรัตน์ ณ นครพนม 2560)	6.รัชตาภรณ์ วงษ์ชา (2560)	7.สิริพรรณ ฐิงสุทธิวงษ์ (2560)	8.รัฐภูมิ ธเนศจันทร์ (2560)	9.สุรศักดิ์ สดาธนศักดิ์ (2561)	10.ชูปนีย์ นารี (2561)	11.ปิยณัฐ วงศ์เครือศร (2562)	12.สิริกร ไชยราช (2562)	13.อนุสรา พิทักธัญพัฒ (2563)	14.สรอยสุดา เจริญ (2563)		
1. หลักการของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	100
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	100
3. เนื้อหา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	100
4. กระบวนการพัฒนา	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	100
5. การวัดและประเมินผล	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	14	100
6. สื่อและแหล่งการเรียนรู้	✓	✓				✓		✓	✓		✓				6	42.85
7. ผลการใช้รูปแบบ				✓											1	7.14

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 9 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ความถี่ร้อยละ 40 ขึ้นไป เพื่อคัดเลือกเป็นองค์ประกอบ ได้องค์ประกอบจำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 100
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ คิดเป็นร้อยละ 100
3. เนื้อหา คิดเป็นร้อยละ 100
4. กระบวนการพัฒนา คิดเป็นร้อยละ 100
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้ คิดเป็นร้อยละ 42.85
6. การวัดและประเมินผล คิดเป็นร้อยละ 100

จากองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ สามารถสรุปเป็นโมเดลองค์ประกอบ ได้ดังภาพประกอบ 9 ดังนี้

ภาพประกอบ 9 องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปได้ว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู คือ ตัวแบบที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำซึ่ง องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา 5) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล

4. การวิจัยและพัฒนา

4.1 ความหมายและความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา

การวิจัยและพัฒนาเป็นการพัฒนาการศึกษา ที่เป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีการหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา โดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยา เป้าหมายหลัก คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Education product) องอาจ นัยพัฒน์ (2554, หน้า 232) กล่าวว่า การวิจัยและพัฒนา หมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้หรือความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ เกี่ยวกับผลผลิต กระบวนการ และการบริการที่ดำเนินการอย่างเป็นระบบแล้วประยุกต์ความรู้หรือความเข้าใจที่ได้จากการแสวงหาไปสร้างสรรค์หรือปรับปรุงให้เกิดผลผลิต กระบวนการและการบริการแบบใหม่ขึ้น ซึ่งมีประสิทธิภาพและเป็นที่ต้องการจำเป็นของบุคคล ตลาด หรือองค์กรใด ๆ มากยิ่งขึ้น

การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (R&D) มีความแตกต่างจากการวิจัยศึกษาประเภทอื่น ๆ อยู่ 2 ประเภท คือ

1. เป้าประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย (Goal) การวิจัยทางการศึกษามุ่งค้นคว้าหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัยพื้นฐานหรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยการวิจัยประยุกต์แต่การวิจัยและพัฒนาการศึกษา มุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาแม้ว่าการวิจัยประยุกต์ทางการศึกษาหลายโครงการก็มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น การวิจัยประยุกต์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบแต่ละผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้ใช้สำหรับการทดสอบสมมติฐานของการวิจัยแต่ละครั้งเท่านั้นไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับสถานศึกษาทั่วไป

2. การนำไปใช้ (Utility) การวิจัยทางการศึกษามีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับการนำไปใช้จริงอย่างกว้างขวางเนื่องจากผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากไม่ได้ถูกนำเอาไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงหาทางลดช่องว่างดังกล่าวโดยวิธีที่เรียกว่า “การวิจัยและพัฒนา” อย่างไรก็ตามการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มิใช่สิ่งที่

ทดแทนการวิจัยทางการศึกษา แต่เป็นเทคนิควิธีที่จะเพิ่มศักยภาพของการวิจัยทางการศึกษา ให้มีผลต่อการจัดการศึกษา กล่าวคือเป็นตัวเชื่อมเพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในโรงเรียนทั่วไป ดังนั้น การใช้กลยุทธ์การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา จึงเป็นการใช้ผลจากการวิจัยทางการศึกษาให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของการวิจัยและการพัฒนาไว้ ดังต่อไปนี้

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560 , หน้า 148) ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนาว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง การแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนานวัตกรรมโดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการดำเนินการในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา มีการปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนได้นวัตกรรมที่เป็นต้นแบบและนำ

รัชดาภรณ์ วงษ์ชา (2560 ,หน้า148) ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนาว่าการวิจัยและพัฒนา หมายถึง มีงานวิจัยที่มีลักษณะเชิงสร้างสรรค์ มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ เพื่อแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม พัฒนางานของผู้ปฏิบัติงานและผู้บริหาร เพื่อทำให้เกิดทางเลือกใหม่และสร้าง วัฒนธรรมและสังคม การใช้ความรู้ ซึ่งมีเป้าหมายในการพัฒนาผลผลิต เทคโนโลยี เทคนิควิธีรวมถึงรูปแบบการทำงาน หรือระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในเชิงประจักษ์

คนอง ศรีสรณ์ (2561,หน้า 121) ให้ความหมายการวิจัยและพัฒนาว่าหมายถึง กระบวนการวิจัยงานที่มีลักษณะสร้างสรรค์ เพื่อ แสวงหาความรู้ หรือความเข้าใจใหม่ เกี่ยวกับผลผลิต กระบวนการและบริการที่ดาเนินการอย่างเป็นระบบด้วยการทำวิจัย (Research) แล้วประยุกต์ความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการแสวงหาไปสร้างสรรค์หรือปรับปรุงให้เกิดผลิตกระบวนการและบริการใหม่เกิดขึ้น จากการสร้างต้นแบบหรือผลิตนวัตกรรมด้วยการดำเนินงานพัฒนา(Development)และสามารถขยายผลจาก ต้นแบบการพัฒนาไปสู่ผู้ใช้ด้วยการเผยแพร่ (Dissemination)

สร้อยสุดา กรีน (2563,หน้า 80) การวิจัยและพัฒนาเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ ความเข้าใจในแง่มุมใหม่ ๆ เพื่อใช้ในการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิตด้วยกระบวนการ เทคนิควิธีหรือรูปแบบการทำงานที่เป็นระบบและมีกระบวนการหรือรูปแบบการทำงานที่สามารถนำมาพัฒนางานใหดีขึ้น ซึ่งจะช่วยให้มีการยกระดับคุณภาพงานหรือคุณภาพชีวิตในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลติภัณฑ์เพื่อการเพิ่มผลผลิตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขันทอง วัฒนะประดิษฐ์ กล่าวถึง การวิจัยและพัฒนาไว้ว่า (ออนไลน์,2565) หมายถึง งานวิจัยที่มุ่งเน้นนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้โดยตรงอย่างเป็นรูปธรรมเห็นผลที่ชัดเจนในการพัฒนาตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยผ่านการทดลองและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เป็นนวัตกรรมใหม่ทั้งที่เป็นรูปของผลิตภัณฑ์หรือวิธีการกระบวนการใหม่

สรุปการวิจัยและพัฒนา หมายถึง การแสวงหาความรู้และความเข้าใจในสิ่งใหม่โดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นรูปแบบที่มีคุณภาพและสามารถตรวจสอบได้

4.2 ความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนา

ในด้านความสำคัญของการวิจัยและพัฒนา รัชดาภรณ์ วงษ์ชา (2560, หน้า 139) ได้กล่าวว่าการวิจัยและพัฒนาเป็นการพัฒนาการศึกษา ที่เป็นกลยุทธ์หรือวิธีการสำคัญวิธีการหนึ่งที่นิยมใช้ในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา โดยเน้นหลักเหตุผลและตรรกวิทยา เป้าหมายหลัก คือ ใช้เป็นกระบวนการในการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา (Education product) การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (R&D) มีความแตกต่างจากการวิจัยการศึกษาประเภทอื่น ๆ อยู่ 2 ประเภท คือ

1. เป้าประสงค์ หรือจุดมุ่งหมาย (Goal) การวิจัยทางการศึกษา มุ่งค้นคว้าหาความรู้ใหม่ โดยการวิจัยพื้นฐานหรือมุ่งหาคำตอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานโดยการวิจัยประยุกต์แต่การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มุ่งพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาแม้ว่าการวิจัยประยุกต์ทางการศึกษาหลายโครงการที่มีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ทางการศึกษา เช่น การวิจัยประยุกต์ทางการศึกษาสำหรับการสอนแต่ละแบบ แต่ละผลิตภัณฑ์ ซึ่งได้ใช้สำหรับการทดสอบสมมุติฐานของการวิจัยแต่ละครั้งเท่านั้นไม่ได้พัฒนาไปสู่การใช้สำหรับสถานศึกษาทั่วไป

2. การนำไปใช้ (Utility) การวิจัยทางการศึกษามีช่องว่างระหว่างผลการวิจัยกับการนำไปใช้จริงอย่างกว้างขวางเนื่องจากผลการวิจัยทางการศึกษาจำนวนมากไม่ได้ถูกนำเอาไปใช้ นักการศึกษาและนักวิจัยจึงหาทางลดช่องว่างดังกล่าวโดยวิธีที่เรียกว่า “การวิจัยและพัฒนา” อย่างไรก็ตามการวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา มิใช่สิ่งที่ทดแทนการวิจัยทางการศึกษา แต่เป็นเทคนิควิธีที่จะเพิ่มศักยภาพของการวิจัยทางการศึกษา ให้มีผลต่อการจัดการทางการศึกษา กล่าวคือเป็นตัวเชื่อมเพื่อนำไปสู่ผลิตภัณฑ์ทางการศึกษาที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในโรงเรียนทั่วไป ดังนั้น การใช้กลยุทธ์การวิจัยและ

พัฒนาทางการศึกษาเพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการศึกษา จึงเป็นการใช้ผลจากการวิจัยทางการศึกษาให้เป็นประโยชน์มากยิ่งขึ้น

4.3 ขั้นตอนการวิจัยและพัฒนา

จากการศึกษาขั้นตอนการวิจัยและพัฒนาได้มีนักวิชาการกล่าวถึงขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาไว้ดังนี้

รัษฎากร อัครจันทร์ (2560, หน้า 171) ได้กล่าวถึงกระบวนการวิจัยและพัฒนาว่ามีขั้นตอนดังตอไปนี้

1. ประเมินความต้องการจำเป็นขั้นตอนนี้ เป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการวิจัยและพัฒนา

2. การออกแบบแบบ เมื่อทราบเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อค้นหาปัญหาที่แท้จริง และพัฒนาแล้ว ขั้นต่อมาผู้วิจัยต้องออกแบบมีขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดวัตถุประสงค์ 2) กำหนดโครงสร้างและองค์ประกอบ 3) กำหนดรายละเอียด และ 4) กำหนดเกณฑ์การประเมินประสิทธิภาพ

3. พัฒนา มีขั้นตอนย่อย ๆ ดังนี้ 1) วางแผนพัฒนา และ 2) ดำเนินการพัฒนา

4. ตรวจสอบ

5. ปรับปรุง

6. ตรวจสอบ

7. สรุปและเผยแพร่

สิริกร ไชยราช (2562, หน้า 297) กล่าวถึงขั้นตอนการออกแบบการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนหลัก ได้แก่

1. เลือกหัวข้อปัญหาการวิจัยที่เหมาะสำหรับการวิจัยและพัฒนา

2. สำรวจและวิเคราะห์ปัญหาความต้องการจำเป็น

3. ตั้งเป้าหมาย วางแผนดำเนินการและเลือกแบบการวิจัยและพัฒนา

4. ออกแบบและสร้างต้นแบบการพัฒนา

5. ทดลองใช้และประเมินต้นแบบการพัฒนา

6. ดำเนินการผลิตและเผยแพร่ไปสู่ผู้ใช้ในวงกว้าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. ประเมินคุณภาพของการออกแบบการวิจัยและพัฒนา

Borg & Gall (1989 pp. 784 – 785) ได้กล่าวถึงขั้นตอนสำคัญของการวิจัยและพัฒนา 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล (Research and Information Collection) โดย การรวบรวมวรรณกรรม การสังเกตภายในห้องเรียน การเก็บสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องหรือมีอยู่ และเป็นประโยชน์ในการนำมาทำวิจัย

2. การวางแผน (Planning) เป็นการวางแผนที่รวมถึงการวางแผนเกี่ยวกับทักษะการกำหนดจุดมุ่งหมาย การจัดลำดับเนื้อหาวิชา การทดสอบแบบต่าง ๆ การพัฒนารูปแบบ ผลผลิตขั้นต้น รวมทั้งการเตรียมสื่อแบบต่างๆ คู่มือและแบบทดสอบ

3. พัฒนารูปแบบขั้นตอนของผลิตภัณฑ์ (Develop preliminary form USA – ตามขั้นตอนนี้เป็นขั้นการออกแบบ และจัดทำผลิตภัณฑ์การศึกษาตามที่วางไว้

4. การทดสอบเบื้องต้น (Preliminary Field Testing) คือ การนำผลผลิตทั้งหมดมาทดลองถ้าเป็นโรงเรียนใช้ 1 – 3 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคลใช้จำนวน 6 – 12 คน โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และแบบสอบถาม วิเคราะห์ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลในเชิงคุณภาพ

5. ผลผลิตไปปรับปรุง (Main Revision) ภายหลังได้รับการ เสนอแนะและทดสอบในเบื้องต้น

6. ทดสอบกลุ่มย่อย (Main Field Testing) ถ้าเป็นโรงเรียนใช้กลุ่มตัวอย่าง 5–15 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคล 100 คน ในขั้นนี้จะเป็น ข้อมูลเชิงปริมาณผลลัพธ์และการประเมินผลที่ได้จะเป็นไปตามวัตถุประสงค์ โดยมีการ ความเหมาะสม

7. ปรับปรุงผลผลิตที่ได้จากการทดลอง (Operational product Revision)

8. ทดสอบภาคสนาม (Operational Field Testing) เป็นการทดลองถ้าเป็นโรงเรียนใช้ 10 – 30 โรงเรียน ถ้าเป็นบุคคลใช้กลุ่มตัวอย่าง 40 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังเกต แล้วใช้แบบสอบถาม แล้วนำมา วิเคราะห์

9. ปรับปรุงผลผลิตขั้นสุดท้าย (Final Product Revision) เป็นการ ปรับปรุงผลผลิตภายหลังการทดสอบขั้นสุดท้าย

10. นำไปเผยแพร่ (Distribution) เป็นการประชุม หรือในวารสาร หรือการเผยแพร่ทางการค้า การเผยแพร่จะนำมาสู่การควบคุมคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ในการวิจัยและพัฒนาซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากระบวนการ ระบบ หรือวิธีการทำงาน เพื่อให้ได้สิ่งที่ดีขึ้นกว่าเดิมซึ่งการวิจัยประเภทนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนางาน พัฒนาวิชาชีพและมีการนำมาใช้ในการพัฒนารูปแบบ วิธีการสอน กิจกรรมการสอน สื่อการสอน และนวัตกรรม เพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

จากการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการวิจัยและพัฒนาที่นักวิจัยได้กล่าวข้างต้นนั้นสามารถสรุปได้ว่า การวิจัยและพัฒนา เป็นการวิจัยที่มีจุดหมายเพื่อสร้างหรือค้นหาแนวคิด แนวทาง วิธีปฏิบัติ ที่นำไปใช้เพื่อพัฒนากลุ่มคน หน่วยงานหรือองค์กร จุดหมายปลายทางที่คาดหวังจึงเป็นการมุ่งให้เกิด การเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เช่น แนวคิด พฤติกรรม วิธีปฏิบัติที่คาดว่าจะดีขึ้น การวิจัยและพัฒนาทางการศึกษา (R&D) ดำเนินการเป็น 4 ระยะ 9 ขั้นตอน คือ ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์เพื่อให้ได้องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู และ ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ระยะที่ 2 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาเชิงสำรวจ และ ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ใน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะที่ 4 ทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ประกอบไปด้วย ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีความสำคัญยิ่งในการปฏิบัติงาน และการจัดการเรียนการสอน เพราะบทบาทสำคัญของครูผู้สอน คือ ครูผู้สอนต้อง แสดงออกถึงพฤติกรรม และคุณลักษณะที่จะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน และการเรียนการ สอนที่มีคุณภาพ ครูต้องทำ

การสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้ สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน นอกจากนั้นต้องสามารถ ให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน จัดทำและใช้สื่อการเรียนการสอน อย่างมีประสิทธิภาพรวมทั้งสามารถปรับหลักสูตร การเรียนการสอนให้สอดคล้องกับ นโยบายการพัฒนาสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและสถานการณ์บ้านเมืองในปัจจุบัน นำไปสู่ การเปลี่ยนแปลงของตนเอง เพื่อนครู นักเรียน และสถานศึกษาจนนำไปสู่ความสำเร็จตาม วัตถุประสงค์ และจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง รูปแบบการพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์หัวข้อที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1 1. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

1.2 ความเป็นครูมืออาชีพ

1.3 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

1.4. ความเชี่ยวชาญด้านการสอน

1.5 การพัฒนาตนเอง

1.6 การทำงานเป็นทีม

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 ประกอบด้วย วิธีการพัฒนา 5 วิธี ดังนี้

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การศึกษาด้วยตนเอง

2.3 การฝึกปฏิบัติจริง

2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 11 ประกอบด้วย 6 ส่วน ดังนี้

3.1 หลักการ

3.2 วัตถุประสงค์

3.3 เนื้อหา

3.4 กระบวนการพัฒนา

3.5 สื่อและแหล่งการเรียนรู้

3.6 การวัดและประเมินผล

5. ความต้องการจำเป็น

5.1 ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการและนักการศึกษาให้ความหมายไว้ของการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2548, หน้า 43) กล่าวว่าการประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้น (What Is) กับสภาพที่ ควรจะเป็น (What Should Be) โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้นนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้างการประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ได้ข้อมูลที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาหรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงสร้างสรรค์และเป็นการเปลี่ยนแปลงทางบวก

Kaufman, Rojas & Mayer (1993, pp. 49 – 50) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการที่ใช้เพื่อกำหนดช่องว่างระหว่างผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับความต้องการโดยมีการเรียงลำดับความสำคัญ (Priority Order) ของผลที่ได้ซึ่งเป็นความต้องการจำเป็นเพื่อเลือกความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญที่สุด

Mckenzie & Smeltzer (1997, p. 98) ได้นิยามการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ว่าเป็นกระบวนการที่นักวางแผ่นโครงการแต่ละคนได้ชี้และวัดให้เห็นถึงช่องว่าง (Gaps) ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่ (What Is) กับสิ่งที่ควรจะเป็น (What Should Be) โดยความต้องการนี้เป็นความต้องการที่เกิดขึ้นอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า การประเมินความต้องการจำเป็น คือกระบวนการดำเนินงานวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อบรรลุเป้าหมาย จึงทำให้เกิดการใช้เทคนิค วิธีการ สำหรับเป็น

แนวทางในการตัดสินใจแก้ปัญหาและกำหนดจุดประสงค์ในการทำงานเพื่อการพัฒนาที่ถูกทาง เพื่อวิเคราะห์ปัญหาหรือความต้องการจำเป็น ซึ่งเป็นความแตกต่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับผลที่ควรจะเป็น และทำการเรียงลำดับความสำคัญ เพื่อหาความต้องการจำเป็นที่มีความสำคัญสำหรับเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาต่อไป

5.2 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

นักวิชาการได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2548, หน้า 45) ได้สังเคราะห์ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่หนึ่ง เป็นระยะก่อนการประเมิน ประกอบด้วยขั้นการเตรียมการ มีการกำหนดจุดมุ่งหมายหรือวิสัยทัศน์ที่ต้องการให้เกิดขึ้น กำหนดกลุ่มผู้ใช้ประโยชน์จากผลการประเมินความต้องการจำเป็น กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มผู้เกี่ยวข้องกับการประเมินความต้องการจำเป็นและขั้นตอนการออกแบบการประเมิน เกี่ยวข้องกับการกำหนดนิยามประเภท ขอบข่ายของการประเมินความต้องการจำเป็น การวางแผนการดำเนินงานด้านทรัพยากร ค่าใช้จ่าย และเวลาในการดำเนินงาน

2. ระยะที่สองเป็นระยะระหว่างการประเมินมีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อกำหนดความต้องการจำเป็น และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นก่อนหลังชั้นแรกและวิเคราะห์หาสาเหตุของความต้องการจำเป็น

3. ระยะที่สาม ระยะหลังการประเมิน มีการนำผลไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานการเสนอผลหรือรายงานให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ กำหนดแนวทางการแก้ไขเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น ในขั้นของการนำผลไปใช้นี้ ต้องวางแผนว่าจะนำแนวทางที่กำหนดไปปฏิบัติให้เกิดผลอย่างไร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นประกอบได้ด้วย 3 ระยะ คือ ระยะที่หนึ่ง เป็นระยะก่อนการประเมิน ระยะที่สอง เป็นระยะระหว่างการประเมินมีการกำหนดวิธีการเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล จัดลำดับความต้องการจำเป็น และระยะที่สาม เป็นระยะหลังการประเมิน มีการนำไปใช้และนำเสนอผลให้ผู้เกี่ยวข้องรับรู้

5.3 การจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

นักวิชาการได้จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ดังนี้

สุวิมล ว่องวาณิช (2548, หน้า 47) กล่าวว่า การจัดลำดับความสำคัญ (Priority Setting) ของปัญหาหรือความต้องการจำเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในกระบวนการกำหนดความต้องการจำเป็นการระบุความต้องการจำเป็น การวิเคราะห์สาเหตุ และการกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหา โดยไม่จัดเรียงลำดับความสำคัญ ถือว่ายังทำการประเมินความต้องการจำเป็นไม่ครบถ้วน ดังนั้น การจัดลำดับ ความสำคัญทำให้การประเมินความต้องการจำเป็นมีความสมบูรณ์สามารถนำผลไปใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและวิธีการแก้ไขต่อไป

การจัดลำดับความสำคัญจะช่วยให้ผู้ประเมินความต้องการจำเป็นทราบถึงความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น ซึ่งวิธีที่ใช้จัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นนั้นมีหลายวิธีด้วยกัน ผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และดำเนินการด้วยความระมัดระวังภายในระยะเวลาและทรัพยากรที่จำกัด

การจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากการประเมินความต้องการจำเป็นมีหลายวิธี การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่เป็นที่นิยมใช้กันมาก คือ การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นที่ได้จากการสำรวจและแบ่งวิธีการตามลักษณะข้อมูลที่ได้มาเป็น 2 กลุ่ม คือ ข้อมูลจากการตอบสนองเดี่ยว (Single – Response) และข้อมูลจากการตอบสนองคู่ (Duct – Response)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นโดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index ($PNI_{Modified}$) ซึ่งสูตรนี้ นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช ได้ปรับปรุงจากวิธี Modified Priority Needs Index (PNI) โดยการหาค่าผลต่างระหว่างสภาพที่คาดหวัง (I) กับสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) ด้วยค่าสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน (D) โดยใช้หลักการกำหนดความต้องการจำเป็นจากระดับของสภาพที่เป็นจริง เพื่อให้เป็นคะแนนมาตรฐาน (สุวิมล ว่องวาณิช, 2548, หน้า 165) ซึ่งสูตรในการคำนวณมีดังนี้

$$PNI_{Modified} = (I-D) / D$$

เมื่อ PNI หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Priority Needs Inde)

I หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น (Importance)

D หมายถึง ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นจริง (Degree of Success)

จากผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สามารถสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลมีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานเพราะยุคสมัยในปัจจุบันมี การเปลี่ยนแปลงไป ครูจำเป็นจะต้องมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลาในยุคแห่งเทคโนโลยี ยุคแห่งดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในทุก ๆ สิ่ง เช่นเดียวกับคำว่า Internet of things บทบาทที่สำคัญของครู คือ ครูต้องมีคุณลักษณะและพฤติกรรมของครูที่แสดงออกในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยรู้จักใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้เพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งตนเอง เพื่อนครู และสถานศึกษาจนนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายและเกิดผลสำเร็จและจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวแปรที่สำคัญของการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้ 1) ความเป็นครูมืออาชัพ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) การพัฒนาตนเอง 6) การทำงานเป็นทีม

2. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนารูปแบบ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล

3. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา มีดังนี้ 1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ 2) การศึกษาด้วยตนเอง 3) การปฏิบัติจริง 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

6. บริบทการจัดการศึกษาของท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

6.1 วิสัยทัศน์

ประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ตลอดชีวิต บนพื้นฐานความเป็นไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและยั่งยืน

6.2 พันธกิจ

6.2.1 จัดการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น ได้เรียนรู้ทุกช่วงวัยอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

6.2.2 ส่งเสริมพัฒนาให้เด็ก เยาวชน และประชาชนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

6.2.3 ขับเคลื่อนพลังจากทุกภาคส่วน ให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.2.4 ส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.2.5 น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการในการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

6.2.6 พัฒนาคุณภาพการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

6.3 เป้าประสงค์

6.3.1 สถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD)

6.3.2 สถานศึกษามีปัจจัยที่เอื้อต่อการจัดการศึกษาที่เพียงพอและเหมาะสม

6.3.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษามีระบบสารสนเทศทางการศึกษา ถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัย และเชื่อมโยงในรูปแบบเครือข่าย (NETWORK) อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศึกษานิเทศก์ที่เพียงพอและมีคุณภาพ

6.3.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบนิเทศการศึกษาที่มีคุณภาพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.3.6 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณทางการศึกษา อย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.7 สถานศึกษามีการบริหารจัดการระบบแผนงานและงบประมาณทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

6.3.8 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีกระบวนการบริหารงานบุคคลที่มีคุณภาพ

6.3.9 สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (3R x 8C)

6.3.10 สถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์

6.3.11 คณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่นทุกระดับ (ระดับประเทศ ระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3.12 กลุ่มเครือข่ายการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3.13 กลุ่มเครือข่ายครูได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3.14 กลุ่มเครือข่ายการนิเทศการศึกษาท้องถิ่นได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3.15 คณะกรรมการสถานศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6.3.16 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

6.3.17 ผู้บริหารท้องถิ่นมีความรู้ความเข้าใจในการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

6.3.18 สมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการจัดการศึกษาท้องถิ่น

6.3.19 สถานศึกษาส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

6.3.20 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ การอนุรักษ์ การสืบสาน ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่นสำหรับเด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

6.3.21 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการทำนุบำรุงศาสนาแบบบูรณาการให้แก่ผู้เรียน

6.3.22 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริม สนับสนุนการทำนุบำรุงศาสนาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่น

6.3.23 สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6.3.24 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสนับสนุน ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงให้แก่ประชาชน

6.3.25 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบพหุวัฒนธรรม

6.3.26 สถานศึกษามีการจัดการศึกษาแบบเรียนร่วมระหว่างพุทธศาสนากับอิสลามศึกษา

6.3.27 ครูและบุคลากรทางการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้รับสวัสดิการและสวัสดิภาพ อย่างเท่าเทียมในสังกัดอื่น สร้างขวัญกำลังใจ และความภูมิใจการปฏิบัติหน้าที่

6.4 ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ ดังนี้

1.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เต็มตามศักยภาพสู่ความเป็นเลิศ ตามอัจฉริยภาพหรือความถนัดของผู้เรียนแต่ละบุคคล

1.2 การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดการฝึกอบรมส่งเสริมอาชีพให้แก่เยาวชนและประชาชน ในท้องถิ่นได้มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพอยู่ในท้องถิ่น

1.4 การส่งเสริม สนับสนุน และจัดหาแหล่งเรียนรู้ตามความต้องการของเด็ก เยาวชนและประชาชน ในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ก้าวทันโลกที่เปลี่ยนแปลงไป

1.5 การส่งเสริมการบริหารจัดการศึกษาเชิงดุลยภาพตามหลักธรรมมาภิบาล

1.6 การส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้ท้องถิ่นและอาเซียนศึกษา

1.7 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาท้องถิ่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร และการคิดคำนวณ (3R) ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

2.1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการอ่านและการเขียนภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น อย่างน้อยอีก 1 ภาษา

2.2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะคิดคำนวณ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะชีวิตในศตวรรษที่ 21 (8C) ประกอบด้วย 8 กลยุทธ์ ดังนี้

3.1 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและทักษะในการแก้ไขปัญหา (Critical Thinking Problem Solving)

3.2 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Creativity and Innovation)

3.3 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านความเข้าใจความแตกต่างทางวัฒนธรรม กระบวนการคิด ข้ามวัฒนธรรม (Cross – cultural Understanding)

3.4 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork and Leadership)

3.5 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และการรู้เท่าทันสื่อ (Communication, information, and Media Literacy)

3.6 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy)

3.7 การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills)

3.8 การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม มีเมตตา กรุณา มีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นคุณลักษณะพื้นฐาน สำคัญของทักษะขั้นต้นทั้งหมด และเป็นคุณลักษณะที่เด็กไทยจำเป็นต้องมี (Compassion)

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาคุณลักษณะและค่านิยมที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

4.1 การปลูกฝังเสริมสร้างค่านิยมไทยและจิตสำนึกรักท้องถิ่น

4.2 การปลูกฝังส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาเครือข่ายทางการศึกษาท้องถิ่น และการส่งเสริมการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ ดังนี้

5.1 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่น

5.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น

5.3 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายครู

5.4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายการนิเทศทางการศึกษาท้องถิ่น

5.5 การเสริมสร้างความเข้มแข็งของคณะกรรมการสถานศึกษา

5.6 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การพัฒนาศักยภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

6.1 การพัฒนาผู้บริหารท้องถิ่นให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

6.2 การพัฒนาสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้เกี่ยวข้องให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 7 การอนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

7.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

7.2 การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น

ยุทธศาสตร์ที่ 8 การทำนุบำรุงศาสนา ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

8.1 การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับหลักธรรมคำสอนของศาสนา

8.2 การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็ก เยาวชนและประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้หลักธรรมคำสอนของศาสนา

ยุทธศาสตร์ที่ 9 การพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่นตามหลักปรัชญาของ

เศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 2 กลยุทธ์ ดังนี้

9.1 การส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

9.2 การส่งเสริมสนับสนุนให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้การดำเนินชีวิตตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2566, หน้า 7 – 14)

6.5 สถิติข้อมูลการศึกษาของท้องถิ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา ดังตาราง 10

ตาราง 10 รายชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับที่	รายชื่อ	โรงเรียน	จำนวนครู
1	องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	12	340
2	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	19	478
3	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	26	684
4	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา	58	1,356
5	องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์	1	10
6	องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	20	288
7	องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร	3	29
8	องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด	3	62
9	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย	3	61
10	องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีษะเกษ	39	623
11	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร	6	113
12	องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย	1	14
13	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี	8	127
14	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี	12	429
15	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม	1	13
รวม		212	4,627

ข้อมูลจากสถิติข้อมูลการศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2567

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สรุปจากการศึกษาข้อมูล เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

องค์ประกอบ ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ความสามารถพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และการทำงานเป็นทีม

องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหา กระบวนการพัฒนา สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผล

วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้นำองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และไปพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิผลต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R&D) ซึ่งมีกระบวนการปฏิบัติงานตามแผนหรือแนวทางที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์แล้วนำแนวทางนั้นสู่การทดลองปฏิบัติเพื่อศึกษาผลที่เกิดขึ้นหลังจากนั้นมีการสรุปและพัฒนางาน พร้อมที่จะเผยแพร่ต่อไป ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดการดำเนินการวิจัยเป็น 4 ระยะ 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์

ระยะที่ 4 ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมีขอบข่ายครอบคลุมองค์ความรู้เกี่ยวกับกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำ การวิจัยและพัฒนาทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

1.1 เนื้อหาในการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัย มีดังนี้คือ

1.1.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำ และภาวะผู้นำครู

1.1.2 แนวคิดและทฤษฎีภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

1.1.3 รูปแบบการพัฒนา

1.1.4 การวิจัยและพัฒนา

1.2 นำผลจากการวิเคราะห์มาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในเบื้องต้น นำไปสู่การหาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล นำไปสู่การการสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อได้องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยและตัวชี้วัดภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

การสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) ผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโดยการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างตายตัว (Unstructured Interview) กล่าวคือ ผู้วิจัยกำหนดประเด็นคำถามหลักไว้ส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยซึ่งเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเองสามารถตั้งคำถามขึ้นในระหว่างการดำเนินการสัมภาษณ์ ทั้งนี้ประเด็นคำถามหลักได้ผ่านการตรวจสอบและเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาก่อนการ

สัมภาษณ์จริงในภาคสนาม ซึ่งมีประเด็นเนื้อหาในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 องค์ประกอบ

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการติดตามและประเมินผลการพัฒนา

3. นำประเด็นที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้มาจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยพิจารณาตามเกณฑ์การเลือกผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิในการให้สัมภาษณ์สำหรับการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักวิชาการ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ที่มีความรู้ความสามาถ ด้านภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ทรงคุณวุฒิจะต้องมีคุณสมบัติดังนี้

3.1 กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน คือ รศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหล รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ และ ผศ.ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

3.2 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน โดยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

3.2.1 นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.2.2 นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.2.3 นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.3 กลุ่มนักปฏิบัติ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยมีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

3.3.1 นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.3.2 นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.3.3 นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนา นำประเด็นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อยืนยันองค์ประกอบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 ท่าน ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2.1 นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.2 นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.3 นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3. กลุ่มนักปฏิบัติ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยมีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

3.1 นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.2 นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.3 นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนา

1. ได้องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล 6 องค์ประกอบหลัก ดังต่อไปนี้

1.1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

1.2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

1.3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

1.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

1.5 ความเป็นครูมืออาชีพ

1.6 การทำงานเป็นทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมี 5 วิธี ดังต่อไปนี้

2.1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.2 การศึกษาด้วยตนเอง

2.3 การฝึกปฏิบัติจริง

2.4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ

การวิจัยในขั้นนี้ศึกษาความต้องการจำเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โดยการ วิเคราะห์หาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โดยการหาค่าดัชนีเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบ ปรับปรุง (Modified Priority Needs Index: PNI Modified) (สุวิมล ว่องวาณิช, 2550, หน้า 275 – 279)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจ คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,627 คน จาก 212 โรงเรียน ดังตาราง 11

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 11 รายชื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ที่มีการจัดการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษา

ลำดับ	รายชื่อ	โรงเรียน	จำนวนครู
1	องค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์	12	340
2	องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	19	478
3	องค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ	26	684
4	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา	58	1,356
5	องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์	1	10
6	องค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม	20	288
7	องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร	3	29
8	องค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด	3	62
9	องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย	3	61
10	องค์การบริหารส่วนจังหวัดศรีษะเกษ	39	623
11	องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร	6	113
12	องค์การบริหารส่วนจังหวัดหนองคาย	1	14
13	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรธานี	8	127
14	องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุบลราชธานี	12	429
15	องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม	1	13
รวม		212	4,627

ข้อมูลจากสถิติข้อมูลการศึกษาท้องถิ่น ปีการศึกษา 2567

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 12 จำนวนโรงเรียนและครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ขนาดโรงเรียน					จำนวนครู
		ใหญ่พิเศษ	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	
1	กาฬสินธุ์	1	4	7	–	12	340
2	ขอนแก่น	2	3	14	–	19	478
3	ชัยภูมิ	1	6	18	1	26	684
4	นครราชสีมา	6	8	42	2	58	1,356
5	บุรีรัมย์	–	–	1	–	1	10
6	มหาสารคาม	–	2	18	–	20	288
7	ยโสธร	–	–	3	–	3	29
8	ร้อยเอ็ด	–	–	3	–	3	62
9	เลย	–	1	1	1	3	61
10	ศรีษะเกษ	2	9	27	1	39	623
11	สกลนคร	–	1	5	–	6	133
12	หนองคาย	–	–	1	–	1	14
13	อุดรธานี	–	1	7	–	8	127
14	อุบลราชธานี	1	3	8	–	12	429
15	นครพนม	–	–	–	1	1	13
รวม 15 จังหวัด		13	38	155	5	212	4,627

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในขั้นตอนการวิจัยเชิงสำรวจเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากตาราง 11 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ 8 คนซึ่งเป็นครูที่เป็นกลุ่มตัวแทนสาระการเรียนรู้ สาระละ 1 คน ใช้สัดส่วน 0.22 ในการสุ่มโรงเรียนขนาดต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยการสุ่ม ดังนั้นจะได้โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียนโรงเรียนขนาดกลาง 34 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 46 โรงเรียน จำนวนครู 368 คน โรงเรียน การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้ตารางของเครซี และ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970. Sohk 608; อ้างอิงมาจาก บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 82) ดังตาราง 13

ตาราง 13 การกำหนดตัวอย่างการสุ่มโรงเรียน

ลำดับ	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	ขนาดโรงเรียน					จำนวนครู
		ใหญ่พิเศษ	ใหญ่	กลาง	เล็ก	รวม	
1	กาฬสินธุ์	–	1	2	–	3	24
2	ขอนแก่น	1	1	4	–	6	48
3	ชัยภูมิ	–	1	4	–	5	40
4	นครราชสีมา	1	2	9	1	13	104
5	บุรีรัมย์	–	–	–	–	–	–
6	มหาสารคาม	–	–	4	–	4	32
7	ยโสธร	–	–	–	–	–	–
8	ร้อยเอ็ด	–	–	–	–	–	–
9	เลย	–	–	–	–	–	–
10	ศรีษะเกษ	1	2	6	–	9	72
11	สกลนคร	–	–	1	–	1	8
12	หนองคาย	–	–	–	–	–	–
13	อุดรธานี	–	–	2	–	2	16
14	อุบลราชธานี	–	1	2	–	3	24
15	นครพนม	–	–	–	–	–	–
รวม 15 จังหวัด		3	8	34	1	46	368

จากตาราง 13 ได้จัดกลุ่มตัวอย่างจากการสุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 34 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 46 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน จำนวนครูทั้งสิ้น 368 คน รายชื่อกลุ่มตัวอย่างปรากฏในตาราง 14 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ลำดับ	โรงเรียน	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน
1	บัวขาว	กาฬสินธุ์	8
2	เนินยางประชาสามัคคี	กาฬสินธุ์	8
3	ดงมูลวิทยาคม	กาฬสินธุ์	8
4	เมืองพลพิทยาคม	ขอนแก่น	8
5	โนนหันวิทยายน	ขอนแก่น	8
6	ชำสูงพิทยาคม	ขอนแก่น	8
7	พระยืนวิทยายน	ขอนแก่น	8
8	เปรมติณสูลานนท์	ขอนแก่น	8
9	นางิ้วิทยา	ขอนแก่น	8
10	เกษตรสมบูรณ์วิทยาคม	ชัยภูมิ	8
11	สตรีชัยภูมิ2	ชัยภูมิ	8
12	ห้วยต้อนพิทยาคม	ชัยภูมิ	8
13	มัธยมหนองศาลา	ชัยภูมิ	8
14	โนนกอกวิทยา	ชัยภูมิ	8
15	ประทาย	นครราชสีมา	8
16	ครบุรี	นครราชสีมา	8
17	โนนไทยคุรุอุปถัมภ์	นครราชสีมา	8
18	ปากช่อวพิทยาคม	นครราชสีมา	8
19	ปากช่อง2	นครราชสีมา	8
20	ปรางค์ทองวิทยา	นครราชสีมา	8
21	บัวลาย	นครราชสีมา	8
22	วัดประชานิมิต	นครราชสีมา	8
23	หนองหว้าพิทยาสรรพ์	นครราชสีมา	8
24	ห้วยลึกผดุงวิทยา	นครราชสีมา	8
25	เมืองยาศึกษา	นครราชสีมา	8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 14 (ต่อ)

ลำดับ	โรงเรียน	องค์การบริหารส่วนจังหวัด	จำนวน
26	วังน้ำเขียวพิทยาคม	นครราชสีมา	8
27	มัธยมบึงปรือ	นครราชสีมา	8
28	หนองเหล็กศึกษา	มหาสารคาม	8
29	ท่าขอนยางพิทยาคม	มหาสารคาม	8
30	หัวเรือพิทยาคม	มหาสารคาม	8
31	เวียงสะอาดพิทยาคม	มหาสารคาม	8
32	ขุนหาญวิทยาสรรพ์	ศรีสะเกษ	8
33	ไพรบึงวิทยาคม	ศรีสะเกษ	8
34	ราศีไศล	ศรีสะเกษ	8
35	ศรีแก้วพิทยา	ศรีสะเกษ	8
36	กันทรอมวิทยาคม	ศรีสะเกษ	8
37	ไตรมิตร	ศรีสะเกษ	8
38	ตระกาศประชาสามัคคี	ศรีสะเกษ	8
39	พรานวิบูลวิทยา	ศรีสะเกษ	8
40	กุดเสลาวิทยาคม	ศรีสะเกษ	8
41	ธาตุทองอำนวยวิทย์	สกลนคร	8
42	พังงูพิทยาคม	อุดรธานี	8
43	กุงเจริญพิทยาคม	อุดรธานี	8
44	น้ำขุ่นวิทยา	อุบลราชธานี	8
45	แก้งเหนือพิทยาคม	อุบลราชธานี	8
46	ห้วยข่าพิทยา	อุบลราชธานี	8
รวม		46	368

1.3 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล เป็นครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2567 ใช้เกณฑ์ของการวิจัยเชิงทดลอง

(Experimental Design) คือ กลุ่มเป้าหมายขนาดใหญ่ หรือกลุ่มนำร่อง (Pilot Group) 30 – 100 คน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ซึ่งได้มาโดยความสมัครใจของผู้เข้าร่วมทดลองจากโรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สภาพที่เป็นอยู่จริง สภาพที่ควรจะเป็น และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา เก็บข้อมูลแบบออนไลน์ โดยใช้ Application Google Form

2.1 แบบสอบถาม (Check List)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบสอบถามในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.2 การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2.2.1 ร่างแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม

2.2.2 นำร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน ตรวจสอบ ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความรู้ ความสามารถมีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

2. กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

2.1 นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.2 นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

2.3 นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญโรงเรียนสกลทวาปี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3. กลุ่มนักปฏิบัติ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยมีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

3.1 นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

3.2 นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

3.3 นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.2.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมาย

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.5 นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงแล้วเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความถูกต้องเหมาะสมของภาษา การใช้ถ้อยคำ โดยคณะผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญ ประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence Index) เป็นรายข้อ ค่า IOC = 1.00

2.2.6 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งและนำไปใช้เก็บรวบรวมในการทดลองใช้ (Try out) กับครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 50 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเกณฑ์ในการเลือก คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ได้แก่ โรงเรียนกีฬาจังหวัดนครพนมสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครพนม โรงเรียนเมืองสมเด็จสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาฬสินธุ์ และโรงเรียนสีชมพูศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

2.2.7 นำแบบสอบถามดังกล่าวมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายเป็นรายข้อและนำข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach’s Alpha Coefficient) เท่ากับ 0.908 (Cronbach’s Alpha Coefficient) (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 100)

2.2.8 ยื่นขอการรับรองผลพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

2.2.9 เมื่อผ่านขั้นตอนการรับรองผลพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 368 คน ได้มาโดยการใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น การประเมินแบบสอบถาม และการสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 การประเมินแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ

3.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.1.2 ส่งหนังสือขอความร่วมมือ พร้อมแบบสอบถามและแบบประเมินเครื่องมือให้ผู้เชี่ยวชาญ

3.1.3 รับแบบประเมินกลับมาปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ

3.2 การใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

3.3 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3.4 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและหนังสือขอความอนุเคราะห์ถึงผู้บริหารโรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งผู้วิจัยเก็บข้อมูล 2 วิธี คือ

3.4.1 โดยส่งแบบสอบถามไปให้ทางไปรษณีย์ และขอรับกลับทางไปรษณีย์

3.4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์และแนบ Link แบบสอบถามของ Application Google Form ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทางไปรษณีย์

3.4.3 เก็บแบบสอบถาม นำไปจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภทแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ในการดำเนินการวิเคราะห์หาความถี่และร้อยละ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภทมาตราส่วน (Rating Scale)

5. การกำหนดค่าคะแนนและการแปลผล มีดังนี้

5.1 การกำหนดคะแนน ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุดให้คะแนน 5 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมากให้คะแนน 4 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นปานกลางให้คะแนน 3 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อยให้คะแนน 2 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อยที่สุดให้คะแนน 1 คะแนน

5.2 เครื่องมือวัด เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อยที่สุด

6. การกำหนดค่าคะแนนและการแปลผล มีดังนี้

6.1 การกำหนดคะแนน ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้กำหนดค่าคะแนนที่ได้จากการตอบแบบประเมินพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็น มากที่สุด ให้คะแนน 5 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็น มาก ให้คะแนน 4 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็น ปานกลาง ให้คะแนน 3 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็น น้อยให้คะแนน 2 คะแนน

สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็น น้อยที่สุดให้คะแนน 1 คะแนน

6.2 เครื่องมือวัด เป็นแบบวัดชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยให้คะแนน 5, 4, 3, 2 และ 1 ตามลำดับ มีเกณฑ์การให้คะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.51 – 5.00 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นมาก

2.51 – 3.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า สภาพที่เป็นอยู่จริง/สภาพที่ควรจะเป็นน้อยที่สุด

7. การหาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ใช้สูตรดังนี้ (สุวิมล ว่องวานิช, 2558, หน้า 37)

$PNI_{Modified} = (I–D) / D$

$PNI_{Modified}$ คือ ค่าความต้องการจำเป็น

I คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพความเป็นจริง

D คือ ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น

8. การหาร้อยละความก้าวหน้าของคะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลใช้สูตร ซึ่งประยุกต์จากค่าดัชนีประสิทธิผล (เผชิญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี, 2545, หน้า 1 – 6)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

$$\text{สูตรร้อยละความก้าวหน้า} = \left(\frac{\text{คะแนนหลังการพัฒนา} - \text{คะแนนก่อนการพัฒนา}}{\text{คะแนนเต็ม 5} - \text{คะแนนก่อนการพัฒนา}}\right) \times 100$$

โดยเกณฑ์ที่น่าพึงพอใจ คือ ตั้งแต่ร้อยละ 25 ขึ้นไป และนำข้อมูลมาสรุปเขียนรายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พร้อมนำเสนอผลงานและเผยแพร่ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นจากสภาพที่เป็นอยู่จริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

การเปรียบเทียบสภาพที่อยู่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ใช้วิธี Priority needs index ($PNI_{modified}$) แบบปรับปรุงซึ่งเป็นสูตรที่ปรับปรุงจากสูตร $PNI_{modified}$ ดั้งเดิม โดย นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2558, หน้า 279) เป็นวิธีการหาค่าผลต่างของสภาพที่เป็นอยู่จริง (I) กับสภาพที่ควรจะเป็น (D) แล้วหารด้วย D เพื่อควบคุมขนาดความต้องการจำเป็นให้อยู่ในพิสัยที่ไม่มีช่วงกว้างมากเกินไป และให้ความหมายเชิงเปรียบเทียบ เพื่อใช้ระดับของสภาพที่เป็นอยู่จริง เป็นฐานในการคำนวณค่าอัตราหารพัฒนาเข้าสู่สภาพที่คาดหวังของกลุ่ม

ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ในการร่างและพัฒนารูปแบบนั้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมาเป็นกรอบแนวทางในการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงคของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา 5) สื่อและแหล่งเรียนรู และ 6) การวัดและประเมินผล หลังจากนั้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบร่างรูปแบบและขอรับความคิดเห็นเพิ่มเติมในการสร้างรูปแบบ ในการร่างและพัฒนารูปแบบนั้น ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ

ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างรูปแบบ ดังนี้

1. นำประเด็นที่ได้จากข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์มาสรุปประเด็นหลังจากนั้นดำเนินการสร้างรูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

2. กำหนดกรอบของรูปแบบการภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ทั้ง 6 ด้าน พร้อมทั้งคู่มือการใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา โดยมีการจัดเรียงลำดับของเอกสารประกอบการพัฒนาเป็นหมวดหมู่ เพื่อสะดวกในการจัดกิจกรรมการพัฒนา

3. จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ทั้ง 6 เล่ม

3.1 คู่มือการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล จำนวน 1 เล่ม

3.2 เอกสารประกอบการพัฒนาตามองค์ประกอบ รวม 7 เล่ม

4. ตรวจสอบยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของคู่มือ รูปแบบเนื้อหาของเอกสารประกอบการพัฒนา โดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ตรวจสอบรูปแบบและขอรับความคิดเห็นเพิ่มเติม การเลือกผู้เชี่ยวชาญนั้นเลือกแบบเจาะจง โดยมีเกณฑ์การเลือก ดังนี้

4.1 กลุ่มนักวิชาการ ได้แก่ อาจารย์ระดับอุดมศึกษา มีความรู้ความสามารถมีประสบการณ์ด้านภาวะผู้นำไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอกหรือมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ จำนวน 3 คน

4.1.1 รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

4.1.2 รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

4.1.3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครผู้เชี่ยวชาญด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของครู

4.2 กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 2 คน โดยเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะ ไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะเชี่ยวชาญหรือ

มีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

4.2.1 นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4.2.2 นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4.2.3 นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4.3 กลุ่มนักปฏิบัติ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน และครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยมีประสบการณ์เป็นครูผู้สอนไม่น้อยกว่า 10 ปี หรือมีวิทยฐานะไม่ต่ำกว่าวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือมีวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท

4.3.1 นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

4.3.2 นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสขอนแก่น

4.3.3 นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

ระยะที่ 4 ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

หลังจากที่ได้ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2568 ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย การทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนา จำนวน 30 คน กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางครูในยุคดิจิทัล ตามกระบวนการพัฒนา ทฤษฎี

Learning System (70: 20: 10) (Lombardo & Eichinger, 1996, p. 4) และการพัฒนาตามรูปแบบ มีระยะเวลา 120 ชั่วโมง กำหนดตามหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 หน้า 1 – 2) ประกอบด้วย 3 ระยะ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (10% ระยะเวลา 12 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (70% ระยะเวลา 84 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ (20% ระยะเวลา 24 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดยผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาสรุป เขียนรายงานการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือฉบับสมบูรณ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ระยะที่ 4 ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับต่อไปนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 1 ผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ผลการศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

จากผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยและสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องปรากฏผลดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

1.1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย องค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงและ 5) การประเมินผลการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 2) การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3) มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัลและ 5) การบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

1.3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความสามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ และ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้และ 4) การวัดและ ประเมินผลหลักสูตร

1.5 ความเป็นครูมืออาชีพ ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

1.6 การทำงานเป็นทีม ประกอบด้วยองค์ประกอบย่อยดังนี้ 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

2. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ 1) การฝึกอบรม 2) การศึกษาด้วยตนเอง 3) การฝึกปฏิบัติจริง 4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และ 5) การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้และ 6) การวัดและการประเมินผล

ขั้นตอนที่ 3 ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อกำหนดเป็นตัวบ่งชี้ขององค์ประกอบ

รายละเอียด ดังนี้

1. ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏดังตาราง 15

ตาราง 15 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
คนที่ 1	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 2	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 3	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 4	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 5	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 6	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 7	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 8	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ
คนที่ 9	เห็นด้วยกับทั้ง 6 องค์ประกอบ

จากตาราง 15 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าเห็นด้วยกับองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ นอกจากนี้ยังได้เสนอแนะและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมดังนี้

"...ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ครูต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่เพื่อบูรณาการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพ... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

“...ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ครูต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...ครูสามารถสร้างและพัฒนาสื่อวัตกรรม สื่อการสอน และมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...เครื่องมือการวิจัย เป็นที่น่าสนใจและเป็นความรู้ที่มีความจำเป็นสำหรับครูในยุคปัจจุบัน และเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะนำเอาเครื่องมือดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาครูต่อไป...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีความปลอดภัยจากการใช้สื่อ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

“...วางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันกับยุคเทคโนโลยีดิจิทัล...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6

“...มีการพัฒนาตนเองด้านวิชาชีพอยู่เสมอ สามารถแยกแยะข้อมูลและนำความรู้ไปปรับใช้ในสถานการณ์ใหม่ สามารถปรับตัวเองให้ทันโลกที่เปลี่ยนไป...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 7

“...ทำงานเป็นทีม มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 8

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...ทำงานเป็นทีมร่วมกับผู้อื่นได้ และติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองร่วมกันพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ..."

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 9

3. วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ที่นำมาใช้ดังนี้

1. การฝึกอบรม
2. การศึกษาด้วยตนเอง
3. การฝึกปฏิบัติจริง
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้
5. การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

ระยะที่ 2 ผลศึกษาสภาพจริง สภาที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาสำรวจ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 46 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 3 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 34 โรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 1 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 46 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน จำนวนครูทั้งสิ้น จำนวน 368 คน ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 368 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อตรวจสอบแบบสอบถามพบว่าแบบสอบถามที่ได้รับคืนมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทั้งหมด ดังตาราง 16

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 16 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความถี่ (n=368)	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	163	44.29
2. หญิง	205	55.71
รวม	**368**	**100.00**
อายุ		
1. ต่ำกกว่า 40 ปี	207	56.25
2. 40 – 50 ปี	102	27.72
3. 50 – 60 ปี	59	16.03
รวม	**368**	**100.00**
คุณวุฒิการศึกษา		
1. ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า	225	61.04
2. ปริญญาโท	165	31.52
3. ปริญญาเอก	27	7.32
4. อื่น ๆ	0	0
รวม	**368**	**100.00**
ระดับชั้นที่สอน		
1. มัธยมศึกษาตอนต้น	232	63.04
2. มัธยมศึกษาตอนปลาย	136	36.96
3. อื่น ๆ	0	0
รวม	**368**	**100.00**
ประสบการณ์ในการทำงาน		
1. ไม่เกิน 5 ปี	77	20.92
2. 6 – 10 ปี	94	25.54
3. 11 – 20 ปี	155	42.12
4. 21 ปี ขึ้นไป	42	11.41
รวม	**368**	**100.00**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 16 ปรากฏว่าข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 368 คน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 55.71) อายุต่ำกว่า 40 ปี (ร้อยละ 56.25) มีคุณวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 61.14) ระดับชั้นที่สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 63.04) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 11 – 20 ปี (ร้อยละ 42.12)

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่ควรจะเป็นของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏดังตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือองค์ประกอบหลักที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

ข้อที่	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การมีความรู้ความ สามารถและทักษะในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้	2.56	0.95	ปานกลาง	4.58	0.55	มากที่สุด
2	การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ	2.58	0.92	ปานกลาง	4.61	0.55	มากที่สุด
3	มีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน	2.51	0.97	ปานกลาง	4.61	0.60	มากที่สุด
4	มีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ	2.52	0.81	ปานกลาง	4.62	0.58	มากที่สุด

ตาราง 17 (ต่อ)

ข้อที่	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\overline{X}$	S.D.	ระดับ	$\overline{X}$	S.D.	ระดับ
5	มีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป	2.59	0.84	ปานกลาง	4.64	0.50	มากที่สุด
6	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย	2.54	0.82	ปานกลาง	4.61	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ย		**2.55**	**0.88**	**ปานกลาง**	**4.61**	**0.54**	**มากที่สุด**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 17 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.61) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\overline{X}$ = 2.55)

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อที่	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า	$\bar{X}$	S.D.	การแปลค่า
1	ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้	2.55	0.81	ปานกลาง	4.67	0.49	มากที่สุด
2	ครูมีการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้	2.54	0.84	ปานกลาง	4.68	0.50	มากที่สุด
3	ครูมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้	2.44	0.84	น้อย	4.66	0.48	มากที่สุด
4	ครูมีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้	2.53	0.83	ปานกลาง	4.69	0.48	มากที่สุด
5	ครูรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลรวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย	2.54	0.83	ปานกลาง	4.67	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย		**2.52**	**0.83**	**ปานกลาง**	**4.67**	**0.48**	**มากที่สุด**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 18 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.52)

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ข้อที่	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้ และปรับปรุงทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยและทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง	2.53	0.83	ปานกลาง	4.63	0.52	มากที่สุด
2	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการพัฒนา ตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ หรือโซเชียลมีเดีย	2.52	0.89	ปานกลาง	4.57	0.61	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 19 (ต่อ)

ข้อที่	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
3	ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความปลอดภัยและมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	2.40	0.83	มาก	4.61	0.52	มากที่สุด
4	ครูมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา	2.43	0.79	ปานกลาง	4.57	0.53	มากที่สุด
5	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล	2.43	0.85	ปานกลาง	4.57	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ย		**2.45**	**0.83**	**น้อย**	**4.58**	**0.54**	**มากที่สุด**

จากตาราง 19 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.58) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.45)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

ข้อที่	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีความสามารถในการวางแผนออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล	2.47	0.81	น้อย	4.57	0.55	มากที่สุด
2	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา	2.47	0.82	น้อย	4.57	0.60	มากที่สุด
3	ครูนำหลักสูตรที่พัฒนา ขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาสถานศึกษาและห้องเรียน	2.48	0.86	น้อย	4.58	0.59	มากที่สุด
4	ครูเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน	2.53	0.82	ปานกลาง	4.61	0.51	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 20 (ต่อ)

ข้อที่	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	ครูกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2.50	0.84	ปานกลาง	4.55	0.56	มากที่สุด
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร	2.53	0.82	ปานกลาง	4.60	0.51	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		**2.49**	**0.82**	**น้อย**	**4.57**	**0.55**	**มากที่สุด**

จากตาราง 20 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 4.49)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ องค์ประกอบหลักที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

ข้อที่	ความเป็นครู มืออาชีพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.48	0.77	น้อย	4.60	0.50	มากที่สุด
2	ครูมีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว	2.42	0.76	น้อย	4.54	0.55	มากที่สุด
3	ครูสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน	2.43	0.76	น้อย	4.55	0.54	มากที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อที่	ความเป็นครูมืออาชีพ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
4	ครูมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้	2.46	0.79	น้อย	4.51	0.56	มากที่สุด
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด	2.54	0.83	ปานกลาง	4.58	0.61	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		**2.47**	**0.78**	**น้อย**	**4.53**	**0.55**	**มากที่สุด**

จากตาราง 21 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 2.47)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือองค์ประกอบหลักที่ 6 การทำงานเป็นทีม

ข้อที่	การทำงานเป็นทีม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ครูมีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสารและการประสานงาน	2.48	0.79	น้อย	4.53	0.61	มากที่สุด
2	สมาชิกในทีมมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ	2.55	0.84	ปานกลาง	4.51	0.56	มากที่สุด
3	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน	2.41	0.79	น้อย	4.54	0.55	มากที่สุด
4	การทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน เพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน	2.44	0.82	น้อย	4.48	0.56	มาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 22 (ต่อ)

ข้อที่	การทำงานเป็นทีม	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
5	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ	2.32	0.80	น้อย	4.51	0.54	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม		**2.52**	**0.80**	**ปานกลาง**	**4.50**	**0.56**	**มาก**

จากตาราง 22 เมื่อพิจารณาองค์ประกอบหลักที่ 6 การทำงานเป็นทีม สภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$= 4.50) ส่วนสภาพปัจจุบันโดยรวมพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$= 2.52)

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นจากสภาพที่เป็นอยู่จริง กับสภาพที่ควรจะเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำเสนอตามตาราง 23 ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 23 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวม

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่ควรจะเป็น			PNI	ลำดับ
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	2.45	0.83	น้อย	4.58	0.54	มากที่สุด	0.86	1
2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	2.52	0.83	ปานกลาง	4.67	0.48	มากที่สุด	0.85	2
3. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	2.55	0.88	ปานกลาง	4.61	0.54	มากที่สุด	0.84	3
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	2.49	0.82	น้อย	4.57	0.55	มากที่สุด	0.83	4
5. ความเป็นครูมืออาชีพ	2.47	0.78	น้อย	4.53	0.55	มากที่สุด	0.83	5
6. การทำงานเป็นทีม	2.52	0.80	ปานกลาง	4.50	0.56	มาก	0.78	6
เฉลี่ย	2.50	0.82	น้อย	4.57	0.53	มากที่สุด		

จากตาราง 23 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านสภาพที่ควรจะเป็นโดยรวม พบว่าอยู่ในระดับมากสุด ($\bar{X}$= 4.57) ส่วนสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$=2.50) ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น ($PNI_{modified}$) เรียงตามลำดับดังนี้ การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ($PNI_{modified}$ =0.86) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ($PNI_{modified}$ = 0.85) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ($PNI_{modified}$ =0.84) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ($PNI_{modified}$ =0.83) ความเป็นครูมืออาชีพ ($PNI_{modified}$ =0.83) และการทำงานเป็นทีม ($PNI_{modified}$ =0.78)

ระยะที่ 3 ผลการจัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 6 ผลการร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากระยะที่ 1 มาร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการ และการวัดและประเมินผล ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

(ร่าง) รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหลักการ ดังนี้

1.1 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 เป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมุ่งให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ และทำงานเป็นทีมได้

1.3 เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนาจนกระทั่งมีและสามารถพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้เกี่ยวกับการมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และการทำงานเป็นทีมของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 เพื่อสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เนื้อหาของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อหาสาระซึ่งจัดเป็นเอกสาร 6 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
เล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง
เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ
เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม

4. กระบวนการของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามกระบวนการพัฒนา ทฤษฎี Learning System (70:20:10) (Lombardo & Eichinger, 1996, p. 4) และการพัฒนาตามรูปแบบ มีระยะเวลา 90 ชั่วโมง กำหนดตามหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 หน้า 1 – 2) ดำเนินการ 3

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (10% ระยะเวลา 12 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ

ระยะที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (70% ระยะเวลา 84 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง

ขั้นตอนที่ 3 การฝึกปฏิบัติจริง

ขั้นตอนที่ 4 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ (20% ระยะเวลา 24 ชั่วโมง) ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 5 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ชุด แบบฝึกปฏิบัติ และแบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการ3 ระยะ คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะระหว่างปฏิบัติการและระยะติดตามผลการใช้รูปแบบการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนที่ 7 ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากร่างรูปแบบ มาสร้างและยืนยันรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ และการวัดและประเมินผล ได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหลักการ ดังนี้

1.1 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 เป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมุ่งให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ และทำงานเป็นทีมได้

1.3 เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนาจนกระทั่งมีและสามารถพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล

2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1 เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้เกี่ยวกับการมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และการทำงานเป็นทีมของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.2 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะของครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2.3 เพื่อสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เนื้อหาของรูปแบบ

เนื้อหาของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาและจัดกลุ่มเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กันจำนวน 6 เล่ม รายละเอียดดังนี้

เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

วัตถุประสงค์
เนื้อหา
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
สื่อและแหล่งเรียนรู้
การวัดและประเมินผล
ความหมายความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
เทคนิคการสอน
ตัวอย่างการสอน
ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล
วิธีการสอนในยุคดิจิทัล
แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม
แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม
แบบฝึกสรุปผลการอบรม
บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

วัตถุประสงค์

เนื้อหา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

ความหมายของการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

ตัวอย่างแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่นำมาใช้เพื่อการศึกษาในระบบออนไลน์

การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอน

วิธีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม

แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม

แบบฝึกสรุปผลการอบรม

บรรณานุกรม

เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

วัตถุประสงค์

เนื้อหา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

ความหมายของการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

ตัวอย่างการพัฒนาตนเองเพื่อบูรณาการทักษะดิจิทัล

วิธีการพัฒนาตนเอง

รูปแบบการพัฒนาตนเอง

วิธีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

สื่อที่ใช้ในการพัฒนาตนเอง

แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม
แบบฝึกสรุปผลการอบรม
บรรณานุกรม

เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

วัตถุประสงค์
เนื้อหา
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
สื่อและแหล่งเรียนรู้
การวัดและประเมินผล
ความหมายของการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
ความสำคัญของหลักสูตร
องค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
หลักสูตรในยุคดิจิทัล
การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรในยุคดิจิทัล
แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม
แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม
แบบฝึกสรุปผลการอบรม
บรรณานุกรม

เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

วัตถุประสงค์
เนื้อหา
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม
สื่อและแหล่งเรียนรู้
การวัดและประเมินผล
ความหมายของความเป็นครูมืออาชีพ
คุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพ
ลักษณะการสอนแบบครูมืออาชีพ
ตัวอย่างการสอนแบบครูมืออาชีพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม

แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม

แบบฝึกสรุปผลการอบรม

บรรณานุกรม

เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม

วัตถุประสงค์

เนื้อหา

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

สื่อและแหล่งเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

ความหมายของการทำงานเป็นทีม

การรู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม

การรู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม

ความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

ตัวอย่างช่องทางที่ใช้ในการสื่อสารในทีมและแลกเปลี่ยนความรู้

แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม

แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม

แบบฝึกสรุปผลการอบรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ

กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามกระบวนการพัฒนา ทฤษฎี Learning System (70 : 20 : 10) (Lombardo & Eichinger, 1996, p. 4) และการพัฒนาตามรูปแบบ มีระยะเวลา 120 ชั่วโมง กำหนดตามหลักสูตรการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 หน้า 1 – 2) ประกอบด้วย 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (10% ระยะเวลา 12 ชั่วโมง) ดังนี้

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ
การพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
วันที่ 6-7 กุมภาพันธ์ 2568 ณ ห้องประชุมฟอกซ์เทล โรงเรียนภูดินแดงวิทยา

****

<u>การอบรมวันที่ 1</u>

เวลา 08.00 – 08.30 น.	– ลงทะเบียนและรับเอกสาร
	– กล่าวยินดีต้อนรับประธาน วิทยากร และผู้เข้าอบรม
เวลา 08.30 – 09.30 น.	– ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรมและแนวคิดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และให้ผู้เข้าร่วมอบรมประเมินตนเองก่อนการรับการพัฒนา
เวลา 09.30 – 10.00 น.	– พิธีเปิด/บรรยายพิเศษ หัวข้อภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โดย นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม อบจ.สกลนคร
	– มอบของที่ระลึกให้กับประธาน ถ่ายภาพหมู่
	– ทำแบบทดสอบก่อนเข้ารับการอบรม
เวลา 10.00 – 12.00 น	– ความเป็นครูมืออาชีพ โดย ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
	– กิจกรรมการพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ
เวลา 12.00 – 13.00 น.	– พักรับประทานอาหารกลางวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 13.00 – 15.00 น	– การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง โดย รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร – กิจกรรมการพัฒนาการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง
เวลา 15.00 – 16.30 น	– การทำงานเป็นทีม โดย รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร – กิจกรรมการพัฒนาการทำงานเป็นทีม
เวลา 16.30 – 17.00 น.	– แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย นำเสนอความคิดเห็นและประสบการณ์

<u>การอบรมวันที่ 2</u>

เวลา 08.30 – 10.30 น	– การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล โดย อาจารย์พงศธร ภาวะบุตร อาจารย์ประจำหลักสูตรภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารทางธุรกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร – กิจกรรมการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
เวลา 10.30 – 12.00 น.	– การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร โดย ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาล 3 ยุติธรรมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร – กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
เวลา 12.00 – 13.00 น.	– พักรับประทานอาหารกลางวัน
เวลา 13.00 – 15.00 น.	– ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ โดย ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาล 3 ยุติธรรมวิทยา อำเภอเมือ จังหวัดสกลนคร – กิจกรรมการพัฒนาความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เวลา 15.00 – 16.00 น. – แลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย นำเสนอความคิดเห็นและประสบการณ์

เวลา 16.00 – 16.30 น. – ผู้เข้าร่วมอบรมประเมินตนเองหลังการรับการพัฒนา

– พิธีปิด

****

หมายเหตุ: เวลาและกิจกรรมอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

ระยะที่ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติจริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (70% ระยะเวลา 84 ชั่วโมง) การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบการพัฒนา จำนวน 6 เล่ม การเรียนรู้ด้วยตนเองระหว่างวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568 ถึงวันที่ 13 มีนาคม 2568

ระยะที่ 3 การนิเทศติดตามและประเมินผลการพัฒนา ระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ (20% ระยะเวลา 24 ชั่วโมง) กำหนดการนิเทศติดตาม ครั้งที่ 1 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568 ครั้งที่ 2 วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2568 ครั้งที่ 3 วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2568 ครั้งที่ 4 วันที่ 3 มีนาคม 2568 ครั้งที่ 5 วันที่ 7 มีนาคม 2568 และครั้งที่ 6 วันที่ 13 มีนาคม 2568

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้

สื่อและแหล่งเรียนรู้ของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ชุด แบบฝึกปฏิบัติ และแบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

6. การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะระหว่างปฏิบัติการและ ติดตามผลการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ใช้รูปแบบการพัฒนา รายละเอียดดังนี้

1. ระยะก่อนปฏิบัติการ: ประเมินความรู้ และทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลก่อนเข้าร่วมพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบการทดสอบพฤติกรรมภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมการพัฒนาได้ประเมินความรู้และทักษะตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3)การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4)การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพและ 6) การทำงานเป็นทีม

2. ระยะระหว่างปฏิบัติการ: ประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลหลังเสร็จสิ้นการพัฒนา โดยใช้เครื่องมือเดียวกับระยะก่อนปฏิบัติการ เปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อวิเคราะห์พัฒนาการและประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาการและประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของครูที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ระยะติดตามผลการใช้รูปแบบ: ติดตามและประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงของครู โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ หรือแบบประเมิน และประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างครู เป็นต้น ผู้เข้ารับการพัฒนาจะได้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามรูปแบบการพัฒนาดังกล่าว รวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

กระบวนการนิเทศการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนดังนี้ (สงัด อุทรานันท์ 2562, หน้า 43 – 44) การนิเทศเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning)

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing)

ขั้นที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Doing)

ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating)

โดยมีละเอียดของแต่ละขั้น ดังนี้

1. ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning): เป็นขั้นตอนของการเตรียมการและวางแผนการนิเทศ โดยผู้บริหาร ผู้วิจัยและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุม ปรึกษาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนและกำหนดกิจกรรมการนิเทศ รวมทั้งกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

2. ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing): เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศ ให้ความรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะดำเนินการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ขั้นที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Doing): ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครูผู้สอน) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ(ผู้บริหาร) และการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้วิจัย)

4. ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing): ในระหว่างดำเนินกิจกรรม ผู้นิเทศให้กำลังใจ ชื่นชม และเสริมแรงทางบวกแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานต่อไป

5. ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating): เป็นการประเมินผลการดำเนินการนิเทศว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีจุดเด่นจุดที่ควรปรับปรุงอย่างไร แล้วนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับเพื่อปรับปรุงกระบวนการนิเทศในครั้งต่อไป

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิเคราะห์จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 9 คน โดยพิจารณาความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาคือ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหา กระบวนการพัฒนาและการวัดประเมินผล ผลปรากฏตามตาราง 24

ตาราง 24 ผลการประเมินความเหมาะสมของคู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
1. หลักการของของรูปแบบ	5.00	0	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์ของรูปแบบ	5.00	0	มากที่สุด
3. เนื้อหาของรูปแบบ	5.00	0	มากที่สุด
4. กระบวนการของรูปแบบ	5.00	0	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
6. การวัดและประเมินผล	5.00	0	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.96**	**0.07**	**มากที่สุด**

จากตาราง 24 พบว่า คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.96) พิจารณารายด้าน ดังนี้ หลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหาของรูปแบบ กระบวนการของรูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 5.00) และสื่อและแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) ตามลำดับ

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จำนวน 6 เล่ม วิเคราะห์จากแบบประเมินของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน โดยพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนา คือ รูปแบบของเอกสาร ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก การวัดและประเมินผล และระยะเวลาในการพัฒนา ดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.1 จากการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้เชี่ยวชาญมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมดังนี้

2.1.1 ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของรูปแบบ และกระบวนการของรูปแบบ ของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเล่มที่ 1 – 6 โดยให้เพิ่มกระบวนการพัฒนาให้มีความหลากหลายและให้มีความสอดคล้องกับชื่อเรื่องของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลของแต่ละเล่ม

2.1.2 ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่เป็นเนื้อหาในเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 2 ให้ครบตามองค์ประกอบที่กำหนด

2.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปรากฏตามตาราง 25 – 31

ตาราง 25 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.67	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.78	0.44	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.56	0.53	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.67	0.50	มากที่สุด

ตาราง 25 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้			
7. การวัดและประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.56	0.53	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.65**	**0.47**	**มากที่สุด**

จากตาราง 25 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ วัตถุประสงค์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) รูปแบบของเอกสาร ความถูกต้องเหมาะสม เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก การวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) และสื่อและแหล่งเรียนรู้ ระยะเวลาในการพัฒนามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$=4.65) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 26 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.67	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.78	0.44	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.67	0.71	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.78	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.72**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตาราง 26 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยี มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.72) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก และระยะเวลาในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) รูปแบบของเอกสาร ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง และการวัดและประเมินผล มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.57) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 27 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

รายการประเมิน	$\bar{X}$	**S.D.**	**ระดับความถูกต้องเหมาะสม**
เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.78	0.44	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.78	0.44	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.78	0.44	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.78	0.44	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.78	0.44	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.78	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.77**	**0.44**	**มากที่สุด**

จากตาราง 27 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.77) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ รูปแบบของเอสาร ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมกิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก การวัดและประเมินผล และระยะเวลาในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) และสื่อและแหล่งเรียนรู้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 28 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.78	0.44	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.78	0.44	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.78	0.44	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.78	0.44	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.78	0.44	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.78	0.44	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.67	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.75**	**0.43**	**มากที่สุด**

จากตาราง 28 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 4 การพัฒนาตนหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.75) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ รูปแบบของเอสาร ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.78) การวัดและประเมินผล และระยะเวลาในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 29 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.56	0.53	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.67	0.50	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.67	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.65**	**0.49**	**มากที่สุด**

จากตาราง 29 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.65) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก การวัดและประเมินผล ระยะเวลาในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) และรูปแบบของเอกสาร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.56) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 30 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม			
1. รูปแบบของเอกสารถูกต้องเหมาะสม	4.67	0.50	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.67	0.50	มากที่สุด
3. เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง	4.67	0.50	มากที่สุด
4. ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	4.67	0.50	มากที่สุด
5. สื่อและแหล่งเรียนรู้	4.67	0.50	มากที่สุด
6. กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก	4.67	0.50	มากที่สุด
7. การวัดและประเมินผล	4.67	0.50	มากที่สุด
8. ระยะเวลาในการพัฒนา	4.67	0.50	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.67**	**0.50**	**มากที่สุด**

จากตาราง 30 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67) เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏดังนี้ รูปแบบของเอกสาร ความถูกต้องเหมาะสม วัตถุประสงค์ เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม สื่อและแหล่งเรียนรู้ กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก การวัดและประเมินผล และระยะเวลาในการพัฒนา มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.67)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 31 ผลการประเมินความเหมาะสมของเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม

เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความถูกต้องเหมาะสม
1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	4.65	0.47	มากที่สุด
2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	4.27	0.46	มาก
3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	4.77	0.44	มากที่สุด
4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	4.75	0.43	มากที่สุด
5. ความเป็นครูมืออาชีพ	4.65	0.49	มากที่สุด
6. การทำงานเป็นทีม	4.67	0.44	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	**4.70**	**0.46**	**มากที่สุด**

จากตาราง 31 พบว่า เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70) เมื่อพิจารณาแต่ละเล่มปรากฏดังนี้ เล่มที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ($\bar{X}$ = 4.77) เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.75) เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.67) เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ และเล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.65) และเล่มที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.72) ตามลำดับ

ระยะที่ 4 ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ผู้วิจัยนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย คือครูผู้สอนในโรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร จำนวน 30 คน

ระยะเวลาของการร่วมกิจกรรมพัฒนา รวมเป็นเวลา 120 ชั่วโมง ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ การพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยประเมินความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ของผู้เข้าร่วมอบรมก่อนเข้ารับการพัฒนาและความคิดเห็นหลังจากจบการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลก่อนและหลังการเข้ารับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ และแบบประเมินความพึงพอใจในครั้งนี้ ปรากฏผล ตามตาราง 32 – 34

ตาราง 32 คะแนนก่อนการฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คนที่	**คะแนน (20)**	**คนที่**	**คะแนน (20)**
1	12	16	13
2	14	17	14
3	12	18	10
4	10	19	12
5	14	20	12
6	15	21	14
7	17	22	11
8	12	23	13
9	10	24	15
10	13	25	14
11	14	26	15
12	16	27	12
13	10	28	10
14	17	29	11
15	11	30	13
คะแนนรวม			**386**
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)			**13.86**
S.D.			**2.04**

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 31 พบว่า คะแนนก่อนการฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเมินความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ก่อนเข้าร่วมพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม ของผู้เข้าร่วมพัฒนา จำนวน 30 คน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย 13.86 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตาราง 33 คะแนนหลังการใช้รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คนที่	**คะแนน (20)**	**คนที่**	**คะแนน (20)**
1	18	16	19
2	20	17	20
3	20	18	18
4	19	19	20
5	20	20	20
6	20	21	20
7	20	22	19
8	19	23	18
9	18	24	20
10	20	25	20
11	20	26	20
12	20	27	20
13	19	28	18
14	20	29	19
15	18	30	20
คะแนนรวม			582
คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)			19.40
S.D.			0.81

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

จากตาราง 33 พบว่าคะแนนหลังการฝึกอบรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเมินความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ก่อนเข้าร่วมพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม ของผู้เข้าร่วมพัฒนา จำนวน 30 คน ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ย 19.40 คะแนน จากคะแนนเต็ม 20 คะแนน

ตาราง 34 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการฝึกอบรม	**4.84**	**0.20**	**มากที่สุด**
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์	4.93	0.25	มากที่สุด
2. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม	4.80	0.41	มากที่สุด
3. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน	4.83	0.38	มากที่สุด
4. คุณภาพของเอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.90	0.31	มากที่สุด
5. หลักสูตรเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน	4.90	0.31	มากที่สุด
6. ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน	4.70	0.47	มากที่สุด
ด้านวิทยากร	**4.80**	**0.41**	**มากที่สุด**
7. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ	4.83	0.38	มากที่สุด
8. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	4.77	0.43	มากที่สุด

ตาราง 34 (ต่อ)

รายการประเมิน	$\overline{X}$	**S.D.**	**แปลผล**
9. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.80	0.41	มากที่สุด
10. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน	4.83	0.38	มากที่สุด
11. ใช้เวลาเหมาะสมมาก/น้อย เพียงใด	4.80	0.41	มากที่สุด
รวม	**4.82**	**0.30**	**มากที่สุด**

จากตาราง 34 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.84) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการฝึกอบรมมีความเหมาะสมระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.84) รองลงมา คือ ด้านวิทยากรสามารถถ่ายทอดความรู้ได้อย่างชัดเจนและเข้าใจง่าย ($\overline{X}$ = 4.80) และด้านความรู้ความเข้าใจที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\overline{X}$ = 4.07) ตามลำดับ

นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรมพัฒนาได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมสรุปประเด็นดังนี้

1) เนื้อหาที่อบรมบางรายการควรเพิ่มเวลาในการให้ความรู้และเวลาในการปฏิบัติ

2) ระยะเวลาในการอบรมทั้งหมดควรเพิ่มอีก

3) วิทยากรมีความเชี่ยวชาญ ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมตื่นตัวตลอดเวลา สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เป็นอย่างดี

ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ปรากฏตามตาราง 35

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 35 ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คะแนน	N	∑ x	E. I.
ก่อนการพัฒนา	30	386	
หลังการพัฒนา	30	582	0.9158

จากตาราง 35 พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครูที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 30 คน จากการทำแบบทดสอบก่อนการพัฒนา มีคะแนน 386 คะแนน หลังการพัฒนามีคะแนน 582 คะแนน จากคะแนนเต็ม 600 คะแนน ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าเท่ากับ 0.9158 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.58

2. การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแรกเปลี่ยนเรียนรู้

หลังจากได้ดำเนินการระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 2 วัน จนครบทุกกิจกรรมแล้ว ได้ดำเนินการในระยะที่ 2 การปฏิบัติจริง โดยใช้แบบฝึกกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้ง 6 ชุด หลังจากนั้นได้ดำเนินการในระยะที่ 3 ระยะติดตามผลหลังจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงด้วยตนเองแล้ว ผู้ฝึกอบรมตอบแบบประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้ผู้ฝึกอบรมได้ทำแบบประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับระยะที่ 1 หลังสิ้นสุดการปฏิบัติครบทั้ง 3 ระยะ

และผลจากการนำไปทดลองใช้กับครูผู้สอน จำนวน 30 คน และให้ผู้เข้าร่วมพัฒนาประเมินตนเองทั้งก่อนและหลังการพัฒนา นำเสนอข้อมูล ดังนี้

1. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 36 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา

ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าสถิติ (N=30)		การแปลค่า
		ระดับภาวะผู้นำ		
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	3.35	0.38	ปานกลาง
2	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	3.39	0.39	ปานกลาง
3	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.31	0.33	ปานกลาง
4	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.27	0.38	ปานกลาง
5	ความเป็นครูมืออาชีพ	3.27	0.43	ปานกลาง
6	การทำงานเป็นทีม	3.33	0.27	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย		**3.32**	**0.36**	**ปานกลาง**

จากตาราง 36 ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ทำแบบประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ผลการประเมินพบว่า องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.32) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}$ = 3.39) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรและความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X}$ = 3.27)

ตาราง 37 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา

ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา	ค่าสถิติ (N=30)		การแปลค่า
		ระดับภาวะผู้นำ		
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	4.87	0.27	มากที่สุด
2	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	4.92	0.17	มากที่สุด
3	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	4.92	0.18	มากที่สุด
4	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	4.91	0.24	มากที่สุด
5	ความเป็นครูมืออาชีพ	4.87	0.20	มากที่สุด
6	การทำงานเป็นทีม	4.98	0.09	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย		**4.91**	**0.21**	**มากที่สุด**

จากตาราง 37 ค่าเฉลี่ยภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ หลังการทดลองใช้รูปแบบพัฒนา โดยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ทำแบบประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ผลการประเมินพบว่า องค์ประกอบโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.91) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานเป็นทีม ($\bar{X}$ = 4.98) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้และความเป็นครูมืออาชีพ ($\bar{X}$ = 4.87)

2. เปรียบเทียบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา ดังตาราง 38

ตาราง 38 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา

ที่	องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ	ค่าสถิติ (N=30)				เพิ่มขึ้น	ร้อยละความก้าวหน้า
		ก่อน		หลัง			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	3.35	0.38	4.87	0.27	1.49	90.30
2	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	3.39	0.39	4.92	0.17	1.53	95.03
3	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	3.31	0.33	4.92	0.18	1.61	95.26
4	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	3.27	0.38	4.91	0.24	1.64	94.79
5	ความเป็นครูมืออาชีพ	3.27	0.43	4.87	0.20	1.60	92.48
6	การทำงานเป็นทีม	3.33	0.27	4.98	0.09	1.65	98.80
ค่าเฉลี่ย		**3.32**	**0.36**	**4.91**	**0.21**	**1.59**	**94.64**

จากตาราง 38 ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนและหลังการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมิน ระยะหลังการทำลองใช้รูปแบบ ($\bar{X}$ = 4.91) สูงกว่าก่อนการทดลองใช้รูปแบบ ($\bar{X}$ = 3.32) และมีความแตกต่างเพิ่มขึ้น 1.59 หรือคิดเป็นดัชนีความก้าวหน้าร้อยละ 94.64 ซึ่งเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การทำงานเป็นทีม การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

3. การนิเทศ ติดตาม ผลการการใช้รูปแบบการพัฒนา ติดตามและประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงของครู โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ และประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม

ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และการทำงานเป็นทีม โดยการสัมภาษณ์ครูผู้เข้ารับการพัฒนาปรากฏผลดังนี้

3.1 ระหว่างการพัฒนา ผลจากการนิเทศผู้เข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พิจารณาจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ปรากฏดังนี้ผลปรากฏดังนี้

3.1.1 การนิเทศครั้งที่ 1 (วันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568) พบว่าผู้รับการพัฒนามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางบวก มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีความรู้ความเข้าใจหลักสูตร และ สามารถพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนให้มีความทันสมัยและนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ร่วมกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...หลังจากนำเทคนิคที่ได้เรียนรู้ไปใช้ พบว่านักเรียนให้ความสนใจและมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การใช้กิจกรรมที่หลากหลายและท้าทาย ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา นักเรียนสนุกกับการเรียนและมีความกระตือรือร้นที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ได้พัฒนาทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลแล้วสามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เช่น แอปพลิเคชันการเรียนรู้ เกมการศึกษา และสื่อมัลติมีเดีย ช่วยเพิ่มความน่าสนใจให้กับบทเรียน นักเรียนสนุกและเรียนรู้ได้ดีขึ้นผ่านสื่อที่หลากหลาย อีกทั้งยังช่วยให้ผู้สอนสามารถปรับการสอนให้เหมาะกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ง่ายขึ้น ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล นักเรียนมีความสุขและสนใจเรียนมากขึ้น... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...จากการได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลทำให้ตนเองได้ทักษะด้านดิจิทัลเบื้องต้นผ่านการอบรมและได้พัฒนานวัตกรรมดิจิทัล เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ทดลอง สำรวจและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านการทำงานกลุ่ม โครงงาน และกิจกรรมที่หลากหลาย นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดขั้นสูง ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ยังได้ฝึกทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ภาวะผู้นำ และความรับผิดชอบ ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...ได้พัฒนาทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลแล้วสามารถนำไปต่อยอดองค์ความรู้ที่จะนำไปสู่การเรียนรู้ของนักเรียนที่มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน เช่น นำไปบูรณาการในการสอนช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่ปรับรูปแบบการเรียนสอนเป็นแบบออนไลน์ ซึ่งสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายจะทำให้การจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์มีความน่าสนใจ กระตุ้นความอยากรู้อยากเรียนของนักเรียนได้และทำให้การเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงเปิดกว้าง ครูก็มีความรู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...ได้บูรณาการการเรียนการสอน การเชื่อมโยงความรู้ข้ามศาสตร์ ทำให้นักเรียนเข้าใจภาพรวมและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวันทันต่อโลกในยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นักเรียนตื่นเต้นเมื่อได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งการทดลองทางวิทยาศาสตร์ การพูดนำเสนอ การเล่นบทบาทสมมติ ซึ่งช่วยเสริมสร้างทักษะที่จำเป็น นอกจากการเรียนเนื้อหาวิชา นักเรียนยังได้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการแก้ปัญหาไปพร้อมกัน ทำให้การเรียนรู้เป็นเรื่องสนุกและท้าทาย...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

3.1.2 การนิเทศครั้งที่ 2 (วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2568) พบว่าผู้เข้ารับการพัฒนาการอบรมด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำมาปรับวิธีสอนให้เข้าถึงกิจกรรมและสื่อใหม่ ๆ สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล และสร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ใหม่ ๆ ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครู ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...จากการที่ได้เข้ารับการอบรมและได้ร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ทำให้ได้นำเอาทักษะดังกล่าวไปปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอน รู้วิธีการเตรียมสื่อการเรียนการสอนมัยใหม่ ทำให้มีความน่าสนใจมากขึ้น มีช่องทางในการผลิตสื่อได้หลากหลาย ทำให้การเข้าถึงกิจกรรมและสื่อใหม่ ๆ เป็นเรื่องง่าย... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

"...ได้นำสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเข้าถึงข้อมูล เนื้อหา ทบทวน การเรียนรู้ อีกทั้งยังมีกิจกรรมให้ได้นักเรียนได้ทดสอบความรู้ผ่านเกมส์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานในการเรียน ได้การบูรณาการเนื้อหากับเทคโนโลยี ดิจิทัล และกระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าถึงเครื่องและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ในสูงสุด... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

"...การเข้าร่วมพัฒนาทำให้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย..."

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

"...หลังจากได้ฝึกปฏิบัติการ มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล รวามถึงมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่าปลอดภัยและสร้างสรรค์... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

"...จากการที่ได้เข้ารับการอบรมและได้ร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีความสนใจและมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองให้เกิดทักษะการใช้โปรแกรมแอปพลิเคชั่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีเปิดกว้างต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา..."

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

3.1.3 การนิเทศครั้งที่ 3 (วันที่ 25 กุมภาพันธุ์ 2568) พบว่าการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู ทั้งในด้านแนวคิด ประสบการณ์ใหม่ และแนวปฏิบัติที่ดี นำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันทรัพยากรและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

"...การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารช่วยให้การสร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง และกว้างขวางมากขึ้น ทำให้ได้เชื่อมต่อกับผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญจากที่ต่าง ๆ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เราแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี ทำให้ได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในห้องเรียน ถือเป็นการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

"...การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล ทำให้การทำงานร่วมกันระหว่างครูมีประสิทธิภาพมากขึ้น ได้ร่วมกลุ่มกับครูต่างโรงเรียน ช่วยกันออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และวิธีวัดประเมินผล ผ่านเครื่องมือออนไลน์อย่าง Google Docs และ Zoom ทำให้งานเสร็จรวดเร็วและมีคุณภาพ ซึ่งส่งผลดีต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในที่สุด..."

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

"...การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เป็นการสร้างเครือข่ายออนไลน์ช่วยให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ครูสามารถแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น บทความ งานวิจัย สื่อการสอน หรือแม้แต่การอบรม

ออนไลน์ เราสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ตลอดเวลา นำไปศึกษาต่อยอดได้ด้วยตนเอง หรือใช้ประกอบการทำวิจัยเพื่อพัฒนาในชั้นเรียน ต่อไป ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล เป็นช่องทางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานเพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมาย เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...จากการที่ได้เข้ารับการอบรมและได้ร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีความกระตือรือร้น และเปิดใจที่จะรับรู้สิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

3.1.4 การนิเทศครั้งที่ 4 (วันที่ 3 มีนาคม 2568) พบว่า ผู้ที่เข้ารับการพัฒนามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านบวก สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการพัฒนามาปรับใช้ในการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา สามารถวางแผนออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...หลังจากเข้าร่วมอบรมกิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร สามารถวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์ความต้องการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษา และเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษาได้อย่างหลากหลาย... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

“...หลังจากเข้าร่วมอบรมภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร สามารถนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ นำความรู้และประสบการณ์ที่ได้มาปรับใช้ในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่กระตุ้นความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน และเชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้กับการประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...จากเข้าร่วมการพัฒนา ได้มีความมุ่งมั่นที่จะเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สำรวจความถนัดและความสนใจของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติทดลอง และสร้างสรรค์นวัตกรรมด้วยตนเอง ทำหน้าที่เป็นโค้ชและที่ปรึกษา ให้กำลังใจและสนับสนุนให้นักเรียนกล้าคิด กล้าลองผิดลองถูก และพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...หลังจากเข้าร่วมอบรมภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล กิจกรรมการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ได้มีส่วนร่วมในการประเมินหลักสูตร ประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร เพื่อกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

3.1.5 การนิเทศครั้งที่ 5 (วันที่ 7 มีนาคม 2568) พบว่าผู้ที่เข้ารับการพัฒนามีความเป็นครูมืออาชีพ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการพัฒนามาปรับใช้ในการสร้างแรงบันดาลใจ จุดประกายความสนใจใคร่รู้ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และเชื่อมโยงการเรียนรู้กับการนำไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้นักเรียนเห็นคุณค่าและเกิดเป้าหมายในการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลต่อไปในอนาคต ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

“...หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา ทำให้เห็นความสำคัญของความเป็นครูมืออาชีพ การมีเป้าหมายและอุดมการณ์ในการจัดการเรียนการสอน และใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ตั้งใจจะถ่ายทอดความรู้และสร้างแรงบันดาลใจให้นักเรียนเห็นคุณค่าและประโยชน์ ในการพัฒนาตนเองและสังคม จะมุ่งมั่นพัฒนาตัวเองให้ทันต่อความก้าวหน้าทางวิทยาการ และนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...จากเข้าร่วมการพัฒนา ได้มีการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...จากเข้าร่วมการพัฒนาด้านความเป็นครูมืออาชีพ มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดีจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

“...จากเข้าร่วมการพัฒนาด้านความเป็นครูมืออาชีพ ได้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรวิชาชีพกำหนดและพัฒนาศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

“...การพัฒนาทำให้ได้ทบทวนเป้าหมายและอุดมการณ์ในการสอนของตนเอง ตั้งใจจะเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ตลอดชีวิต ศึกษาค้นคว้าองค์ความรู้ การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ด้วยตนเอง และนำมาถ่ายทอดให้กับนักเรียนอย่างเข้าใจและเข้าถึง สร้างเครือข่ายความร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานภายนอก เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้จาก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประสบการณ์จริงและมีโอกาสพัฒนาทักษะอย่างเต็มศักยภาพ...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

3.1.5 การนิเทศครั้งที่ 6 (วันที่ 13 มีนาคม 2568) พบว่าการทำงานเป็นทีมเป็นการสร้างเครือข่ายการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีการสื่อสาร ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูในวงกว้าง ทั้งในด้านแนวคิด ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี นำไปสู่การพัฒนาตนเองและพัฒนาวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานร่วมกัน การแบ่งปันทรัพยากร และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“...หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนา การใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารช่วยให้การสร้างเครือข่ายการทำงานเป็นทีมเป็นไปได้ง่ายและกว้างขวางขึ้นมาก ทำให้ได้เชื่อมต่อกับผู้รู้และผู้เชี่ยวชาญจากที่ต่าง ๆ ผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เราแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดี ทำให้ได้แนวคิดใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในห้องเรียน ถือเป็นการพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องโดยไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1

“...จากเข้าร่วมการพัฒนา ได้การสร้างเครือข่ายออนไลน์ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ครูสามารถแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็น บทความ งานวิจัย สื่อการสอน เครื่องมือการสื่อสารออนไลน์ เราสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ตลอดเวลา นำไปศึกษาต่อยอดได้ด้วยตนเอง หรือใช้ประกอบการทำวิจัยในชั้นเรียน รู้สึกว่าตัวเองได้เติบโตทางวิชาชีพ และมีเครือข่ายรองรับเวลาต้องการความช่วยเหลือหรือคำแนะนำใน โลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว... ”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 2

“...จากเข้าร่วมการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีม มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีมครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการสื่อสารในทีมอย่างต่อเนื่อง...”

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3

"...จากเข้าร่วมการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัล มีการสร้างความเชื่อมั่น มีความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจนการสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ... "

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 4

"...จากเข้าร่วมการพัฒนาด้านการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัล มีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน เพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน..."

ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 5

จากการนิเทศทั้ง 6 ครั้งครั้งพบว่า โดยรวมแล้วผู้รับการพัฒนามีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จากการสะท้อนคิดสามารถสรุปพฤติกรรมและคุณลักษณะของผู้เข้ารับการพัฒนาได้ดังนี้

1) มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้โดยออกแบบการเรียนรู้ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

2) มีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ ปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) มีความคิดสร้างสรรค์ มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

4) ครูสามารถวางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตรเพื่อการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

5) มีความเป็นครูมืออาชีพ มีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ มีการปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

6) มีการทำงานเป็นทีม สร้างเครือข่ายความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนครูและหน่วยงานภายนอก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2 ระหว่างการพัฒนา ผลจากการนิเทศผู้เข้าร่วมพัฒนาตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานของผู้รับการพัฒนาปรากฏผลดังนี้

"...จากที่คณะครูได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลถือเป็นเรื่องดีที่คณะครูได้มีการนำความรู้และทักษะที่ได้มาขยายผลและต่อยอด แต่ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่จะสามารถนำไปถ่ายทอด ขยายผล เป็นแกนนำให้กับครูท่านอื่น ๆ ได้ และได้นำเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน และหวังเป็นอย่างยิ่งคืออยากให้โรงเรียนได้ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา"

(ศรินทร์ธร วรชิณ, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2567)

"...หลังจากคณะครูได้เข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลที่ผ่านมา ทางคณะครูสามารถที่จะนำความรู้และทักษะที่ได้ มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของคุณครูได้ ครูที่เข้าร่วมอบรมเกิดวิสัยทัศน์ ความรู้ ทักษะ สามารถบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมได้อย่างเป็นที่ประจักษ์ ส่วนในเรื่องการการใช้สื่อดิจิทัลนั้นคณะครูก็สามารถใช้สื่อได้ มีข้อมูลหลากหลายยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถใช้สื่อสังคมดิจิทัลได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย ทำให้คณะครูตระหนักเสมอด้านคุณธรรมในสังคมออนไลน์รวมไปถึงการมีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่..."

(โสภา ทวีพันธ์, สัมภาษณ์, 13 มีนาคม 2568)

จากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญหาหรือหัวหน้างานของผู้รับการพัฒนา หลังจากทดลองใช้รูปแบบพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าคณะครูสามารถนำความรู้และทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้และอยากที่จะให้มีการต่อยอด สร้างเครือข่ายและขยายผลอย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่องความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับความเป็นครูมืออาชีพ

สรุปจากการสัมภาษณ์ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างาน พบว่าครูผู้เข้ารับการพัฒนาสามารถที่จะนำความรู้และทักษะการใช่สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ และอยากมีการต่อยอด สร้างเคลือข่ายและขยายผลอย่างต่อเนื่องทั้งในเรื่อง ความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญการการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สามารถบูรณาการและสร้างสรรค์นวัตกรรมที่เกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ได้อย่างหลากหลายและเหมาะสมกับความเป็นครูมืออาชีพ

ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำแบบทดสอบประเมินความรู้ความเข้าใจ พบว่ามีความรู้ความเข้าใจหลังเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนอบรมเท่ากับ 386 คะแนน กับคะแนนหลังอบรมเท่ากับ 582เพิ่มขึ้น เท่ากับ 196 คะแนน โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.9158 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.58 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น ส่วนประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หลังการพัฒนาเพิ่มขึ้น 1.59 และมีร้อยละ ความก้าวหน้าร้อยละ 94.64 ซึ่งหมายความว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมเพิ่มขึ้น

สรุปรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย

1.1 เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.2 เป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มุ่งให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ และทำงานเป็นทีมได้

1.3 เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้การติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ประกอบด้วย

เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้เกี่ยวกับการมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรความเป็นครูมืออาชีพและ การทำงานเป็นทีม พัฒนาพฤติกรรมและทักษะ สร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เนื้อหาของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
2. ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
3. ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง
4. ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
5. ด้านความเป็นครูมืออาชีพ
6. ด้านการทำงานเป็นทีม

กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ ประกอบด้วย

1. การอบรมเชิงปฏิบัติการ (12 ชั่วโมง)
2. การศึกษาด้วยตนเอง การปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (84 ชั่วโมง)
3. การนิเทศติดตาม (24 ชั่วโมง)

ทฤษฎี Learning System (70:20:10)

สื่อและแหล่งเรียนรู้ ประกอบด้วย

1. เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลจำนวน 6 ชุด

2. แบบฝึกปฏิบัติ

3. แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย

1. ระยะก่อนการพัฒนา

2. ระยะระหว่างปฏิบัติการ

3. ระยะติดตามผลการใช้รูปแบบการพัฒนา

สามารถนำมาเสนอโมเดลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยแสดงดังภาพประกอบ 10

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 10 โมเดลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยสรุปผลตามลำดับดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. วิธีการดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผลการวิจัย
6. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 12 โรงเรียน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 4,614 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเชิงสำรวจ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณสูตรของ Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จากจำนวน 46 โรงเรียน ปีการศึกษา 2567 จำนวน 368 คน

2.2 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร ที่สมัครใจและเต็มใจเข้าร่วมการพัฒนา จำนวน 30 คน

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีดำเนินการวิจัยแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development: R & D) โดยแบ่งเป็น 4 ระยะ รวม 9 ขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 3 การยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งตรวจสอบและยืนยันโดยผู้เชี่ยวชาญ 9 คน ด้วยวิธีการสัมภาษณ์

ระยะที่ 2 ศึกษาสภาพจริง สภาพที่คาดหวัง และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 4 การศึกษาเชิงสำรวจ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เฉียงเหนือ

ระยะที่ 3 จัดทำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 6 ร่างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 7 พัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ระยะที่ 4 ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 8 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ขั้นตอนที่ 9 สรุปผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สรุปผลดังนี้

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 6 องค์ประกอบหลัก 25 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1.1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) การประเมินผลการเรียนรู้

1.2 การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 2) การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3) มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล 5) การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

1.3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

1.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้และ 4) การวัดและ ประเมินผลหลักสูตร

1.5 ความเป็นครูมืออาชีพ มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

1.6 การทำงานเป็นทีม องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น ดังนี้

2.1 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีค่า PNI = 0.86

2.2 การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า PNI = 0.85

2.3 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่า PNI = 0.84

2.4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีค่า PNI = 0.83

2.5 ความเป็นครูมืออาชีพ มีค่า PNI = 0.83

2.6 การทำงานเป็นทีม มีค่า PNI = 0.78

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ 6) การวัดและประเมินผล

4. ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า 1) ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และ 2) ผลการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำแบบทดสอบประเมินความรู้ความเข้าใจ พบว่ามีความรู้

ความเข้าใจหลังเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนอบรมกับคะแนนหลังอบรมเพิ่มขึ้น เท่ากับ 582 คะแนน โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.9158 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.58 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น ส่วนประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หลังการพัฒนาเพิ่มขึ้น 1.58 และมีร้อยละ ความก้าวหน้าร้อยละ 94.44 ซึ่งหมายความว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมเพิ่มขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยขอนำเสนอการอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. องค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบหลัก และ 25 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า มี 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การออกแบบการเรียนการสอน 2) การจัดการเรียนการสอน 3) การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน 4) เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง 5) การประเมินผลการเรียนรู้ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ เป็น คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ โดยการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป และมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับ ณัฐพร พรมวัง (2566. หน้า 61) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนา

ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าได้องค์ประกอบภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การมีความรู้และการใช้ทักษะดิจิทัล 3) การสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ในโลกดิจิทัล 4) การบูรณาการทักษะดิจิทัล 5) การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล และ 6) คุณธรรม จริยธรรมในโลกดิจิทัล และสอดคล้องกับ มัตติกา ผาลี (2566, หน้า 104) ทำวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้ ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่ามี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) การมีความรู้และการใช้ทักษะดิจิทัล 3) การสื่อสารและแลกเปลี่ยนความรู้ในโลกดิจิทัล 4) การบูรณาการทักษะดิจิทัล 5) การสร้างสรรค์นวัตกรรมดิจิทัล 6) คุณธรรม จริยธรรมในโลกดิจิทัล และยังสอดคล้องกับ สร้อยสุดา กรีน (2563, หน้า บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่าได้นำเสนอองค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านการเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้

องค์ประกอบที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล พบว่า มี 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 2) การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล 3) มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 4) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล 5) การบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัลเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากเช่นเดียวกับ องค์ประกอบที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นการแสดงออกของครูถึงการมีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้ ซึ่งมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้ และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลรวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย สอดคล้องกับ พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์ (2565, หน้า 36) ได้ทำการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของ

ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ พบว่ามี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านวิสัยทัศน์ดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสาร 3) ด้านความรู้ดิจิทัล 4) ด้านความร่วมมือ เช่นเดียวกับ ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566, หน้า 137) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษา ได้นำเสนอองค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ มี 4 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ทักษะการสร้างความตระหนัก 2) ทักษะการระดมทรัพยากร 3) ทักษะเชิงปฏิบัติการ 4) ภาวะผู้นำเชิงโครงสร้าง ขณะที่ ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต (2564. หน้า 82) ศึกษาวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้องค์ประกอบของภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) ความรู้ความสามารถในการสอน 2) การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล 3) ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน 4) ความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล และยังสอดคล้องกับ ขจีนุช ดาโอภา (2568. หน้า 68) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าได้องค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล 2) การมีความรู้ทางเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ 4) การมีความคิดสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ 5) การมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างนวัตกรรม 6) การมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

องค์ประกอบเหล่านี้ล้วนมีความเกี่ยวข้องและสนับสนุนซึ่งกันและกัน ครูที่มีความเข้าใจในองค์ประกอบเหล่านี้สามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เกิดผลอย่างแท้จริง ดังนั้น การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องมีทั้งความรู้ ทักษะ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ครูสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะแห่งอนาคต

องค์ประกอบที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง พบว่ามี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) สามารถค้นหาตนเองได้ 2) มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม 3) สร้างแนวคิดใหม่ 4) มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาตนเองให้ทัน

การเปลี่ยนแปลง ก็มีความสำคัญเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในยุคปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบริบททางสังคม เทคโนโลยี และผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในยุคดิจิทัล ครูจำเป็นต้องเปิดใจเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการสอน เช่น การใช้แพลตฟอร์มออนไลน์, และการใช้สื่อสร้างสรรค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืน ครูที่สามารถปรับตัวเรียนรู้ และสะท้อนคิดอย่างต่อเนื่องจะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนในโลกที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ สร้อยสุดา กรีน (2563, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 พบว่าได้นำเสนอองค์ประกอบดังนี้ 1) ด้านการเป็นครูผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 3) ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ และยังสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ คำสุข (2568. หน้า 142) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าได้องค์ประกอบสมรรถนะครูมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ประกอบด้วย 1) สมรรถนะหลัก มีองค์ประกอบคือ การพัฒนาตนเอง การทำงานเป็นทีม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู 2) สมรรถนะประจำสายงาน มีองค์ประกอบคือ การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ การวิเคราะห์ สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาผู้เรียนภาวะผู้นำครู 3) สมรรถนะส่วนบุคคล มีองค์ประกอบคือ ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่สอน ความสามารถในการผลิตและใช้สื่อและเทคโนโลยี ดังนั้น ครูต้องมีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล

องค์ประกอบที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร พบว่า มี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร 3) การนำหลักสูตรไปใช้และ 4) การวัดและ ประเมินผลหลักสูตร องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ก็มีความสำคัญไม่ต่างจากข้ออื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล โดยการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของ

ผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา และนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถานศึกษาและห้องเรียน โดยมีครูเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ ว่าที่ ร.ต.หญิงฐิติมา ไชยมหา (2556, หน้า 51) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้ครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 นำได้กล่าวว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษามีพฤติกรรมต่อการพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา มีการวิเคราะห์หลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการและความ สนใจของผู้เรียนและชุมชน มีการจัดการอบรมครูเพื่อใช้หลักสูตรใหม่มีขั้นตอนที่ชัดเจน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและท้องถิ่น ให้ทราบถึงการใช้หลักสูตรและการประเมินผลการใช้หลักสูตรโดยวัดได้จาก 1) การวางแผนการพัฒนาหลักสูตร 2) การนำหลักสูตรไปใช้และ 3) การประเมินผลหลักสูตร และยังสอดคล้องกับ ศิริพร กุลสานต์ (2557, หน้า 79) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบ การพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบการพัฒนาหลักสูตรและการใช้ หลักสูตร ประกอบด้วย การวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้และการวัดและประเมินผลหลักสูตร ดังนั้น องค์ประกอบด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษา ครูในฐานะผู้ใช้หลักสูตรจำเป็นต้องเข้าใจหลักการแนวคิด และกระบวนการของหลักสูตร เพื่อสามารถนำไปใช้ให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ พบว่า มี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ความเป็นครูมืออาชีพ มีความสำคัญดังนี้ เป็นคุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือ

และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูมืออาชีพต้องมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ สอดคล้องกับ กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 81) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจราชการที่ 11 สรุปความเป็นครูมืออาชีพไว้ว่า 1) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู 2) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 3) มีความพร้อมในการเป็นครู 4) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 5) รักและเมตตาต่อศิษย์ 6) ตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน 7) ส่งเสริมบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี และสอดคล้องกับ ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 55) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 สรุปความเป็นครูมืออาชีพไว้ว่า 1) มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ดังนั้น ความเป็นครูมืออาชีพ เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพการศึกษาโดยรวม ครูมืออาชีพไม่เพียงเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำทางวิชาการ และเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เรียน ความเป็นครูมืออาชีพจะช่วยส่งเสริมคุณภาพการศึกษา สามารถยกระดับศักยภาพผู้เรียนและสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างแท้จริง

องค์ประกอบที่ 6 การทำงานเป็นทีม พบว่า มี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม 2) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม 3) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม การทำงานเป็นทีม เป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การจัดการเรียนรู้และการพัฒนาสถานศึกษาบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในยุคที่การศึกษาเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายรอบด้าน เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี นโยบายการศึกษา และความหลากหลายของผู้เรียน การทำงานเป็นทีมในสถานศึกษานั้นไม่ใช่เพียงการรวมกลุ่มของครูหรือบุคลากร แต่คือ “พลังร่วม” ที่ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนโดยตรง ทีมที่มีเป้าหมายร่วม มีบทบาทชัดเจน สื่อสารได้ดี และให้เกียรติกัน จะสามารถร่วมกันแก้ปัญหา พัฒนาแผนงาน และขับเคลื่อนนวัตกรรมทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ประภาดา คนคล่อง (2560,

หน้า 85) ได้ทำการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำครูและ การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรูในศตวรรษที่ 21 ได้สรุปองค์ประกอบของ การทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) ติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในทีม 2) แก้ไขปัญหาของทีม 3) กำหนดเป้าหมายของทีม 4) รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม และสอดคล้องกับ ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2560, หน้า 1 – 3) ได้ทำการวิจัยเรื่องความเป็นผู้นำทางการศึกษา ได้เสนอแนวคิดองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม ดังนี้ 1) มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม 2) แก้ไขปัญหาของทีม 3) กำหนดเป้าหมายของทีม 4) รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมภายในองค์กร ดังนั้น การพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมจึงควรเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาวิชาชีพครู เพื่อให้ครูสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีพลัง สร้างเครือข่ายแห่งการเรียนรู้ และเป็นต้นแบบของการเรียนรู้ร่วมกันให้แก่ผู้เรียน การทำงานเป็นทีมจึงกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสาร และการประสานงาน สมาชิกในทีมต้องมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน โดยการทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน เพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ

พบได้ว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเหมาะสมที่จะนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อทำให้เกิดการทำงานที่มีความรวดเร็ว ทันยุคดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงและเหมาะสม อีกทั้งยังส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีค่า PNI = 0.86 2) การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า PNI = 0.85 3) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีค่า PNI = 0.84 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร มีค่า PNI = 0.83 5) ความเป็นครูมืออาชีพ มีค่า PNI = 0.83 6) การทำงานเป็นทีม มีค่า PNI = 0.78 ซึ่งเป็น

สภาพที่ได้รับการแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อโรงเรียนและการพัฒนาผู้เรียน วัดได้จากการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น อาจเป็นเพราะว่า ความต้องการจำเป็นที่ได้นั้น เป็นสิ่งที่สามารถนำมาใช้ในการกำหนดรูปแบบของแผนงานที่มีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรและความต้องการของแต่ละบุคคล ทำให้สามารถนำมาพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพที่ดียิ่งขึ้นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Witkin (1984 อ้างใน สุวิมล ว่องวาณิช, 2548, หน้า 36) ที่กล่าวถึงความต้องการจำเป็นคือ ความแตกต่างหรือช่องว่าง ระหว่างสิ่งที่เป็นอยู่และสภาพที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน กับสิ่งที่ควรจะเป็นและสภาพที่พึงปรารถนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ รสสุคนธ์ คำสุข (2568. หน้า 179) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าค่าความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สรุปได้ ดังนี้ ($PNI_{Modified}$) ของสมรรถนะครูมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าความต้องการจำเป็นสูงที่สุด คือ สมรรถนะประจำสายงาน ($PNI_{Modified}$ = .08) รองลงมาคือ สมรรถนะหลัก ($PNI_{Modified}$ = 0.07) และสมรรถนะส่วนบุคคล ($PNI_{Modified}$ = .06)

สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมีค่าความต้องการจำเป็นที่ใกล้เคียงกัน และพิจารณาจากเวลาทั้งหมดเทียบตามสัดส่วนของค่าความต้องการจำเป็น ได้แก่ 1) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 2) การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม ซึ่งนำไปเป็นเนื้อหาและกระบวนการพัฒนา รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต่อไป

3. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ 5) สื่อและแหล่งเรียนรู้ และ 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งรูปแบบที่พัฒนานี้เป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและได้รับผลการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญโดยรวมอยู่ในระดับมากและมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพราะว่า

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ผู้วิจัยออกแบบมาเป็นรูปแบบการพัฒนาที่มีความเหมาะสมกับการพัฒนาภาวะครูในยุคดิจิทัล เนื่องจากผ่านกระบวนการตามแนวทางการวิจัยและการพัฒนา โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ของนักการศึกษาและนักวิจัย ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยผ่านความเห็นชอบจากคณาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีความสมบูรณ์และมีคุณภาพเหมาะสม สอดคล้องกับ อุไรรัก พันโกฏิ (2567, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย มี 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กระบวนการพัฒนา และ 5) การวัดและประเมินผล และยังสอดคล้องกับ รสสุคนธ์ คำสุข (2568. หน้า 183) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่ามีองค์ประกอบสำคัญ 6 ส่วน คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2)วัตถุประสงค์ ของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการพัฒนา (การอบรมเชิงปฏิบัติการ การเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริงและการใช้โรงเรียนเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ (School as Learning Community: SLC) การนิเทศ ติดตาม) 5) สื่อและแหล่งเรียนรู 6) การวัดและประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย

4. ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า มีความรู้ความเข้าใจหลังเข้าร่วมทดลองใช้รูปแบบเพิ่มขึ้น เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนอบรมเท่ากับ 386 คะแนน กับคะแนนหลังอบรมเท่ากับ 582เพิ่มขึ้น เท่ากับ 196 คะแนน โดยมีค่าดัชนีประสิทธิผล มีค่าเท่ากับ 0.9158 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.58 ดัชนีประสิทธิผลจึงมีค่าเพิ่มขึ้น ส่วนประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการประเมินตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนา พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หลังการพัฒนาเพิ่มขึ้น 1.59 และมีร้อยละความก้าวหน้าร้อยละ 94.64 ซึ่งหมายความว่า ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมเพิ่มขึ้น และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน รวมทั้งกระบวนการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ผู้เข้ารับการพัฒนาเข้าร่วมการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยความเต็มใจและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเยี่ยมอีกทั้งวิทยากรเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หลังจากการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติจบแล้ว ได้ให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองต่อเนื่องกันจึงทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนายังมีความรู้ความเข้าใจตรงตามวัตถุประสงค์ และการวัดประเมินผล การนิเทศ ติดตามโดยผู้วิจัยและผู้บริหาร รวมถึงการสรุปผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล พิจารณาจากการสังเกต สัมภาษณ์ สอบถาม ผู้เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และอีกทั้งทำแบบทดสอบวัดความรู้ ประเมินความพึงพอใจของผู้รับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ ขจีนุช ดาโอภา (2568, หน้าบทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนา พบว่า มีพัฒนาการเพิ่มขึ้น อย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเพิ่มขึ้นเท่ากับ 0.97 หรือ ร้อยละความก้าวหน้าเท่ากับ 67.25 และสอดคล้องกับ ชลันดา ประยูรเสาวภาคย์ (2568, หน้า บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในโรงเรียน มัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีพัฒนาการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยรวมมีค่าเฉลี่ยการประเมินครั้งที่ 9 (X = 4.20) สูงกว่าครั้งที่ 1 (X = 2.27) ซึ่งมี ค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1.93 มีร้อยละความก้าวหน้า เท่ากับ 70.69 เมื่อพิจารณาเป็นด้าน โดย เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า การถ่ายทอดผลงานนวัตกรรมพัฒนาเพิ่มขึ้นมากที่สุด ร้อยละ 85.89 รองลงมาคือ การคิดสร้างสรรค์นวัตกรรม ร้อยละ 82.64 การสร้างนวัตกรรมของครู ร้อยละ 81.39 การสร้างบรรยากาศเชิงนวัตกรรม ร้อยละ 72.97 การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมร้อยละ 63.17 และการสร้างเครือข่ายเชิงนวัตกรรม ร้อยละ 61.64 และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรรัก พันโกฏิ (2567, หน้า บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู ตามรูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู เท่ากับ 0.7653 หรือคิดเป็นร้อยละ 76.53 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย

จากผลการวิจัยที่พบในครั้งนี้ ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ต้องได้รับการพัฒนาทั้งเรื่องความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และการทำงานเป็นทีม โดยใช้เทคนิคและกระบวนการที่หลากหลาก ที่จะส่งผลให้ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอนำเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ และ 6) การทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสามารถนำข้อมูลที่ได้นี้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาครูภายในสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำในยุคดิจิทัล และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนที่นำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ประกอบด้วย 1) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 2)การใช่สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีค่า 3) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มี 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สามารถนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้พิจารณาการในการกำหนดระยะเวลาสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในสถานศึกษาให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) ความมุ่งหมายของรูปแบบ 3) เนื้อหาของรูปแบบ 4) กระบวนการของรูปแบบ และ 5) การวัดและประเมินผล ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนควรนำรูปแบบนี้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในโรงเรียน โดยปรับให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ทั้งนี้ควรมีการชี้แจง สร้างความเข้าใจแก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนานี้ เพื่อให้การนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.4 ผลการประเมินประสิทธิผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิผลของผู้เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล สูงขึ้นหลังจากพัฒนา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจึงควรส่งเสริมให้มีการใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลนี้ไปใช้พัฒนาครู เพื่อให้เกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนางานและกระบวนการสอนและส่งผลต่อผู้เรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลในโรงเรียนในสังกัดอื่น เช่น สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดเทศบาล

2.2 ควรดำเนินการวิจัยรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลในโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ เพื่อนำข้อค้นพบที่ได้มาเปรียบเทียบว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกัน และค้นหาสาเหตุปัจจัยของความเหมือนและความแตกต่าง

2.3 ควรมีการวิจัยเชิงปฏิบัติการ และเชิงคุณภาพ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2566). *แผนการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 – 2570*. กรุงเทพฯ:

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). *การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มุมมองจาก หน่วยปฏิบัติ*. มติชนรายวัน. 30 มีนาคม ฉบับที่ 10611. สืบค้นจาก http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2007q1/2007march30p6.htm. 20 ธันวาคม 2560.

กาญจนา คุณารักษ์. (2553). มุมมองจากประสบการณ์. *วารสารศิลปากรศึกษาศาสตร์วิจัย*: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กัญญารัตน์ แรกรุ่น. (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. นครศรีธรรมราช: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

กันตชาติ กุดนอก. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

กษมน มังคละคีรี. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตตรวจราชการที่ 11*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ขจีนุช ดาโอภา. (2568). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ขนิษฐา ชัยประโคน. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านพฤติกรรมเชิงบวกในการเสริมสร้างวินัยของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในเขตตรวจราชการที่ 11*. วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฆนัท ธาตุทอง. (2550). *เทคนิคการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

จารุภัทร บุญส่ง. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จิณณวัตร ปะโคทัง. (2561). *ภาวะผู้นำดิจิทัล สำหรับผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ.* อุบลราชธานี: ศริธรรมออฟเซ็ท.

ชลันดา ประยูรเสาวภาคย์. (2568). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ชวลิต ขอดศิริ (2564). ทิศทางและแนวโน้มของภาวะผู้นำทางการประถมศึกษาในยุค Digital Disruption. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์.* มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2550). *ทักษะภาวะผู้นำ.* กรุงเทพฯ: มัลติอินฟอร์เมชันเทคโนโลยี.

ชิรวัฒน์ นิจเนตร. (2560). การวิจัยพัฒนารูปแบบทางสังคมศาสตร์และการศึกษา. *วารสารราชภัฏสุราษฎร์ธานี.* 4(2). 71 – 102.

เชี่ยวชาญ ภาระวงค์. (2554). *ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครพนม เขต 1.* นครพนม: มหาวิทยาลัยนครพนม.

ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ.* สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

_____. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic Leadership.* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฐปนีย์ นารี (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์. ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฐิติมา ไชยมหา. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณิรดา เวชญาลักษณ์ (2566). *การศึกษาภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลของบุคลากรในสถานศึกษา.* พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

ณัฐพร พรมวัง (2566). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ณัฐยาภรณ์ เล็กสิงห์โต. (2564). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของครูโรงเรียนประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ดิเรก พรสีมา. (2559). *ครูไทย 4.0. มติชน.* เข้าถึงได้จาก https://www.matichon.co.th/news/345042 14 พฤษภาคม 2564.

ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2557). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21.* เชียงใหม่: สำนักบริการ เทคโนโลยี สารสนเทศ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ทิศนา แขมมณี. (2556). ศาสตรการสอน: *องคความรู เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรูที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพแหงจุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2560). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* (พิมพ์ครั้งที่ 21). กรุงเทพฯ: แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เทพรังสรรค์ จันทรังษี. (2556). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนอนุบาลสกลนคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธวัชชัย ไพใหล. (2555). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการสำหรับนักวิชาการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ธีระเกียรติ เจริญเศรษฐศิลป์. (2559). การศึกษาไทย 4.0 ในบริบทการจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. *การประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2559* (28 สิงหาคม 2559). ณ ศูนย์ประชุมวายุภักษ์ โรงแรมเซ็นทรา ศูนย์ราชการและคอนเวนชั่นเซ็นเตอร์ แจ้งวัฒนะ.

นภาพร พันธ์ชัย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.*วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

บุญเลี้ยง ทุมทอง. (2553). *การพัฒนาหลักสูตร.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยณัฐ วงศ์เครือศร. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในยุคไทยแลนด์ 4.0 ของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงาน ศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ประภาดา คนคล่อง. (2560). *การพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 : กรณีโรงเรียอนุบาลคำชะอี.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พนิดา ยาทองไชย. (2566). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเขตตรวจราชการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2558). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิชญ์พิมล สุนทะวงศ์. (2565). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษามหาสารคาม.* วิทยานิพนธ์. กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ไพฑูรย์ สินลารัตน์. (2560). *ความเป็นผู้นำทางการศึกษา.* กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พริ้นติ้ง.

มัตติกา ผาลี. (2566). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูยุคดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนประถมศึกษา ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของเขตตรวจราชการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

เลอศักดิ์ ตามา และสุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). *ภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22.* ดุษฎีนิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

รสสุคนธ์ คำสุข. (2568). *รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูมัธยมศึกษาในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนสังกัดเทศบาล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัฐนันท์ รถทอง และ มลรักษ์ เลิศวิลัย (2564). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนเทศบาลบ้านสามกอง อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต.* บทความวิชาการ. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ Leadership* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์มและไซเท็กซ์.

รังสรรค์ สุธารัมย์. (2556). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างภาวะผู้นำด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ โรงเรียนประถมศึกษาในเขตตรวจราชการที่ 11 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาการขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัชดาภรณ์ วงษ์ชา. *(2560). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัษฎากร อัครจันทร์. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัชฎาพร พิมพ์พิชัย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รัตติยา พร้อมสิ้น. (2559). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี – สฤษดิ์วงศ์.

วิชัย วงษ์ใหญ่. (2554). *การพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา.* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: อาร์ แอนด์ ปริ้นท์.

วิโรจน์ สารรัตนะ. (2557). ภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ: ทิพยวิสุทธิ์.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วิศิษฎ์ มุ่งนากลาง. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

วิษณุ อ๋องสกุล. (2558). *การพัฒนาภาวะผู้นำผู้ประกอบการในวิทยาลัยอาชีวศึกษาสกลนครพัฒนศิลป์.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศรันยา ใครบุตร. (2558). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร:มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศิริพร กุลสานต์. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สรายุทธ สิมมาจันทร์. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารวิชาการของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 2 วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*

สร้อยสุดา กรีน. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ส่องแสง อัยวรรณ. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สัมมา รธนิธย์. (2553). *ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา.* กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) กรุงเทพฯ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสาม พ.ศ. 2566 – 2570.* กรุงเทพฯ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579.* กรุงเทพฯ: บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สิงหราช สิทธิรัตน์ ณ นครพนม. (2560) *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำของทนายความในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สิริพรรณ จึงสุทธิวงษ์. (2560).*รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำใฝ่บริการของบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สิริกร ไชยราช. (2562). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการ ภาค 11.* วิทยานิพนธ์. ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุคนธ์ สินธพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21.* กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรังสิต.

สุวิมล ว่องวาณิช. (2558). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น.* กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ.* กรุงเทพฯ: ส.เอเชียเพรส (1989).

สุรศักดิ์ ลดาธนศักดิ์. (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปในจังหวัดสกลนคร.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สุนทร โคตรบรรเทา. (2552). *หลักการและทฤษฎี*: การบริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ: ปัญญาชน.

หงษา วงค์จำปา. (2560). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์. ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ปร.ด. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อนุสรา พิพทธพัณฑ์. (2563). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงบูรณาการของครู โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อนัตตา ชาวนา. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขตตรวจราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

อาคม อึ่งพวง. (2551). *ขอเสนอเพื่อเสริมสร้างประสิทธิผลของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแกน (มอดินแดง).* วิทยานิพนธ ศษ.ด. ขอนแกน: มหาวิทยาลัยขอนแกน.

อิทธิฤทธิ์ กลิ่นเดช. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงเทคโนโลยีกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดสระบุรี.* วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

อุไรรัก พันโกฏิ. (2567). *ได้ทำการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของครู กลุ่มโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณราชวิทยาลัย.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Bass, B. M. (1990*). Leadership and performance beyond expectations*. New York: The Free Press.

Daff, R.L. (1999). *Leadership Theory and Practice*. Florida: The Dryden Press.

DuBrin, A.J. (2010). *Leadership: Research Finding Practice and Skills*. Boston: Houghton Mifflin Company.

Fansher, H. (2011). 21st Century Learning *Environments: Building a Better School.* Canada: Springbank Community High School.

Farrew, C Kaye, B.L. (1996). New Skills For New Leadership Roles. *In F.Hesselbein;*

M Golsmith; and R. Beckhard (eds.).The Leader of the Future. San Francisco; Jossey–Bass

Frigon, N.L. and Harry, (1996). *The Leader*. New York: Amecom.

Good, C. V. (2005). Dictionary of Education. New York: McGraw Hill.

Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. New York: McGraw – Hill Book.

Harris, Aima, Muijs, Daniel. (2005). *Improving school through teacher leadership.* Cornwall: MPG books.

Hoy & Miskel. (2005). *Educational Administration Theory, Research, and Practice*. Mc Graw Hill. 18 – 38,270 – 298.

Hoy Anita W. and Hoy Wayne K. (2003). *Instructional Leadership A Learning Centered Guide.* The United States of America. Allyn and Bacon.

Kaganer, E., Sieber, S., & Zamora, J. (2014). *The 5 keys to a Digital Mindset*. Retrieved from http://www.forbes.com/ sites/iese/2014/03/11/the–5–keysto–a–digital–mindset/2/#47c6c5 e94f5f May 15th , 2014.

Krug, R.E. (1992). *Leadership and performance beyond expectations*. New York:

Katzenmeyer, M, & Moller, G. (2001). *Awakening the sleeping: Helping teachers developas leaders (2nd ed) Thousand Oaks, CA:* Corwin Press

Kouzes, J.M., & Posner, B.Z. (2001*). Leadership practices inventory* (2nd ed.). San Francisco: Jossey Bass.

Lieberman and Miller, Lynne. (2004). *Teacher Leadership. United State* of America: Jossey–bass.

Lussier, Robert N . and Achua, Christopher F. (2001). *Leadership Theory Application Skill Development*. Cincinnati, OH: South–Western College Publishing.

Marc, D. (2010). Demographic vistas. In *Demographic Vistas*. University of Pennsylvania Press.

Nanus, B. (1996). *Visionary Leadership*. San Francisco: Jossey–Bass.

Park Y. (2016). *8 Digital skills we must teach our children*. Retrieved from http://www.weforum.org October 15th , 2016.

Susanna K.J., & Moss, D.M. (2002*). Exploring teacher leadership in the context of*

teacher preparation. Paper presented at the annual meeting of the Educational Research Association, New Orleans, L.A.

Taba. (1962). *Curriculum Development Theory and Practice*. New: Harcourt, Brace and Word.

Tyler, Ralph W. (1949). *Basic principles of curriculum and instruction*. Chicago: The university of Chicago press.

Ubben, G.C., Hughes, L.W., & Norris, C.J. (2001). *The principal: Creative leadership*. Boston: Allyn and Bacon.

Word Press.com (2011). อ้างถึงในวิโรจน์ สาระรัตนะ. (2556).*การวิจัยทางการบริหารการศึกษา แนวคิดและกรณีศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: หจก.ทิพยวิสุทธิ์

York – Barr, J., & Duke, K. (2004). *What Do We Know About Teacher Leadership? Findings From Two Decades of Scholarship*. Review of Educational. 74(3). 253 – 316.

Yukl, G., & Mahsud, R. (2010). *Why flexible and adaptive leadership is essential.* Consulting Psychology Journal: Research and Practice.

Yukl, G.A. (1998). *Leadership in Organizational*. (4th ed). Upper Saddle River. New Jersey: Prentice Hall.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายประจวบ บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ **เรื่อง "รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางสาวโสภา ทวีพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายประสบชัย บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายกำแพง ไชยมาตย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นางสุภาวดี โพธิปัสสา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๔๘๔

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อยืนยันองค์ประกอบ

เรียน นายธงชัย พรหมลาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขออนุญาตให้นักศึกษาได้สัมภาษณ์ท่านด้วย ทั้งนี้ นักศึกษาจะประสานวัน – เวลา ที่ท่านสะดวกในการให้สัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณในมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิรภัทร เริ่มศรี)
รองผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและงบประมาณ รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายธงชัย พรมลาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประจบ บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวโสภา ทวีพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายประสบชัย บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกำแพง ไชยมาตย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสุภาวดี โพธิปัสสา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพไหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๗๒๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ
๒. เครื่องมือการวิจัย
๓. แบบประเมินเครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **“รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและเชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ที่นักศึกษาได้จัดทำขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๖๘๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

เพื่อให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ให้นักศึกษารายดังกล่าวได้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๐๕๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการศึกษาวิทยานิพนธ์ และขอขอบคุณในความอนุเคราะห์มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(อาจารย์ ดร.ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์)
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและวิจัย รักษาราชการแทน
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนกีฬาจังหวัดนครพนม

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๐๕๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนสีชมพูศึกษา

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๐๕๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๑๒๘๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒ ตุลาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเมืองสมเด็จ

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือการวิจัย

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิตบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ทั้งนี้ นักศึกษามีความประสงค์ขอทดลองใช้เครื่องมือการวิจัย เพื่อหาความเชื่อมั่นในการศึกษาวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เลขที่ใบรับรอง ๐๕๑/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษาทำการทดลองใช้เครื่องมือวิจัยดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นางสุภาวดี โพธิปัสสา

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นายประจบ บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นางสาวโสภา ทวีพันธ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นายประสบชัย บุญแสง

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นายกำแพง ไชยมาตย์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๕๓

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

เรียน นายธงชัย พรมลาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. คู่มือรูปแบบการพัฒนา
๒. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์ท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคู่มือและเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยาการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งนักศึกษาจะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ นั้น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/ว ๖๘

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๐ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอเชิญเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) ซึ่งนักศึกษาจะจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในเรื่องดังกล่าว ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ นั้น

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ ศธ ๐๕๔๒.๑๒/๗๑

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ใช้ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนภูดินแดงวิทยา

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ เพื่อให้โครงการฯ ดังกล่าวดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้นักศึกษารายดังกล่าวใช้ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา เพื่อใช้เป็นสถานที่สำหรับจัดโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร**

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ที่ อว ๐๖๒๑.๑๒/๗๒

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
๖๘๐ ถ.นิตโย ต.ธาตุเชิงชุม
อ.เมือง จ.สกลนคร ๔๗๐๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์บุคลากรเข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๑ ชุด
๒. กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นายศราวุธ ตาสาโรจน์ รหัสประจำตัวนักศึกษา ๖๕๖๒๐๒๗๓๑๐๒ ซึ่งเป็นนักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง **"รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"** ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ เป็นประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร เป็นกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าโครงการที่จัดขึ้นเป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพภาวะผู้นำครูสำหรับบุคลากรในหน่วยงานท่านได้เป็นอย่างดี ดังนั้น จึงขอความอนุเคราะห์ท่านอนุญาตให้บุคลากรได้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในระหว่างวันที่ ๖ - ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๐๘.๐๐ - ๑๖.๓๐ น. ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา อำเภอวานรนิวาส จังหวัดสกลนคร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ แสนทวีสุข)
ผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัย ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บัณฑิตวิทยาลัย
โทร. ๐ ๔๒๙๗ ๐๒๒๙
โทรสาร ๐ ๔๒๙๗ ๐๐๓๒
ผู้ประสานงาน นายศราวุธ ตาสาโรจน์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ ๐๙ ๖๓๔๕ ๘๙๗๕

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 11 การสัมภาษณ์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ

ภาพประกอบ 11 การสัมภาษณ์เพื่อยืนยังองค์ประกอบ (ต่อ)

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ ในการสัมภาษณ์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

7. นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

8. นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

7. นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

8. นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบยืนยันรูปแบบ เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 9 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

7. นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

8. นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ค

หนังสือรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

AF/10-05/03.0

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันวิจัยและพัฒนา โทร. IP ๒๖๘

ที่ อว ๐๖๒๑.๐๘/- **วันที่** ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แจ้งผลการพิจารณารับทราบ/รับรองการต่ออายุโครงการวิจัย

เรียน นายศราวุธ ตาสาโรจน์

ตามที่ท่านได้ขอต่ออายุการรับรองโครงการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (A Model for Developing Teacher Leadership in Digital-ERA in Secondary School Under the Provincial Administrative Organization in the Northeast) หมายเลขสำคัญโครงการ HE ๖๗- ๐๓๔ นั้น

ในการนี้ คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร ได้พิจารณาการขอต่ออายุการรับรองโครงการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว "มีมติรับรองโครงการวิจัยของท่าน" ตามหลักเกณฑ์การพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร และบรรจุวาระการประชุมเพื่อทราบในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๘ ต่อไป โดยหลังจากนี้ผู้วิจัยจะต้องรายงานความก้าวหน้าทุก ๑๒ เดือน (รายงานครั้งแรกวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๙) และ**หมดอายุการรับรอง ในวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๙**

ทั้งนี้ท่านจะต้องปฏิบัติตามข้อปฏิบัติสำหรับโครงการวิจัยที่ผ่านการรับทราบ/รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ดังรายละเอียดที่ปรากฏด้านหลังหนังสือรับทราบ/รับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ทุกประการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร หลอดโค)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

COA NO. 051/2567
IEC NO. HE67-034

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขอรับรองว่าโครงการวิจัยเรื่อง : รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (A Model for Developing Teacher Leadership in Digital-ERA in Secondary School Under the Provincial Administrative Organization in the Northeast)

หัวหน้าโครงการวิจัย : นายศราวุธ ตาสาโรจน์

ผู้ร่วมโครงการวิจัย : ไม่มี

หน่วยงานต้นสังกัด : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

เอกสารที่รับรอง

1. แบบขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2567
2. แบบฟอร์มโครงการวิจัย ฉบับที่ 3 ลงวันที่ 3 กรกฎาคม 2568
3. ประวัติผู้วิจัย ฉบับที่ 1 ลงวันที่ 12 มิถุนายน 2567
4. เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย ได้แก่
   - 4.1 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามต้องการจำเป็นทางไปรษณีย์) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567
   - 4.2 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567
   - 4.3 เอกสารชี้แจงอาสาสมัครที่เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความต้องการจำเป็น) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567
5. แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร ได้แก่
   - 5.1 แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร (กลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามความต้องการจำเป็นทางไปรษณีย์) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567
   - 5.2 แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร (สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

5.3 แบบแสดงความยินยอม ...

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.3 แบบแสดงความยินยอมให้ทำการวิจัยจากอาสาสมัคร
(สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความต้องการจำเป็น) ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

6.1 แบบสัมภาษณ์เพื่อยืนยันองค์ประกอบ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.3 แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.4 แบบสอบถามเพื่อประเมินความเหมาะสม
และความเป็นไปได้ของรูปแบบ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.5 แบบสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.6 แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานเป็นทีม ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

6.7 แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 24 กรกฎาคม 2567

ได้ผ่านการรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์แบบเร็ว (Expedited Review) จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โดยยึดหลักพื้นฐานของหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

รับรอง ณ 20 สิงหาคม 2568
วันหมดอายุ 19 สิงหาคม 2569
รายงานความก้าวหน้า ทุก 12 เดือน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทุมพร หลอดโค)
ประธานกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ทั้งนี้ การรับรองนี้มีเงื่อนไขดังที่ระบุไว้ด้านหลังทุกข้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสัมภาษณ์

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A MODEL FOR DEVELOPING TEACHER LEADERSHIP IN THE DIGITAL–ERA
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN THE NORTHEAST

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

เป็นแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในขั้นตอนการยืนยันองค์ประกอบ สำหรับข้อมูลที่ได้จะใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น และจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ แบบสัมภาษณ์นี้ แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความสำคัญของแต่ละองค์ประกอบ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนแนะอื่น ๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....ตำแหน่ง.....

วุฒิการศึกษา.....สถานที่ทำงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....

สถานที่สัมภาษณ์.....

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นายศราวุธ ตาสาโรจน์ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ส่วนที่ 2 ข้อมูลด้านองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล และวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล แล้วนำ มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ได้ 6 องค์ประกอบหลัก คือ

1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
3. การพัฒนาตนเอง
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
5. ความเป็นครูมืออาชีพ
6. การทำงานเป็นทีม

1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่สอดคล้องกับบทบาทหน้าที่ที่รับผิดชอบซึ่งมีการปรับเปลี่ยนวิธีการสอนและพัฒนาทักษะการสอน มีความเข้าใจผู้เรียนโดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ มีทักษะในการสื่อสารและการยกตัวอย่างการใช้สื่อ และการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้มี 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. การจัดการเรียนการสอน
2. การออกแบบการเรียนการสอน
3. การใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน
4. การประเมินผลการเรียนรู้
5. เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และตัวองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใด ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ตามองค์ประกอบของความเป็นครูมืออาชีพ

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา ทั้งในการบริหาร การจัดการเรียนการสอน โดยใช้การสื่อสารผ่านทางระบบดิจิทัล เพื่อให้เกิดทักษะทั้งต่อผู้นำและผู้ตาม ซึ่งมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมการกระตุ้นการเรียนรู้และการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงการพัฒนาทักษะเชิงปฏิบัติการในการบริการ การจัดการ และการใช้งานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมี 5 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอน
2. การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัล
3. มีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล

4. การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล

5. การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามองค์ประกอบของการมีใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3. การพัฒนาตนเอง

การพัฒนาตนเอง หมายถึง เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกของครูผู้นำในการเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีความกระตือรือร้น จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือให้เกิดขึ้นในองค์กร มีการคิดเชิงระบบในองค์ความรู้ใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมาย เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาตนเองมี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. สามารถค้นหาตนเองได้
2. มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม
3. มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. สร้างแนวคิดใหม่

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามองค์ประกอบของการมีใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง การวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา ศึกษาแหล่งเรียนรู้ในและนอกโรงเรียน โดยการวิเคราะห์ความตองการของชุมชน วิเคราะห์ศักยภาพของโรงเรียน กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงคของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชา แนวการจัดการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตรมี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตร

2. การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร

3. การนำหลักสูตรไปใช้

4. การประเมินผลหลักสูตร

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามองค์ประกอบของการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

.....

.....

.....

.....

5. ความเป็นครูมืออาชีพ

ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถ มีทักษะ รักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถจัดการเรียนการสอน โดยการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด อีกทั้งมุ่งมั่นพัฒนาความสามารถของตนและอาชีพ เพื่อสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมให้บรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่องและเกิดความยั่งยืน ความเป็นครูมืออาชีพมี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ
2. มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน
3. มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ
4. มีจิตวิญญาณของความเป็นครู

จากองค์ประกอบของความเป็นครูมืออาชีพ ดังกล่าวท่านเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามองค์ประกอบของความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

6. การทำงานเป็นทีม

การทำงานเป็นทีม หมายถึง การรวมตัวกันของสมาชิกเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันและมีเป้าหมายร่วมกันของกลุ่มที่แน่ชัด โดยการมีส่วนร่วมและมีการยืดหยุ่น ในการทำงานของสมาชิก ความต้องการประสบผลสำเร็จ และความพึงพอใจ และแรงจูงใจ การทำงานเป็นทีมมี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1. มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม
2. รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม
3. รู้จักค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม

– เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

– ไม่เห็นด้วยกับองค์ประกอบหลัก และองค์ประกอบย่อย ใดบ้าง

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

ท่านคิดว่าควรใช้กระบวนการและวิธีการใดในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามองค์ประกอบของการทำงานเป็นทีม

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ส่วนที่ 3 ข้อมูลด้านความสำคัญแต่ละองค์ประกอบ

โปรดเรียงลำดับองค์ประกอบของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งมี 6 องค์ประกอบ จากลำดับที่มีความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด (จากลำดับที่ 1 ถึง 6)

1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
3. การพัฒนาตนเอง
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
5. ความเป็นครูมืออาชีพ
6. การทำงานเป็นทีม

.....

.....

เหตุผลในการเรียงลำดับองค์ประกอบ

.....

.....

.....

.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถาม
เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A MODEL FOR DEVELOPING TEACHER LEADERSHIP IN THE DIGITAL-ERA IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION IN THE NORTHEAST

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการ

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 องค์ประกอบ คือ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเอง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม และขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสอบถาม ให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด เพื่อให้การวิจัยนี้มีผลสรุปที่น่าเชื่อถือได้และสามารถนำไปใช้พัฒนาเพื่อสร้างรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ข้อมูลที่ได้มาจากแบบสอบถามฉบับนี้ จะไม่ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยดี

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบสอบถามเพื่อศึกษาองค์ประกอบและความต้องการจำเป็นในการพัฒนา
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   ( ) ชาย
   ( ) หญิง
2. อายุ
   ( ) ต่ำกว่า 40 ปี
   ( ) 40 – 50 ปี
   ( ) 51 – 60 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
   ( ) ปริญญาโท
   ( ) ปริญญาเอก
   ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับชั้นที่สอน
   ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
   ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
   ( ) น้อยกว่า 5 ปี
   ( ) 5 – 10 ปี
   ( ) 11 – 20 ปี
   ( ) 21 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพการปฏิบัติสมรรถนะครูมัธยมศึกษาของท่านในแต่ละข้อว่าท่านมีการปฏิบัติ / พฤติกรรม / ความคิดเห็นอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

สภาพปัจจุบัน คือ สภาพที่ท่านเห็นครูมัธยมศึกษาดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน

5 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพปัจจุบันมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพที่พึงประสงค์ คือ สภาพที่ท่านอยากเห็นครูมัธยมศึกษาดำเนินการอยู่ในระดับใด

5 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล										
1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถด้านการออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีการประเมินผลการเรียนรู้										
1	ครูมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้										
2	ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ										
3	ครูมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน										
4	ครูมีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ										
5	ครูมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป										
6	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล										
2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความหมายตัวแปร	การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดง ออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ ในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนสอน การรู้เท่าทันการเปลี่ยนเปลงเทคโนโลยีดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล การบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล										
1	ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้										
2	ครูมีการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้										
3	ครูมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้										
4	ครูมีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้										
5	ครูรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลรวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
3. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ความหมายเบื้องต้น	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูแสดงออกถึง ความสามารถค้นหาตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สร้างแนวคิดใหม่ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง									
1 ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้และปรับปรุงทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง										
2 ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ หรือโซเชียลมีเดีย										
3 ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความปลอดภัย และมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล										
3. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ตัวชี้วัดพฤติกรรม	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูแสดงออกถึง ความสามารถค้นหาตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สร้างแนวคิดใหม่ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง										
4	ครูมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา										
5	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถของครูในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลหลักสูตร									
1 ครูมีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล										
2 ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา										
3 ครูนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาสถานศึกษาและห้องเรียน										

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถของครูในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลหลักสูตร									
4	ครูเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน									
5	ครูกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงคของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้									
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
5. ความเป็นครูมืออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถในการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู									
1	ครูมีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ									
2	ครูมีทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว									
3	ครูสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ สามารถการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน									
4	ครูมีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
5. ความเป็นครูมืออาชีพ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามผู้เชี่ยวชาญ	ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถในการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู									
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล									
6. การทำงานเป็นทีม	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมที่รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม									
1	ครูมีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสาร และการประสานงาน									
2	สมาชิกในทีมมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ									
3	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน									
4	การทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน เพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน									

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล										
6. การทำงานเป็นทีม		สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
นิยามศัพท์เฉพาะ	การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมที่รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม										
5	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัล จำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ										

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A MODEL FOR DEVELOPING TEACHER LEADERSHIP IN THE DIGITAL-ERA
IN SECONDARY SCHOOLS UNDER THE PROVINCIAL ADMINISTRATIVE
ORGANIZATION IN THE NORTHEAST

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ผู้วิจัย

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการ

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. โปรดทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
–1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินด้วยดี

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประเมินแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. สถานภาพ
   - ( ) ผู้บริหารสถานศึกษา
   - ( ) ครูผู้สอน
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
2. ขนาดของโรงเรียน
   - ( ) ขนาดเล็ก
   - ( ) ขนาดกลาง
   - ( ) ขนาดใหญ่
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
   - ( ) ปริญญาโท
   - ( ) ปริญญาเอก
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับชั้นที่สอน
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
   - ( ) น้อยกว่า5 ปี
   - ( ) 5 – 10 ปี
   - ( ) 11 – 20 ปี
   - ( ) 21 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญประเมินความสอดคล้องคำถามและนิยามศัพท์เฉพาะของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมายในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านดังนี้

+1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

0 เมื่อไม่แน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

-1 เมื่อแน่ใจว่าคำถามนั้นวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมหรือคุณลักษณะที่ครูผู้สอนที่มีความรู้ในวิชาชีพ มีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีความสามารถพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพมีความกระตือรือร้นต่อการเรียนรู้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ ๆ มีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีดิจิทัล ตระหนักเห็นประโยชน์ของเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้ที่ทันสมัยและและสามารถทำงานเป็นทีม โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลไปบูรณาการให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป					
1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้		**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถด้าน การออกแบบการเรียนการสอน การจัดการเรียนการสอน มีการใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอน เป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลง มีการประเมินผลการเรียนรู้				
1	ครูมีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวางแผน ออกแบบการจัดการเรียนรู้				
2	ครูดำเนินการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ				
3	ครูมีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน				
4	ครูมีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ				
5	ครูมีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป				
6	ครูมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
	2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
	นิยามศัพท์เฉพาะ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล หมายถึง พฤติกรรมของครูที่แสดง ออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ ในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนสอน การรู้เท่าทันการเปลี่ยนเปลงเทคโนโลยีดิจิทัล การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การมีทักษะและความรู้ดิจิทัล การบูรณาการและการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัล				
1	ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล ในการจัดการเรียนรู้				
2	ครูมีการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้				
3	ครูมีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้				
4	ครูมีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้				
5	ครูรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
3. การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง		**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
นิยามศัพท์เฉพาะ	การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง หมายถึง พฤติกรรมของครูแสดงออกถึง ความสามารถค้นหาตนเองได้ มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม สร้างแนวคิดใหม่ มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง				
1	ครูมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้และปรับปรุงทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อต่างๆ เพื่อให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง				
2	ครูเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน และเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ หรือโซเชียลมีเดีย				
3	ครูมีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความปลอดภัยและมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง				
4	ครูมีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา				
5	ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร		**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
นิยามศัพท์เฉพาะ	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร หมายถึง ความสามารถของครูในการสร้างและพัฒนาหลักสูตร การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ การวัดและประเมินผลหลักสูตร				
1	ครูมีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล				
2	ครูมีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา				
3	ครูนำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาสถานศึกษาและห้องเรียน				
4	ครูเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน				
5	ครูกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงคของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้				
6	ครูมีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
5. ความเป็นครูมืออาชีพ		**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
นิยามศัพท์เฉพาะ	ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถในการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู				
1	ครูมีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ				
2	ครูมีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว				
3	ครูสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน				
4	ครูมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้				
5	ครูปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด				

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล	ระดับความคิดเห็น			
6. การทำงานเป็นทีม		**+1**	**0**	**–1**	**ข้อเสนอแนะ**
นิยามศัพท์	การทำงานเป็นทีม หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมที่รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีม รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีม มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีม				
1	ครูมีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสาร และการประสานงาน				
2	สมาชิกในทีมมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ				
3	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน				
4	การทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจน เพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน				
5	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ				

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินรูปแบบและเอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำครู

เรื่อง

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย

นายศราวุธ ตาสาโรจน์

นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชื่อผู้ประเมิน .....

ตำแหน่งหน้าที่ .....

หน่วยงาน .....

วันเดือนปีที่ประเมิน .....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การประเมิน

5	หมายถึง	เหมาะสมมากที่สุด
4	หมายถึง	เหมาะสมมาก
3	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
2	หมายถึง	เหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อยที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
คู่มือรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล						
1	หลักการของรูปแบบ					
2	วัตถุประสงคของรูปแบบ					
3	เนื้อหาของรูปแบบ					
4	กระบวนการของรูปแบบ					
5	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
6	การวัดและประเมินผล					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้						
7	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
8	วัตถุประสงค์					
9	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
10	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
11	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
12	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
13	การวัดและประเมินผล					
14	ระยะเวลาในการพัฒนา					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล						
15	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
16	วัตถุประสงค์					
17	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
18	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
19	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
20	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
21	การวัดและประเมินผล					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
22	ระยะเวลาในการพัฒนา					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง						
23	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
24	วัตถุประสงค์					
25	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
26	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
27	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
28	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
29	การวัดและประเมินผล					
30	ระยะเวลาในการพัฒนา					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร						
33	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
34	วัตถุประสงค์					
35	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
36	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
37	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
38	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
39	การวัดและประเมินผล					
40	ระยะเวลาในการพัฒนา					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ						
41	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
42	วัตถุประสงค์					
43	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
44	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
45	สื่อและแหล่งเรียนรู้					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความเหมาะสม				
		5	4	3	2	1
46	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
47	การวัดและประเมินผล					
48	ระยะเวลาในการพัฒนา					
เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาชุดที่ 6 การทำงานเป็นทีม						
49	รูปแบบของเอกสารมีความถูกต้องเหมาะสม					
50	วัตถุประสงค์					
51	เนื้อหาสาระเป็นประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง					
52	ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม					
53	สื่อและแหล่งเรียนรู้					
54	กิจกรรมการพัฒนาและแบบฝึก					
55	การวัดและประเมินผล					
56	ระยะเวลาในการพัฒนา					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน

(.....)

...../...../.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการการพัฒนาภาวะผู้นำครู
ในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ระหว่างวันที่ 17 – 18 มกราคม 2568 เวลา 08.30 – 16.30 น.
ณ ห้องประชุมโรงเรียนภูดินแดงวิทยา อ.วานรนิวาส จ.สกลนคร

โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านโดยทำเครื่องหมาย √ เพื่อประโยชน์ในการจัดอบรมครั้งต่อไป

<u>ตอนที่ 1</u> ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. **เพศ**
   ☐ ชาย ☐ หญิง
2. **อายุ**
   ☐ 20 – 29 ปี ☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี ☐ 50 ปีขึ้นไป
3. **การศึกษา**
   ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ อื่น ๆ .....
4. **ชื่อตำแหน่ง**.....

<u>ตอนที่ 2</u> ระดับความคิดเห็นในการฝึกอบรม

รายการประเมิน	**ระดับความพึงพอใจ**				
	มากที่สุด (5)	**มาก (4)**	**ปานกลาง (3)**	**น้อย (2)**	**น้อยที่สุด (1)**
ด้านการฝึกอบรม					
1. เนื้อหาในการฝึกอบรมตรงกับวัตถุประสงค์					
2. ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสม					
3. รูปแบบและวิธีการฝึกอบรมมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน					
4. คุณภาพของเอกสารประกอบการฝึกอบรม					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
ด้านการฝึกอบรม					
5. หลักสูตรเอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของท่าน					
6. ท่านสามารถนำสิ่งที่ได้รับจากโครงการนี้ไปใช้ในการปฏิบัติงาน					
ด้านวิทยากร					
1. ความสามารถในการถ่ายทอด/สื่อสาร/ความเข้าใจ					
2. การเรียงลำดับบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน					
3. การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น					
4. การตอบคำถามได้ตรงประเด็นและชัดเจน					
5. ใช้เวลาเหมาะสมมาก/น้อย เพียงใด					

<u>ตอนที่ 3</u> ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (โปรดระบุ)

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเองก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้วิจัย

แบบประเมินตนเองก่อนของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครู ในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการ

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินตนเองก่อนของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ด้าน คือ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม และขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบประเมินให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้มาจากแบบประเมินฉบับนี้ จะไม่ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินด้วยดี

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเองก่อนของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประเมินตนเอง จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   - ( ) ชาย
   - ( ) หญิง
2. อายุ
   - ( ) ต่ำกว่า 40 ปี
   - ( ) 40 – 50 ปี
   - ( ) 51 – 60 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
   - ( ) ปริญญาโท
   - ( ) ปริญญาเอก
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับชั้นที่สอน
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
   - ( ) ไม่เกิน 5 ปี
   - ( ) 6 – 10 ปี
   - ( ) 11 – 20 ปี
   - ( ) 21 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 สภาพความเป็นจริงของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ของท่านก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในแต่ละข้อว่าท่านมีการปฏิบัติ / พฤติกรรม / ความคิดเห็นอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
ข้อความ		สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้					
2	ข้าพเจ้าดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3	ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน					
4	ข้าพเจ้ามีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
5	ข้าพเจ้ามีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป					
6	ข้าพเจ้ามีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย					
7	ข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้					
8	ข้าพเจ้ามีการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้					
9	ข้าพเจ้ามีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
	ข้อความ	สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้ามีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้					
11	ข้าพเจ้ารู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล รวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย					
12	ข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้และปรับปรุงทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และทันสมัย ก้าวทันการเปลี่ยนแปลง					
13	ข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ หรือโซเชียลมีเดีย					
14	ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความปลอดภัยและมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
15	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา					
16	ข้าพเจ้ามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล					

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
ข้อความ		สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล					
18	ข้าพเจ้ามีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา					
19	ข้าพเจ้านำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาสถานศึกษาและห้องเรียน					
20	ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
21	ข้าพเจ้ากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงคของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
22	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร					
23	ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					

มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
ข้อความ		สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
24	ข้าพเจ้ามีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว					
25	ข้าพเจ้าสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้สามารถการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน					
26	ข้าพจ้ามีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้					
27	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด					
28	ข้าพเจ้ามีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสาร และการประสานงาน					
29	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
30	การทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจนเพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
ข้อความ		สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
31	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
32	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ					

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเองหลังเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ผู้วิจัย

แบบประเมินตนเองหลังเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการ

<u>คำชี้แจง</u>

1. แบบสอบถามฉบับนี้มี 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อมีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบประเมินตนเองก่อนของผู้เข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 6 ด้าน คือ 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3) การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4) การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพ 6) การทำงานเป็นทีม โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2. โปรดพิจารณาข้อความในแต่ละข้อคำถาม และขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบประเมินให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงมากที่สุด ข้อมูลที่ได้มาจากแบบประเมินฉบับนี้ จะไม่ผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของท่านแต่ประการใด

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยในครั้งนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบประเมินด้วยดี

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบประเมินตนเองก่อนของผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ประเมินตนเอง จำนวน 5 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงใน ( ) ลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ
   - ( ) ชาย
   - ( ) หญิง
2. อายุ
   - ( ) ต่ำกว่า 40 ปี
   - ( ) 40 – 50 ปี
   - ( ) 51 – 60 ปี
3. วุฒิการศึกษาสูงสุด
   - ( ) ปริญญาตรี หรือเทียบเท่า
   - ( ) ปริญญาโท
   - ( ) ปริญญาเอก
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ระดับชั้นที่สอน
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
   - ( ) ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
   - ( ) อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
5. ประสบการณ์ในการทำงาน
   - ( ) ไม่เกิน 5 ปี
   - ( ) 6 – 10 ปี
   - ( ) 11 – 20 ปี
   - ( ) 21 ปี ขึ้นไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตอนที่ 2 สภาพความเป็นจริงของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

<u>คำชี้แจง</u> โปรดทำเครื่องหมาย √ ลงในช่องที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ของท่านก่อนเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในแต่ละข้อว่าท่านมีการปฏิบัติ / พฤติกรรม / ความคิดเห็นอยู่ในระดับใด โดยพิจารณาจากเกณฑ์ต่อไปนี้

5 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง สภาพความเป็นจริงของตนเองที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน อยู่ในระดับน้อยที่สุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
	ข้อความ	สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
1	ข้าพเจ้ามีความรู้ ความสามารถและมีทักษะ ในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้					
2	ข้าพเจ้าดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ					
3	ข้าพเจ้ามีความเชี่ยวชาญในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน					
4	ข้าพเจ้ามีความสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ					
5	ข้าพเจ้ามีการสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ทันกับสถานการณ์ใหม่ที่เปลี่ยนแปลงไป					
6	ข้าพเจ้ามีการปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้ให้ทันกับสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการปรับการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียนให้เหมาะสมกับวัยและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างปลอดภัย					
7	ข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการมีความรู้ ความสามารถมีทักษะในการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้					
8	ข้าพเจ้ามีการใช้เครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในการสื่อสารผ่านระบบจัดการการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการเรียนรู้					
9	ข้าพเจ้ามีการอำนวยความสะดวก ส่งเสริมวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัล การกระตุ้นผู้เรียนให้เข้าถึงเครื่องมือและแพลตฟอร์มออนไลน์ในจัดการเรียนรู้					

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
	ข้อความ	สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
10	ข้าพเจ้ามีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมจากการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลและบูรณาการให้เข้ากับการจัดการเรียนรู้					
11	ข้าพเจ้ารู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลรวมถึงการมีภูมิคุ้มกันในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสมัยใหม่ได้อย่างปลอดภัย					
12	ข้าพเจ้ามีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียนรู้และปรับปรุงทักษะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและสื่อต่าง ๆ เพื่อให้สามารถใช้งานเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และทันสมัยก้าวทันการเปลี่ยนแปลง					
13	ข้าพเจ้าเป็นแบบอย่างที่ดีแสดงถึงความสนใจและความมุ่งมั่นในการ พัฒนาตนเองเพื่อให้เกิดทักษะในการใช้โปรแกรม แอปพลิเคชัน และเครื่องมือต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล การใช้คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบคลาวด์ หรือโซเชียลมีเดีย					
14	ข้าพเจ้ามีความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความปลอดภัยและมีการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง					
15	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้รับสิ่งแปลกใหม่และสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา					
16	ข้าพเจ้ามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงาน เพื่อสร้างผลงานให้บรรลุตามเป้าหมายเพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
	ข้อความ	สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
17	ข้าพเจ้ามีความสามารถในการวางแผน ออกแบบ สร้างหลักสูตรและปรับปรุงหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องและก้าวทันสื่อและเทคโนโลยีในยุคดิจิทัล					
18	ข้าพเจ้ามีการวิเคราะห์หลักสูตร วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความตองการของผู้เรียน วิเคราะห์ศักยภาพของสถานศึกษาและเพิ่มเนื้อหาสาระเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลในหลักสูตรสถานศึกษา					
19	ข้าพเจ้านำหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นไปบูรณาการกับสื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้อย่างเป็นรูปธรรมในสถาสถานศึกษาและห้องเรียน					
20	ข้าพเจ้าเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการถ่ายทอดเนื้อหาและบูรณาการการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน					
21	ข้าพเจ้ากำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงคของผู้เรียน กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน กำหนดแนวการจัดการเรียนรู้ กำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้					
22	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร					
23	ข้าพเจ้ามีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
	ข้อความ	สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
24	ข้าพเจ้ามีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว					
25	ข้าพเจ้าสามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้สามารถการผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน					
26	ข้าพจ้ามีความพร้อมในการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้					
27	ข้าพเจ้าปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด					
28	ข้าพเจ้ามีกระบวนการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิกในทีมผ่านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน การสื่อสาร และการประสานงาน					
29	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
30	การทำงานเป็นทีมจะมีการแบ่งหน้าที่และบทบาทอย่างชัดเจนเพื่อใช้ทักษะ ความสามารถ และความรู้ของแต่ละคนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงาน					

ข้อ	ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล					
ข้อความ		สภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน				
		5	4	3	2	1
31	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลต้องเรียนรู้การใช้เครื่องมือใหม่ ๆ ต้องใช้เครื่องมือสื่อสารออนไลน์ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน					
32	การทำงานเป็นทีมในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมีการสร้างความเชื่อมั่น ความเคารพซึ่งกันและกัน การสื่อสารที่ชัดเจน การสร้างวัฒนธรรมที่เน้นการสนับสนุนและเปิดกว้างในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นสิ่งสำคัญ					

ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบทดสอบก่อนการพัฒนา
ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2. ให้ผู้ทำแบบทดสอบอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

3. ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบที่แจกให้

4. เวลาในการทำแบบทดสอบ 20 นาที

++

1. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลควรเน้นสิ่งใดเป็นสำคัญ
   ก. การใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยาย
   ข. การสร้างแรงบันดาลใจและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน
   ค. การปฏิบัติตามหลักสูตรอย่างเข้มงวด
   ง. การควบคุมผู้เรียนให้เชื่อฟัง
2. ข้อใดคือคุณสมบัติของครูผู้นำยุคดิจิทัล
   ก. ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม
   ข. สั่งงานนักเรียนอย่างเดียว
   ค. ปฏิเสธการใช้เทคโนโลยี
   ง. ใช้เฉพาะตำราเรียน
3. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัลควรเน้นสิ่งใดมากที่สุด
   ก. การใช้ตำราเรียนเพียงอย่างเดียว
   ข. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
   ค. การสอนแบบบรรยายเท่านั้น
   ง. การควบคุมผู้เรียนอย่างเข้มงวด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ข้อใดเป็นตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญของครูในยุคดิจิทัล
   ก. จัดการเรียนรู้แบบสั่งงานให้ผู้เรียนทำคนเดียว
   ข. ใช้สื่อออนไลน์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบโต้ตอบกับผู้เรียน
   ค. ใช้การท่องจำเป็นหลัก
   ง. หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยี
5. ทักษะใดสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล
   ก. การออกแบบแผนการสอนโดยไม่ใช้เทคโนโลยี
   ข. การประเมินผู้เรียนด้วยข้อสอบแบบปรนัยอย่างเดียว
   ค. การเลือกใช้สื่อดิจิทัลและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน
   ง. การเน้นการบรรยายให้ผู้เรียนจดจำ
6. การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรทำอย่างไร
   ก. ใช้สื่อเทคโนโลยีทุกชนิดโดยไม่เลือก
   ข. เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน
   ค. ใช้เทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงเท่านั้น
   ง. หลีกเลี่ยงการใช้สื่อดิจิทัล
7. การใช้สื่อออนไลน์ เช่น YouTube, Google Classroom หรือ Kahoot! แสดงถึงบทบาทใดของครู
   ก. ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและเอื้ออำนวยการเรียนรู้
   ข. ครูเป็นผู้บังคับบัญชา
   ค. ครูเป็นผู้ตรวจสอบผู้เรียน
   ง. ครูเป็นผู้สอนแบบบรรยาย
8. ข้อใดคือประโยชน์สำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
   ก. ลดเวลาในการเตรียมการสอนของครูอย่างเดียว
   ข. ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา
   ค. ทำให้ครูไม่จำเป็นต้องสอนอีก
   ง. ใช้เพื่อความบันเทิงเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. เหตุผลสำคัญที่ครูควรพัฒนาตนเองในยุคดิจิทัลคืออะไร
   ก. เพื่อแข่งขันกับนักเรียน
   ข. เพื่อให้ครูสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม
   ค. เพื่อใช้ตำราเรียนอย่างเดียวได้อย่างคล่องแคล่ว
   ง. เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สื่อออนไลน์
10. การพัฒนาตนเองของครูในยุคดิจิทัลควรเน้นในด้านใดมากที่สุด
   ก. การปิดกั้นไม่ให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล
   ข. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการใช้เทคโนโลยีใหม่
   ค. การยึดติดกับการสอนแบบเดิม
   ง. การหลีกเลี่ยงการใช้สื่อโซเชียล
3. ข้อใดเป็นตัวอย่างของครูที่พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
   ก. ครูเข้าร่วมอบรมการใช้สื่อดิจิทัลและนำไปใช้กับการเรียนการสอน
   ข. ครูใช้วิธีการสอนแบบเดิมโดยไม่สนใจนวัตกรรม
   ค. ครูห้ามนักเรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียน
   ง. ครูสอนโดยไม่อัปเดตเนื้อหาตามความทันสมัย
12. การพัฒนาหลักสูตรในยุคดิจิทัลของครูควรคำนึงถึงข้อใดมากที่สุด
   ก. การยึดหลักสูตรเดิมโดยไม่ปรับเปลี่ยน
   ข. การเน้นเฉพาะการสอนท่องจำ
   ค. การสอนตามตำราเพียงอย่างเดียว
   ง. การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
13. ข้อใดเป็นแนวทางการใช้หลักสูตรดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ
   ก. ครูสอนตามตำราโดยไม่ปรับเปลี่ยนกิจกรรม
   ข. ครูจำกัดการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อความง่าย
   ค. ครูปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสื่อและเทคโนโลยี
   ง. ครูใช้วิธีเดิมโดยไม่สนใจผู้เรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

14. การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการหลักสูตรของครู มีประโยชน์อย่างไร
    ก. ลดความสำคัญของผู้เรียน
    ข. ทำให้ครูไม่ต้องวางแผนการสอน
    ค. ทำให้การเรียนการสอนยึดติดกับตำราเดิม
    ง. ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและประเมินผลได้อย่างยืดหยุ่น
15. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของครูมืออาชีพในยุคดิจิทัล
    ก. ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน
    ข. สอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว
    ค. ไม่สนใจนวัตกรรมการสอน
    ง. ปฏิบัติตามตำราอย่างเคร่งครัดโดยไม่ปรับเปลี่ยน
16. ครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลควรมีทักษะใดเป็นหลัก
    ก. การใช้วิธีการสอนแบบเดิมเพียงอย่างเดียว
    ข. การสื่อสารและประสานงานผ่านเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
    ค. การควบคุมผู้เรียนโดยไม่สนใจความคิดเห็น
    ง. การหลีกเลี่ยงการใช้สื่อออนไลน์
17. การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลควรเน้นด้านใด
    ก. การยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม
    ข. การจำกัดการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียน
    ค. การหลีกเลี่ยงนวัตกรรมใหม่ ๆ
    ง. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้
18. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของการทำงานเป็นทีมของครูในยุคดิจิทัล
    ก. การทำงานโดยไม่สื่อสารกับสมาชิกทีม
    ข. การแข่งขันระหว่างครูโดยไม่แชร์ข้อมูล
    ค. การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมใช้เทคโนโลยีช่วยประสานงาน
    ง. การทำงานคนเดียวโดยหลีกเลี่ยงการร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

19. การใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Workspace, Microsoft Teams, หรือ Zoom ในการทำงานทีมของครูมีประโยชน์อย่างไร

ก. ช่วยให้ทีมครูสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

ข. ทำให้ทีมครูไม่ต้องเจอหน้ากัน

ค. ลดความสำคัญของการประชุมทีม

ง. ทำให้ทีมครูทำงานแยกกันโดยไม่ร่วมมือ

20. ข้อใดเป็นพฤติกรรมของครูที่ประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมยุคดิจิทัล

ก. รู้บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และค่านิยมร่วมของทีม พร้อมสนับสนุนกัน

ข. ทำงานโดยไม่สนใจเป้าหมายของทีม

ค. ไม่แบ่งปันความรู้หรือข้อมูลที่สำคัญ

ง. ปฏิเสธการใช้เทคโนโลยีเพื่อทำงานร่วมกัน

เฉลยแบบทดสอบก่อนการพัฒนา
ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	**เฉลย**	**ข้อที่**	**เฉลย**
1	ข	11	ก
2	ก	12	ง
3	ข	13	ค
4	ข	14	ง
5	ค	15	ก
6	ข	16	ข
7	ก	17	ง
8	ข	18	ค
9	ข	19	ก
10	ข	20	ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบทดสอบหลังการพัฒนา
ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบนี้มีจำนวน 20 ข้อ เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก

2. ให้ผู้ทำแบบทดสอบอ่านคำถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว

3. ทำเครื่องหมาย X ทับตัวอักษร ก ข ค หรือ ง ที่เป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุดในกระดาษคำตอบที่แจกให้

4. เวลาในการทำแบบทดสอบ 20 นาที

++

1. ข้อใดเป็นตัวอย่างการจัดการเรียนรู้ที่แสดงถึงความเชี่ยวชาญของครูในยุคดิจิทัล
   ก. จัดการเรียนรู้แบบสั่งงานให้ผู้เรียนทำคนเดียว
   ข. ใช้สื่อออนไลน์และแพลตฟอร์มการเรียนรู้แบบโต้ตอบกับผู้เรียน
   ค. ใช้การท่องจำเป็นหลัก
   ง. หลีกเลี่ยงการใช้เทคโนโลยี
2. ทักษะใดสะท้อนถึงความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัล
   ก. การออกแบบแผนการสอนโดยไม่ใช้เทคโนโลยี
   ข. การประเมินผู้เรียนด้วยข้อสอบแบบปรนัยอย่างเดียว
   ค. การเลือกใช้สื่อดิจิทัลและเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน
   ง. การเน้นการบรรยายให้ผู้เรียนจดจำ
3. การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรทำอย่างไร
   ก. ใช้สื่อเทคโนโลยีทุกชนิดโดยไม่เลือก
   ข. เลือกใช้สื่อให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน
   ค. ใช้เทคโนโลยีเพื่อความบันเทิงเท่านั้น
   ง. หลีกเลี่ยงการใช้สื่อดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลควรเน้นสิ่งใดเป็นสำคัญ
   ก. การใช้เทคนิคการสอนแบบบรรยาย
   ข. การสร้างแรงบันดาลใจและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาผู้เรียน
   ค. การปฏิบัติตามหลักสูตรอย่างเข้มงวด
   ง. การควบคุมผู้เรียนให้เชื่อฟัง
5. ข้อใดคือคุณสมบัติของครูผู้นำยุคดิจิทัล
   ก. ใช้สื่อออนไลน์อย่างเหมาะสม
   ข. สั่งงานนักเรียนอย่างเดียว
   ค. ปฏิเสธการใช้เทคโนโลยี
   ง. ใช้เฉพาะตำราเรียน
6. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในยุคดิจิทัลควรเน้นสิ่งใดมากที่สุด
   ก. การใช้ตำราเรียนเพียงอย่างเดียว
   ข. การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน
   ค. การสอนแบบบรรยายเท่านั้น
   ง. การควบคุมผู้เรียนอย่างเข้มงวด
7. การใช้สื่อออนไลน์ เช่น YouTube, Google Classroom หรือ Kahoot! แสดงถึงบทบาทใดของครู
   ก. ครูเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจและเอื้ออำนวยการเรียนรู้
   ข. ครูเป็นผู้บังคับบัญชา
   ค. ครูเป็นผู้ตรวจสอบผู้เรียน
   ง. ครูเป็นผู้สอนแบบบรรยาย
8. ข้อใดคือประโยชน์สำคัญของการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
   ก. ลดเวลาในการเตรียมการสอนของครูอย่างเดียว
   ข. ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา
   ค. ทำให้ครูไม่จำเป็นต้องสอนอีก
   ง. ใช้เพื่อความบันเทิงเท่านั้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. เหตุผลสำคัญที่ครูควรพัฒนาตนเองในยุคดิจิทัลคืออะไร
   ก. เพื่อแข่งขันกับนักเรียน
   ข. เพื่อให้ครูสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและสังคม
   ค. เพื่อใช้ตำราเรียนอย่างเดียวได้อย่างคล่องแคล่ว
   ง. เพื่อหลีกเลี่ยงการใช้สื่อออนไลน์
10. การพัฒนาตนเองของครูในยุคดิจิทัลควรเน้นในด้านใดมากที่สุด
   ก. การปิดกั้นไม่ให้ผู้เรียนเข้าถึงข้อมูล
   ข. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) และการใช้เทคโนโลยีใหม่
   ค. การยึดติดกับการสอนแบบเดิม
   ง. การหลีกเลี่ยงการใช้สื่อโซเชียล
11. ข้อใดเป็นตัวอย่างของครูที่พัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
   ก. ครูเข้าร่วมอบรมการใช้สื่อดิจิทัลและนำไปใช้กับการเรียนการสอน
   ข. ครูใช้วิธีการสอนแบบเดิมโดยไม่สนใจนวัตกรรม
   ค. ครูห้ามนักเรียนใช้เทคโนโลยีในการเรียน
   ง. ครูสอนโดยไม่อัปเดตเนื้อหาตามความทันสมัย
12. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของครูมืออาชีพในยุคดิจิทัล
   ก. ใช้เทคโนโลยีเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน
   ข. สอนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว
   ค. ไม่สนใจนวัตกรรมการสอน
   ง. ปฏิบัติตามตำราอย่างเคร่งครัดโดยไม่ปรับเปลี่ยน
13. ครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลควรมีทักษะใดเป็นหลัก
   ก. การใช้วิธีการสอนแบบเดิมเพียงอย่างเดียว
   ข. การสื่อสารและประสานงานผ่านเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพ
   ค. การควบคุมผู้เรียนโดยไม่สนใจความคิดเห็น
   ง. การหลีกเลี่ยงการใช้สื่อออนไลน์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

14. การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลควรเน้นด้านใด
    ก. การยึดติดกับวิธีการสอนแบบเดิม
    ข. การจำกัดการเข้าถึงข้อมูลของผู้เรียน
    ค. การหลีกเลี่ยงนวัตกรรมใหม่ ๆ
    ง. การเรียนรู้ตลอดชีวิตและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้
15. การพัฒนาหลักสูตรในยุคดิจิทัลของครูควรคำนึงถึงข้อใดมากที่สุด
    ก. การยึดหลักสูตรเดิมโดยไม่ปรับเปลี่ยน
    ข. การเน้นเฉพาะการสอนท่องจำ
    ค. การสอนตามตำราเพียงอย่างเดียว
    ง. การใช้เทคโนโลยีเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน
16. ข้อใดเป็นแนวทางการใช้หลักสูตรดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพ
    ก. ครูสอนตามตำราโดยไม่ปรับเปลี่ยนกิจกรรม
    ข. ครูจำกัดการใช้สื่อดิจิทัลเพื่อความง่าย
    ค. ครูปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสื่อและเทคโนโลยี
    ง. ครูใช้วิธีเดิมโดยไม่สนใจผู้เรียน
17. การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดการหลักสูตรของครู มีประโยชน์อย่างไร
    ก. ลดความสำคัญของผู้เรียน
    ข. ทำให้ครูไม่ต้องวางแผนการสอน
    ค. ทำให้การเรียนการสอนยึดติดกับตำราเดิม
    ง. ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาและประเมินผลได้อย่างยืดหยุ่น
18. ข้อใดเป็นลักษณะสำคัญของการทำงานเป็นทีมของครูในยุคดิจิทัล
    ก. การทำงานโดยไม่สื่อสารกับสมาชิกทีม
    ข. การแข่งขันระหว่างครูโดยไม่แชร์ข้อมูล
    ค. การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างชัดเจน พร้อมใช้เทคโนโลยีช่วยประสานงาน
    ง. การทำงานคนเดียวโดยหลีกเลี่ยงการร่วมมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

19. การใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น Google Workspace, Microsoft Teams, หรือ Zoom ในการทำงานทีมของครูมีประโยชน์อย่างไร

ก. ช่วยให้ทีมครูสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลได้สะดวกและมีประสิทธิภาพ

ข. ทำให้ทีมครูไม่ต้องเจอหน้ากัน

ค. ลดความสำคัญของการประชุมทีม

ง. ทำให้ทีมครูทำงานแยกกันโดยไม่ร่วมมือ

20. ข้อใดเป็นพฤติกรรมของครูที่ประสบความสำเร็จในการทำงานเป็นทีมยุคดิจิทัล

ก. รู้บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ และค่านิยมร่วมของทีม พร้อมสนับสนุนกัน

ข. ทำงานโดยไม่สนใจเป้าหมายของทีม

ค. ไม่แบ่งปันความรู้หรือข้อมูลที่สำคัญ

ง. ปฏิเสธการใช้เทคโนโลยีเพื่อทำงานร่วมกัน

เฉลยแบบทหลังก่อนการพัฒนา
ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ข้อที่	**เฉลย**	**ข้อที่**	**เฉลย**
1	ข	11	ก
2	ข	12	ก
3	ข	13	ข
4	ข	14	ง
5	ก	15	ง
6	ข	16	ค
7	ก	17	ง
8	ข	18	ค
9	ข	19	ก
10	ข	20	ก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก จ

คู่มือการใช้ และตัวอย่างเอกสารประกอบ
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา โดยมุ่งพัฒนาด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และด้านการทำงานเป็นทีม ซึ่งจะส่งผลให้ครูมีการพัฒนาตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วยรายละเอียดของรูปแบบ กระบวนการ และรายละเอียดการฝึกอบรม ซึ่งมีเอกสารใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ได้แก่ คู่มือและหน่วยการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูจำนวน 6 หน่วย ดังนี้

หน่วยที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

หน่วยที่ 2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

หน่วยที่ 3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง

หน่วยที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

หน่วยที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

หน่วยที่ 6 การทำงานเป็นทีม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ และคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษา และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล เพื่อพัฒนาให้นักเรียนและครูได้รับประโยชน์และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

นายศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง **หน้า**

ภูมิหลัง 1
หลักการของรูปแบบ 7
วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 7
เนื้อหาของรูปแบบ 8
กระบวนการของรูปแบบ 8
รายละเอียดของกระบวนการและกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล..... 9
การวัดและประเมินผล 16
กระบวนการนิเทศการพัฒนา..... 17
บทบาทหน้าที่ของผู้เข้ารับการพัฒนา..... 18
บทบาทของผู้บริหาร (ผู้นิเทศ)..... 18
สื่อและแหล่งเรียนรู้ 19
การประเมินผลการพัฒนา 20
บรรณานุกรม 22

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญรูปภาพ

หน้า

1 แผนผังการพัฒนา 19

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญตาราง

หน้า

1 แผนผังการพัฒนา 12

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภูมิหลัง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ได้กล่าวถึงบริบท การพัฒนาประเทศในมิติด้านสังคมและทรัพยากรมนุษย์ เกี่ยวกับแนวโน้มโครงสร้างประชากรวัยเรียนที่คาดว่าจะลดลง ส่งผลให้การขยายสถานศึกษาใน เชิงปริมาณลดความจำเป็นลง และเป็นโอกาสในการยกระดับคุณภาพ ความเสมอภาค และประสิทธิภาพทางการศึกษา หากสามารถใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีในการบริหารจัดการทรัพยากรการศึกษา และส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้ที่สนับสนุนศักยภาพรายบุคคลที่จะมีบทบาทสำคัญในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (สำานักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี พ.ศ. 2565) ประกอบกับแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 2560) กล่าวถึงการดำเนินการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต และมีมาตรการต่าง ๆ ให้เด็กและประชาชนทุกช่วงวัยสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา ที่มีคุณภาพมาตรฐานเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับการศึกษาของคนไทยให้เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ของประเทศ โดยกำหนดวิสัยทัศน์ไว้ ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ ดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” (ในหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง) ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ในสถานการณ์การพัฒนาที่ผ่านมา การพัฒนากำลังคนของไทยเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างที่สำคัญ ได้แก่ การเป็นสังคมสูงวัย ส่งผลให้ประเทศขาดกำลังคนในเชิงปริมาณ ประกอบกับผลิตภาพแรงงานที่ลดลงในช่วงโควิด–19 เพิ่มปัญหาด้านกำลังคนเชิงคุณภาพ จนอาจเป็นข้อจำกัดในการขยายตัวทางเศรษฐกิจ การเติบโตของนวัตกรรมแหล่งความรู้ ระดับโลกออนไลน์ที่มีต้นทุนและราคาต่ำ วงจรชีวิตของความรู้สั้นลงโดยเฉพาะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงเร็ว และแนวโน้มความต้องการเรียนรู้ตามความสนใจรายบุคคล รวมถึง

ภาคเอกชนที่เริ่มให้ความสำคัญกับการสรรหาและการจ้างงานตามสมรรถนะในการทำงานมากกว่าคุณวุฒิทางการศึกษา อีกทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีวิตและพฤติกรรมของคน และสะท้อนถึงบทบาทของเครือข่ายภาคประชาสังคมที่มีความเข้มแข็งในการร่วมแก้ไขปัญหาต่าง ๆ แต่ยังขาดการสนับสนุน ที่มีประสิทธิภาพจากภาครัฐ จึงต้องเร่งขยายผลและต่อยอดประเด็นการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การพลิกโฉมกำลังคน สมรรถนะสูงที่มีภาวะผู้นำสูง สามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงและเพิ่มขีดความสามารถของประเทศได้ การพัฒนาทุนมนุษย์ทุกช่วงวัยที่ผ่านมาได้มีความพยายามปรับปรุงคุณภาพการศึกษาทุกระดับ ทั้งการยกระดับมาตรฐานการศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การใช้เทคโนโลยีและการพัฒนานวัตกรรม การเรียน รวมถึงการพัฒนาพื้นที่นวัตกรรมที่เป็นแบบอย่างด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษามีความเป็นอิสระควบคู่กับมีความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น รวมถึงการส่งเสริมภาคีการพัฒนาเข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา และการเรียนรู้มากขึ้น ตลอดจนรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รวมถึงรัฐพึงให้ความช่วยเหลือ เด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้ยากไร้ และผู้ด้อยโอกาสให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้มีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา เอื้อให้การจัดการศึกษามีความคล่องตัวและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงมากยิ่งขึ้น อาทิ พระราชบัญญัติปฐมวัย พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562

แผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ตลอดจนการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงาน มุ่งเน้นการพัฒนาด้วยการขับเคลื่อนนวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ ภายใต้สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นสามารถเรียนรู้ ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Lifelong Learning) อันจะส่งผลให้ประเทศไทยก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว ความสำคัญของกระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) คือ การกำหนดทิศทางการพัฒนาการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษาตลอดชีวิต เพื่อให้เด็ก เยาวชน และประชาชนในท้องถิ่นได้เรียนรู้อย่าง

ต่อเนื่อง ตลอดชีวิต (Life – Long Learning) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงแต่งตั้ง คณะทำงานจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อขับเคลื่อน ภารกิจในการส่งเสริม สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บริหารจัดการศึกษาตามทิศทางการพัฒนาประเทศ และมีแนวทางในการจัดทำ แผนพัฒนาการศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชน ได้อย่างแท้จริง และเป็นไปตามแนวนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2561 – 2565) มาปรับ เป็นแผนพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 – 2570) ให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ในปัจจุบัน เพื่อให้องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นและสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้ มีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายต่อไป

ผลการทดสอบระดับชาติ (O – NET) ปีการศึกษา 2565 พบว่า ภาพรวมผลการ ทดสอบโอเน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทุกวิชาคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงครึ่ง เมื่อเทียบ กับปีการศึกษา 2564 มีภาษาไทยเพียงวิชาเดียวที่มีคะแนนเฉลี่ยถึงครึ่ง โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด คะแนนเฉลี่ย 31.21 คะแนน สังกัดกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น คะแนนเฉลี่ย 30.14 คะแนนและนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษ 28.31 คะแนน(สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ) เห็นได้ว่าคุณภาพผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาให้ดีขึ้น เนื่องจากสาเหตุจากหลายปัจจัย ปัจจัยหลัก คือ “ครู” ซึ่งทำหน้าที่ในการสอน จึงกล่าวได้ว่า ครูเป็นความหวังสูงสุดในการ สร้างคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนและถือว่าเป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจมากที่สุดจาก ผู้ปกครอง และประชาชนในการให้การศึกษา อบรม แก่บุตรหลานของเขา ครูจึงต้องเป็น บุคคลที่สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ปกครองประชาชนได้ โดยที่ครูต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับศาสตร์การสอน ศาสตร์ของการเรียนรู้ และศาสตร์ของสาขาอื่น ๆ นอกจากนี้ครูจะต้องมีภาวะผู้นำเพราะภาวะผู้นำมีความจำเป็นอย่างมากสำหรับการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ หากครูขาดภาวะผู้นำแล้วการจะบรรลุเป้าหมาย คือ คุณภาพของนักเรียนนั้นย่อมไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาประสิทธิภาพของครูให้มีภาวะผู้นำ เนื่องจากความล้มเหลวขององค์กรต่าง ๆ ที่เป็นมา มักสืบเนื่องมาจากการขาด

บุคลากรที่มี ภาวะผู้นำนั่นเอง ภาวะผู้นำนั้นจำเป็นในทุกๆระดับ ไม่ใช่เฉพาะหัวหน้าเท่านั้น ลูกน้องก็ต้องถูกสร้างให้มีภาวะผู้นำด้วยเช่นกัน (รังสรรค์ สุทารัมย์,2556, หน้า57 – 58) อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 8) กล่าวถึง ภาวะผู้นำครูว่า เป็นการแสดงออกของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่วัดได้จาก พฤติกรรม ประกอบด้วย องค์ประกอบด้านมีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู องค์ประกอบ ด้านเป็นแบบอย่างทางการสอน องค์ประกอบด้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและองค์ประกอบ ด้านเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

ภาวะผู้นำครู ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการพัฒนานักเรียน แก้ปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน อีกทั้งเป็นผู้ชี้นำให้คำปรึกษา เป็นแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง และเกิดความเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่พึงประสงค์ของโรงเรียน ไชยา ภาวะบุตร (2565, หน้า 323) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง รูปแบบภาวะผู้นำที่ครูในระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษามีโอกาสที่จะนำ หรือเป็นผู้นำภาวะผู้นำแบบนี้เป็นการสร้างสถานการณ์ทำให้คนได้ทำงานหรือเรียนรู้ ร่วมกัน ซึ่งสามารถที่จะสร้างและทำให้เกิดความเข้าใจดีขึ้น เป็นการนำเพื่อการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายร่วมกัน ภาวะผู้นำครูเป็นความคิดรวบยอดเกี่ยวกับชุดของพฤติกรรมและการกระทำที่เกิดขึ้นร่วมกัน ซึ่งเกี่ยวกับความสัมพันธ์เครือข่ายระหว่างแต่ละคนในโรงเรียน ในขณะที่ Lieberman and Miller, (2004, p. 12) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำครู หมายถึง ผู้นำครูที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เนื่องจากเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหลายบทบาท ได้แก่ 1) การวัดผลประเมินผลในรูปแบบใหม่ ๆ 2) การเป็นผู้สร้างนวัตกรรมการเรียนการสอนบนพื้นฐานความคาดหวังสู่ความสำเร็จของผู้เรียน และ 3) อาชีพครูเป็นอาชีพที่สร้างสรรค สอดคล้องกับ Harris, A. and Muijs, D. (2005, p. 13) กล่าวว่า ความเป็นครูมืออาชีพนั้นจะเกิดขึ้นได้เองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมถึงเป็นผู้ที่มีบทบาทด้านหัวหน้าทีมงาน หัวหน้าหน่วยงาน ผู้นำสมาคมและการพัฒนาหลักสูตรด้วย เช่นเดียวกับ York – Barr and Duke (2004, p. 260) ได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำครูว่า หมายถึง กระบวนการที่ครูรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มเพื่อนร่วมงานมีอิทธิพลต่อหัวหน้างานหรือสมาชิกคนอื่น ๆ ของโรงเรียนและชุมชน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนวิธีปฏิบัติงานที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น

ภาวะผู้นำครู เป็นตัวชี้วัดหนึ่งในสมรรถนะประจำสายงานของครูผู้สอนตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้ครูผู้สอนทุกคนมีภาวะผู้นำครู ซึ่งสมรรถนะประจำสายงาน นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ

ครูผู้สอนโดยตรงในการจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนาตนเองและเพื่อนครู โดยมีวิสัยทัศน์พัฒนาตนเอง เชื่อมั่นในตนเองว่าสามารถพัฒนาเป็นครูผู้นำพัฒนาเพื่อนครู การเป็นแบบอย่างทางการ สอนโดยใช้วิธีสอนที่หลากหลาย ส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาโดยมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาร่วมกัน มีการทำงานเป็นทีม และมีเครือข่ายการปฏิบัติงานร่วมกันและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยเป็นผู้นำ เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และเป็นผู้ได้รับการยอมรับ (อาภารัตน์ ราชพัฒน์, 2554, หน้า 141 – 144) ภาวะผู้นำครูจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียนทั้งในด้านวัฒนธรรมการทำงานและคุณภาพของผู้เรียน (Lieberman & Miller, 2004, p. 11) การพัฒนาภาวะผู้นำครูให้สามารถนำทักษะความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ครูสามารถพัฒนาตนเอง และพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (รัชฎาพร พิมพิชัย, 2556, หน้า 200) โดยครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและผู้บริหารนักเรียนที่ตนเองสอน มีส่วนร่วมและมีภาวะผู้นำในการตัดสินใจในการบริหารมาก ยิ่งขึ้น (กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา, 2550, หน้า 42) ความสามารถของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่จะส่งผลให้เกิดคุณภาพในโรงเรียนต้องมีความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การสร้างนวัตกรรมและการเปลี่ยนแปลง ผ่านไปสู่เทคโนโลยีใหม่ ๆ การพัฒนาหลักสูตรที่ส่งเสริมการเรียนรู้ บริการทางการศึกษา และกระบวนการทำงานใหม่ ๆ ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และกฎระเบียบ ข้อบังคับด้านการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นความจำเป็นต้องปรับตัวอย่างมากจึงจะนำไปสู่ความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้า (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2557, หน้า 36) ทั้งนี้ภาวะผู้นำของครูจะนำมาซึ่งผลสัมฤทธิ์ที่ดีของนักเรียน ตามมา เพราะครูที่มีภาวะผู้นำจะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายที่ต้องการ ให้เกิดขึ้นกับนักเรียน โรงเรียนและอื่น ๆ มีการบริหารหลักสูตรและการสอนมีการพัฒนาวิชาชีพ และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่ดี เหมาะสมกับนักเรียน ซึ่งสิ่งแวดล้อมที่ดีจะส่งผลต่อพฤติกรรม อารมณ์ และจนกระทั่งให้นักเรียนมีสมาธิกับการเรียนมากขึ้น

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งเป็นสถานศึกษาจัดการศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา ที่จัดการศึกษาให้สอดคล้องตามความต้องการของท้องถิ่นและเพื่อท้องถิ่นให้ความรู้ และทักษะชีวิตแก่ผู้เรียน ซึ่งได้รับการปรับเปลี่ยนตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาต พุทธศักราช 2541 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ดังนั้นผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ให้

เป็นไปตามเป้าหมาย ทิศทางการศึกษาที่ชัดเจนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีสุข ตลอดจนพิจารณาการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ของครูที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้ระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้พัฒนาก้าวทันโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน จะเห็นได้ว่าครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องได้รับการพัฒนาภาวะผู้นำครู ให้ใรสมรรถนะประจำสายงานเพื่อเป็นปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในด้านการจัดการเรียนรู้โดยตรง ในการบริหารจัดการชั้นเรียนครูต้องเป็นทั้งผู้สอนและเป็นผู้บริหารชั้นเรียนจะเห็นได้จากการแสดงให้เห็นถึงบทบาทของครูในการเป็นผู้นำครู (Teacher Leader) ได้อย่าชัดเจน และจากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความมีประสิทธิผลของโรงเรียนพบว่าการพัฒนาภาวะผู้นำให้แก่ครูจะช่วยให้เป็นผู้มีศักยภาพในตนเอง เมื่อครูมีศักยภาพในตนเองแล้วมักจะเป็นครูที่มีประสทธิผลและมีพฤติกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนอีกด้วย อาคม ยิ่งพวง (2551, หน้า 197 อ้างถึงใน ว่าที่ ร.ต.หญิงฐิติมา ไชยมหา, 2556 หน้า 10 – 11) ครูในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดควรมีการพัฒนาภาวะผู้นำเนื่องจากมีการประเมินคุณภาพการศึกษาที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดบางกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้เรียนต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาวการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ความแตกต่างของเนื้อหาวิชา ที่ไม่สอดคล้องกัน แนวทางการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่แตกต่างกัน สถานศึกษาได้รับการบรรจุแต่งตั้งครู้ผู้สอน และครูผู้สอนที่ได้รับการบรรจุแต่งตั้งใหม่นั้น ยังไม่เข้าใจในการจัดกระบวนการเรียนรู้และอาจจะยังไม่สามารถปรับตัวกับกระบวนการเรียนรู้ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาที่เปลี่ยนไป ครูผู้สอนต้องปรับกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยเน้นการสร้างความเข้าใจในหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการจัดการเรียนรู้ การนิเทศภายในชั้นเรียน การใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย ปรับการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น สนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรปกครองท้องถิ่นจึงควรให้การสนับสนุน และพัฒนาครูผู้สอนให้เกิดความเป็นผู้นำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้วยความสำคัญข้างต้นที่สนับสนุนว่าการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลจะส่งผลให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้น และยังส่งผลให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาตนเอง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่จะส่งผลให้เกิดการพัฒนาตนเอง พัฒนากระบวนการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อจะได้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสิทธิผล สามารถนำไปเป็นเครื่องมือในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลต่อไป

หลักการของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีหลักการ ดังนี้

1. เป็นรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยยึดแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา และรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เป็นรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลมุ่งให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล มีการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาหลักสูตรและใช้หลักสูตร มีความเป็นครูมืออาชีพ และทำงานเป็นทีมได้

3. เป็นรูปแบบที่ใช้กระบวนการและวิธีการที่หลากหลาย ประกอบด้วย การอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลการพัฒนา เพื่อส่งเสริมและพัฒนาตนเองของผู้เข้ารับการพัฒนาจนกระทั่งมีและสามารถพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิผล

วัตถุประสงค์ของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำไปปฏิบัติได้เกี่ยวกับการมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และ

การทำงานเป็นทีมของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมและทักษะของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เพื่อสร้างความตระหนักและเจตคติที่ดีของครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เนื้อหาของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อหาสาระซึ่งจัดเป็นเอกสาร 6 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
เล่มที่2 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
เล่มที่3 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง
เล่มที่ 4 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร
เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ
เล่มที่ 6 การทำงานเป็นทีม

กระบวนการพัฒนาของรูปแบบ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลตามกระบวนการพัฒนา ทฤษฎี Learning System (70:20:10) ดำเนินการ 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (10% ระยะเวลา 12 ชั่วโมง)

ระยะที่ 2 การศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (70% ระยะเวลา 84 ชั่วโมง)

ระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ (20% ระยะเวลา 24 ชั่วโมง)

รายละเอียดของกระบวนการและกิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

กิจกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วยรายละเอียดของกิจกรรมตามระยะต่าง ๆ ดังนี้

ระยะที่ 1 การอบรมเชิงปฏิบัติการ (10% ระยะเวลา 12 ชั่วโมง) ประกอบด้วยกิจกรรมดังนี้

1. ปฐมนิเทศ เป็นการพบปะชี้แจงการดำเนินงาน เพื่อสร้างความคุ้นเคยซึ่งกัน และกัน ด้วยการแนะนำตัวระหว่างผู้วิจัย และผู้ร่วมการวิจัยเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการวิจัย เรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. การประเมินรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา หลังจากปฐมนิเทศเสร็จ ผู้วิจัยได้ขอความ อนุเคราะห์ ครูที่เป็นกลุ่มทดลองใช้รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำแบบประเมินผลก่อนการพัฒนา

3. มอบเอกสารการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้ไปศึกษาด้วยตนเอง ผู้วิจัยมอบเอกสารสำหรับศึกษาเรียนด้วยตนเอง คือเอกสารรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย คู่มือรูปแบบการพัฒนาและเอกสารการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ จำนวน 6 เล่ม ให้ผู้เข้าร่วมพัฒนา

4. ผู้ร่วมพัฒนารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ จำนวน 12 ชั่วโมง และเมื่อเสร็จสิ้นการอบรมเชิงปฏิบัติการ ผู้ร่วมพัฒนาทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยมีลำดับขั้นตอนกิจกรรมดังนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.1 ขั้นให้ความรู้ เป็นขั้นให้ความรู้แก่ผู้เข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวความคิด หลักการ วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการบรรยาย อภิปราย การศึกษาเอกสารประกอบการพัฒนา การจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การระดมความคิด นำเสนอผลทั้งภายในและภายนอกกลุ่ม

4.2 ขั้นการเรียนรู้จากกระบวนการสอนและเป็นขั้นตอนที่วิทยากรให้ความรู้ชี้แนะแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จะช่วยให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้รับเทคนิควิธีการที่หลากหลายเพื่อนำไปสู่การเรียนรู้และการพัฒนาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และนำมาปรับใช้เป็นแนวทางของตนเองต่อไป การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการหรือทำกิจกรรมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โดยมีกิจกรรม ดังนี้

วันที่ 1 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

- ลงทะเบียนรับเอกสาร
- เปิดการอบรม
- ปฐมนิเทศ ชี้แจงวัตถุประสงค์และกระบวนการฝึกอบรม
- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- กิจกรรมชุดที่ 1 การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลังสูตร
- กิจกรรมชุดที่ 2 ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้
- กิจกรรมชุดที่ 3 ความเป็นครูมืออาชีพ

วันที่ 2 ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ

- เปิดการอบรม
- สร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- กิจกรรมชุดที่ 4 การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล
- กิจกรรมชุดที่ 5 การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง
- กิจกรรมชุดที่ 6 การทำงานเป็นทีม
- บันทึกผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

– บันทึกผลการเรียนรู้และพฤติกรรมการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ของครูครูที่เข้าอบรม โดยการสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา

– ประเมินผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล ของครูที่เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการโดยการสะท้อนผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

กำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

วันที่ 6 – 7 กุมภาพันธุ์ 2568 ณ ห้องประชุม โรงเรียนภูดินแดงวิทยา

ตารางที่ 1 แสดงกำหนดการอบรมเชิงปฏิบัติการ

เวลา / วันที่	08.30–09.30 น.	09.30–10.00 น.	10.00 น.– 12.00 น.	13.00 น. – 14.30 น.	14.30 น. – 16.30 น.
1	รายงานตัว/ชี้แจง วัตถุประสงค์/ทำแบบ ประเมินก่อนพัฒนา	พิธีเปิด/บรรยายพิเศษ “หัวข้อ ภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา	การพัฒนาหลักสูตรและการใช้ หลักสูตร	ความเชี่ยวชาญด้นการจัดการเรียนรู้	ความเป็นครูมืออาชีพ
	นายศราวุธ ตาสาโรจน์ นักศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร	นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษาฯ อบจ.สกลนคร	ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาล 3 ยุติธรรมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	ดร.นันทนา ลีลาชัย ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนเทศบาล 3 ยุติธรรมวิทยา อำเภอเมือง จังหวัดสกลนคร	ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
2	(08.30–10.30 น.) การใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล		(10.30–12.00 น.) การพัฒนาตนเองให้ทันการ เปลี่ยนแปลง	(13.00–15.00 น.) การทำงานเป็นทีม	(15.0–16.30 น.)อภิปรายซักถาม/ แลกเปลี่ยนเรียนรู้/ทำแบบประเมิน หลังพัฒนา/พิธีปิด
	อาจารย์ พงศธร ภาวะบุตร อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร		รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร	รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร ประธานหลักสูตรการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร	รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร และ คณะวิทยากร
หมายเหตุ : ตารางนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม.					

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ระยะที่ 2 การเรียนรู้ด้วยตนเอง การปฏิบัติจริงและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
(70% ระยะเวลา 84 ชั่วโมง)

การเรียนรู้ด้วยตนเองเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังตาราง

ตาราง 2 กำหนดการศึกษาด้วยตนเอง การฝึกปฏิบัติจริง และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทสติดตาม ตามรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วัน เดือน ปี/เวลา	**กิจกรรมที่ปฏิบัติ**	**หมายเหตุ**
10 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 14 ชม.
11 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	
12 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้	
13 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ – ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน – ประเมินตนเอง ครั้งที่ 1 – นิเทศ ครั้งที่ 1	นิเทศติดตาม
14 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	–ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ –ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 14 ชม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ตาราง 2 (ต่อ)

วัน เดือน ปี/เวลา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
17 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	
18 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล	
19 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล – ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน – ประเมินตนเอง ครั้งที่ 2 – นิเทศ ครั้งที่ 2	นิเทศติดตาม
20 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ –ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 14 ชม.
21 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	
24 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง	
25 กุมภาพันธุ์ 2568 1 3.00น.–17.00น.	– ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง – ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน – ประเมินตนเอง ครั้งที่ 3 – นิเทศ ครั้งที่ 3	นิเทศติดตาม
27 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	–ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 14 ชม.
28 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.–17.00น.	–ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัน เดือน ปี/เวลา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
28 กุมภาพันธุ์ 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร	
3 มีนาคม 2568	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร -ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน -ประเมินตนเอง ครั้งที่ 4 -นิเทศ ครั้งที่ 4	นิเทศติดตาม
4 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านความเป็นครูมืออาชีพ	ด้านความเป็นครูมืออาชีพ 14 ชม.
5 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านความเป็นครูมืออาชีพ-	
6 มีนาคม 2 13.00 น.-17.00น.568	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านความเป็นครูมืออาชีพ-	
7 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านความเป็นครูมืออาชีพ - ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน - ประเมินตนเอง ครั้งที่ 5 - นิเทศ ครั้งที่ 5	การนิเทศติดตาม
10 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ด้านการทำงานเป็นทีม	ด้านการทำงานเป็นทีม 14 ชม.
11 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ด้านการทำงานเป็นทีม	
12 มีนาคม 2568 13.00น.-17.00น.	-ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ -ด้านการทำงานเป็นทีม	

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

วัน เดือน ปี/เวลา	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	หมายเหตุ
13 มีนาคม 2568	–ศึกษาด้วยตนเอง/ฝึกปฏิบัติจริง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ – ด้านการทำงานเป็นทีม – ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียน – ประเมินตนเอง ครั้งที่ 6 – นิเทศ ครั้งที่ 6	การนิเทศติดตาม

ระยะที่ 3 การติดตามและประเมินผลการพัฒนา ระยะการติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำการประเมินหลังการฝึกปฏิบัติ (20% ระยะเวลา 24 ชั่วโมง)

การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการ 3 ระยะ คือ ระยะก่อนปฏิบัติการ ระยะระหว่างปฏิบัติการและระยะติดตามผลการใช้รูปแบบโดยดำเนินการ ดังนี้

1. ระยะก่อนปฏิบัติการ: ประเมินความรู้ และทักษะ เกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลก่อนเข้าร่วมพัฒนา โดยใช้แบบทดสอบการทดสอบพฤติกรรมภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออก เฉียงเหนือ เพื่อให้ครูที่เข้าร่วมการพัฒนาได้ประเมินความรู้และทักษะตนเองเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ 2) การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล 3)การพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง 4)การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร 5) ความเป็นครูมืออาชีพและ 6) การทำงานเป็นทีม

2. ระยะระหว่างปฏิบัติการ: ประเมินความรู้ ทักษะ และเจตคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลหลังเสร็จสิ้นการพัฒนา โดยใช้เครื่องมือเดียวกับระยะก่อนปฏิบัติการเปรียบเทียบผลการประเมินก่อนและหลังการพัฒนา เพื่อวิเคราะห์พัฒนาการและประสิทธิผลของรูปแบบการพัฒนาการและประเมินความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของครู

ที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. ระยะติดตามผลการใช้รูปแบบ: ติดตามและประเมินการนำความรู้และประสบการณ์จากการพัฒนาไปใช้ในการปฏิบัติงานจริงของครู โดยใช้การสังเกต สัมภาษณ์ หรือแบบประเมิน และประเมินผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น เช่น การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครู ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างครู เป็นต้น ผู้เข้ารับการพัฒนาจะได้รับการประเมินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามรูปแบบการพัฒนาดังกล่าว รวมกันต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 จึงจะถือว่าผ่านการประเมิน

กระบวนการนิเทศการพัฒนา

การนิเทศการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนดังนี้ (สงัด อุทรานันท์ 2562, หน้า 43-44) การนิเทศการศึกษาเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning)

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing)

ขั้นที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Doing)

ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing)

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating)

โดยมีละเอียดของแต่ละขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวางแผนการนิเทศ (Planning): เป็นขั้นตอนของการเตรียมการและวางแผนการนิเทศ โดยผู้บริหาร ผู้วิจัยและผู้รับการนิเทศจะทำการประชุม ปรึกษาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา กำหนดวัตถุประสงค์ วางแผนและกำหนดกิจกรรมการนิเทศ รวมทั้งกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล

ขั้นที่ 2 การให้ความรู้ก่อนการนิเทศ (Informing): เป็นขั้นตอนของการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติการนิเทศ ให้ความรู้ ทำความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งที่จะดำเนินการนิเทศแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การดำเนินการนิเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 3 การดำเนินการปฏิบัติการนิเทศ (Doing): ประกอบด้วยการปฏิบัติงาน 3 ลักษณะ คือ การปฏิบัติงานของผู้รับการนิเทศ (ครูผู้สอน) การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ(ผู้บริหาร) และการปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ (ผู้วิจัย)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นที่ 4 การสร้างเสริมกำลังใจ (Reinforcing): ในระหว่างดำเนินกิจกรรม ผู้นิเทศให้กำลังใจ ชื่นชม และเสริมแรงทางบวกแก่ผู้รับการนิเทศ เพื่อสร้างแรงจูงใจและความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานต่อไป

ขั้นที่ 5 การประเมินผลการนิเทศ (Evaluating): เป็นการประเมินผลการดำเนินงานนิเทศว่าบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ มีจุดเด่น จุดที่ควรปรับปรุงอย่างไร แล้วนำผลการประเมินมาใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) เพื่อปรับปรุงกระบวนการนิเทศในครั้งต่อไป

บทบาทหน้าที่ของผู้เข้ารับการพัฒนา

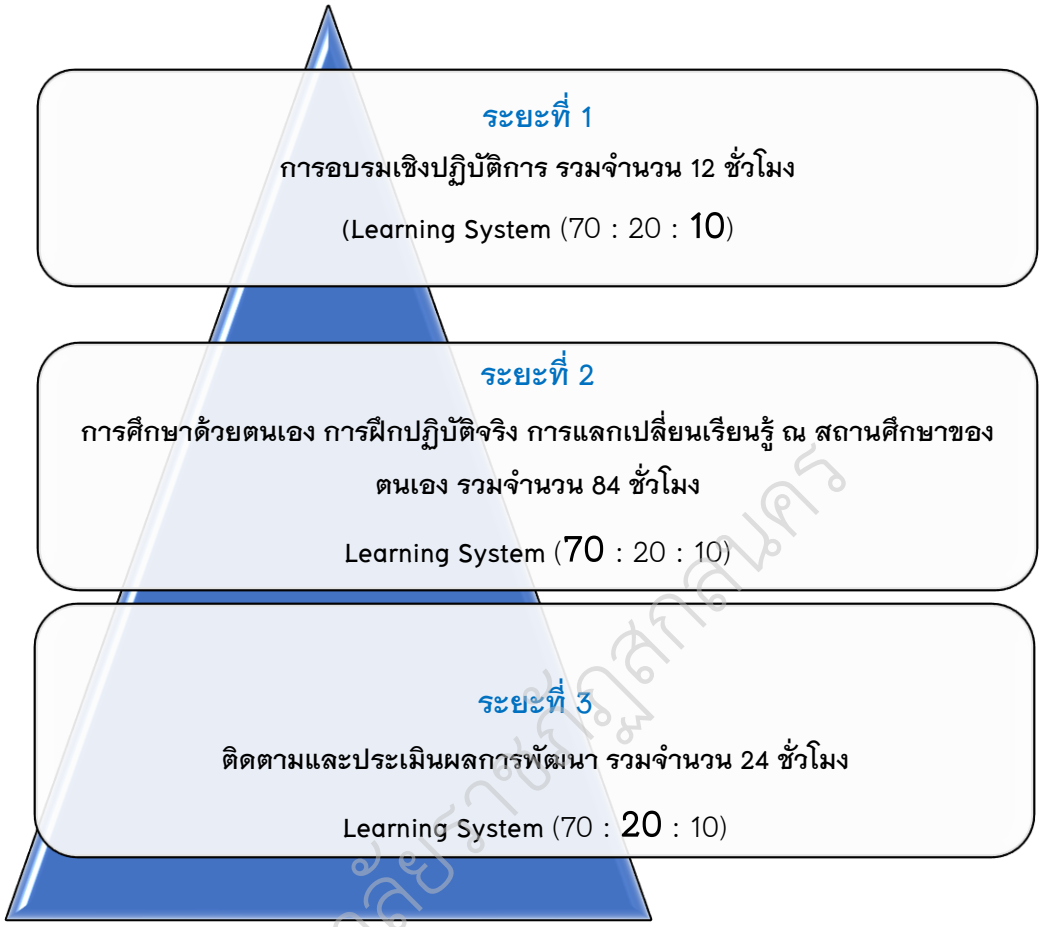
1. ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินตนเองก่อนและหลังการพัฒนา
2. เข้าร่วมการฝึกอบรมปฏิบัติการด้วยความมุ่งมั่น ตั้งใจ และกระตือรือร้น
3. ผู้เข้ารับการพัฒนา พัฒนางานในหน้าที่ของตนเอง ตามที่ได้รับการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษาของตนเอง จำนวน 84 ชั่วโมง
4. ผู้เข้ารับการพัฒนา ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองทุกครั้งหลังจบในแต่ละองค์ประกอบ ตามแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

บทบาทของผู้บริหาร (ผู้นิเทศ)

บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่ร่วมพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล มีดังนี้

1. ผู้บริหารดำเนินการนิเทศ ติดตามและดำเนินการตามคู่มือกี่นิเทศรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ฉบับสำหรับผู้นิเทศ
2. ผู้บริหารเข้านิเทศ ติดตามร่วมกับผู้วิจัย ตามกรอบการนิเทศติดตามจำนวน 6 ครั้ง กระบวนการของรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. ผู้นิเทศประกอบด้วย
   - 3.1 นายกำแพง ไชยมาตย์
   - 3.2 นางศรินทร์ธร วรชิณ
   - 3.3 นางสาวโสภา ทะวีพันธ์

ดำเนินการเป็น 3 ระยะ แสดงเป็นแผนภาพ ได้ดังภาพประกอบ 1

ภาพที่ 1 ภาพแสดงแผนผังการพัฒนา

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการพัฒนารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 6 ชุด

2. แบบฝึกปฏิบัติ

3. แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การประเมินผลการพัฒนา

การประเมินผลรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 8 ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ 1 ผู้เข้ารับการพัฒนา ประเมินความรู้ก่อนเข้ารับการพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้วยแบบวัดความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 2 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 1 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 3 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 2 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 4 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 3 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 5 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 4 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 6 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 5 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 7 ผู้เข้ารับการพัฒนาประเมินระหว่างการพัฒนาดังนี้ ทำแบบทดสอบท้ายบทเรียนและประเมินตนเองหลังการฝึกปฏิบัติตามองค์ประกอบที่ 6 ด้วยแบบประเมินตนเองของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ครั้งที่ 8 ผู้เข้ารับการพัฒนา ประเมินความรู้หลังเข้ารับการพัฒนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ ด้วยแบบวัดความรู้ของการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2550). *การจัดการศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้มุมมองจาก หน่วยปฏิบัติ.* มติชนรายวัน. 30 มีนาคม ฉบับที่ 10611. สืบค้นจาก http://www.nidambe11.net/ekonomiz/2007q1/2007march30p6.htm. 20 ธันวาคม 2560.

ไชยา ภาวะบุตร. (2560). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ.* สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. (2565). *ภาวะผู้นำทางวิชาการ Academic leadership*.(พิมพ์ครั้งที่ 3). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ฐิติมา ไชยมหา. (2562). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยานิพนธ์.* ค.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ Leadership* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์.

รัชฎาพร พิมพ์พิชัย. (2556). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูด้านการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2565) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบสาม* พ.ศ. 2566 – 2570. กรุงเทพฯ :

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนพัฒนาการศึกษาชาติ พ.ศ.2560 – 2579.* กรุงเทพฯ : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2566). แผนการพัฒนาการศึกษาท้องถิ่น พ.ศ.2566 – *2570.* กรุงเทพฯ:

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Harris, Aima, Muijs, Daniel. (2005). *Improving school through teacher leadership.* Cornwall: MPG books.

Lieberman and Miller, Lynne. (2004). *Teacher Leadership. United State* of America: Jossey–bass.

York–Barr, J., & Duke, K. (2004). *What Do We Know About Teacher Leadership? Findings From Two Decades of Scholarship*. Review of Educational. 74(3). 253–316.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รศ.ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เสนอแนะ การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. รศ.ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รศ.ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3 ผศ.ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

7. นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

8. นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบนิเทศ ติดตาม
รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
****

ผู้รับการนิเทศ.....

สถานศึกษา.....สังกัด.....

ผู้นิเทศ .....

นิเทศครั้งที่.....วัน/เดือน/ปี.....

ประเด็นการนิเทศ

1. ความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้

1.1 ผลการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.2 ผลการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1.3 ผลการใช้วิธีการสอนและเทคนิคการสอนเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

1.4 ผลการเป็นบุคคลแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1.5 ผลการประเมินผลการเรียนรู้เป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. การใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล

2.1 ความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจัดการเรียนการสอนในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

2.2 การรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีดิจิทัลในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.3 การมีวิสัยทัศน์ด้านดิจิทัลในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

2.4 การมีทักษะและความรู้ดิจิทัลในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2.5 การบูรณาการ และการสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการศึกษาแบบดิจิทัลในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

3. การพัฒนาตนเอง

3.1 สามารถค้นหาตนเองในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.2 มีบุคลิกภาพที่เหมาะสมในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

3.3 สร้างแนวคิดใหม่ในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3.4 มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4. การพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร

4.1 การสร้างและพัฒนาหลักสูตรในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.2 การศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

4.3 การนำหลักสูตรไปใช้อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4.4 การวัดและประเมินผลหลักสูตรในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

5. ความเป็นครูมืออาชีพ

5.1 การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.2 มีความคิดสร้าวสรรค์ รู้และเข้าใจงานในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

5.3 มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

5.4 มีจิตวิญญาณความเป็นครูในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

6. การทำงานเป็นทีม

6.1 รู้ค่านิยม วิสัยทัศน์ และพันธกิจของทีมในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

6.2 รู้บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของทีมในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

6.4 มีความสามารถในการสร้างสรรค์ของทีมในเรื่องใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

คำนำ

รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมุ่งพัฒนาด้านความเชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล ด้านการพัฒนาตนเองให้ทันการเปลี่ยนแปลง ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการใช้หลักสูตร ความเป็นครูมืออาชีพ และด้านการทำงานเป็นทีมและนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนต่อไป ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียดของรูปแบบ กระบวนการ และรายละเอียดการอบรมเชิงปฏิบัติการ รวมทั้งมีเอกสารใช้เป็นแนวทางใน การพัฒนา โดยหน่วยนี้คือ หน่วยที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูมืออาชีพต้องมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด โดยมีองค์ประกอบย่อย จำนวน 4 องค์ประกอบ ดังนี้ องค์ประกอบย่อยที่ 1 มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ องค์ประกอบย่อยที่ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน องค์ประกอบย่อยที่ 3 มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ องค์ประกอบย่อยที่ 4 มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญ คณะกรรมการที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารชุดนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาต่อไป

ศราวุธ ตาสาโรจน์
นักศึกษาปริญญาเอก
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ความเป็นครูมืออาชีพ	1
วัตถุประสงค์	1
เนื้อหา	1
ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม	1
สื่อและแหล่งเรียนรู้	3
การวัดและประเมินผล	3
ความหมายของความเป็นครูมืออาชีพ	4
คุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพ	8
ลักษณะการสอนแบบครูมืออาชีพ	10
ตัวอย่างการสอนแบบครูมืออาชีพ	12
แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม	13
แบบฝึกปฏิบัติหลังการอบรม	14
แบบฝึกสรุปผลการอบรม	15
บรรณานุกรม	16
รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	17
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ	18

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

เล่มที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

ระยะเวลา 14 ชั่วโมง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ครูที่เข้ารับการพัฒนามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ
2. เพื่อให้ครูที่เข้ารับการพัฒนามีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงานเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัล
3. เพื่อส่งเสริมครูที่เข้ารับการพัฒนามีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู

เนื้อหา

ความเป็นครูมืออาชีพ คือคุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูมืออาชีพต้องมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด มีองค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

เอกสารประกอบการพัฒนาชุดนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้ครูผู้ฝึกปฏิบัติ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ มี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ 1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู โดยให้ครูที่เข้าอบรมปฏิบัติ ดังนี้

1. ปฐมนิเทศ ชี้แจงแนวทางการดำเนินการวิจัย เรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. กระตุ้นโดยใช้คำถามให้ผู้ฝึกปฏิบัติได้ฝึกฝนความคิด โดยให้ผู้ฝึกปฏิบัติแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ เป็นอย่างไร ตามความคิดเห็นเป็นรายบุคคล และนำเข้าสู่เนื้อหาสาระสำคัญ

3. ผู้เข้ารับการอบรมประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาก่อนการอบรม

4. ฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการจากวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ ความเป็นครูมืออาชีพ โดย ใช้เอกสารประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลและคู่มือการใช้รูปแบบการพัฒนา ประกอบการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการแบบเข้ม

5. วิทยากรและผู้เข้ารับการอบรม ร่วมกันสรุปเนื้อหา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ

6. วิทยากรอธิบายการปฏิบัติกิจกรรม และให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติดำเนินการ

7. ให้ผู้เข้าอบรมระดมความคิด ช่วยกันคิดเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา

8. วิทยากรและผู้ฝึกปฏิบัติ ร่วมกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรม

9. ผู้เข้ารับการอบรม ประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาหลังการอบรม

10. ผู้เข้ารับการอบรมฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนตนเอง

11. ผู้เข้ารับการอบรมเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้สำหรับผู้ที่เข้ารับการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา ผ่านกลุ่ม Facebook “การพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”

12. หลังจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ฝึกปฏิบัติจริงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการนิเทศ ติดตามแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมตอบแบบประเมินภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยให้ทำแบบประเมินการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยใช้แบบประเมินชุดเดียวกันกับชุดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. เอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนา ชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ
2. แบบฝึกปฏิบัติ
3. แบบบันทึกการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินผลก่อนการพัฒนา
2. จากการปฏิบัติกิจกรรมในการอบรมเชิงปฏิบัติการ
3. จากความสนใจในการศึกษาเอกสาร และร่วมแสดงความคิดเห็น การสังเกตพฤติกรรม การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และสรุปประเด็นแลกเปลี่ยนเรียนรู้
4. จากการนำเสนอประเด็นข้อสรุปรวมถึงข้อซักถามในการดำเนินกิจกรรม
5. ประเมินจากบันทึกผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้
6. ประเมินจากการฝึกปฏิบัติจริงภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษาของตนเอง
7. ประเมินจากการนิเทศ ติดตามหลังการฝึกปฏิบัติจริงในเรื่องภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา
8. ประเมินผลหลังการพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

ระยะเวลาในการอบรม 2 ชั่วโมง

ความเป็นครูมืออาชีพ คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูมืออาชีพต้องมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด มี 4 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

1) มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์เป็นสำคัญ
2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน
3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ
4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

ความเป็นครูมืออาชีพ

1. ความหมาย

มีนักวิชาการได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ ดังนี้

Green (1998, p. 203 citing Hargreave & Goodson, 1996) ได้เสนอ 7 ประการของครูมืออาชีพยุคใหม่ ดังนี้

1. ตัดสินใจอย่างรอบคอบ ในการเพิ่มโอกาสและตอบสนองในการกระทำในการจัดการเรียนตามหลักสูตรจะดูแลนักเรียนเป็นรายบุคคล

2. มีความมุ่งหวังตั้งใจ ผูกมัดในจิตใจและความมุ่งหวังของสังคม มีค่านิยมในการตอบสนองและการประเมินสอดคล้องกับหลักสูตร

3. ตกลงใจ เต็มใจในการทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ในลักษณะผสมผสานวัฒนธรรมสนับสนุน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อใช้ความชำนาญในการแก้ปัญหา และการปฏิบัติงานของครูด้วยกัน มากกว่าการกระตุ้นหรือสั่งจากภายนอก

4. เชื่อมั่นในความหลากหลายในความเป็นอิสระในการทำงาน มีความรู้สึกว่าสามารถทำงานด้วยความมีอำนาจอย่างเปิดเผย และร่วมมือกับผู้อื่นในสังคมที่กว้างออกไป

5. มีความเต็มใจในการเอาใจใส่ (Care) มีความชัดเจนในทักษะ และมุ่งเน้นที่จะประสิทธิผลเป็นสำคัญ

6. ค้นคว้าด้วยตนเอง เพื่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตาม มาตรฐานการชำนาญการในการอบรมงานของตนมากกว่าการกระทำตามความต้องการ ของผู้อื่น

7. มีการสร้างสรรค์และรู้เข้าใจงานในระดับสูงหรือมีความ ซับซ้อน

York – Barr & Duke (2004, p. 266 อ้างถึงใน อุษาวดี จันทรสนธิ, 2552, หน้า 17) กล่าวว่า บุคคลที่ทำหน้าที่ครูจะต้องมีความเป็นอาชีพ ดังน

1. มีประสบการณ์ตรงในวิชาที่ตนสอน และมีทักษะการสอน ที่ดีเยี่ยม
2. มีความรู้กว้างขวางและลึกซึ้งในเนื้อหาวิชาที่สอน
3. การบ่มเพาะบุคลิกภาพความเป็นครู
4. มีหลักปรัชญาการศึกษาที่แจ่มชัดของตน
5. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์
6. เป็นนักพัฒนานวัตกรรม
7. เรียนรู้ตลอดชีวิต
8. ศรัทธาในอาชีพครู
9. มีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน
10. ได้รับการยอมรับนับถือจากเพื่อนร่วมงานในความสามารถ
11. การใส่ใจต่อความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น
12. มีความคิดที่ยืดหยุ่นและใจกว้าง
13. มีความมุ่งมั่น
14. มีความสามารถในการจัดการภาระงาน
15. มีทักษะในการบริหารจัดการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

นอกจากนี้ Kouzes และ Posner (2002, p. 295) มีทัศนะว่าคนที่มีความรู้สึกเชื่อมั่นในตนเองซึ่งเป็นคนที่มีความมั่นคงในจิตใจจะมองเห็นเส้นทางที่ก้าวหน้าและสามารถพัฒนาสมรรถนะของตนเองได้ งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าความมั่นใจในตนเองจะส่งผลต่อการปฏิบัติงาน ยิ่งถ้าบุคคลเหล่านั้นมีความสามารถในการคิดก็จะทำให้สามารถตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้นและสิ่งที่จะบันดาลให้คนเรามีความมั่นใจในตนเองก็คือสมรรถนะของตนเอง (Competency) หากผู้ประกอบวิชาชีพครูต้องการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ก็จะต้องมีประสบการณ์ที่ตรงกับบทบาทหน้าที่ ประสบการณ์นับเป็นมิติหนึ่งของสมรรถนะ เพราะประสบการณ์เกี่ยวโยงกับการปฏิบัติหน้าที่และกิจกรรมของโรงเรียนและทำให้เกิดการสั่งสมองค์ความรู้ที่ได้รับจากการมีประสบการณ์ ยิ่งมีประสบการณ์มากเท่าใด ก็จะส่งผลให้ประสบความสำเร็จมากเท่านั้น ในการเพิ่มพูนสมรรถนะจึงต้องพัฒนาตนเองอย่างรอบด้านซึ่ง Kouzes & Posner (2002, p. 31) เสนอไว้ ดังนี้

1. สร้างแรงบันดาลใจกับตนเอง (Inspiring) มีความสนใจแสวงหาความรู้เต็มไปด้วยพลัง และมีความรู้สึกทางบวก

2. เป็นแบบอย่าง (Modeling) ด้วยการแสดงให้เห็นความสามารถประเมินความสามารถของตนเองและเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ สามารถปฏิบัติในสิ่งที่คาดหวังให้ผู้อื่นปฏิบัติได้

3. มีความท้าทาย (Challenge) ด้วยการแสวงหานวัตกรรมและ กล้าที่จะคิดนอกกรอบ

4. ช่วยทำให้ผู้อื่นสามารถปฏิบัติได้ (Enabling) ด้วยการสร้างการร่วมแรงร่วมใจ การไว้วางใจ ให้การยอมรับ สร้างความผูกพัน ให้รางวัลเมื่อมีผลการปฏิบัติงาน 5. สนับสนุนให้กำลังใจ (Encouraging) เพื่อช่วยสร้างแรงบันดาลใจ ให้กับผู้ทำงานได้พัฒนางานให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากวิเคราะห์ลงไปถึงประเด็นการพัฒนาครูผู้สอนจากผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการจัดการเรียนร

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2553, หน้า 118) ได้แสดงทัศนะว่า ครูมืออาชีพต้องมีความสามารถต่อไปนี้ 1. สามารถประยุกต์ใช้ยุทธศาสตร์และการจัดระบบได้อย่างเหมาะสมกับการเรียนรู้และความต้องการทางการศึกษาของผู้เรียน สภาพแวดล้อมของโรงเรียนและสาระการเรียนรู้ที่สอน 2. สามารถติดตามการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นรายบุคคล ใช้ข้อมูล ย้อนกลับเพื่อวางแผนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

เป็นกลุ่ม และเป็นชั้น 3. ส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างอิสระ ฝึกการใช้ภาษา คาดหวังให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนรู้ 4. พัฒนาความสัมพันธ์เชิงจรรยาบรรณ บนพื้นฐานทักษะการสื่อสารที่ดีให้การยอมรับผู้เรียนทุกคน และคาดหวังจะได้รับการยอมรับจากผู้เรียน 5. มีความรู้ที่ทันสมัยและสนับสนุนข้อคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตร อย่างกระตือรือร้น 6. เชื่อความสามารถในการเรียนของผู้เรียนทุกคน คาดหวังว่า ผู้เรียนทุกคน เรียนรู้และส่งความคาดหวังนี้ไปยังแต่ละบุคคล โรงเรียนและชุมชน 7. กระตือรือร้นในการฝึกผู้เรียนเข้าสู่ประสบการณ์แห่งการ เรียนรู้เรื่องที่ผู้เรียนเห็นว่ามีความสำคัญต่อชีวิตของตน 8. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสร้างความเชื่อมโยงเข้าใจความสัมพันธ์ทั้งภายใน และระหว่างสาระการเรียนรู้

อาภารัตน์ ราชพัฒน์ (2554, หน้า 83–84) กล่าวถึง ความเป็นครูมืออาชีพว่า ได้แก่ 1) เป็นผู้นำด้านการเรียนการสอน 2) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 3) มุ่งมั่นอย่างจริงจังในการปฏิบัติการสอน การเรียนรู้ และการประเมิน 4) เป็นผู้สอนที่ดี 5) ปฏิบัติงานในทีมกับเพื่อนครูและชุมชนได้ 6) มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลง

จารุภัทร บุญส่ง (2556, หน้า 172–174) กล่าวถึง ความเป็นครูมืออาชีพว่า มีดังนี้ 1) มีการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมายการเรียนรู้ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน 3) การพัฒนานักเรียน 4) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้

กษมน มังคละคีรี (2557, หน้า 81) สรุปความเป็นครูมืออาชีพ ไว้ว่า 1) มีจิตวิญญาณของความเป็นครู 2) รักและศรัทธาในวิชาชีพครู 3) มีความพร้อมในการเป็นครู 4) เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 5) รักและเมตตาต่อศิษย์ 6) ตระหนักรู้ในบทบาทหน้าที่ของตน 7) ส่งเสริมบรรยากาศในการปฏิบัติงานที่ดี

ฐปนีย์ นารี (2561, หน้า 55) สรุปความเป็นครูมืออาชีพไว้ว่า 1)มุ่งเน้นประสิทธิผลเป็นสำคัญ 2) มีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน 3) มีทักษะการสอนแบบมืออาชีพ 4)ีจิตวิญญาณของความเป้นครู

จากแนวความคิดของนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง คุณลักษณะของครูที่มีความรู้ความสามารถปรับตัวและนำสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ มีทักษะในการใช้เครื่องมือและสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ที่ทันสมัยและตรงกับความต้องการของผู้เรียนที่เติบโตในโลกที่เทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถออกแบบสื่อการเรียนรู้ที่สร้างสรรค์ การผลิตและใช้สื่อมัลติมีเดีย การใช้เครื่องมือดิจิทัลในการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

สร้างสรรค์ผลงานที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ครูมืออาชีพต้องมีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ เนื่องจากสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องปรับตัวเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและนำความรู้ใหม่มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบ มีจริยธรรมในวิชาชีพ ใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเหมาะสมในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่องค์กรทางวิชาชีพกำหนด

คุณลักษณะของความเป็นครูมืออาชีพ

ความเป็นครูมืออาชีพ คือคุณลักษณะและพฤติกรรมที่สะท้อนถึงความมุ่งมั่น ความเชี่ยวชาญ และความรับผิดชอบในการสอนและพัฒนาผู้เรียน ครูมืออาชีพไม่ได้เป็นเพียงผู้ถ่ายทอดความรู้ แต่ยังมีบทบาทในการสร้างแรงบันดาลใจและสนับสนุนศักยภาพของผู้เรียนในทุกด้าน ต่อไปนี้คือคุณสมบัติและแนวปฏิบัติที่สำคัญของครูมืออาชีพ

1. มีความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน

- **ความเชี่ยวชาญในเนื้อหา:** มีความรู้ลึกซึ้งในเนื้อหาที่สอนและสามารถตอบคำถามของนักเรียนได้อย่างมั่นใจ
- **ทันสมัยและอัปเดตข้อมูล:** ติดตามเทรนด์หรือความก้าวหน้าของความรู้ในสาขาที่เกี่ยวข้องอยู่เสมอ
- **เชื่อมโยงความรู้สู่ชีวิตจริง:** สอนให้นักเรียนเห็นความสำคัญและการประยุกต์ใช้ความรู้นั้นในชีวิตประจำวัน

2. มีทักษะการสอนที่มีประสิทธิภาพ

- **ออกแบบการเรียนการสอน:** วางแผนบทเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการและศักยภาพของผู้เรียน
- **ใช้เทคนิคการสอนหลากหลาย:** เช่น การบรรยาย, การเรียนรู้เชิงปฏิบัติ, การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning)
- **ประเมินและปรับปรุง:** ใช้การประเมินผลเพื่อปรับแผนการสอนให้ตอบโจทย์ผู้เรียน

3. ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

- **สนับสนุนการคิดวิเคราะห์:** กระตุ้นให้นักเรียนคิดเชิงวิพากษ์และแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- **สร้างแรงบันดาลใจ:** ใช้ตัวอย่างหรือกิจกรรมที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน
- **ส่งเสริมความสามารถเฉพาะตัว:** ช่วยนักเรียนค้นพบและพัฒนาศักยภาพที่ซ่อนอยู่

4. **เป็นแบบอย่างที่ดี**
    - **วินัยและความตรงต่อเวลา:** แสดงถึงความรับผิดชอบและสร้างความเชื่อถือ
    - **จริยธรรมและคุณธรรม:** มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม และให้เกียรติผู้เรียน
    - **พฤติกรรมที่เหมาะสม:** เป็นแบบอย่างที่ดีทั้งด้านคำพูด การกระทำ และการแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ
5. **มีความเข้าใจผู้เรียน**
    - **เข้าใจความหลากหลายของนักเรียน:** ยอมรับความแตกต่างทั้งด้านความสามารถ เชื้อชาติ วัฒนธรรม หรือภูมิหลัง
    - **สร้างความสัมพันธ์ที่ดี:** รับฟังปัญหาและข้อกังวลของนักเรียนอย่างเข้าใจ
    - **ปรับตัวตามความต้องการของนักเรียน:** ใช้วิธีการสอนที่เหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของผู้เรียนแต่ละคน
6. **มีความมุ่งมั่นพัฒนาตนเอง**
    - **การเรียนรู้ตลอดชีวิต:** เข้าร่วมการอบรมหรือเวิร์กช็อปเพื่อเพิ่มพูนทักษะและความรู้
    - **เปิดรับฟีดแบ็ก:** รับคำแนะนำหรือความคิดเห็นจากนักเรียน เพื่อนร่วมงาน หรือผู้บริหาร และนำไปปรับปรุง
    - **ประยุกต์เทคโนโลยีใหม่ ๆ:** ใช้เทคโนโลยีในการสอนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้
7. **มีความรับผิดชอบต่อสังคมและอาชีพ**
    - **ยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพ:** ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสและซื่อสัตย์
    - **สร้างสังคมการเรียนรู้:** สนับสนุนการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อสังคมและชุมชน
    - **ร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน:** เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของผู้เรียนในทุกด้าน
8. **มีทักษะการจัดการ**
    - **การบริหารเวลา:** จัดการเวลาในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
    - **การจัดการชั้นเรียน:** ใช้วิธีการที่สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสร้างสรรค์
    - **การแก้ไขปัญหา:** รับมือกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

9. ยอมรับและปรับตัวตามการเปลี่ยนแปลง

- **ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม:** เช่น การใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน
- **ปรับตัวในสถานการณ์ที่หลากหลาย:** เช่น การสอนออนไลน์ หรือการสอนในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัด
- **เปิดใจรับแนวคิดใหม่:** พร้อมเรียนรู้และนำวิธีการสอนที่ทันสมัยมาใช้

สรุป:ครูมืออาชีพไม่เพียงแต่ถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นผู้นำในการสร้างแรงบันดาลใจและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ครูที่มุ่งมั่นในความเป็นมืออาชีพจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างอนาคตที่ดียิ่งขึ้นให้กับผู้เรียน สังคม และตัวของพวกเขาเอง

ที่มา: https://chatgpt.com/c/6790fb64-6e84-8013-934e-4ec00fe86642

ลักษณะการสอนแบบครูมืออาชีพ

การสอนแบบครูมืออาชีพ เป็นแนวทางการสอนที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญ ความมุ่งมั่น และความเข้าใจในผู้เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณภาพสูง สร้างแรงบันดาลใจ และพัฒนาทักษะในทุกมิติ ลักษณะของการสอนแบบครูมืออาชีพ

1. การวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบ

- **ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ที่ชัดเจน:** ระบุสิ่งที่ผู้เรียนจะสามารถทำได้หลังจากเรียน
- **ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้:** เลือกกิจกรรมที่เหมาะสมกับเป้าหมายและความสามารถของผู้เรียน
- **ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี:** ใช้เครื่องมือหรือสื่อการสอนที่ทันสมัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

2. การใช้เทคนิคการสอนที่หลากหลาย

- **Active Learning:** กระตุ้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น การอภิปราย การทำกิจกรรมกลุ่ม
- **Problem-Based Learning:** ให้นักเรียนแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง
- **Collaborative Learning:** ส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่ม

- **Differentiated Instruction:** ปรับการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถและความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน

3. **การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี**
   - **สร้างความไว้วางใจ:** ให้ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยที่จะถามและแสดงออก
   - **ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์:** สนับสนุนให้ผู้เรียนทดลองและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ
   - **ให้กำลังใจ:** ชื่นชมความพยายามและพัฒนาการของผู้เรียน
4. **การประเมินผลที่มุ่งเน้นพัฒนาการ**
   - **ใช้การประเมินที่หลากหลาย:** เช่น การทดสอบ การประเมินผ่านโครงการ หรือการสังเกต
   - **ให้ฟีดแบ็กที่สร้างสรรค์:** ให้คำแนะนำที่ช่วยปรับปรุงพฤติกรรมหรือความเข้าใจของผู้เรียน
   - **ประเมินเพื่อพัฒนา (Formative Assessment):** ติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง
5. **การปรับตัวตามความต้องการของผู้เรียน**
   - **เข้าใจความแตกต่างของผู้เรียน:** สังเกตและตอบสนองต่อสไตล์การเรียนรู้ที่แตกต่างกัน
   - **ปรับการสอนตามสถานการณ์:** เช่น การใช้วิธีสอนแบบออนไลน์ หรือแบบผสมผสาน (Blended Learning)
   - **สนับสนุนการเรียนรู้รายบุคคล:** ช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษหรือมีข้อจำกัด
6. **การเป็นผู้นำและผู้สร้างแรงบันดาลใจ**
   - **กระตุ้นความใฝ่รู้:** สอนให้ผู้เรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง
   - **เป็นตัวอย่างที่ดี:** แสดงพฤติกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจ เช่น ความรับผิดชอบ ความอดทน และความมุ่งมั่น
   - **ปลูกฝังค่านิยมที่ดี:** เช่น ความซื่อสัตย์ ความเคารพ และการทำงานเป็นทีม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

7. การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

- **ศึกษาแนวทางการสอนใหม่:** เข้าร่วมการอบรมหรือสัมมนา
- **รับฟีดแบ็กจากเพื่อนร่วมงานและผู้เรียน:** นำความคิดเห็นไปปรับปรุงการสอน
- **ทดลองใช้แนวทางใหม่:** เช่น การสอนโดยใช้เทคนิคการเรียนรู้ผ่านเกม (Gamification) หรือ AI

8. การเชื่อมโยงความรู้สู่โลกจริง

- **สร้างความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน:** ยกตัวอย่างที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์ของผู้เรียน
- **สอนเพื่อการคิดวิเคราะห์:** กระตุ้นให้ผู้เรียนเข้าใจเหตุผลและผลลัพธ์ของความรู้
- **พัฒนาทักษะที่ใช้ได้จริง:** เช่น ทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นทีม หรือการแก้ปัญหา

ตัวอย่างการสอนแบบครูมืออาชีพ

1. **บทเรียนวิทยาศาสตร์:**
    - ใช้สถานการณ์จำลอง เช่น การทดลองเกี่ยวกับพลังงานทดแทน เพื่อกระตุ้นความสนใจ
    - ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มคิดโครงการสร้างเครื่องมือพลังงานทดแทน
    - ประเมินผลผ่านการนำเสนอและการสาธิตผลงาน
2. **บทเรียนภาษา:**
    - ใช้เกมหรือกิจกรรมเชิงโต้ตอบ เช่น Role-Playing
    - ให้ผู้เรียนเขียนบันทึกหรือแสดงบทบาทในสถานการณ์จริง
    - ประเมินจากการใช้ภาษาและการมีส่วนร่วม

สรุป การสอนแบบครูมืออาชีพคือการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยครูมีบทบาทเป็นผู้นำ ผู้สนับสนุน และผู้สร้างแรงบันดาลใจ การปรับตัว ความเชี่ยวชาญ และความมุ่งมั่นของครู คือหัวใจสำคัญที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาทั้งด้านความรู้และศักยภาพอย่างรอบด้าน

ที่มา: https://chatgpt.com/c/6790fb64-6e84-8013-934e-4ec00fe86642

สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบฝึกปฏิบัติก่อนการอบรม รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

คำชี้แจง ตอบคำถามต่อไปนี้ตามความคิดเห็นและความเข้าใจของท่าน

1. ความเป็นครูมืออาชีพ หมายถึง .....

.....

.....

.....

.....

2. การมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ควรเป็นอย่างไร .....

.....

.....

.....

3. การมีความคิดสร้างสรรค์ รู้และเข้าใจงาน ควรเป็นอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

4. ท่านมีวิธีการปฏิบัติเพื่อให้เกิดทักษะการสอนแบบมืออาชีพในยุคดิจิทัลอย่างไร

.....

.....

.....

.....

5. การมีจิตวิญญาณของความเป็นครูควรอย่างไร.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบปฏิบัติหลังการอบรม รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

คำชี้แจง ให้ท่านอธิบายถึงความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลของตนเองที่ส่งผลต่อการทำงานและการสอนควรทำอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แบบฝึกสรุปผลการอบรม รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ชุดที่ 5 ความเป็นครูมืออาชีพ

คำชี้แจง ให้ผู้เข้ารับการอบรมสรุปผลโดยจัดทำเป็นแผนผังความคิด

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

กษมน มังคละคิรี. (2557). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูเพื่อการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตตรวจ ราชการที่ 11.* วิทยานิพนธ ค.ด. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

จารุภัทร บุญส่ง. (2556). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้.* วิทยานิพนธ์ ค.ด. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร: สกลนคร.

ฐปนีย์ นารี (2561). *รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครู เพื่อการดำเนินการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11.* วิทยานิพนธ์. ค.ด. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2551). *ประสิทธิผลภาวะผู่นำของผูบริหารการศึกษาและผูบริหารสถานศึกษา*: คุณลักษณะสำคัญของผูบริหารยุคโลกาภิวัตน. วารสารบริหารการศึกษา มศว, 1(1), 6–10.

อาภารัตน์ ราชพัฒน์. (2554). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน.* วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

Kouzes, J.M., & Posner, B.Z. (2001*). Leadership practices inventory* (2nd ed.). San Francisco: Jossey Bass.

York–Barr, J., & Duke, K. (2004). *What Do We Know About Teacher Leadership? Findings From Two Decades of Scholarship*. Review of Educational. 74(3). 253–316.

https://chatgpt.com/c/6790fb64-6e84-8013-934e-4ec00fe86642

รายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
รองศาสตราจารย์ ดร.ไชยา ภาวะบุตร กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ เสนอแนะ การสร้างเอกสารประกอบรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัลโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สายันต์ บุญใบ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.ธวัชชัย ไพใหล อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

3 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพลินพิศ ธรรมรัตน์ อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

4. นายประจบ บุญแสง ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

5. นางสาวโสภา ทวีพันธ์ ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

6. นายประสบชัย บุญแสง ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ โรงเรียนสกลทวาปี องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

7. นายกำแพง ไชยมาตย์ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

8. นางสุภาวดี โพธิปัสสา ครูเชี่ยวชาญ โรงเรียนสีชมพูศึกษา องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. นายธงชัย พรมลาย ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนเมืองพลพิทยาคม องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ฉ

ค่าคุณภาพเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ค่า IOC ของแบบสอบถาม

ลำดับ	ผู้เชี่ยวชาญ									รวม	ค่า IOC	การแปรผล
	1	2	3	4	5	6	7	8	9			
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
4	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
5	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
7	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
8	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
10	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
14	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
15	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
16	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
17	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
18	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
19	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
20	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
21	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
22	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
23	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
24	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
25	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
26	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
27	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
28	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
29	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
30	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
31	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
32	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9	1	ผ่านเกณฑ์
										ค่าเฉลี่ย	1	

Reliability Statistics

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	50	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	50	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.908	32

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	66.0400	172.815	.560	.903
a2	66.2400	177.941	.425	.906
a3	66.1800	176.151	.430	.906
a4	66.3400	177.617	.431	.906
a5	66.3000	176.867	.451	.905
a6	66.1600	173.158	.575	.903
a7	66.0800	174.279	.554	.904
a8	66.2400	174.798	.466	.905

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Item–Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a9	66.3800	179.751	.312	.907
a10	66.3000	173.398	.582	.903
a11	66.3400	175.658	.512	.904
a12	66.3000	170.704	.633	.902
a13	66.0800	170.769	.642	.902
a14	66.2800	171.757	.612	.903
a15	66.1800	172.355	.619	.903
a16	66.4400	176.823	.471	.905
a17	66.2000	173.347	.600	.903
a18	66.2200	176.910	.435	.905
a19	66.1600	170.790	.685	.901
a20	66.2200	173.767	.550	.904
a21	66.3400	178.025	.395	.906
a22	66.1800	170.885	.649	.902
a23	66.0800	176.687	.455	.905
a24	66.2000	175.429	.499	.905
a25	66.3200	177.773	.497	.905
a26	66.1800	175.702	.480	.905
a27	66.2200	170.706	.672	.902
a28	65.5800	184.453	.059	.912

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Item–Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item–Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a29	66.1200	175.863	.488	.905
a30	65.5000	183.929	.095	.911
a31	65.5800	182.412	.122	.912
a32	66.3200	187.038	–.037	.912

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาคผนวก ช

ตัวอย่างภาพประกอบการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 12 การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โดย ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 12 (ต่อ) การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โดย ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 12 (ต่อ) การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โดย ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 12 (ต่อ) การอบรมเชิงปฏิบัติการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โดย ผศ.ดร.วัฒนา สุวรรณไตรย์ อาจารย์ประจำหลักสูตร
ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ภาพประกอบ 13 การนิเทศติดตามผลการพัฒนาภาวะผู้นำครูในยุคดิจิทัล
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ–สกุล	นายศราวุธ ตาสาโรจน์
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 3 เดือนมกราคม พ.ศ. 2527
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	191 หมู่ที่ 13 ตำบลหนองแวง
	อำเภอสมเด็จ จังหวัดมกาฬสินธุ์ 46150
ตำแหน่งปัจจุบัน	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนภูดินแดงวิทยา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549	ปริญญาตรี วิทยาศาสตรบัณฑิต (วท.บ.)
	สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2561	ปริญญาโท ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
	สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
พ.ศ. 2568	ปริญญาเอก ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.)
	สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2555	พนักงานราชการ โรงเรียนบ้านคำน้อย
	สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2
พ.ศ. 2557	ครูผู้ช่วย โรงเรียนสีชมพูศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนขอนแก่น
พ.ศ. 2565	ครู วิทยฐานะครูชำนาญการ โรงเรียนภูดินแดงวิทยา
	สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร